

T.C.

Hitit Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı

**1778/24 NO'LU SAMSUN ŞER'İYYE SİCİLİNİN (1-50 VRK
ARASI) TRANSKRİPSİYON VE TAHLİLİ**

Bilgehan ŞAHİN

Yüksek Lisans Tezi

Çorum 2015

**1778-24 NO'LU SAMSUN ŞER'İYYE SİCİLİNİN (1-50 VRK ARASI)
TRANSKRİPSİYON VE TAHLİLİ**

Bilgehan ŞAHİN

Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İslam Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Ramazan KARAMAN

Çorum 2015

KABUL VE ONAY

Bilgehan ŞAHİN tarafından hazırlanan “1778/24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicilinin (1-50 Vrk Arası) Transkripsiyon ve Tahlili” başlıklı bu çalışma, 22.12.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ (Başkan)

İmza

Yrd. Doç. Dr. Ramazan KARAMAN (Danışman)

İmza

Yrd. Doç. Dr. Muhammed OKUDAN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

İmza

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN

Enstitü Müdürü

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (22/12/2015)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin
Adı ve Soyadı
Bilgehan ŞAHİN

İmzası

ÖZET

Şahin, Bilgehan. 1778/24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicilinin (1-50 Vrk Arası) Transkripsiyon ve Tahlili, Yüksek Lisans Tezi, Çorum, 2015.

Ortaya koymaya çalıştığımız yüksek lisans tezimizde 19. yüzyılın son çeyreğine ait 1778/24 numaralı Samsun Şer'iyye Sicili'nin ilk elli varağı günümüz harflerine çevrilerek defterde bulunan bilgiler ışığında o dönemde Samsun'da mevcut olan toplumsal, ekonomik ve kültürel yapı değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Giriş kısmında araştırmamızın amacı, önemi, kapsamı ve yöntemi üzerinde durulmuştur. Yine Samsun Şer'iyye Sicillerine dair genel bilgiler verilerek Şer'iyye Sicillerinin içeriği ve önemi aktarılmaya çalışılmıştır. Ayrıca, Osmanlı Devleti'nde mevcut bulunan adli teşkilatlar ve bu teşkilatlar bünyesinde yer alan yetkililer irdelenerek kurum ve kişiler hakkında gerekli bilgiler ortaya konmuştur. Adli teşkilatın en önemli yetkili kişisi olarak özellikle Kadı ve Kadı'nın özellikleri, Kadı yardımcıları olarak Naibler, Muhzırlar, Katipler ve Kassâmlar hakkında bilgi ve değerlendirmeler ortaya konmuştur. Kadıların tuttuğu kayıtlar olarak İ'lâm, Hücjet, Tereke, Vakfiye, Ma'ruz ve Mürasele; başka makamlardan gönderilip de sicillere giren belgeler olarak da Ferman, Berat, Tezkire ve Temessükler hakkında bilgi verilmiştir. Tüm bu bilgilerin ardından 1778/24 numaralı Samsun Şer'iyye Sicil Defteri'nin ilk elli varağının tanıtımı yapılmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünü 1778//24 numaralı Samsun Şer'iyye Sicil Defteri'nin ilk elli varağının Osmanlıca metninin günümüz harflerine transkripsiyonu oluşturmaktadır. Üçüncü bölümde ise incelediğimiz Samsun Şer'iyye Sicillerine dair değerlendirmeler yapılmıştır. Samsun'daki meslek grupları; sosyal, dini ve etnik yapı; kültürel ve iktisadi hayat üzerine veriler üzerinden değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Son olarak ise sicil hakkında genel bir değerlendirme gerçekleştirilerek sonuç bölümüyle çalışmamız bitirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kadı, Samsun Tarihi, Canik Sancağı, Şer'iyye Sicilleri

ABSTRACT

Şahin, Bilgehan. Master's Thesis, Çorum, 2015 which numbered 1778/24 Samsun court register (1-50) Trannscription and analysis.

In our Master's Thesis we would like to evaluate social, economic and culturel structure of Samsun in that time according to the informations that were written on the notebook that were translated the first fifty pages which belongs last quarter of 19th century.

In the entrance chapter we dwelled on the goal, importance, content and method of our research. We gave informations about Samsun court register and tried to transfer the contents and importance of the registrations. In addition the forensic organizations in the Ottoman Empire and outhorized were examined and told the essential informations about instituions and persons. The most important authorized person of the forensic organization is Kadı and his features, assistants of Kadı which is known as Naib (regents), Muhzır (bailifs) and Kassam were told and given informations about them. Was informed about registrations (İ'lam, Hücçet, Tereke, Vakfiye, Ma'ruz, Mürasele) which were written by Kadı and Ferman, Berat, Tezkire and Temessük which were sent to other offices and were registered. After all these informations a demonstration was given the first fifty pages of Samsun court register numbered 1778/24.

On the second chapter of study, we generated the transcriftion of the first pages text of Samsun court register numbered 1778/24 from the Ottoman Turkish texts. On the third chapter we evaluated about the Samsun court register numbered 1778/24. The occupational groups in Samsun, social, religious and ethnic structure of Samsun, cultural and economic life of Samsun were evaluated on our study. At the end a general assesment was done about the registration and ended with the conclusion.

The Keywords: Kadı, Samsun History, Canik Flag, Court registers

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
KISALTMALAR	xix

ÖNSÖZ

GİRİŞ

1. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELLERİ.....	1
1.1.Araştırmanın Amacı	1
1.2.Araştırmanın Önemi	3
1.3.Araştırmanın Kapsamı	4
1.4. Araştırmanın Yöntemi.....	4
2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANIMI, İÇERİĞİ VE ÖNEMİ.....	5
3. KADI, KADININ GÖREVLERİ VE KADI YARDIMCILARI.....	10
3.1. Kadı	10
3.2. Kadı'nın Görevleri.....	13
3.3. Kadı Yardımcıları	14
3.3.1. Naibler	14
3.3.2. Muhzırlar.....	14
3.3.3. Katipler.....	14
3.3.4. Kassamlar.....	15
4. ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ KAYITLAR.....	16
4.1. Kadıların Tuttuğu Kayıtlar.....	16
4.1.1. İ'lâm	16
4.1.2. Hüccet	18
4.1.3. Tereke	19
4.1.4. Vakfiyeler	22
4.1.5. Mâ'ruzlar	23
4.1.6. Müraseleler	23
4.2. Başka Makamlardan Gönderilen ve Sicillere Giren Belgeler	24
4.2.1. Ferman	24
4.2.2. Berat	24

4.2.3. Tezkire	25
4.2.4. Temessük	25
5. 1878–1881 (H.1295–1298) TARİHLİ SAMSUN ŞER’İYYE SİCİL DEFTERİNİN TANITIMI.....	26

I. BÖLÜM

1. 1878–1881 (H.1295–1298) TARİHLİ SAMSUN ŞER’İYYE SİCİL DEFTERİNİN TÜRKÇE ABC’SİNE TRANSKRİBE EDİLMESİ

Kayıt-1: (3a-1) Ekmekçi esnafından Yusuf Usta bin Mustafa’nın terekesinin mirasçılara taksîm.....	27
Kayıt-2: (3a-2) Rum milletinden Anastas veledi Papa Lefter’in terekesinin taksimi.....	29
Kayıt-2: (3b-1) Rumeli ahalisinden Çendirlioğlu Osman bin Abdullah’ın mirasının taksîmi.....	31
Kayıt-3: (4a-1) Karasamsun ahalisinden Abdülkadir bin Yusuf’un terekesinin tevzii.....	32
Kayıt-4: (4b-1) Rum milletinden Hanbi veledi İstefan’ın terekesinin varislerine taksim edilmesi.....	35
Kayıt-5: (5a-1) Kayserili asker Hüseyin bin Hüseyin’in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	39
Kayıt-6: (5b-1) Rum milletinden Kocasava veledi Haralanbi’nin mirasının taksîmi.....	40
Kayıt-7: (6a-1) Rum milletinden Hanbi veledi İstefan’ın varislerinin tesbiti ve terekesinin taksîmi	42
Kayıt-8: (7a-1) Termeli bahriye askeri Abdullah bin Hasan’ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi	47
Kayıt-9: (7a-2) Yozgatlı makaloğlu Hacı Osman bin Abdullah’ın varisleri olmadığından terekesinin beytülmale teslimi	49
Kayıt-10: (7b-1) Rum milletinden Emanet veledi Poli’nin terekesinin taksîmi.....	51
Kayıt-11: (7b-2) Hançerli mahallesinden Buniyye binti Abdullah’ın terekesinin taksîmi.....	52

Kayıt-12: (8a-1) Rum milletinden Silo oğlu Dimit veledi Yani'nin mirasının taksimi..	54
Kayıt-13: (8b-1) Gölalan karyesinden Ali bin Hüseyin'in vefatı üzerine varislerinin tesbiti ve mirasının taksîmi.....	56
Kayıt-14: (9a-1) Madenkabı oynağından Neşlioğlu Memiş bin Hasan'ın eşi ve çocuklarına mirasının taksim edilmesi	59
Kayıt-15: (9a-2) Madenkabı oynağından ve Tozanlı karyesinden Boluçoğlu Mustafa bin İbrahim'in terekesinin eşi ve oğullarına taksîmi	61
Kayıt-16: (9b-1) Madenkabı oynağından ve Uluçayır karyesinden Mustafa bin Halil'in mirasının taksîmi.....	63
Kayıt-17: (10a-1) Rum milletinden Papas Petri veledi Todori'nin terekesinin mirasçılara verilmesi.....	65
Kayıt-18: (10a-2) Çerkez muhacirlerinden Hacıoğlu Tokuz bin Hacı Mehmed'in terekesinin mirasçılara verilmesi.....	66
Kayıt-19: (10b-1) Büzümlü karyesinden Battaloğlu Mustafa bin Ahmed'in borcu mirasından fazla olduğundan terekesinin tesbit edilip; meblağın alacaklılara taksim edilmesi.....	69
Kayıt-20: (10b-2) Darendeli olup Hançerli mahallesinde vefat eden Osman bin Ahmed'in mirasçılarının tesbiti ve kayıp bir varisinin bulunup; bu meblağın hazineye irsali.....	70
Kayıt-21: (11a-1) Hançerli mahallesinden Dudu Hatun binti Abdullah'ın kızı Berre'ye vasi tayini	74
Kayıt-22: (11b-1) Aslen Diyarbakırlı olup Samsun'da misafir iken vefat eden Yeşil Mustafa bin İsmail'in varisleri olmadığından terekesinin hazineye teslim edilmesi.....	75
Kayıt-23: (12a-1) Tuna vilayeti muhacirlerinden ve Tatar taifesinden olup Samsunda vefat eden Dursun Kadızade Ahmed Mülazım'ın varisleri olmadığından terekesinin hazineye teslim edilmesi	77
Kayıt-24: (12a-2) Cırlayık karyesinden Fatıma binti Ömer'in vefatı üzerine mirasçılarının tesbit edilip terekesinin taksim edilmesi.....	78
Kayıt-25: (13a-1) Ermeni milletinden Pedrus veledi Avadus'un vefatı üzerine mirasçılarının tesbit edilip terekesinin taksim edilmesi.....	82
Kayıt-26: (13a-2) Çakırlar karyesinden Sarıbaşoğlu Ömer bin Abdullah'ın varislerine vasi tayin edilip mirasının taksim edilmesi.....	85

Kayıt-27: (13b-1) Aslen Çarşambalı olup Çerkez muhacirlerinden bulunan Koksuk bin Batmaza'nın mirasçılarının tesbiti ve mirasının taksîmi.....	86
Kayıt-28 Eksik tereke.....	88
Kayıt-29: (14a-1) Çobanlı karyesinden Mehmed bin Halil'in vefatı üzerine mirasçılarının tesbiti ve mirasının taksîmi.....	90
Kayıt-30: (14b-1) Çobanlı karyesinden Hüseyin bin Halil'in mirasına eşi Zarife binti Hüseyin'in vasiyye tayini.....	92
Kayıt-31: (14b-2) Hançerli mahallesinden Gül Hatun binti Ali'nin mirasçılarının tesbiti ve mirasının taksimi.....	95
Kayıt-32: (15a-1) İlyas karyesinden İmamoğlu Osman bin Ahmed'in eşi Hatice binti Hüseyin'in vasiyye tayini.....	98
Kayıt-33: (15b-1) Dağköy karyesinden Semüzlükoğlu Hüseyin bin Hüseyin'in mirasının taksîmi	100
Kayıt-34: (16a-1) Çankırlı muvazzaf asker Bekir bin Mustafa'nın varislerinin olmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali.....	103
Kayıt-35: (16a-2) Kastamonulu müstahfız askeri Yakup bin Emrullah'ın varislerinin olmadığından mirasının tekrar ordusuna havale edilmesi.....	103
Kayıt-36: (16b-1) Kastamonulu redif askeri İsmail bin Hüseyin'in varisleri bulunmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali	105
Kayıt-37: (16b-2) Çankırlı Onbaşı Mehmed bin Mehmed'in varisleri bulunmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali	106
Kayıt-38: (16b-3) Sinoplu müstahfız neferi Veli bin Hüseyin'in varisleri bulunmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali	107
Kayıt-39: (17a-1) Eksik Tereke	108
Kayıt-40: (17a-2) Rum milletinden Tulumcuoğlu Nazari veledi Oratam'ın mirasının tevzii.....	109
Kayıt-41: (17b-1) Tepeboran karyesinden ve Çerkez muhacirlerinden Çetid ibni Hasuc'un mirasçılara terekesinin taksim edilmesi	111
Kayıt-42: (19a-1) Niğdeli nizamiye askeri Said bin Osman'ın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali.....	113
Kayıt-43: (19a-2) Tirebolulu asker Bayrakdaroğlu Ahmed'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali	114

Kayıt-44: (19a-3) Kavaklı asker Mehmed bin Hüseyin'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali	115
Kayıt-45: (19b-1) Kayserili nizamiye neferi Mahmud bin Mustafa'nın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali	116
Kayıt-46: (19b-2) Çarşambalı asker Keskinoglu Ahmed'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali	117
Kayıt-47: (19b-3) Çorumlu nefer Osman bin Bekr'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali	118
Kayıt-48: (20a-1) Termeli nefer Bekiroglu Vahid bin Mustafa'nın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali	119
Kayıt-49: (20a-2) Aslen Amasyalı olup Samsun'da kale topçusu iken vefat eden Halil bin Mustafa'nın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali.....	120
Kayıt-50: (20a-3) Aslen Amasyalı olup Samsun'da kale topçusu iken vefat eden Memiş bin İbrahim'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali.....	121
Kayıt-51: (20b-1) Aslen Erzurumlu olup Samsun'da kale topçu çavuşu iken vefat eden Derviş bin Hasan'ın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali.....	122
Kayıt-52: (20b-2) Kayserili redif askeri Kuruoglu Ahmed bin İbrahim'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali.....	122
Kayıt-53: (20b-3) Amasyalı nefer Ali bin Hasan'ın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali.....	123
Kayıt-54: (21a-1) Keremçe karyesinden ve Ekrad taifesinden Ali bin Mehmed'in mirasının taksîmi.....	124
Kayıt-55: (21b-1) Badırlı karyesinden Seyyid Ali bin Ali'nin mirasına eşi Şerife binti Hasan'ın vasiyye tayin edilip; terekesinin taksim edilmesi.....	128
Kayıt-56: (22a-1) Ermeni milletinden Uzbekoglu Abil veledi Ohannes'in terekesinin eşi ve henüz doğmamış bebeğine aid olduğu.....	131
Kayıt-57: (22a-2) İlyas karyesinden İmamoğlu Mustafa bin Ahmed'in mirasının taksim edilmesi.....	133
Kayıt-58: (22b-1) Rum milletinden Panayot veledi Ayos'un mirasının taksim edilmesi.....	137

Kayıt-59: (23a-1) Büyük Nurkend karyesinden Sündüsoğlu Hüseyin bin İbrahim'in terekesinin tevzii.....	139
Kayıt-60: (23b-1) Koymat karyesinden Dalkıranoğlu Mustafa bin Mustafa'nın terekesinin tevzii.....	142
Kayıt-61: (24a-1) Gönli karyesinden Mevcoğlu Salih bin İbrahim'in mirasının varislerine taksîmi.....	145
Kayıt-62: (24b-1) Karaoyumca karyesi ahalisinden Yusuf bin Mehmed'in vefatı üzerine mirasının varislerine taksîmi.....	147
Kayıt-63: (25a-1) Hançerli mahallesi ahalisinden Hacı Mahmud Ağa bin Hacı Salih'in mirasçılarının tesbiti ve bulunamayan bir mirasçının hissesinin hazineye irsali.....	150
Kayıt-64: (25b-1) Hançerli mahallesi sakinelerinden İmam hafidesi Emine binti Ahmed'in terekesinin taksim edilmesi.....	154
Kayıt-65: (25b-2) Rum milletinden İplikçiöğlü Anastas veledi Yorgi'nin mirasının taksîmi.....	156
Kayıt-66: (26a-1) Aslen Trabzon vilayetinin Atina kazasından olup Samsun'da asakiri şahanede vefat eden İsmail Çavuş ibni İbrahim'in tereke defteri.....	158
Kayıt-67: (26b-1) Aslen Divrikli olup Samsun'un Cedid mahallesinde vefat eden Yıldırımöğlü Mustafa bin Ömer'in tereke defteri	160
Kayıt-68: (27a-1) Aslen Batum muhacirlerinden olup Samsun'da Çokacıöğlü Osman'ın kahvesinde misafir iken ölen Arap Hasan bin Abdullah'ın varisi olmadığından mirasının hazineye devri.....	163
Kayıt-69: (27a-2) Aslen Niksarlı olup Samsun'un Pazar mahallesinde vefat eden nalbant esnafından Memiş Usta bin İbrahim'in terekesinin taksîmi.....	165
Kayıt-70: (27b-1) Sadibey mahallesi sakinlerinden Kökcioğlü Hacı Ali Efendi bin İbrahim'in mirasının tevzii.....	166
Kayıt-71: (28a-1) Kadı karyesi mütemekkinlerinden ve Rum milletinden Uzunsava veledi Pakof'un mirasçılarının tesbit edilip terekesinin taksim edilmesi.....	169
Kayıt-72: (28b-1) Elalan karyesi mütemekkinlerinden ve Rum milletinden Panayot veledi Dimit'in mirasçılarının tesbit edilip terekesinin taksim edilmesi.....	171
Kayıt-73: (28b-2) Samsun'un Ermeni mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Sergiz veledi Ohan'ın mirasının tevzi ve taksîmi	173

Kayıt-74: (29a-1) Aslen Çorumlu olup Samsun'un kışla hastahanesinde vefat eden asker Ali bin Mustafa'nın varisleri olmadığından terekesinin tekrar ordusuna irsalı.....	175
Kayıt-75: (29b-1) Aslen Zileli olup Samsun'un kale topçusu rediflerinden iken vefat eden Ali bin Hasan'ın terekesinin beytülmale iadesi	176
Kayıt-76: (29b-2) Aslen Amasyalı olup Samsun'un Tophanei hümayun hastahanesinde vefat eden asker Mehmed bin Süleyman'ın varisleri olmadığından terekesinin tekrar ordusuna irsalı.....	177
Kayıt-78: (30a-1) Madenkabı oynağının Yayla karyesinde vefat eden Hatıroğlu Süleyman Efendi'nin miras taksîmi.....	178
Kayıt-79: (30a-2) Sadibey mahallesinden Hüsrev Ağa ibni Abdullah'ın borcu mirasından fazla olduğundan mirasınin satılıp meblağın alacaklılara taksîmi.....	180
Kayıt-80: (30b-1) Oyumca karyesi sakinlerinden Karaköseoğlu Mehmed bin Mustafa'nın varislerinin tesbit edilip mirasınin taksim edilmesi.....	183
Kayıt-81: (31a-1) Beylik karyesinden ve Rum milletinden Kiryako veledi Lefter'in varislerinin tesbit edilip mirasınin taksim edilmesi.....	186
Kayıt-82: (31b-1) Çakırlar karyesinden Hasan bin Hüseyin'in mirasçılarına amcaları Mehmed'in vasi tayini.....	189
Kayıt-83: (32a-1) Taflan karyesinden ve Rum milletinden Lefter veledi Andon'un mirasınin tevzi ve taksîmi.....	192
Kayıt-84: (32b-1) Kadı karyesinden ve Rum milletinden Aleksi veledi Haralanbi'nin varislerinin tesbiti ve mirasınin taksîmi.....	195
Kayıt-85: (33a-1) Amasyalı kura neferi Mehmed bin Ali'nin varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	197
Kayıt-86: (33a-2) Samsun topçu taburundan bir askerın vefatı üzerine terkesinin tesbiti ve varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	198
Kayıt-87: (33a-3) Aşağı Çinik karyesinden ve Rum milletinden Heci Gorbiloğlu Nazari'nin mirasınin eşi ve çocuklarına taksîmi.....	199
Kayıt-88: (33b-1) Merzifonlu kale topçu neferinin varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	202
Kayıt-89: (34a-1) Amasyalı kale topçu neferi Salih bin Hasan'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	203

Kayıt-90: (34a-2) İskilipli redif askeri Terzioğlu Ömer'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	204
Kayıt-91: (34b-1) Çorumlu redif askeri Yusuf bin Hasan'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	205
Kayıt-92: (34b-2) Samsun kale topçusu efradından Çondukoğlu Ali'nin varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	206
Kayıt-93: (35a-1) Çorumlu redif neferi Hasan bin Ahmed'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	207
Kayıt-94: (35a-2) Samsun kale topçusu efradından Ömer Paşa oğlu Abdullah'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	208
Kayıt-95: (35a-3) İskilipli sanayi neferi Ahmed bin Mehmed'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	209
Kayıt-96: (35b-1) Samsun kale topçusu efradından Abbas oğlu Mustafa'nın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi.....	209
Kayıt-97: (35b-2) Çerkez muhacirlerinden Socaş oğlu Doşandış'in varislerinin tesbiti ve terekesinin taksîmi.....	211
Kayıt-98: (36a-1) Nurkent karyesinden Hacı Kara Ali oğlunun vefatı üzerine mirasçılarının tesbiti ve eşi Havva'nın evladına vasiyye tayini.....	214
Kayıt-99: (36b-1) Kars muhacirlerinden ve Zile kazası mütemekkinlerinden Süleyman bin Ali'nin vefatı üzerine mirasın taksim edilmesi.....	216
Kayıt-100: (37a-1) Kars muhacirlerinden ve Zile kazası mütemekkinlerinden İbrahim bin Osman'ın vefatı üzerine mirasın taksim edilmesi.....	219
Kayıt-101: (37b-1) Karan karyesi sakinlerinden Hacı Halil oğlu Halil'in vefatına mebni mirasçılarının tesbiti ve terekesinin taksîmi.....	221
Kayıt-102: (37b-2) Hançerli mahallesinden kayıkçı esnafı Şer'îf bin Mehmed'in mirasın tevzii.....	223
Kayıt-103: (38a-1) Uzgur karyesinden Emrullah bin Mehmed'in vefatına mebni terekesinin taksîmi.....	226
Kayıt-104: (38b-1) Aslen Livaneli olup Samsun'un Mekde mahallesinde hamamcılık yapan Süleyman bin Hasan'ın vefatına mebni terekesinin taksîmi.....	227
Kayıt-105: (39a-1) Aslen Trabzonlu olup Samsun'un Ermeni mahallesinde sakin iken vefat eden Sergiz Efendi'nin emvalinin tesbiti ve mirasçılara tevzii.....	233

Kayıt-108: (41a-1) Aslen Yozgatlı olup tebdili hava için geldiği Samsun’da vefat eden asker Ömer bin Memiş’in varisleri ortaya çıkmadığından terekesinin tekrar alayına irsali.....	239
Kayıt-109: (41a-1) Cedid mahallesi sakinlerinden olup Samsun kale topçularından bulunan Ahmed Efendi bin Süleyman’ın borcu mirasından fazla çıktığından terekesinin alacaklılara verilmesi.....	240
Kayıt-112: (41b-1) Aslen Amasyalı olup Samsun kale topçu neferi olan Saraçoğlu Mehmed’in mirasçıları olmadığından terekesinin tekrar alayına irsali.....	242
Kayıt-113: (41b-2) Hançerli mahallesi sükkanından Halim Kadızade Mustafa Efendi’nin vefatı üzerine mirasın tesbiti ve taksimi.....	243
Kayıt-114: (42b-1) Sadibey mahallesi sakinlerinden Osman Ağa ibni İsmail’in borcu mirasından fazla olduğundan terekesinin satılarak meblağın alacaklılara verilmesi.....	249
Kayıt-115: (42b-2) Sadibey mahallesi sakinelerinden Ayşe Hanım binti Abdullah Paşa’nın vefatına mebni varislerinin tesbiti ve mirasın taksîmi.....	252
Kayıt-116: (44a-1) Hançerli mahallesi sakinlerinden Abdülkadir ibni el-Hac Mustafa’nın mirasın tesbit ve tevzii.....	260
Kayıt-117: (44a-2) Keremçe karyesinden ve Ekrad taifesinden Mehmed oğlu Bayram’ın varislerinin tesbit edilmesi ve amcaları Hasan’ın vasi tayini.....	262
Kayıt-118: (45a-1) Hançerli mahallesi sakinelerinden Emine binti Gazi Mehmed’in vefatı üzerine mirasın taksim edilmesi.....	266
Kayıt-119: (45a-2) Balaç karyesinden Hüseyin bin Ahmed’in vefatı üzerine mirasın taksim edilmesi.....	269
Kayıt-1: (46a-1) Ermeni milleti kadınlarından Ovapir binti Heci Pedrus’un vefatına mebni terekesinin tevzi ve taksîmi.....	271
Kayıt-2: (46a-1) Rum milletinden Andon oğlu Yori’nin vefatı üzerine varislerinin tesbiti ve mirasın taksîmi.....	273
Kayıt-3: (46b-1) Aslen Bolulu olup Samsun’da han odasında vefat eden aşçı esnafından Mehmed Usta’nın varisleri olmadığından mirasın hazineye kalması.....	276
Kayıt-4: (47a-1) Aslen Rize’nin Atina kazasından olup Kozika karyesinde vefat eden Şaban oğlu Süleyman’ın varislerinin tesbiti ve mirasın üleşilmesi.....	277

Kayıt-5: (47a-2) Cedid mahallesi sakinlerinden Ali Fevzi ibni Hacı İshak Ağa'nın vefatına mebni terekesinin taksîmi.....	279
Kayıt-8: (49a-1) Rum milletinden Bekaroğlu Koca İспенzo mirasının taksim edilmesi.....	287
Kayıt-9: (49b-1) Aslen İstanbullu olup Samsun'un Hançerli mahallesinde vefat eden Yüzbaşı İbrahim Efendi'nin terekesinin taksîmi.....	290
Kayıt-10: (49b-2) Rum milleti kadınlarından olup Samsun'un Ökse karyesinde vefat eden Anize binti Nikola'nın mirasının taksîmi.....	293
Kayıt-11: (50b-1) Aslen Ordulu olup Samsun iskelesinde vefat eden asker Mehmed Ali bin Salih'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna irsali	296
Kayıt-12: (50b-2) Aslen Şiro ahalisinden olup Samsun'un Hançerli mahallesinde vefat eden İbrahim bin Mahmud'un borcu mirasından fazla olduğundan ve mirasçıları bulunamadığından mirasının üçte birinin hazineye geri kalanının ise alacaklılara verilmesi.....	297

II. BÖLÜM

1. HİCRİ 1295-1298–MİLADİ 1878-1881 YILLARINI İHTİVA EDEN 1778-24 NUMARALI ŞER'İ SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ.....	300
1.1. 19. YÜZYILDA SAMSUN'DA MESLEK GRUPLARI.....	305
1.1.1. Memurlar.....	304
1.1.2. Çiftçilik ve Hayvancılık.....	306
1.1.3. Tüccarlar.....	306
1.1.4. Esnaf.....	307
1.2. 19. YÜZYILDA SAMSUN'DA SOSYAL, DİNİ VE ETNİK YAPI.....	307
1.2.1. Müslümanlar.....	308
1.2.1.1. Etnik Tanımlaması Yapılmayanlar.....	308
1.2.1.2. Çerkezler.....	311
1.2.1.3. Kürtler.....	312
1.2.1.4. Tatarlar.....	312
1.2.1.5. Batum, Kars ve Rumeli Muhacirleri.....	313
1.2.2. Gayri-Müslimler.....	313
1.2.2.1. Rumlar.....	314

1.2.2.2. Ermeniler.....	315
1.3. 19. YÜZYILDA SAMSUN'DA KÜLTÜREL VE İKTİSADİ HAYAT.....	317
1.3.1. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Giyim Eşyaları.....	317
1.3.1.1. Kullanılan Kumaş Türleri.....	318
1.3.1.1.1. Atlas.....	318
1.3.1.1.2. Basma.....	318
1.3.1.1.3. Aba.....	318
1.3.1.1.4. Şal.....	319
1.3.1.1.5. Kutni.....	319
1.3.1.1.6. Alaca.....	319
1.3.1.1.7. Çuha.....	320
1.3.1.1.8. Şayak.....	320
1.3.1.1.9. Canfes.....	320
1.3.1.1.10. Kullanılan Diğer Kumaş Türleri.....	321
1.3.1.2. Kadın Başlıkları.....	321
1.3.1.2.1. Tülbend.....	321
1.3.1.2.2. Çenber.....	321
1.3.1.2.3. Ferace.....	321
1.3.1.3. Erkek Başlıkları.....	322
1.3.1.3.1. Fes.....	322
1.3.1.3.2. Sarık.....	322
1.3.1.4. İç Giyim.....	323
1.3.1.4.1. Fanila.....	323
1.3.1.4.2. İç Gömlek.....	323
1.3.1.4.3. Don.....	323
1.3.1.5. Dış Giyim.....	323
1.3.1.5.1. Pantolon.....	323
1.3.1.5.2. Şalvar.....	324
1.3.1.5.3. Gömlek.....	324
1.3.1.5.4. Fistan.....	324
1.3.1.5.5. Entari.....	324
1.3.1.5.6. Setre.....	325

1.3.1.5.7. Dolak.....	325
1.3.1.5.8. Yelek.....	325
1.3.1.5.9. Libade.....	325
1.3.1.5.10. Hırka.....	326
1.3.1.5.11. Mintan.....	326
1.3.1.5.12. Gocuk.....	326
1.3.1.5.13. Kürk.....	326
1.3.1.5.14. Yağmurluk.....	327
1.3.1.5.15. Kaput	327
1.3.1.5.16. Sako.....	327
1.3.1.6. Kemer ve Kuşaklar	328
1.3.1.6.1. Kuşak.....	328
1.3.1.6.2. Kemer.....	328
1.3.1.6.3. Uçkur.....	328
1.3.1.7. Ayakkabılar.....	329
1.3.1.7.1. Yemeni.....	329
1.3.1.7.2. Kundura.....	329
1.3.1.7.3. Çizme.....	329
1.3.1.7.4. Potin.....	329
1.3.1.7.5. Lapçin.....	330
1.3.1.7.6. Çarık.....	330
1.3.1.7.7. Papuç.....	330
1.3.1.7.8. Mest.....	331
1.3.1.7.9. Çorap.....	331
1.3.2. Şer’iyye Sicillerinde Adı Geçen Ev Eşyaları.....	331
1.3.2.1. Yemek İle İlgili Ev Aletleri.....	331
1.3.2.2. Kahve İle İlgili Olanlar.....	332
1.3.2.3. İçme, El-Yüz Yıkama ve Abdest Alma İle İlgili Olanlar.....	332
1.3.2.4. Yatak İle İlgili Malzemeler.....	333
1.3.2.5. Yere Serilip Üzerine Oturulan Malzemeler.....	334
1.3.2.6. Aydınlatma Aracı Olarak Kullanılan Malzemeler.....	334
1.3.3. Şer’iyye Sicillerinde Adı Geçen Kitap İsimleri.....	336

1.3.3.1. Kur'an-ı Kerim.....	336
1.3.3.2. Menâkıb-ı Cihâr Yâr.....	336
1.3.3.3. En'âm-ı Şerif.....	337
1.3.3.4. Kitâb-ı Kenz.....	337
1.3.3.5. Delâil-i Hayrât.....	337
1.3.4. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Silahlar ve Diğer Malzemeler.....	337
1.3.5. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Zirai Mahsuller.....	339
1.3.5.1. Buğday.....	339
1.3.5.2. Arpa.....	340
1.3.5.3. Pirinç.....	340
1.3.5.4. Yulaf.....	340
1.3.5.5. Mısır.....	341
1.3.5.6. Zeytin.....	341
1.3.5.7. Keten ve Kendir.....	341
1.3.5.8. Sebze ve Meyve.....	342
1.3.5.9. Tütün.....	342
1.3.6. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Hayvanlar ve Hayvancılık.....	344
1.3.6.1. Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık.....	344
1.3.6.2. Binek Hayvancılığı.....	345
1.3.6.3. Kümes Hayvancılığı.....	345
1.3.6.4. Balıkçılık.....	346
1.3.6.5. Arıcılık.....	346
1.3.7. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Gayr-i Menkuller.....	346
1.3.7.1. Ev.....	346
1.3.7.2. Arsa.....	347
1.3.7.3. Dükkân.....	347
1.3.7.4. Mağaza.....	348
1.3.7.5. Han.....	348
1.3.7.6. Hamam.....	348
1.3.7.7. Kahvehane.....	349
1.3.7.8. Fırın.....	348
1.3.7.9. Bahçe.....	349

1.3.7.10. Gazino.....	350
1.3.7.11. Anbar.....	350
1.3.7.12. Samanhane.....	350
1.3.7.13. Yer Odası.....	351
1.3.7.14. Laz Odası.....	351
1.3.7.15. Dam.....	351
1.3.7.16. Değirmen.....	352
1.3.7.17. Sergen.....	352
1.3.8. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Ağırlık Ölçüleri.....	352
1.3.8.1. Kıyye.....	352
1.3.8.2. Dirhem.....	353
1.3.8.3. Batman.....	353
1.3.9. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Para Birimleri.....	353
1.3.9.1. Akçe.....	353
1.3.9.2. Metelik	353
1.3.9.3. Mecidiye.....	354
1.3.9.4. Kaime.....	354
1.3.9.5. Lira.....	354
1.3.9.6. Para.....	354
1.3.9.7. Kuruş.....	354
1.3.10. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Altın Türleri.....	355
1.3.10.1. Mahmudiye Altını.....	355
1.3.10.2 Sandıklı Altını.....	355
SONUÇ	356
ÖZGÜN METİN	360
BİBLİYOGRAFYA	414

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
a.g.t.	: Adı geçen tez
A.MKT.MHM.	: Amedi Mektubi Kalemî Mühimme Evrakı
akt.	: Aktaran
Bkz	: Bakınız
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
DH. İD.	: Dahiliye İdare
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	: Hicri
İ. ŞD.	: İrade Şura-yı Devlet
İ.DH.	: İrade Dahiliye
İ.HR.	: İrade Hariciye
İ.ML.	: İrade Maliye
İA	: İslam Ansiklopedisi
İSAM	: İslam Araştırmaları Merkezi
k.	: Kayıt
M.	: Miladi
MF. MKT.	: Maarif Nezareti Mektubi Kalemî
No	: Numara
OMÜ	: On Dokuz Mayıs Üniversitesi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
ss.	: Sayfadan sayfaya
v.b.	: Ve benzeri
v.s.	: Ve saire
vrk.	: Varak
Y. PRK. MYD.	: Yıldız Perakende Yaveran ve Maiyyeti Seniyye Erkânı Harbiye Dairesi

ÖNSÖZ

Miladi 1299 yılında başlayıp 1922 tarihinde nihayete eren Osmanlı Devleti Türk-İslam tarihinin şüphesiz en uzun ömürlü ve en muhteşem zamanını ihtiva etmektedir. Altı asırdan fazla bir süre günümüz dünyasının en zorlu ve en karmaşık bölgelerini idare eden Osmanlı Devleti'nin bu işi nasıl başardığı birçok bilim adamı tarafından araştırılmaktadır. Bu meseleyi halletmek için şüphesiz Osmanlı Devleti'nin idari yapılanması ve adalet teşkilatının bilinmesi büyük bir ehemmiyet arz etmektedir.

Şer'iyye sicilleri bulunduğu devrin ve bölgenin tarihi, coğrafyası, kültürü, iktisadi hayatı, adalet teşkilatı, kamu düzeni, insan ilişkileri vb. konularda bize bilgi sunmaktadır. Kütüphanelerimizde ciltler dolusu bir yekûn teşkil eden şer'iyye sicillerinin maalesef günümüze kadar büyük bir kısmının incelenmesi gerçekleşmemiştir. Bu durum Osmanlı toplum yapısını anlamakta bize birçok müşkilat ortaya çıkarmaktadır.

Miladi 1878-1881 yıllarını ihtiva eden 1778-24 numaralı şer'iyye sicilinin ilk elli varağı bu çalışmamızda incelenecektir. Şehir ve kültür tarihi açısından temel kaynak niteliğinde olan şer'iyye sicillerinin incelenmesi ise bize tarihimizin anlaşılması hakkında birçok ipuçları sunmaktadır. Bu tezimizde incelediğimiz 1778-24 numaralı şer'iyye sicili Samsun'un 19. yüzyılın son çeyreğindeki sosyo-kültürel hayatını adeta bize tasvir etmektedir.

İncelediğimiz kayıtlarda Samsun'un 19. yüzyılda mevcut olan mahalle ve köy isimleri, şahıs isim ve unvanları, şehrin genelinde vazife yapan memurlar, ölen kişilerin yakınlarına bıraktıkları miraslar, müslim-gayri müslim ilişkileri vb. konular işlenmektedir.

Bu incelediğimiz sicil mikro planda Samsun şehri ve çevresinin makro planda ise Osmanlı'nın son döneminin yukarıda arz ettiğimiz hususlarda incelenmesine kaynak teşkil edecektir. Günümüz harflerine çevrilmemiş diğer Osmanlıca metinlerin de günümüz ilim dünyasının istifadesine sunulmasıyla bu durum daha bir netlik kazanacaktır.

Bilgehan ŞAHİN

ÇORUM

2015

GİRİŞ

1. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELLERİ

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmayla 19. yüzyılın son döneminde Samsun bölgesinin dini, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan durumunun tespitine katkıda bulunmayı hedefledik. Samsun’la ilgili kırk üç adet şer’iyye sicil defteri bulunmaktadır. Bu defterlerden bazıları ile ilgili çalışmalar yapılmış olmasına karşın bir kısmının henüz çalışılmadığı görülmektedir. Yaptığımız bu çalışma ile hem Samsun’un tarihine katkıda bulunmak hem de bu şer’iyye sicillerinden 1778-24 nolu sicilin ilk elli varağını transkribe ederek bilim dünyasına kazandırmak istiyoruz.

Samsun’a ait çalışılmış ve çalışılmamış olan Şer’iyye Sicilleri listesi şu şekildedir:

18. Yüzyıl Samsun Şer’iyye Sicilleri					
Sıra No	Milli Kütüphane No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Çalışıldı	Çalışılmadı
1	1755	1200	1251	X	

19. Yüzyıl Samsun Şer’iyye Sicilleri				
Sıra No	Milli Kütüphane No	Sicilin Tutulduğu Tarih	Çalışıldı	Çalışılmadı
2	1756	1251-1264, 1246-1265		
3	1757	1260, 1266, 1281	X	
4	1758	1262-1280		

5	1759	1267-1270	X	
6	1760	1267-1275	X	
7	1761	1271-1278		
8	1762	1273		
9	1763	1274-1277	X	
10	1764	1274-1280	X	
11	1765	1278-1280		
12	1766	1280-1282		
13	1767	1280-1282		
14	1768	1282-1284		
15	1769	1284	X	
16	1770	1285-1287	X	
17	1771	1286-1288		
18	1772	1289-1291	X	
19	1773	1291-1293		
20	1774	1292-1293		
21	1775	1292-1295	X	
22	1776	1294-1295		
23	1777	1294-1296		
24	1778	1295-1301		
25	1779	1299-1305, 1301		
26	1780	1301-1303		
27	1781	1303-1305		
28	1782	1306	X	

29	1783	1306-1309		
30	1784	1307-1309		
31	1785	1309-1310		
32	1786	1313-1315		
33	1787	1315-1316	X	
34	1788	1315-1316	X	

20. Yüzyıl Samsun Şer'iyeye Sicilleri				
Sıra No	Milli Kütüphane No	Sicilin Tutulduğu Tarih	Çalışıldı	Çalışılmadı
35	1789	1316-1319		
36	1790	1316-1318		
37	1791	1320-1324		
38	1792	1321-1331		
39	1793	1324-1334	X	
40	1794	1326-1327		
41	1795	1329-1331		
42	1796	1331-1334		
43	1797	1336-1340		

1.2. Araştırmanın Önemi

Osmanlı Devleti'nde idari yapılanma anlamında en önemli iki birim merkez ve taşra teşkilatıdır. Taşra teşkilatının ise en mühim şahsiyeti Kadılardır. Kadılar, uhdelerindeki idari, beledi ve hükmi üç büyük vazife ile alakalı hususları şer'iyeye sicili adı verilen defterlerde kayıt altına aldılmaktaydılar. Padişahın kadıya gönderdiği emir

ve fermanndan, kadıya bağı bir köyün obasındaki çobanın ufacak bir davasına kadar her türlü hukuki muamele sicillere yazılmaktaydı. Bu siciller, 15. asrın ikinci yarısından 20. asrın ilk çeyreğine kadar 500 yıllık Osmanlı tarihinin siyasi, hukuki, iktisadi, içtimai, dini, askeri ve idari hayatını açıklığa kavuşturan, tarihimizle alakalı incelenmesi ve araştırılması gereken birinci elden kaynak ve tanıklardır. Osmanlı'nın bünyesinde barındırdığı milletlerin içtimai hayatlarının bir ayna misali yansması ve ifadesi olan şer'iyye sicilleri, muhteva yönünden de birçok bilim dalının istifade edebileceği bir hazine niteliğindedir.

Her il ve ilçenin mahkeme sicilleri o bölgenin en kuvvetli, en güvenilir ve en tafsilatlı tarihi kaynaklarıdır. Gerek askeri, siyasi, hukuki ve içtimai tarihimizin gerekse de umumi tarihimizin daha sağlam bir zemine oturtulabilmesi için bu defterlerin ilmi usullerle ele alınıp gün ışığına çıkarılması bir zaruret teşkil etmektedir. Biz de bu fikirden hareketle 1778/24 numaralı Samsun Mahkemesine ait Şer'iyye sicil defterinin 1-50 varak arasının transkripsiyonunu hazırlamaya karar verdik. Esas itibariyle bir sicilin tam olarak çalışılmış olması bütünlük arz etmektedir. Ancak sicilin önemli bir yekun teşkil etmesi sebebiyle 1778/24 No'lu Şer'iyye Sicili'ni ikiye bölerek değerlendirmek yoluna gidilmiştir. Dolayısıyla sicilin diğer kısmı da ortaya konduğunda sicil hakkında daha kesin yargılarda bulunmak mümkün olabilecektir.

1.3. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın kapsamı 1778/24 numaralı Samsun Mahkemesine ait Şer'iyye sicil defteri'nin 1-50 varak arası transkripsiyon ve tahlilinden ibaret olup 19. yüzyılın son çeyreğindeki Samsun ve çevresini ihtiva etmektedir.

1.4. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmamızda Samsun'a ait şer'iyye sicillerinden olan 1778/24 No'lu sicilin ilk elli varağının transkripsiyonu ortaya konmaktadır. Samsun'a ait 19. yüzyıla dair ekonomik, hukuk, sosyal ve kültürel alanlarla ilgili önemli bilgiler elde etmekteyiz.

Çalışmamızın giriş bölümünde Osmanlı Devleti'nin adli yapılanması ile ilgili olarak genel tanımlamalar yapılmıştır. Osmanlı adalet sisteminin temelini teşkil eden kadılık kurumu ve kadıya yardımcı birimler üzerinde durularak kadıların tutmuş olduğu

çeşitli kayıt türleri ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bunun ardından 1778/24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili'nin ilk elli varağı ile ilgili bilgiler ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızın birinci bölümünde 1778/24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili'nin ilk elli varağının günümüz harflerine transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Bu transkripsiyon yapılırken İslam Araştırmaları Merkezi'nin (İSAM) daha önce yapmış olduğu İstanbul Şer'iyye Sicilleri örnek alınmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde 1778/24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili'nin ilk elli varağında yer alan bilgilere dayanarak Samsun'daki meslek grupları; sosyal, dini ve etnik gruplar; kültürel ve iktisadi hayat gibi çeşitli alanlar üzerinde değerlendirmeler ortaya konmuştur.

Son olarak ise; sonuç bölümünde genel bir değerlendirme yapılarak akabinde bibliyografya ve özgün metin sureti eklenerek çalışmamız sonlandırılmıştır.

2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANIMI İÇERİĞİ VE ÖNEMİ

Osmanlı Devleti farklı kültürlere ait toplulukları bünyesinde barındıran ve bunların sorunlarını adaletli bir şekilde çözmeye çalışan bir adalet teşkilatına sahipti. Devletin merkez ve taşra teşkilatı içinde önemli bir yer tutan adalet mekanizması, hem merkezde hem de taşrada örgütlenmişti. Bu bağlamda devletin en üst adalet birimi olarak kazaskerlik kurumu oluşturulmuştu.¹ Bu kurum; Osmanlı Devleti'nde yargı gücünü temsilen Divan-ı Hümayun'da hazır bulunurdu. Kazaskerlik (kadi-i asker) kurumunun en önemli özellikleri, askeri sınıfa dair şer'i ve hukuki işlere bakması ve kaza-sancaklarda görevli bulunan kadıların tayin işleri konusunda en üst yetkiye sahip birimi oluşturmasıydı.² Osmanlı'da kazaskerler İslam devletlerindeki "*kadı'l kudatlık*" müessesesinin işlevini de üstlenmiş Rumeli, Kuzey Afrika ve Kırım'daki kadı tayinleri Rumeli Kazaskeri, Anadolu'daki kadı tayinleri de Anadolu Kazaskeri tarafından yapılmıştır.³ Her ne kadar kazasker kelimesinin içerisinde asker kelimesi geçse de Osmanlı'daki kazaskerlik kurumunu diğer İslam devletlerinde mevcut olan "*kadı'l cünd*" ve "*kadı leşker*" kurumlarıyla karıştırmamak gerekir. Osmanlı'daki Kazaskerlik

¹ Mehmet Beşirli, "Kent Tarihi Açısından Şer'iyye Sicilleri ve Çankırı Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğu Üzerine", *Çankırı Araştırmaları*, C. IV, S. 4, 2009, s. 36.

² Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1988, s. 67.

³ M. Âkif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınları, 12. Basım, İstanbul 2014, s. 136.

kurumu diğer İslam devletlerinininkinden çok daha geniştir. Zira Osmanlı'da yönetici kadronun hepsi, asker olsun ya da olmasın, askeri olarak nitelendirilirdi. Örneğin Rumeli Kazaskerliği mahkeme defterlerine bakıldığında kazaskerlerin yapmış olduğu yargılamalarının sadece asker sınıfını değil her kesimden bütün Osmanlı tebasını içine aldığı görüyoruz.⁴

Kazaskerler tarafından kaza merkezlerinde görevlendirilen Kadılar şer'i ve örfi hukuka göre hükümler vermekte, mahalli üst düzey yöneticiler ise bu kararları infaz etmekteydiler. Dönemin hakimi olan kadılar, halk arasındaki her türlü hukuki ve cezai ihtilafları çözüme kavuşturmaktaydı. Kadılar şeriat mahkemelerinde halkın problemlerini ve davalarını İslam hukuku ve örfi hukuk kurallarına göre çözerlerdi. Bunu yaparken de hanefi fikhini esas alırlardı.⁵

“Kadı sicilleri”, “mahkeme kayıtları”, “sicillat-ı şer'iyye”, “kadı divanı” ve en yaygın biçimiyle “şer'iyye sicilleri” adı verilen defterler Kadı veya onun vekili sıfatıyla Naib tarafından kaydedilirdi. Osmanlı devlet teşkilatı içerisinde merkez ve taşrada her kesimden insanlar arasındaki adli münasebetleri içeren şer'iyye sicilleri, Osmanlı günlük hayatının ekonomi, hukuk, aile ve toplum gibi pek çok alanının tarihi için en önemli kaynaklardan birini ihtiva eder.⁶ Şer'iyye sicilleri yani kadıların yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve isteklerini mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, bunun da ötesinde ve en önemlisi ait olduğu bölgenin iktisadi ve sosyal yapısına ayna tutan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenip iredelenmeden Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihini tam manasıyla ortaya koymak imkansızdır. Özellikle şehir tarihleri ve ülkenin belirli bölgelerindeki mahalli yaşama ait ilmi araştırma ve çalışmaların birinci derece kaynağı şer'iyye sicilleridir.⁷

Şer'iyye sicillerini oluşturan pek çok kayıt türü söz konusudur. Bunlardan bir kısmı direkt olarak mahkemedeki işlemler neticesiyle oluşturulurken bir kısmı ise İstanbul'dan gönderilen belgeler neticesiyle oluşurdu. Hüccet, i'lam, tereke kayıtları ilk türe örnek iken; ferman, buyuruldu, emir, berat ve tezkire gibiler ise ikinci türü ihtiva ederdi. Mahkeme kayıtlarını içeren bilgiler genel olarak sicil defterlerinin ön kısmına

⁴ Aydın, *a.g.e.*, s. 87.

⁵ Beşirli, *a.g.m.*, s. 36.

⁶ Yunus Uğur, “Şer'iyye Sicilleri”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul 1998, C. 39, s. 8.

⁷ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 12.

(sicill-i mahfuz) kaydedilirdi. Merkezden ulaşan ferman, buyuruldu, berat, tezkire ve emir gibi belgelerin suretleri ise sicil defterlerinin arka kısmına kaydedilirdi.⁸

Şer'iyye sicillerine konu olan ibrâ, sıradan vak'alar, cinayetler, vakıf, nikâh, talâk, vasiyet, bey', hibe, icâre, sulh, vekâlet, kefâlet gibi hukuki mevzuların yanı sıra, yargılama hukukunda kendisine birtakım hukuki sonuçların bağlandığı dava ve ikrar gibi konular da bulunurdu. Bunun yanında devlet başkanının veya temsilcisinin yaptığı arazi iktâi, Kadı tayini, barış antlaşması gibi konular da bu belgelerin içeriğini oluştururdu. Yine Kadıların vakıflara kayyım, velisi olmayan küçüklere vasî ve kendi alanlarındaki kamu işleri için memur tayini gibi işlemler hakkında düzenledikleri belgeler de şer'iyye sicillerinde yer alırdı.⁹

Kadılar hususiyetle örfi hukuk ile ilgili meseleleri bu defterlerdeki hüküm, irade ve fermanlar sayesinde çözmekteydi. Örfi hukukun geniş bir zaman içerisinde Padişahların hüküm, irade ve fermanlarının toplanmasıyla meydana geldiği, kanunnamelerin ilk şekillerinin de ekseriyetle bu ferman ve hükümler olduğu düşünülürse, bunların birer nüshalarının bulunduğu şer'iyye sicil defterlerinin Osmanlı hukukunun tatbiki esnasında meşru bir delil olarak kabul edildiği anlaşılır. Bu özelliğinden dolayı Osmanlı Devleti'nde şer'iyye sicil kayıtlarının o kazada korunmasına büyük önem verilirdi. Bu amaçla yirmi ay veya bir yıl süreyle görev yapan kadıların buldukları yerleri terkederken beraberlerinde şer'iyye sicil defterlerini götürmelerine müsaade edilmezdi.¹⁰

Bunun yanında şer'iyye sicillerinin i'lâm ve hüccet kayıtlarında şehir-kaza ile mahalle-köy bilgileri, isim, din ve unvan bilgileri, konu ve delil bilgisi, karar ve tarih bilgisi, davada hazır bulunanların isim ve unvanları ile farklı olarak tereke kayıtlarında vârisler ve kişinin mal-mülk, borç-alacak ve miras dağılım bilgileri, narh kayıtlarında ürünler ve fiyatları, nikah ve boşanma kayıtlarında mehir ve nafaka bilgileri yer alırdı.¹¹

---

⁸ Uğur, *a.g.m.*, s. 9.

⁹ Fahrettin Atar, "Şürûh ve Sicillât", *DİA*, İstanbul 1998, C. 39, s. 271.

¹⁰ Aydın, *a.g.e.*, ss. 99-100.

¹¹ Uğur, *a.g.m.*, s. 9.

Yine şer'iyeye sicillerinde seferberlik kararları ve savaş hazırlıkları, doğal afet, kıtlık, salgın hastalık, emlak ve akarların kirası gibi konular da bulunmaktaydı.¹²

Siciller, tutuluş şekillerine göre üç grup içerisinde değerlendirilebilir: birinci grup defterler; tereke, vekâlet, hüccet, i'lâm gibi yalnızca bir konuya ait kayıtların bulunduğu defterlerdir. İkinci grup defterler; "sicill-i mahfûz" da denilen bir tarafına evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vakıf, hibe, cürüm-cinayet gibi mahalli olaylar ve "sicill-i mahfûz defteri" denilen diğer tarafına ise merkezden gelen ferman, berat, buyuruldu, izinname gibi belgeler kaydedilen defterlerdir. Üçüncü grup ise kayıt sırasında konu, hatta tarih sırasına bile dikkat edilmeden tutulan ve içerisinde her türden kayıt barındıran defterlerdir.¹³ Bu defterlerin amaca uygun, kolaylıkla ve eksiksiz tutulabilmesi için içerisinde yer alan her türlü belgenin nasıl kaleme alınacağını gösteren "sakk mecmuaları" denen rehber kitaplar hazırlanırdı.¹⁴

Osmanlı tarihi açısından şer'iyeye sicilleri yazılı kaynakların en önemlilerinden biridir. Bu siciller, kayda geçildiği dönemin birer canlı şahididir. Bu nedenle Osmanlı Devleti ile ilgili detaylı bilgi edinebilmemiz için şer'iyeye sicillerinin ortaya çıkarılması şarttır. Çünkü geçmişin bütün birikimiyle bizi buluşturacak, çalışılan dönemle ilgili bizlerin ufkunu açacak, daha isabetli hüküm vermemize yardımcı olacak en önemli kaynaklardan biri şer'iyeye sicilleridir.¹⁵ Şer'iyeye sicilleri, her konunun araştırmacısı için içinde bir şeyler barındıran ve bu sebeple herkes açısından önemli bir kaynak durumundadır. Kadılık, naiblik, muhızrlık, mübaşirlik, bostancıbaşılık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari yapılarını hem de gördüğü görevleri en geniş şekilde şer'iyeye sicillerinde bulabiliriz. Hukuk tarihimizi incelerken İslam hukukunun uygulamada nasıl görüldüğünü, nasıl bir şekil aldığını, herhangi bir değişime uğrayıp uğramadığını, bütün sorunları çözüp çözemediğini, çözüme kavuşturulmayan sorunların nedenlerini v.b. konuları şer'iyeye sicillerinden öğrenebiliriz. Osmanlı devrinde İslam hukukunun uygulanışını ve bu hukukun şer'i hukukla ilişkisini sadece kanunnamelere

---

¹² Nurullah Fırat, "1775/21 Numaralı (H.1292/M.1875-1876/H.1295/M.1878) Samsun Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü), Samsun 2013, ss. 7-8.

¹³ Fethi Gedikli, "Şer'iyeye Sicillerinin Hukuk Tarihi Açısından Önemi ve Sicillere Dayalı Araştırmalar", *Dünden Bugüne Osmanlı Araştırmaları: Tespitler- Problemler-Teklifler, Sempozyum Bildirileri*, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2007, s. 73.

¹⁴ Gedikli, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyeye Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (Türk Hukuk Tarihi Sayısı), C.III, S.5, 2005, s. 189.

¹⁵ Fırat, a.g.t., s. 6.

bakarak değerlendirmek zordur. Bu sebepten dolayı konuyla ilgili ana kaynaklardan biri olan şer'iyeye sicilleri kanunnamelerin yanı sıra gerçeğe yakın yorumlar yapabilmek için mutlaka başvurulması gereken kaynaklardandır.¹⁶

Elde bulunan Osmanlı dönemine ait vakalar umumiyetle merkez teşkilatına belirli rütbe ve memuriyetlerin verilmesine, harp ilanına ve isyanlara aittir. Fakat o devirdeki halkın hayatından, geçim tarzından, çalışma şartlarından yani kısacası günlük yaşantısından bahsetmemektedir. Halbuki şer'iyeye sicilleri çeşitli vesilelerle Anadolu'nun en uzak köşelerindeki Osmanlı tebasının hayat tarzını aksettirmekte ve bu husustaki boşluğu büyük ölçüde gidermektedir.¹⁷ Ayrıca şer'iyeye sicillerinin önemi ve tarihe katkıları mühim tarihi hadiselerin, tarihi şahsiyetlerin, mahalli yer isimlerinin ve tarihi müesseselerin tafsilatlı olarak doğru tespitinde büyük önem arz etmektedir.¹⁸

Osmanlı Devleti'nde şer'iyeye sicillerinin en eski tarihli Bursa şer'iyeye sicilleridir. Tarih olarak 1455 yılına denk gelen bu defterler daha sonraki yıllar itibariyle muhteviyatı bakımından daralmaya uğramış olsa da, bu siciller hemen hemen Osmanlı'nın son dönemine kadar muntazam bir şekilde kayıtlara geçirilmiştir. Osmanlıların ilk döneminden itibaren kadılık kurumunun varlığı dikkate alınırca, ilk örneğine Bursa'da rastlanan şer'iyeye sicil defterlerinin daha evvel mevcut olduğu kanısına varılabilir. Ancak bu defterlerin çeşitli nedenlerle günümüze ulaşamadığı aşikardır.¹⁹

Sicil defterleri biçimsel olarak genelde dar ve uzun defterlerdir. Bu defterlerin sayfa sayılarının 10-20'den 200-300'e kadar çıkabilen farklı örnekleri mevcuttur. Defterler ortalama olarak 100 sayfa civarında olup 400-500 adet kaydı içermektedir. 15. ve 16. yüzyıl şer'iyeye sicillerinin önemli bir kısmı Arapça kaleme alınırken; 16. yüzyıldan itibaren Arap coğrafyası dışındaki defterler çoğunlukla Osmanlı Türkçesi ile yazılmıştır. Her ne kadar farklı dilde yazılmış olsalar da, her iki dildeki kayıtlarda, benzer olaylar için kullanılan hukuki terminoloji aynıdır. İstanbul'dan gelen belgeler ise her yerde Osmanlı Türkçesi'yle kaydedilmiştir.²⁰

---

¹⁶ Gedikli, *a.g.m.*, ss. 75-78.

¹⁷ Akgündüz, *a.g.e.*, ss. 15-16.

¹⁸ *A.g.e.*, s. 13.

¹⁹ Uğur, *a.g.m.*, s. 9.

²⁰ Uğur, *a.g.m.*, s. 9.

Hemen hemen bütün sicil defterlerinin başında umumiyetle lisanı arapça olan dibâce yani bir giriş kısmı vardır. Burada ahkâm-ı şer'iyeye (şer'i hükümler) ve bunları tesis eden Allah ve peygamberine hürmet gösterilmekte, daha sonra sicili yazan hakimin ismi ve vazifesi kaydedilmektedir. Bütün şer'i sicillerde kadıların kullandıkları mühür ve imzaların da bir birlik içinde olduğu görülmektedir.²¹

Şer'iyeye sicillerinin muhafazasına dikkat edilmesine rağmen zamanla bunların önemli bir kısmı kaybolmuştur. Yanan ve kaybolan siciller dikkate alınmazsa defterlerin sayıları on bini geçmektedir. Şer'iyeye sicillerinin katalog çalışmaları günümüzde de devam etmekte olup 3 Kasım 1941'de Maarif Vekâleti'nin emri ile değişik yerlerde bulunan siciller belirli müzelerde toplanmıştır.²² 1991 yılında ise bu sicillerin Kültür Bakanlığı'nın kararı ile İstanbul Şer'iyeye Sicili Arşivi'ndekilerin dışında kalanları Ankara'da Milli Kütüphane'de toplanmıştır. İstanbul ve çevresi mahkemelerine ait siciller ise İstanbul Müftülüğü Şer'iyeye Sicilleri Arşivi'nde muhafaza edilmektedir. Bunun yanında çeşitli üniversitelerde de birtakım merkezlerin oluşturulduğu görülmektedir. Örneğin, İnönü Üniversitesi'nde Osmanlı Araştırmaları Merkezi (OSAM), Kayseri Erciyes Üniversitesinde de Kayseri Tarih Araştırmaları Merkezi (KAYTAM) kurularak buralarda kendi şehirlerine ait olan şer'iyeye sicilleri araştırmacıların istifadelerine sunulmuştur.²³ Yine Samsun'da bulunan Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne ait Kent Müzesi Arşivi'nde Samsun'a dair şer'iyeye sicil kayıtları mevcut olup araştırmacıların kullanımına açıktır.

3. KADI, KADININ GÖREVLERİ VE KADI YARDIMCILARI

3.1. Kadı

Kadı sözcüğü Arapça kadâ kökünden gelip “*itkan, ihkâm, iblâg, edâ, inhâ, vaz' ve takdir*” manalarına gelir. Kadı fiilinin mastarı olan kaza, terim olarak “*hüküm, karar, hakimlik*” gibi anlamları ihtiva eder ve kadı bundan ism-i fail olup hakim anlamına

---

²¹ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 19.

²² Abdülaziz Bayındır, “Şer'iyeye Sicilleri, Osmanlı Adli Teşkilatı”, *Yeni Türkiye Dergisi*, İstanbul 2001, C. I, s. 2.

²³ Gedikli, *a.g.m.*, s. 188.

gelir.²⁴ Osmanlı Devleti'nde ise çok geniş yetkileri bulunan ve şer'i mahkemelerde vazife icra eden kişilere Kadı ismi verilirdi. Kadı, insanlar arasında meydana gelen dava ve uzlaşmazlıkları dini hükümleri baz alarak karara bağlamak için Padişah tarafından görevlendirilen kişiydi. Kadı Osmanlı vesikalarında hakim veya hakim-üş-şer' adıyla da geçirdi.²⁵ Kazasker veya şeyhülislam tarafından tayin edilen kadılar bölgelerindeki idarecilerden bağımsız bir biçimde yargı görevlerini ifa ederler ve mahalli idarecilerin kendilerine müdahaleleri veya yargı görevini direkt olarak mahalli idarecilerin yürütmeleri söz konusu olmazdı.²⁶

Kadılık hem İslam toplumlarında hem de Osmanlı Devleti'nde mukaddes bir meslek olarak görülürdü. Bu açıdan kadılık görevine getirilecek kimselerde aranan niteliklere ayrı bir önem verilirdi. Hukukçuların bu konu üzerinde ortaya koydukları görüşler dikkate alındığında, kadınların toplumda mümkün merteye en vasıflı şahıslardan olması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bunun yanında kadılığa tayin edilecek kimselerin derin hukuk bilgisine sahip olması, toplumun örf ve adetlerini kavramaya elverişli olmaları, kültürel ve sosyal ilişkilerin gereklerini yerine getirebilecek beceriye sahip olmaları, halkın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hareket kabiliyetinin mevcudiyeti, vücut bütünlüğü, dış etkilere karşı koyacak derecede ahlak, karakter ve seciyeye sahip olmaları, dini emir ve yasaklara aykırı davranışlarda bulunmamaları gibi bir takım nitelikleri barındırmaları gerekliydi.²⁷ Örneğin Ahmet Cevdet Paşa başkanlığında oluşturulan Mecelle'de Kadı'nın özellikleri sıralanırken onun emin, metin olması, hakim, müstakim, fehim, mekîn, fıkıh meselelerine ve yargılama usulüne vâkıf ve davaları onlara uygulayarak sonuçlandırmaya muktedir bulunması şartı aranmıştır. Dolayısıyla kadılığın bilgi, sanat ve yüksek bir karakter işi olduğu belirtilmiştir.²⁸

Osmanlı adliye sisteminin temelini teşkil eden Kadılar, buldukları bölgenin bugünkü anlamda hem hakimi, hem belediye başkanı hem de halkın her mevzuda başvurabileceği sosyal güvenlik mercii idi.²⁹ Kadılığın oluşturulmasından itibaren

---

²⁴ Ebül'ulâ Mardin, "Kadı", *İslam Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir 1997, C. 6, s. 42.

²⁵ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 68.

²⁶ Aydın, *a.g.e.*, s. 78.

²⁷ Fahrettin Atar, "Kadı", *DİA*, C. 24, s. 67.

²⁸ *A.g.e.*, s. 67.

²⁹ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 68.

Kadılar Kazaskerlere ve Kazaskerler de vekil-i mutlak olan Sadrazamlara bağıydılar. Ancak, Tanzimat'tan sonra kadılık meşihat makamına bağlandı.³⁰

Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında kadılar belirli bir süreyle atanırlardı. Bu süre 16. yüzyıldan itibaren 3 sene, daha sonra 2 sene, 1600'lü yılların sonlarından itibaren de 1 sene oldu. Genellikle büyük kadılıklarda yargıçlık süreleri 1 sene ile kısıtlı olub bunlara mevleviyet adı verilirdi.³¹ Küçük kadıların vazife müddetleri de daha sonra 24 aydan 20 aya indirildi. Bazı İslam fakihlerine göre bir kişinin aynı yerde uzun müddet kadılık yapması sakıncalı görülmüştür. Çünkü bu durumda kadılar hem ilmi faaliyetlerden uzak kalıyor hem de yöre halkıyla çok kaynaştıkları için hüküm verirken tarafsız olmakta zorlanabiliyorlardı.³²

Kadıların gelirleri konusuna gelince, kadıların belirli bir maaşlarının olmadığı görülür. Kadılar mahkemeye gelen her davadan ücret aldıkları gibi yaptıkları nikah sözleşmesi, vefat eden birinin terekesinin taksimi ve her türlü mukavele de ücrete tabiydi. Dolayısıyla bu görevlerden gelen ücretler aynı zamanda Kadı'nın gelir kaynağını da oluşturmuş oluyordu.³³

Kadıların görev yerleri ile ilgili olarak, Osmanlı klasik devrinde, Kadıların yargılama faaliyetlerini gerçekleştirmeleri için resmi bir mahkeme binasına sahip olmadığı görülür. Ekseriyetle kadı kendi oturduğu yeri mahkeme binası olarak kullanırdı. Mahkeme bazen şehrin en büyük camii olan yapının yanında bulunurdu. Fakat 18. asırda bazı mahallerde mahkeme binalarının bulunduğu tespit edilmiştir. Bu binaların tamirat işleri halk ve ilgili vakıflar tarafından karşılanırdı. Örneğin; 1793-96 yılları arasında Kayseri'deki mahkeme binası Nevşehirli Damat İbrahim Paşa vakfına ait olub her türlü giderleri bu vakıfça karşılanırdı. Bütün davaların mahkemede görülmesi mecburi değildi. Lüzum olduğu zaman başka mahallerde de mahkeme kurulabilir ve davalar görülebilirdi.³⁴

---

³⁰ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004, C. II, s. 125.

³¹ Aydın, *a.g.e.*, s. 78.

³² *A.g.e.*, s. 78.

³³ Hamiyet Sezer Feyzioğlu, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer'i Mahkemelerde Düzenlemeler*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2010, s. 10.

³⁴ *A.g.e.*, s. 17.

3.2. Kadı'nın Görevleri

Kadılar, şeriatın hükümlerini tatbik ederler ve hanefi mezhebinin ihtilafı olan meselelerinde en doğru olanı bulup uygulamaya koyarlardı. Şer'iyye sicillerine kayıt, veli veya vasisi olmayan çocukları evlendirme, terekeleri bölüştürme, yetim ve kaybolmuş kişilerin mallarını koruma, vasi veya vekilleri atama ya da görevden alma, vakıfların kaydını yapıp muhasebelerini teftiş etme, evlilik sözleşmelerini icra etme, vasiyetleri tenfiz etme gibi pek çok şer'i konuda tasarruf hakkına sahiptiler.³⁵ Bunların yanı sıra kadılar belediye hizmetlerinden olan narh işlemlerini de kayıtlara geçirirlerdi. Bu şekilde çarşıda esnafın sattığı bütün ticari metaya bir fiyat vererek esnafla halk arasında ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklara bir şekilde mani olurlardı. Yaptıkları bu işleme karşılık yılda bir defa esnaftan narhiye adı altında bir para alırlardı.³⁶

Bunlardan başka Kadıların görevleri arasında; asker yazımı, sefer sırasında iâşe temini, hammaddelerin dağıtılmasını gözetlemek, kütüphane ve medrese teftişi yaparak eğitimi gözetmek, Türkçe öğrenmesi için Türk ailelerinin yanına verilen devşirme çocukların (yeniçeri) kontrolü, gayr-i müslim tebanın davaları ve noterlik işlemleri gibi birbirinden bağımsız birtakım görevleri icra ederlerdi.³⁷

Bu vazifelerine karşın; Kadıların devletin genel siyasetini belirleyen konularda söz sahibi olması mümkün değildi. Kadılar sadece belirli bir hususta hüküm verebilirlerdi.³⁸ Kadılar yukarıda sayılan görevlerin birçoğunu Tanzimat'a kadar devam ettirdiler. Ancak Tanzimatla birlikte yeni teşkil edilen memurluklara Kadıların pek çok görevleri dağıtıldı.³⁹ Örneğin; beldelerin Kadılar tarafından idaresi Tanzimat'ın ilanına değin devam etmiş iken bundan sonra belde idaresi Kadıların vazifeleri arasından çıkarıldı. Tanzimat ile konulmuş olan esasların uygulamaya konması esnasında kanun ve nizamlar peyderpey vaz' ve nizamî mahkemeler tesis olundukça büsbütün vazifesiz kalan Kadılara nizamî mahkemelerin reisliği de tevcih olunmaya başlandı.⁴⁰

---

³⁵ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 68.

³⁶ Fezyioğlu, *a.g.e.*, s. 11.

³⁷ *A.g.e.*, s. 15.

³⁸ Mardin, *a.g.m.*, s. 42.

³⁹ Pakalın, *a.g.e.*, C. 2, s. 122.

⁴⁰ *A.g.e.*, C. 2, s. 125.

3.3. Kadı Yardımcıları

3.3.1. Naibler

Naib kelime anlamı olarak vekil manasına gelir. Naibin çoğulu ise nüvvabdır. Naiblerin yaptıkları göreve de niyabet ismi verilirdi.⁴¹ Kadıların yargı görevlerini yerine getirirken ilk olarak yardımına başvurdukları görevliler arasında naibler bulunurdu. Naibler Kadılar tarafından tespit edilmiş bir süre ya da bir iş için tayin edilen yardımcılardı. Kadıların kendilerine verdikleri sorumluluk dahilinde vazifelerini yerine getirirlerdi. Naiblerin, vazife yaptıkları belde halkından olmamasına dikkat edilirdi.⁴²

Osmanlı adli sistemi içerisinde Kadılara yardımcılık görevi üstlenen Naiblerin üç türü mevcuttu. Bunlar; kazalarda görev yapan Kaza Naibleri, büyük yerlerde görev yapan Mevali Naibleri ve arpalıklarda görev yapan Arpalık Naibleriydi.⁴³

3.3.2. Muhzırlar

Osmanlı hukukunda müddeiler (davacı) ile müdde-i aleyhleri (dava olunanlar) mahkemeye çağıran görevli hakkında kullanılan bir kelimedir. Muhzır günümüzdeki mübaşirin karşılığı olarak kullanılırdı. Kelime manası huzura getiren kişi demektir. Kazasker mahkemeleri gibi muhzır adedi çok fazla olan mahkemelerde muhzırların başında olan kişiye Muhzırbaşı denilirdi.⁴⁴ Küçük kaza merkezlerinde ise muhzırlar hem mahkeme mübaşirliği hem mahkeme katipliği hem adli polis hem de müdde-i umuminin (savcı) bazı vazifelerini yerine getirirlerdi. Bunlar da aynı kadılarda olduğu gibi belirli bir maaş almazlar, ilgilendikleri davalarla alakadar şahıslardan belli bir ücret alırlardı.⁴⁵

3.3.3. Katipler

Katip kelimesi “ketb” yani yazmak fiilinden türetilen ve çoğulu küttâb, ketebe ya da kâtibîn olarak kullanılan bir sözcüktür. Kelime manası olarak yazı işleri ile

---

⁴¹ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 72.

⁴² Aydın, *a.g.e.*, s. 83.

⁴³ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 72.

⁴⁴ Pakalın, *a.g.e.*, C. 2, s. 572.

⁴⁵ Akgündüz, *a.g.e.*, ss. 72-73.

uğraşan kimse, sekreter ya da yazıcı olarak tanımlanabilir. Bunların yanında bilgili kişi, noter ve muharrir gibi anlamları da ihtiva eder.⁴⁶ Osmanlı devlet bürokrasisinin hemen hemen her alanında varlığı söz konusu olan katipler; şer’iyye mahkemelerinde kadının mühim bir yardımcısı idiler. Katipler Kadı’nın vermiş olduğu hükümleri tespit edilmiş usule muvafık olarak kayda geçiren ve hukuk metinlerini yazma hususunda ehil olan kimselerdir.⁴⁷ Katibin en mühim görevi tarafların iddia ve müdafaalarını, tanıkların ifadelerini doğru olarak kaydetmektir. Kayıt işlerinin yanı sıra kadı ya da müşavirin bulunmadığı durumlarda mahkeme başkatibi kadıya vekalet ederdi.⁴⁸

3.3.4. Kassâmlar

Kassâm sözcüğü Arapça “kısm” kökünden gelir.⁴⁹ Kassâm ise bu kökten türetilmiş mübalağalı ism-i fâil olup “çokça taksim eden ve bu işi meslek haline getiren” manasını ihtiva eder.⁵⁰ Kökünden de anlaşıldığı üzere kassâm kısım kısım ayıran, veren manasına gelir.⁵¹ Osmanlı şer’iyye mahkemelerindeki anlamıyla kassâm, varisler arasında mirası taksim eden ve yetimlerin mirasını korumakla yükümlü olan mahkeme görevlisidir.⁵² Kassâm dar anlamı ile ele alındığında Osmanlı mahkemelerinde miras davalarında doğrudan dava mahalline giderek incelemeyi yapıp uyuşmazlık hakkında bir sonuca ulaştıktan sonra davayı hükme bağlayan ve terekeyi varisler arasında bölüştüren şer’i memuru ifade eder.⁵³

Kassâmların da tıpkı kadılar gibi belli bir maaşları yoktu. Bölüştürdükleri mirasın belli bir kısmını “resm-i kısmet” adı altında alırlardı. Bu alınan bedel kadının sandığında korunur daha sonra askeri kassâm müfettişlerine ya da süvari kassâmlarına teslim edilirdi. Eyalet, sancak ve kazalarda kadıların yanındaki kassâmlar ise reayadan olan tebaanın mirasını bölüştürmekle görevli idiler. Her kadılıkta ayrı bir kassâm defteri vardı. Ölen kişinin terekesi kassâmın yanında belirlenir ve kassâm defterine

---

⁴⁶ Mustafa Sabri Küçükbaşçı, “Kâtip”, *DİA*, C. 25, s. 49.

⁴⁷ Aydın, *a.g.e.*, s. 85.

⁴⁸ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 75.

⁴⁹ Şemsettin Sami, *Kamus-i Türki*, İkdâm Matbaası, Dersaadet 1317, s. 1070.

⁵⁰ *A.g.e.*, s. 1070.

⁵¹ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Doğu Matbaası, Ankara 1962, s. 593.

⁵² Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 1070.

⁵³ Sait Öztürk, “Kassâm”, *DİA*, C. 24, s. 579.

kaydedilirdi. Sonra bu terekenin değeri ehl-i vukuf (bilirkişi) bir kişi tarafından altlarına yazılır ve tereke İslam şeriatına göre taksim edilirdi.⁵⁴

4. ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ KAYITLAR

4.1. Kadıların Tuttuğu Kayıtlar

4.1.1. İ'lâm

İ'lâm, sözlükte “*bildirmek, öğretmek, işaret koymak*” anlamlarına gelir. Terim olarak ise şer'i bir hükmü ihtiva eden, altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belge anlamına gelmektedir. Daha çok “*i'lâmât-ı şer'iyye*” olarak kullanılmaktadır.⁵⁵ Özetle i'lâm, bir mahkemeden çıkan hüküm ve kararı içeren resmi kağıt hakkında kullanılan bir tabirdir⁵⁶. Mahkeme kararını bildiren vesika olan i'lâma elkâbla⁵⁷ başlanır. “*Der-i devlet-i mekine*”, “*arz-ı dai-i kemineleleridir ki*” gibi başlangıçlardan sonra davacı ve davalı tanıtılır, dava mevzuu tespit edilir, davalı suçlu kabul ederek veya kabul etmeyerek cevap verir ya da karşı suçlamada bulunurdu. Davalının iddiayı reddetmesi durumunda kendisinden delil istenirdi. Bunun üzerine davacı ispat için şahitlerini çağırır ve eğer davacı iddiasını ispat edemezse davalıdan yemin etmesi istenilir ve en sonunda hüküm verilirdi.⁵⁸

İ'lâmlarda davacının iddiası eksiksiz yazılır, davalının cevabı, itirazları, kararın gerekçeleri yazıldıktan sonra i'lâm metninin sonunda karar açıklanırdı.⁵⁹ İ'lâmlarda borç ikrarı, alacağın ispatı, karşı tarafa yemin teklifi, alacağın tecili, kefalet, havale ve istihkak, muhayyerlik hakkı, icare, vakıf, evlenme, boşanma, ta'zir, iffete iftira, içki içme ve zina cezası, su'i hal, diyet, müslüman olma ve dinden çıkma, hırsızlık suçu ve bu suçların cezasıyla ilgili konular yer alırdı.⁶⁰

---

⁵⁴ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 75.

⁵⁵ Akgündüz, “İ'lâm”, *DİA*, C. 22, İstanbul 1998, s. 72.

⁵⁶ Pakalın, *a.g.e.*, s. 51.

⁵⁷ Rütbe ve makam sahiblerinin derecelerine göre söylenen ve çok zaman hürmet ifade eden isimler.

⁵⁸ H. Halit Atlı, *Örnek Çözümlerle Osmanlıca Edebi Metinler ve Arşiv Belgeleri*, Hayrat Neşriyat, İstanbul 2013, s. 163.

⁵⁹ Akgündüz, “İ'lâm”, s. 73.

⁶⁰ Ali Duman, “Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi”, *EKEV Akademi Dergisi*, Y. 11, S. 33, Güz/2007, s. 149.

Şer'iyeye mahkemelerinde tanzim edilen i'lâmın şu temel özellikleri içerisinde bulundurulması gerekliydi:

a) Hakimin imza ve mührü i'lâmlarda alt tarafta yer alırdı. Şer'iyeye sicillerinde i'lâmın imza ve mühür kısmı deftere kaydedilmemekte, her kadının göreve başladığı gün deftere kaydettiği imza ve mührüyle yetinilmekteydi. İmza hakimin kendisinin yazmış olduğu adı ile künyesinden oluşurdu. Mühür ise tıpkı imza gibi hakimin ve babasının adını ve bazen de bir dua cümlesini içerirdi.⁶¹

b) Taraflar ve davanın görüldüğü yer uygun ifadelerle tanıtılırdı. İlk olarak davacının adresi, adı, babasının adı ve başka bir memlekettense memleketi belirtilir, sonra ise davanın görüldüğü yere niçin geldiği ve halen nerede oturduğu kaydedilirdi. Davalının ise sadece adı, unvanı ve babasının adı yazılırdı.⁶²

c) Davacının iddiası yani dava konusu yazılırdı. Davacının zabta geçirilmiş ifadeleri telhis edilir davalının cevabı ise belirli ifade kalıplarıyla yazılırdı.

ç) Davalının cevabı yani karşı davası, def'i ve itirazları veya iddiayı kabulü belirli ifade kalıplarıyla yazılırdı.⁶³

d) İ'lâmda kararın gerekçesi demek olan ispat vasıtaları mutlaka yer alır ve ispat vasıtalarına göre kullanılan kalıplar da farklı olurdu.⁶⁴

e) İ'lâmın son kısmını verilecek hükmün kalıp ifadeleri teşkil ederdi. İ'lâmdaki ispat vasıtalarının ikrar ve şahitlik olmasına göre “*ilzam*” veya “*tenbih*” ifadesi yahut her ikisinde de “*hükmolundu, kazâ olundu*” vb. ifadeler kullanılırdı. Bu tabirlerle i'lâmlar diğer şer'iyeye sicili kayıtlarından kolaylıkla ayırt edilebilirdi.⁶⁵

f) İ'lâmlarda tarih ya Arapça olarak yazılır veya bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir tarzda kaydedilirdi.⁶⁶

g) İ'lâmlarda “*şuhûdü'l-hâl*” başlığı altında şahitler listesinin verilmesi şart değildi. İspat vasıtası şahitlik ise i'lâmın içinde veya sonunda şahitlerin ismi yazılabilirdi. İlk dönemlerde hüccetlerde olduğu gibi i'lâmlarda da şahitler yazılırken

---

⁶¹ Akgündüz, *a.g.m.*, s. 73.

⁶² *A.g.m.*, s. 73.

⁶³ *A.g.m.*, s. 73.

⁶⁴ *A.g.m.*, s. 73.

⁶⁵ *A.g.m.*, s. 73.

⁶⁶ *A.g.m.*, s. 73.

son zamanlarda ve özellikle ikrar yahut yemine dayanan i'lâmlarda şahitler zikredilmemektedir. Konusu şikayete bağlı olan i'lâmlarda şikayet edenlerin isimlerinin zikredildiği de vâkiydi.⁶⁷

4.1.2. Hücçet

Hücçet, hakim önünde ikrar, taktır, sözleşme ve vasi tayini ve bir hususa izin verilmesi gibi hükümleri içermeyen mevzular hakkındaki belgeler için kullanılan bir tabirdir. Osmanlı devrinde bir hükmü ihtiva etsin ya da etmesin kadı tarafından hukuki bir olaya dair düzenlenen belgeye hücçet adı verilirdi. Şer'iyye mahkemelerinden verilen hücçetler ta'lik ile yazılırdı. Bu belgelerde hakimin imzası belgenin üstünde bulunurdu. Arapça bir sözcük olan hücçetin sözlük anlamı “*delil, bürhan, söz veya fiilin sabit olmasına sebep olan nesne*” demektir. Hücçetin çoğulu hüccedir.⁶⁸ Osmanlı diplomasisinde ise hücçet iki anlamda kullanılırdı. Birincisi, şahitlik, yemin, ikrar gibi davayı ispat etmeye yarayan delil, vesika anlamındaydı. İkincisi ise kadının hükmünü ihtiva etmeyen, tarafların birinin ikrarı, diğerinin de tasdiki bulunan ve üst kısmında bunu düzenleyen Kadı'nın mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgelerdi. Hücçetlerin hemen hemen tamamında ilk olarak tarafların kim olduğu anlatılırdı. Bu isim ve adres ifadeleri müphemliği ortadan kaldıracak şekilde açık yapılırdı. Şer'i mahkemelerde verilen hücçetler, hücçet konusu olan hukuki meselede, karşı taraf aleyhine verilmiş bir karar gibiydi.⁶⁹

Hücçetlerde her türlü kazai vakalar kadı tarafından konu edilirdi. Konularına göre hücçet çeşitleri olarak: Köle ve köle azadı (i'tak, tedbir, mükatebe), evlenme (akd-i nikah), karşılıklı rıza ile boşanma (muhalea), boşama (talak), nikahın feshi, nafaka, terbiye velayeti (hidane), miras, rehin, rehini kaldırma (fekki rehin), borçla ilgili ihtilafli konular, alım satım mukaveleleri, icare, vesayet, vekalet, emanet, sulh, hacr-ıflas, lukata, gasp, cinayet v.b. sayılabilir.⁷⁰ Yine hücçet çeşitleri olarak hücçet-i dâfia, hücçet-i kâsıra, hücçet-i müsbite, hücçet-i müteaddiye ve hücçet-i zahriye sayılabilir.⁷¹

⁶⁷ A.g.m., s. 73; yine bkz: İrfan Berktaş, *86 No'lu Kütahya Şer'iyye Sicili Defterinin (1. Bölüm) Transkripsiyonu ve Edisyon Kritiği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya 2011.

⁶⁸ Pakalın, a.g.e., C. I, s. 865.

⁶⁹ Mustafa Oğuz, Ahmet Akgündüz, “Hücçet”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 18, s. 446.

⁷⁰ Yusuf Şevki Yavuz, “Hücçet”, *DİA*, C. 18, s. 446.

⁷¹ Devellioğlu, a.g.e., s. 462.

Hüccetler, i'lamlar gibi, mahkemeye intikal etmiş, hasımlar arası bir davalama sonucunda ortaya çıkan belgeler olmayıp bugünkü noterlerin belgeleri resmileştirmesinde olduğu gibi, sadece kadıların şahitlik yaptığı herhangi bir durumu, sonradan ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlıkta belgelemiş olmasından ibaret olan kayıtlardı.⁷² Günümüzde özellikle alım-satım akitlerinde, yapılan alışverişin iki tarafın icap ve kabulüyle gerçekleştiğini tespit etmekte noterler tarafından kullanılmaktadır.⁷³

4.1.3. Tereke

Tereke, ölünün bıraktığı mal yerine kullanılan bir tabirdir. Bunun yerine muhalefat da kullanılır. Aslı terike olmakla birlikte halk arasında ve literatürde tereke olarak kullanılır.⁷⁴ Ölen kişinin tüm malları; yakınları arasında en küçük mal varlığına kadar paylaştırılırdı. Bu belgeler ölen kişinin varislerine bıraktığı miras miktarını ve cinsini ihtiva ettiği için devrin ekonomik ve kültürel yapısını aydınlatmaktadır.⁷⁵ Terekelerin sosyal tarih bakımından önemine ilk işaret eden Halil İnalçık olmakla birlikte, kaynağın gerçek anlamıyla gün ışığına çıkışı Ömer Lütfü Barkan'ın 1966 tarihli çalışmasıyla olmuştur.⁷⁶

Tereke üzerinde çeşitli haklar bulunmaktadır. Hanefi fukahasına (hukukçular) göre bunlar ölünün teçhiz ve tekfini, borçları, vasiyeti ve mirasçıların haklarıdır. Zira terekeden harcamalar bu tertibe göre yapılırdı. Bir önceki harcama bitmeden diğerine geçmek mümkün değildi.⁷⁷ Teçhiz ölünün cenaze işlemlerinin yapılmasına, tekfin ise ölünün kefenlenmesine denilirdi. Teçhiz ve tekfin ölünün mirasından ilk olarak düşülen yekunu temsil ederdi. Her zaman terekelerde ilk sırada yer alırdı. Borçlar, ölünün hayattayken borçlanma durumu söz konusu ise ikinci işlem olarak ölünün terekesinden düşülen meblağı ifade ederdi.⁷⁸ Üçüncü olarak terekeden masraf ve borçlar düşürüldükten sonra kalanından şer'i kurallara göre "kuruşta bir para" "*resm-i kismet*"

---

⁷² Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1994, s. 150.

⁷³ Duman, *a.g.m.*, s. 150.

⁷⁴ Pakalın, *a.g.e.*, C. III, s. 460.

⁷⁵ Berktaş, *a.g.t.*, s. 12.

⁷⁶ Hülya Canbakal, "Barkan'dan Bu Yana Tereke Çalışmaları", t.y., Kaynak: http://research.sabanciuniv.edu/17249/1/CANBAKAL_BARKAN.pdf (Erişim Tarihi: 05.05.2015).

⁷⁷ Aydın, *a.g.e.*, s. 304.

⁷⁸ *A.g.e.*, ss. 304-306.

adıyla ve “bin kuruşta altmış para” “*ücret-i kaydiyye*” adıyla alınır. Yine satılan eşyadan “binde yirmi kuruş” hesabıyla “*dellaliye masrafı*” adıyla tahsilat yapılır.⁷⁹ Yine mahkeme tarafından tayin, vekalet, alım satım, bağış, eşya ayrımı gibi görevlerle gönderilen muhızır, çuhadar, katip için “*harc-ı husus*”⁸⁰ adıyla; ayrıca resm ve semeni varaka iskontosu adı altında kırtasiye (kağıt v.b. parası) masrafı da alınır. Son olarak, şayet ölen kişinin vasiyeti varsa bu yerine getirilir. İslam hukukuna göre vasiyet terekenin üçte birini aşamaz ve mirasçılardan herhangi birine yapılamaz. Terekeden yukarıda belirtilen teçhiz ve tekfin, borçlar, vasiyet, resm-i kısmet, kaydiyye, dellaliye, resm ve semeni varaka kısmı çıkarıldıktan sonra geriye kalan miktar mirasçılar hakkı olarak taksim edilir.⁸¹

İslam hukukunda mirastan belirli bir pay sahibi olarak gözüken kişilere “*ashabü'l feraiz*” ismi verilir. Bu tür mirasçılar on bir kişiden ibarettir. Bunlar, koca, karı, baba, babanın babası veya onun babası, kız, oğlun kızı veya oğlun oğlunun kızı, ana baba bir kız kardeş, baba bir kız kardeş, anne bir kız kardeş, anne, anne veya babanın annesi (nine)'dir. Osmanlı dönemi tereke taksim işlemlerinde İslam hukukuna uyulur ve miras bu kurallara göre pay edilir. Örneğin; *Koca (zevc)* diğer mirasçılarla birlikte bulunursa terekenin $\frac{1}{4}$ 'ünü alır bulunmazsa da terekenin $\frac{1}{2}$ 'sini alır. *Karı (zevce)* diğer mirasçılarla birlikte terekenin $\frac{1}{8}$ 'ini alır, ancak ölenin mirasçısı yoksa $\frac{1}{4}$ 'ünü alır. *Baba (eb)* için üç farklı durum bulunurdu. Ölenin oğlu veya oğlunun çocukları bulunursa mirasın südüsü yani $\frac{1}{6}$ 'sını alır. Ölenin kızı, oğlunun kızı veya oğlunun oğlunun kızı ile birlikte bulunursa mirasın $\frac{1}{6}$ 'sı ile birlikte terekeden belirli paylar taksim edildikten sonra kalanını alır. Hiçbir mirasçının bulunmadığı durumda ise terekenin tamamını baba alır. Anne (üm) için de üç durum söz konusuydu. Ölenin oğlu, kızı, oğlunun oğlunun oğlu veya kızı ve ölenin birden fazla kız kardeşi birlikte mirasçı olursa mirasın südüsünü alır, yani $\frac{1}{6}$ 'sını alır. İkinci durum olarak bunlar bulunmaz ise terekenin sülüsünü yani $\frac{1}{3}$ 'ünü alır. Üçüncü durum olarak ise bir tarafta baba diğer tarafta koca veya karı ile beraber bulunursa karı veya koca paylarını aldıktan sonra anne kalanın $\frac{1}{3}$ 'ünü alır.⁸²

---

⁷⁹ Feyzioğlu, *a.g.e.*, s. 10

⁸⁰ *A.g.e.*, s. 80.

⁸¹ Aydın, *a.g.e.*, ss. 304-306.

⁸² *A.g.e.*, ss. 307-313.

Kız (bint) için üç durum mevzubahisti. İlk olarak şayet murisin oğlu yoksa bir tane kızı varsa terekenin nısf-ını yani yarısını kız alırdı. İkinci durumda ölenin kızı birden fazla ise terekenin sülüsünü yani 2/3'ünü aralarında paylaşırlardı. Ölenin hem oğlu hem kızı var ise kız 1 oğlan 2 pay alırdı.⁸³

Samsun tereke sicillerinde karşımıza çıkan vasi tayini durumu ile ilgili olarak, geride kalan akrabaların mevcudiyetine göre farklı vasi tayinlerinin söz konusu olduğunu görmekteyiz. Bir terekede mirasçıların anne babasının ikisinin de vefat ettiği ve kendilerinin de yaşları küçük olduğu için vasi olarak amcalarının tayin edildiği görülmektedir. Başka bir terekede ise anneleri vefat eden çocuklara babalarının vasi tayin kılındığını görüyoruz. Yine ebeveyni olmayan çocuklara enişterinin; babası vefat eden çocuklara anne-baba bir erkek kardeşleri; yine babası vefat eden çocuklara anne tarafından dedeleri vasi tayin kılınmıştır.⁸⁴

İncelediğimiz Samsun'a ait sicillerde vefat eden şahıs eğer asker ise ve varisçileri yoksa bunların terekeleri tekrar ordularına gönderilirdi. Eğer vefat eden şahıs sivil ise ve varisçileri yoksa terekesi beyt'ül mal'e yani devlet hazinesine kalırdı.⁸⁵

Vefat eden kişinin geride bıraktığı miras, borcunu karşılamaz ise terekesi tespit edilir ve bundan hasıl olan meblağ alacaklılara taksim edilirdi. Dolayısıyla miras, borcu tam olarak karşılamadığından mirasçılara da herhangi bir meblağın verilmesi söz konusu olmazdı.⁸⁶ Şayet ölen kişinin borcu mirasından fazla ise bu mala el koymak için yine bir vasi tayin kılınırdı. Bu vasi önce mirasa el koyar daha sonra mirası alacaklılara pay ederdi. İncelediğimiz terekelerde bu işlemi yapan kişi için Canik Sancağı muhasebecisi, beyt'ül mal emini ve mal-i eytam (yetimler malı) müdürünün ismi geçmektedir.⁸⁷

Tereke kayıtlarından anlaşıldığı üzere varis olarak doğmamış anne karnındaki bebeğin de anneden ayrı olarak terekeden pay alma durumu söz konusuydu. Bu bebeğin

---

⁸³ A.g.e., ss. 309; Miras taksimi işi İslam hukukunun bizatihi Kur'an-ı Kerim'de tespit edilmiş kısmına girmekte olup ayetlerle sabittir. Bu hususta Kur'an-ı Kerim'den Nisa Suresi 11. ve 12. ayetler ile yine aynı surenin son ayetine bakılabilir.

⁸⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.117 (44a-2), k.118 (45a-1), k.1 (46a-1), k.2 (3a-2), k.4 (4b-1).

⁸⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.5 (5a-1), k.9 (7a-2).

⁸⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.19 (10b-1).

⁸⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.12 (50b-2), k.79 (30a-2).

doğması durumunda vasi olarak yakın akrabasından birisi tayin edilirdi. Örneğin elimizdeki kayıta varis olarak dedenin kaydedildiği görülmektedir.⁸⁸

Yukarıda bir terekenin nasıl pay edildiği ile ilgili olarak genel bilgiler verilmiş idi. Bu konuda örnek olay olarak vefat eden babanın karısına, 3 erkek çocuğuna ve 3 kız çocuğuna kalan mirası verebiliriz. Babadan kalan 6.609 kuruş pay edilir iken ilk olarak karısına bu meblağın 1/8'inin ayrıldığını görüyoruz. Bu da takriben 825 kuruş 15 paraya denk gelmektedir. Daha sonra geri kalan 5.784 kuruş önce 2/3 oranında 3 erkek çocuğa pay edilmiş ve her birine 1.285 kuruş pay düşmüştür. Daha sonra erkek çocuklarının payının da düşürülmesini takiben geriye takriben 1.928 kuruşluk bir meblağ kalmış ve bu da 3 kız çocuk arasında pay edilerek her birine 643 kuruş 20 para verilmiştir. Burada çocukların küçük olmasından dolayı annelerinin onlara vasi tayin kılındığı da görülmektedir.⁸⁹

4.1.4. Vakfiyeler

Vakıf, Arapça “durmak, durdurmak ve alıkoymak” anlamına gelir. Vakıf Allah’a yakın olmak amacıyla bir kimsenin maddi imkanlarını karşılık beklemezsin dini veya sosyal bir amaç için başkalarının hizmetine sunmasıdır. Vakfiye ise vakfedilen şeyin vasıflarını ve vakfedilme şartlarını içeren, kadı tarafından tasdik edilmiş belgedir.⁹⁰ Vakfiye içerik olarak üç kısımdan oluşmaktadır. Bunlar dibace (giriş), vakfın hizmet şartları ve sonuç kısmıdır. Dibace; vakfi vakfeden kişinin vakfi kurma sebep ve gayesinden bahseder. Bu kısım Kur’an’dan ayetler ve Peygamberin hadisleriyle güçlendirilir. Sonra vâkıfın (vakfeden), mütevellinin (vakıf idarecisi) ve mevkûfun (vakfedilen şeyin) mahiyeti anlatılır. İkinci olarak hizmet şartları kısmında vakfın varidatı (gelirleri) ve masrafları gösterilir. Burası vakfiyenin en uzun kısmını oluşturmaktadır. Üçüncü bölüm olan sonuçta ise vakfiyenin kanuna uygunluğu belirtilir. Burada bu vakfa dışarıdan bir müdahalenin asla mümkün olmayacağı söylenir.⁹¹

Vakfiyeler, tarihi birer belge olmanın yanında sosyal tarih, ekonomi ve kültür tarihi araştırmaları için önemli bilgiler içeren değerli kaynaklardır. Bilhassa mescid,

⁸⁸ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.56 (22a-1).

⁸⁹ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.32 (15a-1).

⁹⁰ Kütükoğlu, a.g.e., s. 359.

⁹¹ Atlı, a.g.e., s. 177.

medrese, darüşşifa, han ve kervansaraylara ait vakfiyeler eğitim, tıp, sanat ve mimari tarihi araştırmaları için önemli bilgiler içermektedir. Bu bilgilerin arasında sıradan insanların, köylülerin, sanat ve ticaret erbabının gündelik hayatlarına dair malumat özellikle dikkate değerdir.⁹²

4.1.5. Ma'ruzlar

Ma'ruz, Arapça “*araza*” kökünden gelir. Kelime anlamı “arz edilen, sunulan şey” demektir. Ma'ruz, kadı tarafından yazıldığı halde kadının hükmünü içermeyen ve hüccet gibi hukuki bir vaziyetin belirlenmesi açısından kitabi bir delil olarak kabul edilmeyen ve yalnızca Kadı'nın icra makamlarına idari bir vaziyeti sunduğu yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına ya da kadıya yazdığı şikayet dilekçelerine denirdi. Özetle ma'ruz astın üste yazdığı bir isteği veya bir halin arzını içeren kitabi kayıtlardır. Ma'ruza ayrıca arıza ya da arz da denirdi. Ekseriyetle çoğulu ma'ruzat olarak kullanılırdı.⁹³

Gerçekten de muhteva açısından oldukça geniş olan bu belgeler, kadı tarafından kaleme alındığı halde, Kadı'nın kararını içermezdi ve hüccet gibi de hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilemezdi. Ancak ma'ruz mahkemelerin işleyiş süreciyle ilgili daha geniş bilgi, kaza dahilinde işlenen suçlar ve yapılan gayr-i meşru davranışların tespitinde çok önemli bir rol oynardı.⁹⁴

4.1.6. Müraseleler

Mürasele Arapça “*resele*” kökünden türetilmiştir. Müfaale yani işteşlik babından gelmiş bir kelime olup karşılıklı yazışma ya da mektuplaşma manasını ihtiva eder. Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürasele veya çoğulu olan müraselat adı verilirdi. Müraseleler, ekseriyetle ya maznunun mahkemeye sevk edilmesi isteğini içeren konular ya da farklı konularda olabilirdi.⁹⁵ Bundan başka mürasele değişik anlamlarda da kullanılırdı. Mesela, Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından

⁹² Osman Gazi Özgüdenli, “Vakfiye”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 32, s. 466.

⁹³ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 37.

⁹⁴ Duman, *a.g.m.*, s. 151.

⁹⁵ Akgündüz, *a.g.m.*, s. 38.

kadı ve naiblerine ve onlar tarafından nahiye naiblerine tayinleri, yetki ve salâhiyetlerini açıklamak üzere yazılan emirler hakkında da mürasele terimi kullanılırdı.⁹⁶

4.2. Başka Makamlardan Gönderilen ve Sicillere Giren Belgeler

4.2.1. Ferman

Ferman sözcüğü Farsça “fermûden” kökünden türemiş olup buyruk, irade ve emir manasına gelmektedir. Belgelerde geçen “biti, misal, tevki, hüküm, berat, menşur, nişan ve yarlığı” terimleri de padişahın yazılı ve tuğralı emri olduğu için çoğu kez ferman manasında kullanılırdı.⁹⁷

Ferman, Dîvân-ı Hümâyün veya Paşakapısı’ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirlerinin genel adıydı. Sefer açılması, asker sevki, vergi vb. devlet işlerine dair olan fermanlar doğrudan doğruya Dîvân-ı Hümâyün’un kararı ve padişahın emriyle hazırlanıp ilgili şahıslara gönderilirdi.⁹⁸ Fermanların büyük bir kısmı ise beylerbeyi, sancak beyi, kadı gibi görevlilerin mektup veya isteği yahut halktan birinin isteğini belirtmesi üzerine konunun divanda görüşülüp bir karara bağlanması sonucunda hazırlanırdı. Bazen doğrudan doğruya padişahın emriyle, sancaktaki bir şehzadenin isteği ve gönderdiği müsvedde üzerine yazılabildiği gibi devlet kademelerindeki bir görevlinin verdiği örnek esas alınarak da ferman yazılırdı.⁹⁹

4.2.2. Berat

Bir adı da nişan olan ve ilk devirlerde “biti” ve “misal” de denilen berat, bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğini gösteren ve padişahın tuğrasını taşıyan belgelerdir. Ancak belgelerdeki tuğralar sahibi olan padişahın saltanatı süresince geçerliydi.¹⁰⁰ Beratlar; padişah tarafından yapılan memur tayinleri, gelir dağıtımları ve kişilere verilen

---

⁹⁶ Duman, *a.g.m.*, s. 151.

⁹⁷ Atlı, *a.g.e.*, s. 53.

⁹⁸ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s. 99.

⁹⁹ Kütükoğlu, “Ferman”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 12, s. 400.

¹⁰⁰ Kütükoğlu, “Berat”, *DİA*, C.V, s. 472.

imtiyazların bulunduğu belgelerdi.¹⁰¹ Kazalara gönderilen beratlar kadı tarafından deftere kaydolunur, ancak bu beratlarda padişahın tuğrası bulunmazdı.¹⁰²

Beratin verilmesi için istek sahibinin arzuhali veya bir memurun arzı lüzumluymdu. Daha sonra arza aykırı bir malumatın olub olmadığı ilgili birimlerden öğrenilir, eğer beratın verilmesinde bir sakınca yoksa vezir-i azamın buyruldu denilen son kararı haşiyeye düşülürdü. Divan veya maliye beratı olmasına göre ilgili birimlerde yazılan berat, lüzumlu makamlarca imzalandıktan sonra son olarak nişancı tarafından üzerine tuğra çekilir ve sahibine silindir kutular içinde teslim edilirdi.¹⁰³

4.2.3. Tezkire

Sözlükte “anmak” manasındaki “zıkr” kökünden türeyen tezkire, Osmanlı diplomasisinde çeşitli bürolar veya kişiler tarafından kaleme alınan ve konuyu özet halinde açıklayan belgeler için kullanılırdı. Tezkire Osmanlı bürokrasisinde kalemler ve kişiler adına yazılmış özet belgelerin adıydı.¹⁰⁴ Tezkire terimi aynı bölgelerde bulunan resmi daireler arası yapılan yazışmalar için de kullanılırdı. Tezkireler aynı zamanda üst makamdan alt makama veya aynı seviyedeki makamlar arasındaki yapılan yazışmalardı.¹⁰⁵ Tezkirelerin çeşitli türleri mevcuttu. Bunlar; arz tezkiresi, sadaret tezkiresi, tezkire-i aliyye, emir ya da hüküm tezkiresi, berat tezkiresi, davet tezkiresi, mürur tezkiresi, esame tezkiresi, ruus tezkiresi, eda tezkiresi ve maliye tezkiresidir.¹⁰⁶

4.2.4. Temessük

Arapça’da “tutunmak, sarılmak, yapışmak” manasına gelen temessük diplomatik dilde “borç verilmesi, borcun ödenmesi, bir şeyin teslim edilmesi veya teslim alınması” gibi durumlarda karşı tarafa verilen belgeyi ifade ederdi. Şer’iyye sicillerinde temessük yerine eş anlamlısı olan “tahvîl” veya daha çok son dönemlerde “sened” kelimesi de kullanılırdı.¹⁰⁷ Temessükler ekseriyetle “*bais-i terkim-i huruf oldur ki*” veya “*vech-i*

---

¹⁰¹ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s. 124.

¹⁰² Berktaş, *a.g.t.*, s. 13.

¹⁰³ Atlı, *a.g.e.*, s. 59.

¹⁰⁴ Kütükoğlu, “Tezkire”, İstanbul 1998, C.41, s. 73.

¹⁰⁵ Duman, *a.g.m.*, s. 151.

¹⁰⁶ Atlı, *a.g.e.*, s. 115.

¹⁰⁷ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s. 281.

tahrir-i huruf oldur ki” diye başlar “*işbu memhur temessük ita olundu*” gibi ifadelerle biterdi.¹⁰⁸

5. 1878–1881 (H.1295–1298) TARİHLİ SAMSUN ŞER’İYYE SİCİL DEFTERİNİN TANITIMI

1778-24 numaralı Samsun şer’iyye sicilinin ilk 50 varağı hicri 1295-1298 miladi 1878-1881 yıllarını kapsamaktadır. İlk varağı boş olan bu sicilin ikinci varağının ise sadece baş tarafında bir isim ve bir mühür bulunmaktadır. Esasen kayıtlar üçüncü varaktan itibaren başlamaktadır. 18. varak ise mevcut değildir. 38, 39 ve 44. varaklar ikişer tane gözükmektedir. 40 ve 48. varaklar ise tamamen kayıptır. Bunların dışında diğer sayfalarda bir kusur göze çarpmamaktadır.

Defterin transkripsiyonu yapılırken esas itibariyle İSAM’ın şer’iyye sicillerinde izlediği yönteme riayet edilmiştir. Bu anlamda incelediğimiz defter ikiye bölünmüş ve bir varağın sağ tarafında kalan kısmına “a” sol tarafında kalan kısmına “b” kodlaması yapılmıştır. Şayet a ya da b kısımlarında bir ya da birden fazla kayıt var ise bu durum 1,2,3 v.b. gibi rakamlarla belirtilmiştir. Örneğin; k.56 (22a-1) kodlaması bize sicil defterindeki kayıt numarasının 56 olduğunu, parantez içerisindeki kısım ise bu belgenin 22. varakta mevcut olduğu ve varağın sağ tarafında bulunup birinci kayıt olduğunu göstermektedir. Ayrıca incelediğimiz sicillerin günümüz harflerine transkripsiyonu yapılırken günlük dilde çokça kullandığımız Türkçe asıllı ya da Türkçeleşmiş kelimelerin (idiği, bahçe gibi) şimdiki kullanım şekilleri esas alınmıştır.

Defterin bazı yazıları ya çok silik olduğundan ya da kaybolduğundan okunamamıştır. Ancak okunamayıp da cümlelerin akışından çıkarılan kelimeler parantez içinde belirtilmiştir. Bazı gayr-i müslim isimleri ve yer adlarının okunması hususunda zorluk çekilmiş; tam emin olunulamayan yerlerin yanına soru işareti konularak bu durum belirtilmiştir.

---

¹⁰⁸ Atlı, *a.g.e.*, s. 121.

I. BÖLÜM

1. 1878–1881 (H.1295–1298) TARİHLİ SAMSUN ŞER’İYYE SİCİL DEFTERİNİN TÜRKÇE ABC’SİNE TRANSKRİBE EDİLMESİ

Hançerli mahallesinden Halim Kadızâde müteveffâ Mustafa Hakkı Efendi’nin mührünün tatbikidir.

Kayıt 1 (3a-1) Ekmekçi esnafından Yusuf Usta bin Mustafa’nın terekesinin mirasçılara taksîmi

(1) Fi’l-asl Trabzon vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Gümüşhâne sancağına muzâfe Kelkit kazâsına tâbi’ Karankasa karyesi (2) ahâlîsinden olub kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde vâki’ Kalafatzâde Ali Efendi’nin ekmekçi (3) fırınında müste’ciren sâkin iken bundan akdem vefât eden ekmekçi esnâfından Yusuf Usta ibn-i Mustafa bin Abdullah’ın (4) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Sâliha bint-i Mustafa ve li ebeveyn er karındaşı Hûrşîd ve li ebeveyn kız karındaşı Kumru’ya münhasıra olduğu (5) bi’l-ihbâr inde’ş-şer’i’l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra ah-i merkûm Hûrşîd ile zevce ve uht-i mezbûretân Sâliha ve Kumru taraflarından (6) hisse-i irsiyelerini ahz u kabz ve kendilerine teslîme vekîl olduğu işbu bin iki yüz doksan beş senesi Şabân-ı muazzamının altıncı günü (7) târihiyle müverrah hâlâ Kelkit kazâsı nâibi bulunan Ahmed Efendi’nin hatt u hatmini hâvî yedinde olub ibrâz eylediği isbât-ı verâset (8) ile vekâlet hücceti nâtik olduğu üzere ber minvâl-i meşrûh müddea’larını ve mazmûn hüccet-i mezkûreyi her biri kazâ-i mezkûr ahâlîlerinden (9) olub medîne-i mezbûrede li ecli’t-ticâre sâkin İbrâhim Usta bin Hüseyin bin Abdullah ve İvazoğlu Kâmil bin Halil bin Mustafa ve Ali Usta (10) bin Mustafa bin Abdullah ve Receb Usta bin Hüseyin bin Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve ba’dehû alenen lede’t-tezkiye adl ü makbûlü’ş-şehâde ettikleri (11) ihbâr olunan Kıyâfetoğlu Hüseyin bin Mustafa ve Paşabekoğlu Mustafa bin Yusuf bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı (12) câhidde ber nehc-i şer’î sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer’î lâhik olan mârru’z-zikr Karankasa karyesinden Halil bin Hüseyin’in taleb ve ma’rifeti (13) ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve bi’l-müzâyede bey’ ve bi’l-farîzati’ş-şer’iyye beyne’l-verese tevzi’ ve taksîm olunan tereke-i

müteveffâ-yı merkûmdur ki (14) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min Şa'bâni'l-muazzam sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebâ'

Yorgan ve yastık ve döşek 3 100 guruş	kaysar abâ ve mintan 2 100 guruş	köhne çoka zilkoh? 60 guruş
Şayak zilkoh 400 guruş	Köhne beyâz entârî 20 guruş	köhne kebîr hamam havlusu 10 guruş
Sandık 20 guruş	Nakd-i mevcûdu 20633	Nân-ı azîz bereketinden dolayı mâliyeden alacağı 7500 guruş
yekûn:28483		

Minhâ'l-ihracât:

Techîz ve tekfîn 1679	resm-i kismet 670	Kaydiye 41
Dellâliye 6,5	Resm ve semen-i varaka iskontosu 213	
yekûn:2069 20		

Sahhu'l-bâkî: 25874 20

Hisse-i zevce-i mezbûre 6468 5	hisse-i ah-i'l-merkûm 12936 10	hisse-i uht-i'l-mezbûre 6468 5
-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

(1) Bâlâda muharrer gâibûn-ı mezbûrûnun hisse-i irsiyeleri olan cem'an yirmi beş bin sekiz yüz yetmiş dört guruş yirmi para (2) vekîl-i şer'îleri Halil meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 2 (3a-2) Rum milletinden Anastas veledi Papa Lefter'in terekesinin taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Aşağı Anderiye mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Anastas veled-i Papa Lefter veled-i Yani'nin verâseti (2) zevce-i metrûkesi Sair bint-i Todor ile sulbî kebîr oğulları Hurşo ve Colut ve sulbî sağîr oğlu Yorika ve sulbî kebîra kızı Anceze ve sulbiye (3) sağîra kızları Mariya ve Akmati ve Eleniko'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrûn-ı mezkûrunun (4) tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbları li ebeveyn er karındaşı Hurşo'nun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l- (5) verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âfî zikr olunur. Hurrira fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min (6) Şa'bâni'l-muazzam sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan:

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda tahtânî üç ahır müştemil bir bâb menzil 1500	Duhân mağazası bâb l 800	
Mağaza-i mezkûre tahtında sağîr anbâr 200	fırın 200	sergen 300
Samanhâne ma'a harmân 800	bir bâb yer odası 600	
yekûn: 4400		

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa':

Câmûş öküzü çift l 1000	Câmûş bâlâzı iki beşer 1500	Câmûş ineği ma'a nitâc 1500
Câmûş düğesi iki beşer	araba ma'a takım	evân-ı nühasiye 22x40

1600	500	880
Yorgan üç döşek 3 yastık 3 600	ordu kilimi müsta'mel 100	Çapa balta miğel keser 3 150
saban demiri ma'a takım 2 50	Çuval 3 orak 2 65	ocak zinciri sâcayak 2 30
yeşil duhân batmân 15x80 1200	Hurdâvât-ı menzil 100	
yekûn:9275		

Minhâ'l-ihracât:

Masârif-i hafriye 450	resm-i kısmet 330 20	Dellâliye 176
kaydiye ve semen-i varaka 30	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontosu 108	
yekûn: 1094 20		

Sahhu'l-bâkî

8180 20 eşyâ-i mebîa'dan + 4400 _____ takdîm-i bahâ dan 12580 20		
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre 1022 22 eşyâ-i mebîa'dan 550 takdîmden	hisse-i ibnu'l-mezbûr 1431 eşyâ-i mebîa'dan 774 kezâ	hisse-i ibnu'l-mezbûr 1431 kezâ 774 kezâ
Hisse-i bintu'l-mezbûre	Hisse-i bintu'l-mezbûre	Hisse-i bintu'l-mezbûre

715 kezâ	715 kezâ	715 kezâ
387 kezâ	387 kezâ	387 kezâ
Hisse-i ?		
5 21 kezâ		
17 kezâ		

(1) Derûn-ı kassâmda muharrer Sair ile bint-i kebîre mezbûre Anceze ber mûcib eşyâ-yı mebîa'dan hisselerini tamâmen ve kâmilten ahz u kabz ve sağîrûn-ı mezbûrûn (2) Yorika ve Akmatî ve Eleniko ve Marya'nın eşyâ-yı mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan cem'an üç bin beş yüz yetmiş yedi guruş vasîleri merkûm (3) Hurşo yedinde idiği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 2 (3b-1) Rumeli ahalisinden Çendirlioğlu Osman bin Abdullah'ın mirasının taksîmi

(1) Fi'l-asl Rumeli'de Mecîdiye sancağı dâhilinde kazâ-yı Mâcin mahallâtından Küçük Câmi' mahallesi (2) ahâlîsinden olub medîne-i Samsun'un Hançerli mahallesinde müsâfereten sâkin iken bundan akdem (3) vefât eden Çendirlioğlu Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi (4) Zeliha bint-i Celal ve sulbî sağîr oğlu Niyazi ve diğere zevce-i mutallakası Büniyye bint-i Ahmed nâm hanımdan (5) mütevellid sulbî kebîr oğlu Kâzım'a münhasıra olduğı bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (6) sağîr-i mezbûr Niyazi'nin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi anası mezbûre Zeliha ile (7) ibn-i kebîr-i merkûm Kâzım'ın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese (8) tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 5 Ramazân-ı Şerif sene 95

Eşyâ-i mebîa':

Kelâm-ı kadîm hediyesi	Basma yüzlü yorgan	Türkmen kilimi
150	120	150
penye memlû şilte	yün memlû döşek	mâî çoka yüzlü gocuk

101	150	360
Mâi yüzlü çoka mintan ma'a şalvâr 400	çiçekli yünlü basma 50	Tüfek 385
Nühâs sahan 306	entârî gömlek çârceb 156	basma yüzlü yan minderi 140
Köhne ayak yemenisi 9	köhne boy gocuğu 202	
Yekûn: 2679		

Minhâ'l-ihracât:

Techîz tekfîn 296	semen-i varaka 2	mehr-i zevce 601
Yekûnu'l-ihracât:899		

Sahhu'l-bâkî:1780

Hisse-i zevce-i mezbûre 222 20	hisse-i ibnu'l-mezbûr 778 30	hisse-i ibnu'l-mezbûr 778 30
-----------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

(1) Bâlâda muharrer ibn-i kebîr-i merkûm Kâzım ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyesi olan (2) yedi yüz yetmiş sekiz gurus otuz parayı tamâmen ve kâmilin ahz u kabz eylediği (3) ve sağır-i mezbûr Celal'in kezâlik ber minvâl-i muharrer hisse-i irsiyesi olan yedi yüz (4) yetmiş sekiz gurus otuz parayı anası mezbûreye idâne etmek üzere (5) tamâmen ve kâmilin teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 3 (4a-1) Karasamsun ahalisinden Abdülkadir bin Yusuf'un terekesinin tevzii

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Karasamsun karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât eden Abdülkâdir bin Yusuf bin Abdullah'ın (2) verâseti zevce-i menkûha-i

metrûkesi Fâtıma bint-i Mâcid ile sulbî sağır oğlu Temel ve sulbiye sağıra kızı Zeyneb'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (3) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûran Temel ve Zeyneb'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den (4) vasiyye-i mansûbeleri anaları zevce-i mezbûre Fâtıma'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve takdîm (5) ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâdî (6) ve'l-ışrîn min şehr-i Şa'bâni'l-mübârek sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde aynen ibkâ olunan:

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil 3000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb lâz odası 500
Karye-i mezbûrede ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanlık 150	Yekûn:3650

Bi'l-müzâyede olunan emvâl ve eşyâ ve hayvânât:

Evân-ı nühâs 220	bir re's siyâh câmûş öküzü 2000	bir re's siyâh câmûş ineği ma'a nitâc 2000
Bir re's kotur sağır ineği 500	iki baş gök sağır devesi 300	def'a bir baş sığır düğesi 300
Basma yüzlü köhne yorgan döşek 100	orak ve çapa 150	su fiçısı 1 hergel 1 saban demiri 150
Yulaf kile 100	şair kile 100	Kalkancı karyesinde Kuru Yani zimmeti

		150
Karaosmanoğlu Ahmed'den ahz olunan		yekûn:
330		6560

Techîz ve tekfîn	resm-i kısmet	Kaydiye
500	242 20	15
Dellâliye	Kayd ve semen-i varaka ve resm-i kısmet iskontosu	
130	61	
yekûn:948 20		

Sahhu'l-bâkî:

yekûn-ı takdîm		
3650		
+ <u>5611</u> eşyâ-i mebîa'		
9261		
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i ibn-i mezbûr	hisse-i bint-i mezbûre
456 takdîm	2062	1031
+ <u>701</u> eşyâ-i mebîa'	+ <u>3273</u>	+ <u>1636</u>
1157	5335	2667

(1) Bâlâda muharrer zevce-i mezbûre Fâtîma'nın hisse-i irsiyesi yedi yüz bir guruş yirmi parayı tamâmen aldığı ve sağîrân-ı mezbûrânın (2) eşyâ-i mebîa'dan kezâlik bâlâda murakkam hisse-i irsiyeleri olan cem'an dört bin dokuz yüz guruş idâne olunmak üzere (3) anaları ve vasiyyeleri zevce-i mezbûre yedinde idiği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 4 (4b-1) Rum milletinden Hanbi veledi İstefan'ın terekesinin varislerine taksim edilmesi

(1) Kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Ökse karyesinde mütemekkin iken bundan akdem (2) vefât eden tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milletinden Hanbi veled-i İstefan veled-i Totos'un (3) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Anbeze bint-i Heci Panayot ile mezbûreden mütevellide sulbiye (4) sağîra kızları İstilya ve Afridi ve kendisinden mukaddem vefât eden diğere zevcesi Partana (5) bint-i Yorvam'dan mütevellide sulbiye kebîre kızı Mosia ve li ebeveyn er karındaşı kebîr Papas Yani ve li ebeveyn (6) kız karındaşı Makaliba'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (7) sağîretân-ı mezbûretân İstilya ve Afridi'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûbları (8) min ciheti'l-üm cedleri olub zevce-i mezbûre ve bint-i kebîre-i mezbûre taraflarından taraf-ı (9) şer'den me'zûnen mürsel ser kâtib-i mahkeme Mehmed Azmi Efendi ma'rifetiyle vekîl-i şer'ileri merkûm (10) Papas Yani ve uht-ı mezbûre ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' (11) ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 25 Şa'bân sene 95

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde aynen ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil 8000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk samanhâne 500
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk fırın 600	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk samanhâne 700
Yekûn:9800	

Bi'l-müzâyede olunan emvâl ve eşyâ ve hayvânât:

sığır öküzü çift 1	bir re's sarı sığır ineği ma'a nitâc	def'a bir re's sarı sığır ineği
--------------------	--------------------------------------	---------------------------------

2000	600	600
def'a bir re's siyâh ineği 600	esb ma'a takım 2500	kantar 1 130
evân-ı nühâsiye 650	tabanca 1 65	üç kat yatak 1000
seccâde 300	cicim kilim 150	çuval çift 3 60
Bir mikdâr saman 100	Herifde olan yeşil duhân batmân 60*30 1800	çoka kablı gocuk 300
hurdâvât-ı menzil 300	Yekûn:12155 Yalnız on iki bin yüz elli beş guruşdur.	

Müteveffâ-yı merkûmun âti'z-zikr kesân zimmetlerinde makbûz alacağı mecîdiye ile nakd-i mevcûdu mecîdiye ki ber vech-i âti beyân olunur.

Karabercin karyesinde Heci Panayot oğluYorika zimmetinde alacağı lirâ-yı osmânî 100*4=4000	Pankrat oğlu Heci Kebiryaki zimmetinde bâ sened alacağı lirâ-yı osmânî 11000
Portakal oğlu Aleks Ağa zimmetinde bâ sened alacağı mecîdiye aded 20*2934 59495	Kezâlik Aleks Ağa zimmetinde emânet olan mecîdiye 100*20 2000
Karyede hânesinde zuhûr eden nakd-i mecîdiye 260	Yekûn:79155

Müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî kesân zimmetlerinde bâ sened râicen alacağı olub âti'z-zikr beyân olunur.

Karyeden Lefteroğlu Yani zimmetinde alacağı 28470	Payoloğlu Nikola ve Hanbi zimmetinde alacağı 720
Şeyhlioğlu Yani zimmetinde alacağı 5630	Mihail oğlu Yorgi'nin Hanbi zimmetinde alacağı 1200
Yordan oğlu Gorgor'un zimmetinde alacağı 5800	Serser'in Yani zimmetinde alacağı 750
Simonoğlu Heci Yani zimmetinde alacağı 5500	Cerkis oğlu Yani zimmetinde alacağı 7500
Demircioğlu Todor zimmetinde alacağı 4700	Vasil oğlu Morika ve Nikola zimmetinde alacağı 3250
Papa Dö Pulo Heci Hristo zimmetinde alacağı 8660	Beharoğlu Kostanti ve Heci Yorika zimmetinde alacağı 23000
Bâ defter cünd-i nefer kesânda alacağı 10473	Portakal oğlu Aleksî Ağa zimmetinde emâneten mahfûz olan bâ fiyât-ı mirî kâime-i akçe 88264 Yüzde otuz iskonto zam 26479 114743 Yekûn <u>328486</u>

Minhâ'l-ihracât:

Deyn-i müsbet cihet-i karz Seferoğlu Kostanti ve bâ-şehâdet Portakal oğlu	Deyn-i müsbet an cihet-i'l-karz Hacı Marya bint-i Merlanci bâ şehâdeti şâhidân-
---	---

Aleksi Ağa veled-i İstefan ve Pupas Yani veled-i İstefan ve li ebevân veled-i kebîr yâhud Dimit veled-i Yani ve Kostanti veled-i Todor nâm kimesneler evvelâ sırren ve ba'dehû alenen bade't-tezkiyyet-i ve'l-hükm mecîdiye aded 145*20 2900 -120=2780		ı merkûmân ve'l-hükm Aleksi veled-i Marfo ve Pupas Yani veled-i İstefan evvelen müzekkîyyûn-ı merkûmûndan sırren ve ba'dehû alenen ba'de't-tezkiye 11521-400=11121	
Resm-i kısmet 7917	kaydiye ve semen-i varaka 740	Dellâliye eşyâ-i mebîa' 244	
harc-ı husûs 500	resm ve kaydiye ve semen-i varaka ve dellâliye iskontoları 2061		
Yekûnu'l-ihracât: 20563			
Yekûnu'l-ihracât: 4805			

Sahhu'l-bâkî li't-taksîmi beyne'l-verese:

Yekûn-ı takdîm-i bahâ	9800		
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât	221078		
Zimemât ve eşyâ-i mebîa'	74350		
Ez gayr-i ihracât mecîdiye yekûn	305228		
Hisse-i zevce-i mezbûre Takdîm-i bâhâdan 1220	hisse-i bint-ul mezbûre Mosia 2177	Hisse-i bint-i mezbûre İstilya 2177	
Râyic-i zimemden ve eşyâ-i mebîa'dan 27634	49128 20	67827 20	
Mecîdiye yekûnundan 9291	16522	16522	
28150	67827 20	67827 20	

Hisse-i bint-i mezbûre Afridi	hisse-i ah-il merkûm	Hisse-i uht-il mezbûre
2177	Papas Yani	Makalya
67827 20	1360	680
16522	30704	15352
67827 20	10327	5166
	42391	21198

(1) Bâlâda dâyin-i merkûmândan her biri derûn-ı kassâmda muharrer alacaklarını vasiyy-i merkûm yedinde tamâmen (2) ahz eyledikleri ve zevce-i mezbûrenin ber vech-i bâlâ eşyâ-i mebâ' ve zimemden tahsîl olunub (3) hisse-i irsiye-i şer'iyyesine isâbet eden yirmi yedi bin altı yüz otuz dört guruşla (4) bâ fiyât-ı mîrî mecîdiyeden hissesi olan dokuz bin iki yüz doksan bir guruşla (5) ve uht-i mezbûre Makalya'nın kezâlik hisse-i irsiye-i şer'iyyesi olan on beş bin (6) üç yüz elli iki guruşla mecîdiyeden hissesi olan beş bin yüz atmış altı guruş (7) vasiyy-i merkûm yedinde idiği sağîretân-ı mezbûretânın kezâlik hisse-i irsiye-i şer'iyyeleri (8) olan cem'an doksan sekiz bin yüz iki yüz elli yedi guruşla mecîdiyeden hisseleri olan (9) cem'an otuz üç bin üç yüz kırk dört guruş li ecli'l-idâne vasîleri merkûm Heci (10) Panayot'a teslim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 5 (5a-1) Kayserili asker Hüseyin bin Hüseyin'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Ankara vilâyeti dâhilinde Kaysariye sancağına mülhak Kızılören kazâsı ahâlîsinden birinci ordu-yu hümâyûna (2) mensûb asâkir-i şâhâne müstahfazasının on üçüncü alayının üçüncü taburunun birinci bölüğünün (3) sekizinci onbasışının onuncu neferâtından olub ordu-yu hümâyûn cânibinden li ecli't-tebdîl-i (4) âb-u hevâ memleketi tarafına azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a (5) bi'l-vürûd kışlabaşı yolunda vefât eden Hüseyin bin Hüseyin bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i (6) ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini mensûb olduğu (7) alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm sevk me'mûru olub kolağası fütüvvetli (8) Hüseyin Efendi bin Mustafa nâm kimesnenin taleb ve

ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan ve kesesinden (9) (zuhûr) eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 5 Şevvâli'l-mükerrem sene 95

Müteveffâ-yı merkûmun kesesinden zuhûr eden bâ fiyât-ı mîrî lirâ-yı osmânî bir ve iki	
aded sîm mecîdiye olarak nakd-i mevcûdu	
140	
Yekûn	
Asl-ı mâl bâ fiyât-ı mîrî lirâ-yı osmânî bir ve iki sîm mecidiye	140
sevk me'mûru ma'rifetiyle techîz ve tekfine verilen sîm mecidiye	25
	115

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bir aded lirâ-yı osmânî ve üç sîm mecîdiye rub'u fiyât-ı mîrî üzre bi'l-hisâb (2) yüz on beş guruşa bâliğ olarak meblağ-ı mezbûr nizâm-ı müstahsenesine tatbîkan müteveffâ-yı merkûmun (3) mensûb olduğu ordusuna irsâl etmek üzre me'mûr-ı mûmâ-ileyh Hüseyin Efendi'ye (4) tamâmen ve kâmilten teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 6 (5b-1) Rum milletinden Kocasava veledi Haralanbi'nin mirasının taksîmi

(1) Kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Ada karyesi mütemekkinlerinden iken Devlet-i Aliyye tebe'asının (2) Rum milletinden Kocasava veled-i Haralanbi veled-i Kostanti'nin verâseti zevce-i metrûkesi Kirakya bint-i Haralanbi (3) ile sulbiye sağîre kızı Savado ve li ebeveyn kız karındaşı Sofya'ya münhasıra olduğu inde's-şer'i'l-enver (4) zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri (5) anaları mezbûre Kirakya ile uht-i mezbûre Sofya'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr (6) ve bi'l-müzâyede bey' ve takdîm-i bahâ olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 15 Şevvâl sene 95

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'lhudûd	Karye-i mezbûrede vâki' mülk bir bâb
--	--------------------------------------

ve'l- müştemilât bir bâb mülk menzil 1000 Köhne evân-ı nühâsiye 4 aded dirhem 300 fey 50 227 20	samanhâne 500 Köhne kıl kilim aded 4 320	
Yorgan 2 döşek 1 yastık 4 170	Balta 1 saban demiri 1 95	Çoka yelek 1 100
Hintâ kile 2 aded 330*2 660	Şaîr kile 2 aded 185	Yulaf bağı 480
İki hevenk duhân 210	Mısır kile 300	Sâc ayağı 30
Çoka mintan 40	Abâ şalvâr 176	
Yekûn: 4593 20		

Minhâ'l-ıhrâcât:

Masârif-i hafriye 300	Resm-i kısmet 114	Dellâliye 80
Kaydiye ve semen-i varaka 10	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 35	
Yekûnu'l-ıhrâcât 539		

Sahhu'l-bâkî 4054 20

Hisse-i zevce-i mezbûre Kirakya 187 20 takdîm-i bahâdan	hisse-i bint-i mezbûre Savado 750 kezâ	Hisse-i uht-il mezbûre Sofya 562 20 kezâ
---	--	--

319 12,5 eşyâdan	1277 10kezâ	957 37,5 kezâ
506 32,5	2027 10	1520 17,5

(1) Bâlâda muharrer bint-i saġîre-i mezbûre Savado'nun ber mûcib-i kassâm menzil-i mezkûr ve samanhânedede (2) hisse-i irsiyesine isâbet eden yedi yüz elli gurus bi't-tenzîl eşyâ-i meb'â'dan hisse-i irsiyesine (3) isâbet eden bin iki yüz yetmiş yedi on parayı anaları vasiyye-i mezbûre Kirakya'ya idâne (4) olunmak üzere teslîm olunduġu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 7 (6a-1) Rum milletinden Hanbi veledi İstefan'ın varislerinin tespiti ve terekesinin taksîmi

(1) Kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Ökse karyesinde mütemekkin iken bundan akdem vefât eden tebe'a-yı Devlet-i (2) Aliyye'nin Rum milletinden Hanbi veled-i İstefan veled-i Totos'un verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Anbeze (3) bint-i Heci Panayot ile mezbûreden mütevellide sulbiye saġîre kızları İstelya ve Afridi ve kendisinden mukaddem (4) vefât eden diġer zevcesi Partena bint-i Yordam'dan mütevellide sulbiye kebîre kızı Saya ve li ebeveyn er karındaşı (5) kebîr Papas Yani ve li ebeveyn kız karındaşı Makalya'ya münhasıra olduġu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver (6) zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra saġîretân-ı mezbûretân İstelya ve Afridi'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den (7) vasiyy-i mansûbları min ciheti'l-üm cedleri olup zevce-i mezbûre ve bint-i kebîre-i mezbûre taraflarından taraf-ı şer'den (8) me'zûnen ser kâtib-i mahkeme Mehmed Azmi Efendi ma'rifetiyle vekîl-i şer'ileri merkûm Papas Yani ve uht-i mezbûre ma'rifetleri (9) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (10) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn mine'ş-Şa'bani'l-muazzam sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde aynen ibkâ olunan:

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzilhâne 8000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk samanhâne 500
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk menzil 600	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne 700
Yekûn:9800 Yalnız dokuz bin sekiz yüz guruşdur.	

Bi'l-müzâyede bey' olunan emvâl eşyâ ve hayvânât:

Sığır öküzü çift 1 2000	bir re's sarı sığır ineği ma'a nitâc dana 600	Def'a bir re's sarı sığır ineği 600
bir re's siyâh sığır ineği 600	esb ma'a takım 3000	Kantar aded 130
evân-ı nühâsiye 650	tabanca aded1 65	Üç kat yatak 1000
Seccâde 300	cicim kilim 150	Çuval hisse 3 60
bir mikdâr saman 100	harmanda olan yeşil duhân batmân 300x60 1800	Çoka kaplı gocuk 300

hurdâvât-ı menzil 300	Yekûn 13155 Yalnız on üç bin yüz elli beş guruşdur.
--------------------------	---

Müteveffâ-yı merkûmun âti'z-zikr kesân zimmetlerinde makbûzan alacağı mecîdiye ile nakd-i mevcûdu mecîdiye ki ber vech-i âtî beyân olunur

Karabercin karyesinden Heci Panayotoğlu Yorika zimmetinde alacağı lirâ-yı osmânî 40x100 4000	Pankratoğlu Heci Kiryaki zimmetinde bâ sened alacağı lirâ-yı osmânî 110x100 11000
Portakaloğlu Aleksî Ağa zimmetinde bâ sened mecîdiye 29495	Kezâlik Aleksî Ağa zimmetinde emâneten olan mecidiye 100x20 2000
Karye hanında zuhûr eden mecîdiye 2660	Yekûn: 79155 yalnız yetmiş dokuz bin yüz elli beş guruşdur

Müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî kesân zimmetinde bâ sened râicen alacağı olub âti'z-zikr beyân olunur.

Karyeden Lefteroğlu Yani zimmetinde alacağı 16470	Payoloğlu Nikola ve Hanbi zimmetinde alacağı 720
Şemiloğlu Yani zimmetinde alacağı 5630	Mihailoğlu Yorgi'nin zimmetinde alacağı 1200
Yordanoğlu Gorgor zimmetinde alacağı 5800	Sersek Yani zimmetinde alacağı 750

Simonoğlu Heci Yani zimmetinde alacağı 5500	Çakesoğlu Yani zimmetinde alacağı 7500
Demircioğlu Todori zimmetinde alacağı 4700	Vasiloğlu Yorika ve Nikola zimmetinde alacağı 2450
Papa Dö Poli Heci Hristo zimmetinde alacağı 8660	Beharoğlu Kostanti ve Heci Yorika zimmetinde alacağı 23000
Bâ defter-i cünd nefer-i kesândan alacağı 10473	Payoloğlu Yorika zimmetinde bâ sened alacağı 530
Heci Savaoğlu Panayot zimmetinde alacağı 4500	Poladoğlu Yorgi'nin Hanbi zimmetinde alacağı 3860
Yekûn 114743 yalnız yüz on dört bin yedi yüz kırk üç guruşdur.	

Minhâ'l-ihracât:

<p>Deyn-i ? an cihet-i karz Sakaroğlu Kostanti ve bâ şehâdet Yorikaoğlu Aleks veled-i</p> <p>İstefan ve Papas Yani veled-i İstefan evvelâ veled-i Yovan veled-i Kirmaka Roced veled-i Yani Kostanti veled-i Todor nâm kimesneler evvelâ sırran ba'dehû alenen ba'de't-tezkiyeti ve'l-hükm mecîdiye</p> <p>145*20=2900-120=2780</p>	<p>Deyn-i ? an cihet-i karz Heci Marya bint-i Haralanbi bâ şehâdeti şahidân-ı mezbûrân Aleks veled-i Marko ve Papas Yani evvelâ müzekkîyyûn-ı merkûmdan sırran ve ba'dehû alenen ba'de't-tezkiyeti ve'l- hükm</p> <p>11521-400=11121</p>
--	--

Resm-i kısmet 5049	kaydiye ve semen-i varaka 740	Dellâliye eşyâ-i mebâ' 244
Harc-ı husûs 500	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 1202	
Minhâ'l-ı ihrâcât mecîdiye 4805		

Yekûn-ı takdîm-i bahâ		9800
Yekûn-ı ez gayr ihrâcât bâ fiyât-ı mîrî mecîdiye		74350
Yekûn-ı ez gayr ihrâcât zimemât ve eşyâ-i mebâ'		111068
		<hr/> 195218
Hisse-i zevce-i mezbûre Anbeze	Hisse-i bint-i mezbûre Saya	Hisse-i bint-i mezbûre İstelya
Takdîm-i bahâdan 1225	2177	2177
Mecîdiyeden 9291	16522	16522
Zimem ve eşyâdan 13883 30	24681 30	24681 30
24399 30	43380 30	43380 30
Hisse-i bint-i mezbûre Afridi	hisse-i ah-il mezbûre Papas Yani	Hisei
2177	1260	680
16522	10327	5166
24681 30	15426	7713
43380 30	27113	13559

(1) Bâlâda muharrer dâyin-i merkûmândan her biri derûn-ı kassâmda murakkam alacakları vasiyy-i merkûm yedinde tamâmen ve kâmilin ahz (2) ve kabz eyledikleri ve zevce-i mezbûrenin ber vech-i bâlâ zimem ve eşyâ-i mebîa'dan tahsîl olunub hisse-i irsiye-i şer'iiyesine isâbet eden on üç bin sekiz yüz (3) seksen üç guruş otuz para ile bâ fiyât-ı mîrî mecîdiyeden hisse-i irsiye-i şer'iiyesi olan dokuz bin iki yüz doksan bir guruş ve uht-i (4) mezbûre Makalya'nın kezâlik zimem ve eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiye-i şer'iiyesi olan yedi bin yedi yüz on üç guruş ile bâ fiyât-ı (5) mîrî mecîdiyeden hisse-i irsiye-i şer'iiyesi olan beş bin yüz atmış altı guruş ile bint-i kebîr-i mezbûre kezâlik zimem (6) ve eşyâ-i mebîa'dan tahsîl olunan ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyesi yirmi dört bin altı yüz seksen bir guruş otuz para ile (7) bâ fiyât-ı mîrî mecîdiyeden hisse-i irsiyesi olan cem'an on altı bin beş yüz yirmi iki guruş ah-i merkûm yedinde idikleri (8) ve benât-ı sağîrât-ı mezbûrâtın kezâlik zimem ve eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiye-i şer'iiyelerinden kırk dokuz bin üç yüz (9) atmış üç guruş yirmi para ile bâ fiyât-ı mîrî mecîdiyeden hisseleri olan cem'an otuz üç bin kırk dört guruş (10) li eclî'l-idâne vasîleri merkûm Heci Panayot'a teslîm olunduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 8 (7a-1) Termeli bahriye askeri Abdullah bin Hasan'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından Züleyhalı karyesi ahâlîsinden üçüncü sanayi' (2) taburunun dokuzuncu bölüğüne mensûb asâkir-i bahriye-i şâhânenin kur'a-i şer'iiye neferâtından olub (3) ordu-yu hümâyûn cânibinden memleketi tarafına azîmet etmek üzere reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a (4) bi'l-vürûd kışla-i hümâyûnda vefât eden Abdullah bin Hasan bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i (5) ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesinin mensûb (6) olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm sevk me'mûru olub kol (7) ağası fütüvvetli Hüseyin Efendi bin Mustafa nâm kimesnenin taleb-i ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (8) tahrîr ve bil-müzâyede bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 24 Şevvâli'l-mükerrerrem sene 95

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa':

Köhne gömlek 65	Köhne gömlek 104	köhne kaba şayak mintan 4 pantolon yelek bez torba 220
Köhne şayak sako 170	köhne elbise 32 20	sabun ve kına 95
köhne kundura 2 potin çift 1 82	Yekûn: 768 20 Eşyâ-i mebîa' iskontosu 178 590 20	

Müteveffâ-yı merkûmun kesesinden zuhûr eden bâ fiyât-ı mîrî lirâ-yı osmânî bir buçuk ve bir buçuk sîm mecîdiye ve üç aded yüzlük kâime ve yirmi sekiz guruş nühâs olarak mevcûdu

Bâ fiyât-ı mîrî lirâ-yı osmânî aded 1 150	bâ fiât-ı mîrî sîm mecîdiye aded 1 30
Bâ fiât-ı mîrî nühâs akçe 28	bâ fiât-ı mîrî yüzlük kâime 3 300
Kesesinden zuhûr eden bâ fiyât-ı mîrî nakd-i mevcûdu 508	
yekûn bâ fiyât-ı mîrî eşyâ-i mebîa' 590 20	
1098 20	
Sevk me'mûru ma'rifetiyle techîz tekfine verilen kâime-i akçe 70	
1028 20	
Semen-i varaka bahâsı 3	
1025 20	

(1) Bâlâda muharrer bir buçuk aded lirâ-yı osmânî ve bir buçuk sîm mecîdiye ve yirmi sekiz guruş nühâs akçe ve üç aded yüzlük (2) kâime ki cem'an beş yüz sekiz guruşla ez gayr-i ihrâcât sahu'l-bâki bâ fiyât-ı mîrî beş yüz guruş (3) yirmi parayı bi'l-hisâb bin yirmi beş guruş yirmi paraya bâliğ olarak meblağ-ı mezbûr nizâm-ı (4) müstahsenesine tatbîkan müteveffâ-yı merkûmun mensûb olduğu ordusuna irsâl etmek üzere (5) me'mûr-ı mûmâ-ileyh Hüseyin Efendi'ye tamâmen ve kâmilten teslim olunduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 9 (7a-2) Yozgatlı makaloğlu Hacı Osman bin Abdullah'ın varisleri olmadığından terekesinin beytülmale teslimi

(1) Fi'l-asl Ankara vilâyeti dâhilinde Yozgad sancağı mahallâtından Çatak mahallesi ahâlîsinden olub memleketi tarafından (2) Deraliyye cânibine azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd hükümet-i (3) seniyyenin hastahânesinde vefât eden Makaloğlu Hacı Osman bin Abdullah bin Abdurrahman'ın (4) zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıp kâffe-i terekesi cânib-i beytûlmâle âid ve râci' olmak (5) zu'muyla livâ-yı mezkûrda bu makûle bilâ vâris ma'rûf ve ma'rûfe vefât edenlerin terekelerini ahz-u (6) kabza me'mûr olan hâlâ livâ-yı mezkûr muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i (7) Sâlih Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccil-i şer'îsi eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın (8) taleb ve ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki (9) ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 19 Şevvâli'l-mükerrem sene 95

Eşyâ-i mebîa'

Basma kelâm-ı kadîm hediyesi 20	köhne yağmurluk 1 20	köhne heybe 10
köhne tabanca 20	Köhne gömlek 5	köhne yelek 3
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'		78
Eşyâ-i mebîa' iskontosu		18

60	
Kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu 912 10	Sîm mecîdiye bâ fiyât-ı mîrî 4
bâ fiyât-ı mîrî metelik 12 30	bâ fiyât-ı mîrî nühâs 22
Bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe 874	
Yekûn: kesesinden zuhûr eden bâ fiât-ı mîrî nakd-i mevcûdu 912 30	
Yekûn-ı bâ fiyât-ı mîrî eşyâ-i mebîa'	60
	972 30
Zabtiye binbaşısı Mehmed Ağa ma'rifetiyle techîz tekfîne	280
verilen kâime-i akçe	692 30
Resm-i kısmet	17 10
	675 20
Kaydiye ve semen-i varaka	2
	673 20
Resm-i berâ-yı hazîne-i celîle	33 20
	640 00

(1) Bâlâda muharrer techîz tekfinine iki yüz seksen guruş ve resm-i kısmet on yedi guruş on para ve kaydiye ve semen-i varaka iki (2) guruş ve resm-i berâ-yı hazîne-i celîle olan otuz üç guruş yirmi para ki cem'an üç yüz otuz iki guruş (3) otuz parayı bi't-tenzîl sahu'l-bâki altı yüz kırk guruş nizâm-ı müstahsenesine tatbîkan idhâl-i (4) cedvel olunmak üzere muhâsebeci mûmâ-ileyh tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 10 (7b-1) Rum milletinden Emanet veledi Poli'nin terekesinin taksîmi

(1) Kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Hayatderesi karyesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milletinden (2) iken bundan akdem fevt olan Emanet veled-i Poli veled-i Yani'nin verâseti zevce-i metrûkesi Peraşkuh bint-i (3) Kostanti ve mezbûreden mütevellide sulbî sağîr oğulları Tağofan ve Emanet'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde-ş-şer'i'l-enver (4) zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı merkûmân Tağofan ve Emanet'in tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi (5) anası zevce-i mezbûre Peraşkuh'un taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan müteveffâ-yı (6) merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Şevvâli'l- mükerrerrem sene 95

Karye-i mezbûrede vâki' bi'l-müzâyede bey' olunan iki bâb çatma dam 3000
Yekûn:3000

Minhâ'l-ihracât:

Resm-i kısmet 75	Dellâliye 60	kaydiye ve semen-i varaka 8
Resm ve kaydiye ve dellâliye ve semen-i varaka iskontoları 40		Yekûnu'l-ihracât 183
Sahhu'l-bâkî 2817		
Hisse-i zevce-i mezbûre Peraşkuh 352	hisse-i ibn-i merkûm Tağofan 1232 20	Hisse-i ibn-i merkûm Emanet 1232 20

(1) Bâlâda muharrer ibn-i sağîrân-ı merkûmân Tağofan ve Emanet'in ber mûcib-i kassâm dâm-ı mezkûrdan hisse-i irsiyelerine (2) isâbet eden bin iki yüz otuz iki guruş yirmi para ve diğêrinin dahî bin iki yüz otuz iki (3) guruş yirmi para ki cem'an iki bin

dört yüz atmış beş guruş anaları vasiyye-i mezbûre Peraşkuh'a (4) teslim olunmak üzere zevc-i merkûm Nikola'ya teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 11 (7b-2) Haçerli mahallesinden Buniyye binti Abdullah'ın terekesinin taksîmi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Haçerli mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden Buniyye binti Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti sadr-ı sağır (2) oğlu Hüseyin bin Süleyman'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağır-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den (3) vasiyy-i mansûbu Abdullah bin Hasan'ın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm (4) olunan tereke-i müteveffiyeye-i mezbûredir ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin-i aşr min Şa'bani'l-muazzam sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan:

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzilde üç sehm i'tibâriyle bir sehm hisse-i şâyikâsı kıymet:2000	Menzil-i mezkûr ittisâlinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a arsada iki sehm i'tibâriyle hisse-i şâyikâsı kıymet:500
Yekûn:2500	

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ:

Evân-ı nühâsiye 480	demir mangal 1 kürek 1 26	tas aded 1 10
Sâc ayağı 1 satır 1 hurda çanak 3 52	tahta kürsü 1 aded 12	Canfes ve basma kese aded16 28
köhne şal 1 aded 70	Virgizi zenne entârîsi canfes şalvâr 1	müsta'mel döşek çarşafı 50

	410	
Def'a müsta'mel döşek çarşafı 86	zenne gömleği 3 95	Değirmi âdî ahmediye 53
peşkîr 2 çora 1 bohça 1 çember 1 melaz don 1 140	Köhne döşek çarşafı1 entârîl 71	sandık aded 1 82
yorgan döşek yastık 350	Def'a döşek yorgan yastık 600	köhne yüz şilte 1 120
baş çarşafı 150	Köhne minder aded 3 50	anbâr aded 1 80
Yekûn:3015		

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfin 120	resm-i kısmet 135	Dellâliye eşyâ-i mebîa' 60
kaydiye ve semen-i varaka 11	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 44	
Yekûnu'l-ihracât: 369		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîmi beyne'l-verese:

Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' 2646 Yekûn-ı takdîm-i bahâ 2500	Hisse-i ibn-i sağır merkûm Hüseyin Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 2646 Taktîm-i bahâdan hissesi 2500
--	--

5146	5146
------	------

(1) Bâlâda muharrer sağır-i mezbûr Hüseyin'in eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin altı yüz kırk altı guruş bâ rehîn ve bâ hüccet-i şer'iyeye (2) Sadibey mahallesi ahâlîsinden Lâz Mülâzım Ahmed Ağa'ya bin iki yüz doksan beş senesi Zilka'deti'ş-Şerifenin on (3) beşinci günü târihiyle idâne olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 12 (8a-1) Rum milletinden Silo oğlu Dimit veledi Yani'nin mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Tepecik karyesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milletinden iken bundan akdem fevt olan Siloğlu Dimit veled-i (2) Yani veled-i Kostanti'nin verâseti zevce-i metrûkesi İstorola bint-i Pavli ile mezbûreden mütevellid sulbî sağır oğulları Lefter ve Yorgi'ye münhasıra (3) olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûbları Çalık (4) oğlu Yani veled-i Yorgi ile zevce-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyeye tevzi' ve (5) taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âti zıkr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî aşr min Zilka'deti'ş-Şerife sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese-i merkûmûn yedlerinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzil:800	Yekûn: 800
---	---------------

Bi'l-müzâyede bey' olunan emvâl ve eşyâ:

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb sergen:125	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb dam:125	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne:320
Sürgü zinciri	çapa 2	araba kayışı-orak

80	35	85
araba ma'a su fiçısı 1	yayık aded 1	çulhalık 1
301	26	70
Araba oku aded 2	saban 3 saban demiri 2 çift	nühâs 5
130	kayışı 1	75
	290	
kalbur 2	Sab çağı ?	sağır boyunduruk
26	50	10
el değirmeni 1	girebi 1 keser 1	Câmûş öküz çift
37	30	4500
koca sığır öküzü	sığır ineği ma'a nitâc	bir re's kır kısarak
400	850	980
Câmûş ineği	Döğen	tarlada mevrû' duhân
1401	150	1850
tarlada mevrû' alef	Hurdâvât-ı menzil	
1000	20	
Eşyâ-i mebâ' yekûn: 13585		

Minhâ'l-ihracât:

Masârif-i hafriye	resm-i kısmet	Dellâliye-i eşyâ-i mebâ'
1000	333	271
kaydiye ve semen-i varaka	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontosu	
31	112	
Yekûnu'l-ihracât: 1747		

Sahhu'l-bakî li't-taksîm-i beyne'l-verese

Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' 11838	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan menzil 800	
12638	
Hisse-i zevce-i mezbûre İstorola	hisse-i ibn-i mezbûr Lefter
Eşyâ-i mebîa' hissesi 1479 30	5179 5
Takdîm-i bahâdan hissesi 100	350
1579 30	5529 5
hisse-i ibn-i mezbûr Yorgi	
5179 5	
350	
5529 5	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre İstorola'nın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin dört yüz yetmiş dokuz guruş otuz para (2) ve sağîrân-ı mezbûrân Lefter ve Yorgi'nin kezâlik beş bin yüz yetmiş dokuz guruş beş paradan cem'an on üç yüz elli sekiz guruş on para ki (3) min haysü'l-mecmû' on bir bin sekiz yüz otuz sekiz guruş vasiyy-ı merkûm Çalıkoğlu Yani veled-i merkûm Yorgi zimmetinde idiği karye-i mezbûreye (4) taraf-ı şer'den mürsel kâtib Naim Efendi ve mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi inhâ ve takrîriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 13 (8b-1) Gölalan karyesinden Ali bin Hüseyin'in vefatı üzerine varislerinin tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Madenkabı oymağının Gölalan karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Cebnioğlu Ali (2) bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayşe bint-i Mehmed ile vâlidesi Emine bint-i Osman ve mezbûre Ayşe (3) Hâtun'dan mütevellid ve mütevellide sulbî sağîr oğulları Mehmed ve İsmail ve sulbiye kebîre kızları Kezban ve Ümmügülsüm ve Emine'ye münhasıra (4) olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı

mezbûrân İsmail ve Mehmed'in tesviye-i umûrlarına (5) kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri vâlideleri mezbûre Ayşe ile ve verese-i mezbûrûndan ümm-i mezbûre Emine ve benât-ı mezbûrât (6) Kezban ve Ümmügülsüm ve Emine'den her birerlerinin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye (7) beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurrira fi'l-yevmi's-sâmin-i ve'l- (8) ısrîn min Zilka'deti'ş-Şerife sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzil kıymet:600	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne kıymet:150
Cam karyesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb yer odası kıymet:150	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne:150
Sağîr bir bâb anbâr:100	Yekûn:1150

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve hayvânât

Sığır öküzü çift 1	nühâs 30*2	hurdâvât-ı menzil
700	60	40
yekûn:		
800		

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfîn	mehr-i zevce-i mezbûre	resm-i kısmet
200	151	40
Dellâliye	Kaydiye ve semen-i varaka	resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları
18	10	12

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebâ' 369 Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk 1151 1519	Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebâ'dan hissesi 46 Takdîmden hissesi 143 20 189 20
hisse-i ümm-i mezbûre Kezâ 61 Kezâ 191 252	Hisse-i ibn-i mezbûre Kezâ 72 Kezâ 233 305
Hisse-i ibn-i mezbûre Kezâ 72 Kezâ 233 305	Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 36 Kezâ 116 152
Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 36 Kezâ 116 152	Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 36 Kezâ 116 152

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ümm-i mezbûre Emine'nin eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan atmış bir guruş ve benât-ı kebîrât-ı mezbûrâtın ber mûcib-i (2) kassâm kezâlik eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyeleri olan otuz altı guruşdan cem'an yüz sekiz guruş ve ibnân-ı sağırân-ı merkûmânın kezâlik (3) eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyeleri olan yetmiş ikişer guruşdan cem'an yüz on dört guruş ki min haysü'l-mecmû' üç yüz yirmi üç (4) guruş vasiyye-i mezbûre Ayşe zimmetinde idiği karye-i mezbûra taraf-ı

şer’den mürsel muhızır Hacı Abdullah Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim (5) Efendi’nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 14 (9a-1) Madenkabı oymağından Neşlioğlu Memiş bin Hasan’ın eşi ve çocuklarına mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Madenkabı oymağının Gölalan karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Neşlioğlu (2) Memiş bin Hasan bin Hasan’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb bint-i Osman ile mezbûreden mütevellid sulbî sağır oğulları (3) Zekeriya ve Hasan ve Mehmed’e münhasıra olduğu bi’l-ihbâr inde’ş-şer’i’l –enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn-ı mezbûrûnun (4) tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer’den vasiyye-i mansûbeleri anaları mezbûrenin taleb ve ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve takdîm ve bi’l-müzâyede (5) bey’ ve bi’l-farîzâtiş-şer’iyye tevzi’ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi’l-yevmi’t-tâsi’ (6) ve’l-ısrîn min Zilka’deti’ş-Şerife sene hams ve tis’in ve mi’eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l- hudûd bir bâb menzil kıymet:1000	Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l- hudûd bir bâb sergen kıymet:50
Yekûn:1050	

Bi’l-müzâyede bey’ olunan eşyâ

Câmûş öküzü çift 1 1000	araba ma’a takım 100	saban demiri 1 balta 1 miğel 1 orak 1 50
Nühâs 2x30 60	hurdâvât-ı menzil 100	
Yekûn		

1310

Minhâ'l-ihracât:

Techîz tekfîn 200	mehr-i zevce 151	resm-i kısmet 50
Dellâliye 26	kaydiye ve semen-i varaka 10	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 15
yekûn 452		

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' 858	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ 1050	
1908	
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i ibn-i merkûm
Eşyâ-i mebâ'dan hissesi 107 10	kezâ 250 10
Takdîmden hissesi 131 10	kezâ 306 10
238 20	556 20
Hisse-i ibn-i merkûm	hisse-i ibn-i merkûm
kezâ 250 10	kezâ 250 10
kezâ 306 10	kezâ 306 10
556 20	556 20

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam sağîrûn-ı mezbûrûn Zekeriya ve Hasan ve Mehmed'in eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyeleri olan iki yüz elli guruş (2) onar paradan cem'an yedi yüz elli guruş otuz para idâne olunmak üzere vasiyyeleri anaları mezbûre Zeyneb

zimmetinde idiği (3) karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel muhızır el-Hâc Abdullah Efendi'yle mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 15 (9a-2) Madenkabı oymağından ve Tozanlı karyesinden Boluçoğlu Mustafa bin İbrahim'in terekesinin eşi ve oğullarına taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Madenkabı oymağının Tozanlı karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden (2) Boluçoğlu Mustafa bin İbrahim nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayşe bint-i (3) Mustafa ile sulbî kebîr oğulları Ali ve Molla Şerif ve sulbî sağır oğulları Hüseyin ve Ahmed'e münhasıra (4) olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağırân-ı mezbûrânın (5) tesviye-i umûrlarına kîbel-i şer'den vasiyy-i mansûbları li ebeveyn er karındaşı merkûm Ali (6) ile verese-i merkûmânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' (7) ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i (8) âtî zikr olunur. Hurrira fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min Zilka'deti'ş-Şerife sene hams (9) ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzil kıymet:500	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harmân 200
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb sergen 200	Yekûn:900

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ:

Câmûş öküzü çift 1 2000	ganem aded 5 500	saban demiri 1 balta 1orak 1çapa 100
Nühâs 3x30 90	Yekûn: 2690	

Minhâ'l-ihracât:

Techîz tekfin 200	mehr-i zevce 151	resm-i kısmet 81
Dellâliye 54	Kaydiye ve semen-i varaka 10	resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 27
Yekûn:523		

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' 2167	Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebâ' 220 35
Yekûn-ı takdîm-i bahâ 900 3067	Takdîmden 112 25 433 15
hisse-i ibn-i merkûm kezâ 474 kezâ 196 30 670 30	hisse-i ibn-i merkûm kezâ 474 kezâ 196 30 670 30
hisse-i ibn-i merkûm kezâ 474 kezâ 196 30 670 30	hisse-i ibn-i merkûm kezâ 474 kezâ 196 30 670 30

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam benûn-ı merkûmûn Ali ve Molla Şerif ve Hüseyin ve Ahmed'in eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyeleri olan (2) dört yüz yetmiş dörder guruşdan cem'an bin sekiz yüz doksan altı guruş anaları mezbûre Ayşe Hâtun zimmetinde (3)

idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı şer’den mürsel muhızır el-Hâc Abdullah Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim (4) Efendi’nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 16 (9b-1) Madenkabı oymağından ve Uluçayır karyesinden Mustafa bin Halil’in mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Madenkabı oymağının Uluçayır karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât (2) eden Mebnioğlu Mustafa bin Halil bin Mehmed’in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerife bint-i Ahmed ile sulbî (3) sağır oğlu Ali ve sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Ayşe’ye münhasıra olduğu bi’l-ihbâr inde’ş-şer’ (4) i’l- enver zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra sağır-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer’den vasiyye-i mansûbesi (5) anası zevce-i mezbûre Şerife ile verese-i merkûmun taleb ve ma’rifetleri ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve takdîm ve (6) bi’l-müzâyede bey’ ve bi’l-farîzati’ş-şer’iyye tevzi’ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî (7) zikr olunur. Fi’l-yevmi’s-sâdis-i ve’l-ısrîn min Zilka’deti’ş-Şerife sene hams ve tis’in ve mi’eteyn (8) ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd bir bâb menzil kıymet:700	Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd bir bâb sergen ma’a harmân:300
Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd bir bâb sergen:100	Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd bir bâb sağır anbar:200
Yekûn:1300	

Bi’l-müzâyede bey’ olunan eşyâ

Bir re’s merkeb ma’a nitâc 300	sığır ineği ma’a nitâc 300	araba aded 1 150
sığır tosunu 1 500	nühâs 150	yün kilim aded 1 20

saban demiri orak miğel sürgü zinciri balta 50	Hintâ demiri 2 50	şair demiri 2 30
yulaf demiri 2 30	hurdâvât-ı menzil 80	
Yekûn: 1660		

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfîn 300	mehr-i zevce 151	resm-i kısmet 63
Dellâliye 32	Kaydiye ve semen-i varaka 8	resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 21

Yekûn: 575

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez gayr ihracât eşyâ-i mebîa' 1085	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan eşyâ-i emlak 1300	
2385	
Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 135 25 Taktîmden hissesi 162 20 298 05	hisse-i ibn-i merkûm kezâ 379 24 kezâ 462 32 842 16
hisse-i ibn-i merkûm kezâ 379 24	Hisse-i bint-i merkûm kezâ 189 35

kezâ 462 32	kezâ 231 16
842 16	421 11

(1) Bâlâ-yı kassâmda muharrer ibnân-ı merkûmân Ali ve Mehmed'in eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan üç yüz yetmiş dokuz guruş yirmi dörder paradan (2) cem'an yedi yüz elli dokuz guruş sekiz para ve bint-i kebîre-i mezbûre Ayşe'nin ber mûcib-i kassâm kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan (3) yüz seksen dokuz guruş otuz beş para ki min haysü'l-mecmû' dokuz yüz kırk dokuz guruş üç para anaları mezbûre Şerife zimmetinde (4) idiği karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel muhzır el-Hâc Abdullah Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 17 (10a-1) Rum milletinden Papas Petri veledi Todori'nin terekesinin mirasçılara verilmesi

(1) Kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Sarıbiyık karyesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum (2) milletinden iken bundan akdem fevt olan Papas Petri veledi Todori veledi Kostanti'nin verâsetini kendisinden (3) mukaddem fevt olan zevcesi Kıbreki bint-i Yani'den mütevellide sulbiye kebîre kızları Veslika ve Manu Sofya (4) ve Despina ve diğer kendisinden mukaddem fevt olan zevcesi Despina bint-i Kabbak'dan mütevellide sulbiye kebîre (5) kızları Hatuna ve Sofya ile li ebeveyn er karındaşı Heci Yani'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer (6) i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra kızları Veslika ve Manu Sofya ve Despina ve Hatuna ve Sofya ile (7) ve li ebeveyn er karındaşı Yani'nin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan (8) müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ki ber vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-ısrîn min Şevvali'l-mükerrem (9) sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Sadibey mahallesi mütemekkinlerinden Heci Beğim oğlu Heci Yanika Ağa'ya karye-i mezbûrede vâki' bir bâb menzil ebniyesi bi'l-müzâyede bey' olunan
Kıymet 2509
Yekûn 2509

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kismet 63	Dellâliye 50	kaydiye ve semen-i varaka 6
Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 20		Yekûnu'l-ihracât 139

Sahhu'l-bâkî 2370

Hisse-i bint-i mezbûre Veslika 316	Hisse-i bint-i mezbûre Manu Sofya 316
Hisse-i bint-i mezbûre Despina 316	Hisse-i bint-i mezbûre Hatuna 316
Hisse-i bint-i mezbûre Sofya 316	hisse-i li ebeveyn er karındaşı Yani 790

(1) Bâlâda muharrer bintân-ı mezbûrât Veslika ve Manu Sofya ve Despina ve Hatuna ve Sofya ve ah-i merkûm (2) Yani'den her biri bâlâda muharrer hisseleri olan iki bin üç yüz yetmiş gurusu tamamen ve kâmilin (3) ahz u kabz eyledikleri işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 18 (10a-2) Çerkez muhacirlerinden Hacıoğlu Tokuz bin Hacı mehmed'in terekesinin mirasçılara verilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Dereköy karyesi oymağının Kulıyanı karyesinde meskûn iken bundan akdem vefât eden ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkiseden (2) Hacıoğlu Tokuz bin Hacı Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Seydiye bint-i İbrahim ile mezbûreden mütevellid sulbî sağır oğulları (3) Yusuf ve Mahmud'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'sş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûruna kibel-i şer'den (4) vasiyye-i mansûbeleri anaları zevce-i mezbûre Seydiye'nin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le

tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyye (5) tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî min Zilhiceti's-Şerife sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb çit menzil 200	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir göz çit dam 100
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir göz çit öküz damı 50	Yekûn 350

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Koca sığır öküzü çift 2500	câmûş ineği ma'a nitâc 1 2000	nühâs 40
sandık aded 1 100	mûsta'mel yorgan döşek yastık 150	ocak zinciri 1 20
baltâ1 çapa1 30	saban demiri 15	hasır aded 1 20
mısır kile 200	hurdavât-ı menzil 30	
Yekûn 5105		

Techîz tekfîn 1190	mehr-i müeccel 901	resm-i kısmet 93
dellâliye	kaydiye ve semen-i varaka	resm ve kaydiye ve

102	10	semen-i varaka iskontoları
		24
Yekûn 2320		

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese

Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' 2785	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ 350	
3135	
Hisse-i zevce	hisse-i ibn
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 348 5	kezâ 1218 17,5
Takdîmden hissesi 43 30	kezâ 153 5
391 35	1371 22,5
Hisse-i ibn	
kezâ 1218 17,5	
kezâ 153 5	
1371 22,5	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam sağırân-ı mezbûrânın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan bin iki yüz on sekiz guruş on yedişer paradan cem'an iki bin (2) dört yüz otuz altı guruş otuz beş para bâ sened ve bâ kefil karye-i mezbûrede meskûn muhâcirîn-i merkûmeden Hacı İsmail nâm kimesneye (3) idâne olunduğu ve zevce-i mezbûrenin ber mûcib-i kassâm kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç yüz kırk sekiz guruş beş (4) parayı karye-i mezbûreye mürsel kâtib Naim Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi huzûrlarında tamâmen ve kâmilen ahz u kabz (5) eylediğini efendi-yi mûmâ-ileyhimâların inhâ ve takrîrleriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 19 (10b-1) Büzümlü karyesinden Battaloğlu Mustafa bin Ahmed'in borcu mirasından fazla olduğundan terekesinin tespit edilip; meblağın alacaklılara taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Büzümlü karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Battaloğlu Mustafa bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i (2) metrûkesi Zarife bint-i Veli nâm Hâtun ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğlu Mehmed ve sulbiye sağıre kızları Ayşe ve Zeyneb ve Akgül'e münhasıra (3) olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olub lâkin müteveffâ-yı mezbûrun deyni terekesinden ezyed olmağla vereseden tereke-i kâsirasını (4) kabz ve duyûn-ı müsbetesini zikr-i âtî dâyinine guremâ vecihle edâya kıbel-i şer'den vasî ve kayyım nasb olunan sağırûn-ı mezbûrûnun vâlideleri zevce-i mezbûre (5) Zarife ile ashâb-ı hukûkun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve guremâ vecihle zikr-i âtî dâyin-i merkûma i'tâ olunan (6) tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâdis min Zi'lka'deti'ş-Şerife sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Bi'l-müzâyede bey' olunan emvâl ve emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir odayı müştemil bir bâb menzil 3500	Kartal koca câmûş öküzü çift 3000
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir göz damda dört sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 150	Mısır kile 150 Yekûn 7300

Yekûnu'l-ihracât

Dellâliye 146	Kaydiye 21	kaydiye ve semen-i varaka iskontosu 6
Yekûn 173		

Sahhu'l-bâkî 7127

Deyn-i müsbet Kûsufzâde Hasan Efendi ibn-i Mehmed Efendi'ye an cihet-i karz bâ şehâdet Canikli karyesinden Muhtâr Mustafa bin Osman 2 ve Kırımlıoğlu Ahmed bin Hüseyin evvelâ Molla Osman bin Abdullah ve Ömer Efendi bin Mustafa ve Mehmed bin Abdurrahman nâm 3 müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm

Meblağ minhâ'l-guremâ

10794 7127

(1) Müteveffâ-yı merkûmun derûn-ı kassâmda murakkam tereke-i mevcûdesi bi'l-müzâyede bey' olunub müsbet dâyni bulunan Kûsufzâde Hasan Efendi nâm kimesne bâlâda (2) muharrer guremâ vecihle nakden ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 20 (10b-2) Darendeli olub Hançerli mahallesinde vefat eden Osman bin Ahmed'in mirasçılarının tespiti ve kayıp bir varisinin bulunup; bu meblağın hazineye irsali

(1) Fi'l-asl Dârendeli olub Canik Sancağında kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Osman bin Ahmed bin Abdullah'ın (2) verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtun ile kendisinden mukaddem vefât eden zevcesi Emine'den mütevellide sulbiye sağîre kızı Ayşe ve Mekke-i Mükerreme'de sâkin diğere (3) zevcesi Havvâ'dan mütevellide sulbiye kebîre kızı Hatice'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra bu makûle verese (4) sinden gâibesi olduğu halde vefât edenlerin ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan terekelerine verese-i gâibe hissesi beytülmâl emîni ma'rifetiyle ahz u kabz ve gâibe-i (5) mezbûrenin zuhûruna değin hisse-i irsiyesini ahz ve ber vech-i muharrer hıfza me'mûr olub kibel-i şer'den dahî gâibe-i mezbûreye vasî ve kayyım nasb olunan hâlâ livâ-i mezkûr (6) muhâsebecisi ve beytülmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi bin Sâlih Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccil-i şer'isi mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi bin Mustafa ile sağîre-i (7) mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i

mansûbesi olan vâlidesi zevce-i mezbûre Fâtîma'nın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le takdîm ve tahrîr (8) ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin-i aşr min Zilhiceti'ş-Şerife (9) sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki odayı müştemil bir bâb menzil 4000	Yekûn 4000
--	------------

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Mum 5 250x30 469	ceviz batmân 6/30 180	sarımsak 30/4,5 135
kuru üzüm 6x6,5 36,5	Pirinç 22,30x8 169	leblebi 17/7,5 93
def'a pirinç 12/7,5 90	fasulye 4,5x8,5 36	Biber 41
rugan sâde 38x8 306	rugan sâde 5,5x38 208	Zeyrek tohumu 11x7,5 82
Kendir tohumu 6,5x4,5 28	Kıyma?3 dirhem 350fey 16 61	â'dî kaşık deste 15 34
sabun esmânî 29	çorab çift 10 100	tohum esmânî 81
Çarık bağı bahâsı 28	sepet aded 5 21	Ağaç terâzî 1 28
sarı terâzî 1	Demir terâzî	iki buçuk okkalık dirhem

80	35	155
İplik deste 3	Şem'i asel esmânı 21	nühâs 5/40
52	21	200
Köhne yüz­süz döşek	hur­dâvât	yekûn
50	117	3007

Minhâ'l-ih­râcât

Bâ vasiyet-i müsbet techîz tekfin	
1000	
Deyn-i müsbet Mumcu Aleksan veled-i Artin'e an cihet-i karz bâ şehâdet Hançerli mahallesi ahâlisinden Hacı Alizâde İbrahim Efendi ibn-i Hacı Ali ve Berber Mehmed Ali Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle deyn-i müsbet ve'l-hılf 45	Deyn-i müsbet Pazar mahallesi ahâlisinden Akça Hacı Mustafa Ağa ibn-i Mehmed an cihet-i karz bâ şehâdet Hançerli mahallesi ahâlisinden İbrahim Efendi ibn-i Hacı Ali ve Mehmed Ali Ağa bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle deyn-i müsbet 65
Emlâke deyni olub bâ ilm-u haber verilen	Mehr-i müeccel zevce-i mezbûre
36	201
resm-i kısmet	dellâliye
141	60
Kaydiye ve semen-i varaka	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları
15	46
Yekûn 1609	

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' 1398	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk 4000	
5398	
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i bint-i saġîre-i mezbûre
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 174 30	kezâ 611 25
Takdîmden hissesi 500 00	kezâ 1750 00
674 30	2361 25
Hisse-i bint-i gâibe-i mezbûre	2361 25
Kezâ 611 25	Sahhu'l-bâkî eşyâ-i mebîa'dan iskontosu 141 00
Kezâ 1750 00	2220 25
2361 25	Resm-i berâ-yı hazîne-i celîle minhâ 61
	2169 25
	Takdîm-i bahâdan hissesi minhâ 1750
	Sahhu'l-bâkî hissesi 409 25

(1) Derûn-ı ihrâcâtta murakkam gâibe-i mezbûrenin hisse-i irsiyesinden iktizâ eden (2) resm-i emîneye atmış bir guruş vâridât-ı hazîne olarak usûlüne tatbîkan idhâl-i (3) cedvel olunmak üzere müvekkil-i emîn muhâsebeci mûmâ-ileyh bi'l-emâne tamâmen ve kâmilen (4) ahz u kabz eyledikten sonra gâibe-i mezbûrenin sahu'l-bâkî hisse-i irsiyesi olan dört yüz dokuz (5) guruş dahî nizâmına tatbîkan gâibe-i mezbûrenin zuhûruna deġin nihâyet beş sene müddet bâ hüccet ve bâ kefil idâne olunmak ve zuhûr etmez ise müddet-i mezkûre (6) hitâmından sonra idhâl-i cedvel olunarak hazîne-i merkûma idhâl ve teslîm olunmak üzere şimdilik vekîl-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi tamâmen ve kâmilen (7) ahz u kabz eylediġi ve zevce-i mezbûrenin kezâlık eşyâ-i mebîa'dan ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyesi olan yüz yetmiş dört guruş (8) otuz parayı tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediġini taraf-ı şer'den mürsel Naim Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla (9) işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 21 (11a-1) Hançerli mahallesinden Dudu Hatun binti Abdullah'ın kızı Berre'ye vasi tayini

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Dudu Hâtun bint-i Abdullah bin Abdurrahman'ın bin (2) iki yüz doksan beş senesi Cemâziyelevveli'nin yirminci günü târihiyle taraf-ı şer'den tanzîm olunan kassâm mûcibince sadriye sağıre kızı (3) Berre'nin mâl-i mevcûdu ma'rifet-i şer'le takdîm ve vasiyy-i mansûbu Hüseyin'e aynen teslîm olunub bu kere âtî'z-zikr emvâl-i sanâyi' ve telef (4) olacağı melhûz bulunduğuna mebnî eşyâ-i mezkûreler vasî merkûm ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le bi'l-müzâyede bey' olunan emvâl ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 28 Zilhicce sene 95

Kastarlı gömlek 4/110 440	melan gömlek 4/80 320	harîr döşek çarşafı 1 230
Kastamonu kârî döşek çarşafı aded1 80	Cedîd hamam takımı 1 73	nühâs sahan ma'a kapak 5 200
zenne gömleği 3 90	zenne fes 35	battânî parça ? 3 300
kastarlı iplik1 26	harîr dirhem 35 kıyye 3 para 5 130	Yazma çember 2 hamam tası 1 kül tası1 48
sandık aded 1 200	bohça 2 mâi bez gömlek 1 40	Yekûn 2212
Mahmudiye aded 1 280	sandıklı altını aded 106/7 74,5	İstanbul altını 123 246
Yazılı gâzî altını 1 90	rub' 40x6=240	Yekûn 1598

Resm-i kısmet	dellâliye	kaydiye ve semen
95	44	8
Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları		Yekûn
31		178

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez-gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'	2034	Hisse-i bintu'l-mezbûre
Yekûn-ı nakd-imevcûd	1598	3632
	3632	696

20 cemâziyelevvel 95 târihiyle müverrah kassâm-ı şer'i mûcibince vâlidesi müteveffiyeden mevrûs eşyâ-i mebîa'dan hissesi 4328

(1) Bâlâda muharrer sağıre-i mezbûre Berre'nin ber mûcib-i kassâm cem'an hissesi olan dört bin üç yüz yirmi sekiz gurus li ecli'l-idâne eytâm sandığına (2) tamâmen ve kâmilen teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 22 (11b-1) Aslen Diyarbakırlı olup Samsun'da misafir iken vefat eden Yeşil Mustafa bin İsmail'in varisleri olmadığından terekesinin hazineye teslim edilmesi

(1) Fi'l-asl Diyârbekir vilâyeti dâhilinde Divriği kazâsı mahallâtından Câmi'i-kebîr mahallesi ahâlîsinden olup medîne-i Samsun'da (2) Sadibey mahallesi ahâlîsinden Cebe Hüseyin'in kahvesinde müsâferetle sâkin iken bundan akdem vefât (3) eden Yeşil Mustafa bin İsmail bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıp kâffe-i (4) terekesi cânib-i beytûlmâle âid ve râci' olmak zu'muyla livâ-i mezkûrede bu makûle bilâ-vâris ma'rûf (5) ve ma'rûfe vefât edenlerin terekelerini ahz u kabza me'mûr olan hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi (6) ve beytûlmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccil-i şer'isi eytâm müdürü (7) İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede

bey' ve defter olunan (8) müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Zilhiceti's-Şerife (9) sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Eşyâ-i mebîa'

Köhne entâri 3 30	köhne don 3 20	köhne gömlek 36 20
çora aded 2 29	Uçkur 1 6 20	penye memlû basma yüzlü yorgan 205
yün memlû basma yüzlü şilte 1 191	yün memlû basma yüzlü yastık 6 130	köhne minder 1 7
sağır şamdan 2 32 10	köhne kaba abâ 2 31	köhne şalvâr 1 köhne yelek 1 20
akçe kesesi 2 6 20	köhne evân-ı nühâsiye 3 dirhem 300 fey 40 150	köhne tahta sandık 1 20
balta 2 20	hurdâvât 21	kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu kâime-i akçe 530
Yekûn 1486		
Minhâ'l-ıhrâcât bâ vasiyyet techîz tekfîn 386	resm-i kısmet 28	dellâliye 22

Kaydiye ve semen-i varaka	Resm dellâliye kaydiye ve semen-i varaka iskontoları
2 2	16
Yekûnu'l- ihrâcât 456	
Sahhu'l-bâkî	
Sahhu'l-bâkî râic-i akçe	1030
Sahhu'l-bâkî	237
Bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe	793
Resm-i berâ-yı hazîne-i celîle minhâ	39
	754

(1) Bâlâ-yı ihrâcâtta murakkam kaydiye-i defterin nısf-ı hissesi olan bir guruş ve dellâliyenin nısf-ı (2) hissesi olan on bir guruş ile resm-i berâ-yı hazîne-i celîle olan otuz dokuz guruş (3) cem'an elli bir guruş ve sahu'l-bâkî mezbur yedi yüz elli dört guruş ki min haysü'l-mecmû' sekiz yüz beş (4) guruş idhâl-i cedvel olunmak üzere muhâsebeci mûmâ-ileyh tamâmen ve kâmilan ahz u kabz (5) eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 23 (12a-1) Tuna vilayeti muhacirlerinden ve Tatar taifesinden olub Samsunda vefat eden Dursun Kadızade Ahmed Mülâzım'ın varisleri olmadığından terekesinin hazineye teslim edilmesi

(1) Fi'l-asl Tuna vilâyeti dâhilinde Mahmudiye kazâsına tâbi' İbil karyesi muhâcirlerinden ve Tatar tâifesinden olub (2) kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd Hançerli mahallesi ahâlîsinden Dursun Kadızâde Ahmed mülâzım (3) nâm kimesnenin hânında sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı geldi? bin Mehmed bin Abdullah'ın zâhirde (4) vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıp kâffe-i terekesi cânib-i beytûlmâle âid ve râci' olmak zu'muyla livâ-i mezkûrda (5) bu makûle bilâ-vâris ma'rûf ve ma'rûfe vefât edenlerin terekelerini ahz u kabza me'mûr olan hâlâ livâ-i (6) mezkûr muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi bin Sâlih Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccil-i şer'isi (7) Râşid Efendi ibn-i Abdullah'ın taleb ve

ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan müteveffâ-yı (8) merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 15 Zilhicce sene 95

Kete yorgan 2 100	kuş tüyü memlû döşek 1 150	eşyâ-i mahlûta 150
Râic-i nakd-i mevcûdu 80	Yekûn 480 110 eşyâ-i mebîa' ve nakd-i mevcûdu iskontosu 370 1 semen-i varaka 369	

(1) Bâlâ-yı ihrâcâtda murakkam sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe olarak üç yüz atmış dokuz (2) guruş idhâl-i cedvel olunmak üzere muhâsebeci mûmâ-ileyh tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği (3) işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 24 (12a-2) Cırlayık karyesinden Fatıma binti Ömer'in vefatı üzerine mirasçılarının tespit edilip terekesinin taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Cırlayık karyesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Fâtıma bint-i Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûku Mehmed Ali ibn-i (2) Hüseyin ile müteveffiye mezbûreden mukaddem vefât eden diğerk zevci Hatib Molla Hüseyin bin Osman bin Abdullah'ın karındaşımdan hâsıl sadrî sağır (3) oğlu Abdülkâdir ve Mehmed ve Osman ve Hasan'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn-ı mezbûrûnun (4) tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbları Şehri Hâtun bint-i Osman ile zevc-i merkûm Mehmed Ali'nin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le (5) tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffiye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Hurrira fi'l-yevm (6) is-sânî ve'l-ışrîn min Şabâni'l-muazzam sene hams ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Müteveffâ-yı merkûm zevci Hüseyin'den mevrûs bir bâb menzil ve samanhânededen ber mûcib-i kassâm hissesi 446 25	Yine karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l- hudûd bir bâb sergen 305
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd tahtânî bir odayı müştemil bir bâb lâz odası 450	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l- hudûd iki odayı müştemil duhân damı 1 400
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb hergel 100	Yekûn 1696 20

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve emlâk

Elicek çeşmesi nâm mahalde vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve bir kiler ve bir mikdâr avluyu müştemil bir bâb menzil 11000		
pelid tahtası aded 14/36 504	siyâh câmûş ineği 1 2510	iki baş câmûş tosunu aded 1 1600
? sığır ineği 750	alaca sığır ineği 100	sarı ve gök sığır tosunu 200
sakar sığır düğesi 300	sığır ineği ma'a nitâc 500	kâkûl sığır ineği 200
sarı sığır düğesi 300	araba ma'a su fiçısı 280	evân-ı nühâsiye 722
saban demiri	keser burgu testere	araba takımı ma'a urgan

95	girebi 60	50
sürgü zinciri 100	el demiri ve el değirmeni 71	sağır kantar 75
döşek yastık yorgan 50	alaca işlik ma'a gülmez libâde 250	al canfes entâri ayakkabı 550
kutn entâri 550	siyâh baş çarşafı 250	sîm belürek 1 sîm burma 1 410
sîm askı 800	def'a nühâs 20x36 732	tarlada mevrû' duhândan dört sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 500
Zevc-i merkûm Mehmed Ali zimmetinde mehr-i müeccel 250	Yekûn 24402	

Minhâ'l-ihracât

<p>Techîz tekfin 500</p> <p>Sağırûn-ı mezbûrun Mehmed ve Osman ve Abdülkâdir ve Hasan'ın babaları müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'den mevrûs ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebâ'dan hisseleri olup anaları müteveffiyeye-i mezbûre Fâtıma</p>	<p>Sadibey mahallesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milletinden Bari Ağa veled-i Anastas nâm kimesneye bin iki yüz doksan beş senesi Zilka'deti's-Şerifesinin on dokuzuncu günü târihiyle müverrah taraf-ı şer'den verilen bir kıt'a mahkûmun bih i'lâm-ı şer'i mûcibince</p>
---	--

zimmetinde alacakları 693		deyni 13590 1590 fedâ-yı li'l meyyit ve nafakan li'l yetîm 12000	
Emlâk deyni olub bâ ilm-u haber verilen 162 20	resm-i kısmet 320	dellâliye 488	
Kaydiye ve semen-i varaka minhâ 52	Resm ve kaydiye ve semen-ivaraka iskontoları 111 20	Yekûn 14327	

Sahhu'l-bâkî

Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' 10075 Yekûn-ı taksîmi bahâ olunan emlâk 1686 11771	Hisse-i zevc-i merkûm Eşyâ-i mebîa' 2518 30 Taktîmden hissesi 424 2942 30
Hisse-i ibnu'l merkûm Kezâ 1889 Kezâ 318 2207	Hisse-i ibnu'l merkûm Kezâ 1889 Kezâ 318 2207
Hisse-i ibnu'l merkûm Kezâ 1889	Hisse-i ibnu'l merkûm Kezâ 1889

Kezâ 318 2207	Kezâ 318 2207
------------------	------------------

(1) Bâlâ-yı kassâmda muharrer zevc-i merkûm Mehmed Ali'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin beş yüz on sekiz guruş otuz parayı (2) vasiyye-i mezbûre Şehri Hâtun yedinden tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eylediği ve sağırûn-ı mezbûrûn Mehmed ve Osman ve Abdülkâdir ve (3) Hasan'ın kezâlik eşyâ-i mebîa'dan ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyeleri olan bin sekiz yüz seksen dokuz guruş (4) ikişer buçuk paradan cem'an yedi bin beş yüz elli altı guruş on paradan iki bin üç yüz otuz iki (5) guruşu li ecli'l-idâne vasiyyeleri mezbûre Şehri Hâtun yedinde idiği karye-i mezbûreye mürsel taraf-ı şer'den kâtib (6) Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi inhâlarıyla mütehakkık ve bâkî beş bin iki yüz yirmi dört guruş (7) li ecli'l-idâne eytâm sandığına vaz' etmek üzere müdür-i müekkel İbrahim Efendi tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eylediği (8) işbu mahalle şerh verildi.

(1) Dâyin-i merkûm Bori Ağa ki derûn-ı kassâmda murakkam bâ i'lâm-ı şer'i alacağı olan on iki bin guruş derûn-ı kassâmda (2) muharrer bi'l-müzâyede iştirâ eylediği menzil-i semen olan on bir bin guruş alacağı olan on iki bin guruş (3) on bir bin guruşa takas ve mahsûb olub kusûr bin guruş dahî nakden tamâmen ve kâmilten ahz (4) eylediğini mübeyyin işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 25 (13a-1) Ermeni milletinden Pedrus veledi Avadus'un vefatı üzerine mirasçılarının tespit edilip terekesinin taksim edilmesi

(1) Kürsî-yi livâ bulunan medine-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden olub bundan akdem fevt olan (2) Pedrus veledi Avadus veledi Adam'ın verâseti zevce-i metrûkesi Nazeline bint-i Artin ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğlu (3) Avdis ve sulbiye sağıre kızları Karsite ve Vartoli'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn-ı (4) mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri anaları zevce-i mezbûre Nazeline'nin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (5) tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.
Fî 5 Safer sene 96

Bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçeye bey' olunan emvâl ve eşyâ

Penye memlû basma yüzlü yorgan 300	yün memlû basma yüzlü yorgan 250	Yün ve saman memlû yastık 215
evân-ı nühâsiye 4 200	sağır şamdan 2 sigara tabla 8 36	toprak tencere 2 5
sâc mangal 20	çini tabak 4 12	taş yemek ocağı 50
kamış hasır 2 30	sürâhi aded 1 10	siyâh şişe 2 10
tahta sandık 60	sağır tahta dakîk anbârı 30	kahve takımı 1 20
su bardağı 15	sandalye 6 150	sağır şamdan masası 20
el lambası 20	bâ defter Amasyalı Makar zimmetinde alacağı olub tahsîl olunan 300	nakd-i mevcûdu kâime 173
Yekûn 4521		
Beher lirası yüz guruş hesâbıyla dükkân eşyâsı bâ defter Müfredât 12510 aded 121,5		

Minhâ'l-ihracât

masârif ve kaydiye bâ	resm-i kısmet	lira kâime
-----------------------	---------------	------------

defter-i mîrî 1500	369,5	294 75,5
Yekûnu'l-ihracât kâime 1585		
Kaydiye ve semen-i varaka 24,5	kâime lira 9,5 15	bâ ilm-u haber verilen mecâdiye aded 19 390
Yekûnu'l-ihracât kâime 1585 Yekûnu'l-ihracât lira 699 lira kâime dellâliye 241 26 267		
Yekûnu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Bâ fiyat-ı mîrî kâime ez gayr-i ihracât 2936 Ez gayr-i ihracât bâ fiyat-ı mîrî lirası yüz guruşdan 11210 11411,5 İki bin dokuz yüz on guruş kâime ve on bir bin iki yüz on guruş liradır		
Hisse-i zevcetü'l- mezbûre Kâimedan hissesi 367 Liradan hissesi 1431 10 1798	hisse-i ibnu'l- merkûm kezâ 1283 20 kezâ 5909 32 6294 12	
Hisse-i bintu'l- mezbûre Kezâ 642 10 Kezâ 2504 36 3147 52	Hisse-i bintu'l-mezbûre Kezâ 642 10 Kezâ 2504 36 3147 52	

(1) Sağırûn-ı mezbûrûnun bâlâda muharrer lirâ-yı osmâni olarak hisse-i irsiyeleri olan cem'an on bin on dokuz gurus yirmi dört para ve (2) kâimededen hisse-i irsiyeleri olan cem'an iki bin beş yüz atmış dokuz gurus aynen ve nakden idâne etmek üzere bâ kefil vasiyyeleri (3) anaları zevce-i mezbûreye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 26 (13a-2) Çakırlar karyesinden Sarıbaşoğlu Ömer bin Abdullah'ın varislerine vasi tayin edilip mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Çakırlar karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Sarıbaşoğlu Ömer bin İsmail bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i (2) metrûkesi Ayşe bint-i Osman ile sulbiye sağıre kızı Şerife ve li ebeveyn er karındaşı Ali'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık (3) oldukdan sonra sağıre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi vâlidesi zevce-i mezbûre Ayşe'nin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i (4) şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâdî min Muharremi'l-harâm sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve hayvânât

Alaca sığır ineği ma'a nitâc 1 sığır düğesi 1 1355	nühâs 262	köhne balta ve keser 1 20
Köhne sergen ağacı 130	köhne lâz odası 1 165	müsta'mel araba tekeri 2 172
Müsta'mel çapa 1 orak 1 13	köhne tüfek demiri 1 75	karındaşı merkûm Ali zimmetinde tarla îcârı 65
Yekûn 2257		
Minhâ'l-ihracât		
(1) Deyn-i müsbet Kûsufzâde Hasan Efendi bin Mehmed Efendi'ye an cihet-i karz bâ sened (2) ve bâ şehâdet Çanaklı karyesinden Kırımlioğlu Ahmed bin Hüseyin ve		

Çolakoğlu (3) Ömer bin Mustafa bin Mustafa bin Osmanve Molla Osman bin Abdullah ve Ömer Efendi bin Mustafa (4) nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm		
Resm-i kısmet 35	Dellâliye 45	kaydiye ve semen-i varaka 10
Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 13 20		Yekûn 1968
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese		
Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâyı mebâ'dan hissesi 36 5 Hisse-i ah li ebeveyn Kezâ 108 15	hisse-i bint-i mezbûre kezâ 144 25	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ahi'l-mezbûr Ali'nin ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan yüz sekiz guruş on beş parayı (2) tamâmen ve kâmilin ahz u kabz eylediğini ve bint-i sağîre-i mezbûre Şerife'nin kezâlik ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan (3) yüz kırk dört guruş yirmi para vasîsi anası zevce-i mezbûre hâtun zimmetinde idiği taraf-ı şer'den karye-i mezbûreye mürsel (4) kâtib Naim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 27 (13b-1) Aslen Çarşambalı olup Çerkez muhacirlerinden bulunan Koksuk bin Batmaza'nın mirasçılarının tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Canik Sancağında kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Cihârşenbe kazâsı kurâsından Karamustafalı karyesinde (2) sâkin ve muhâcirîn-i çerâkiseden olub Der aliyye cânibinden Şerefresân vapuruna râkiben kürsî-yi livâ bulunan (3) medîne-i Samsun iskelesine bi'l-vürûd ve Sadibey Câmî'i Şerîfi civârında Aziz Bey'in Osman (Ağa) (4) kahvesinde müsâferetle sâkin iken bundan akdem vefât eden Çerkez Hacı Haceli bey (5) Koksuk bin Batmaza'nın verâseti medîne-i mezbûreye muzâfe Cihârşenbe kazâsı kurâsından Kara (6) Mustafalı karyesinde sâkine ve sâkinler zevce-i

menkûha-i metrûkesi Bafa bint-i Süleyman ile babası (7) Koksugun babası Batmaza bin Hoza bin Kertikoğlu Sohaş'ın oğlu labeşhace? (8) münhasıra ve bunlardan başka vâris-i ve terekesine müstehakk-ı âharı olmadığı her biri bâ varaka-i mestûre kaza-i (9) mezbûr kurâsından Karamustafalı karyesi ahâlîsinden ve muhâcirîn-i çerâkiseden Ahmed bin İshak ve Hacı (10) İsmail bin Mehmed ve Ahmed bin Hasan ve muhtâr İlyas bin İbrahim nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve ba'dehû alenen (11) lede't-tezkiye adl-u makbûlü'ş-şehâde eyledikleri ihbâr olunan Hacı Hasan bin Tacudsinotaş? (12) bin Musa nâm kimesneler şehâdetleriyle hasm-ı câhidde ber nehc-i şer'i sâbit ve sübût verâsetine hük-m-i şer'i lâhik (13) olduktan sonra zevce-i mezbûre Bafa bint-i Süleyman tarafından şâhidân-ı merkûmân şehâdetleriyle (14) vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi karye-i mezbûrede meskûn muhâcirîn-i merkûmeden Ahmed Bey bin İle merkûm (15) Labeşhacın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve defter olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûm (dur ki) (16) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Muharremi'l-harâm sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve (elf)

Bâ fiyât-ı mîrî lirâ-yı osmânî ile fûruht olunan eşyâ-i mebîa'

Basma top aded 16 137 30	yedi urublu astar top 105 10	tülbent top 2 21
yarım top çift 31	Yekûn 1002 20	
Köhne satır arşın 2 130	köhne abdeslik 1 35	köhne kısa fanila entâri 1 52
Köhne basma boy entârisi 1 10	yine köhne boy hırkası 65	köhne çoka ziko? 34
Köhne don ve gömlek 2 20	abâ çamurluk 1 13	mes çift 1 39,5
beyâz meslik	köhne fes	Yekûn

68	26	Râic olarak kâime akçe 535 Bâ fiyât-ı mîrî lirâ-yı osmânî 1002 20 1537 20
----	----	---

Minhâ-l-ihracât

Bâ vasiyet ve bâ şehâdet techîz tekfinine verilen		Resm-i kismet
Râic-i kâime 800		Mecîdiye 13
dellâliye kezâ 20	kaydiye kezâ 2	semen-i varaka kezâ 3
Yekûn 848		
Sahhu'l-bâkî 904 20		
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre Bafa 226 20		hisse 678

(1) Bâlâda muharrer zevce-i mezbûre Bafa bint-i Süleyman'ın hisse-i irsiyesi iki yüz yirmi altı guruş yirmi para (2) vekîl merkûm Ahmed Bey labeşhace? hisse-i irsiye olan altı yüz yetmiş sekiz guruş her biri tamâmen (3) ve kâmilen ahz u kabz eyledikleri işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 28 (Eksik Tereke)

Müteveffâ-yı merkûmun zikr-i âtî kesâna deyni zuhûr eylediğinde taksîm-i evvel münfesihtir olarak deyn tevzi' ve taksîm olunan Yekûn Yekûn-ı eşyâ-i mebâ' 1398	Minhâ'l-ihracât Deyn-i müsbet zevce-i mezbûra Fâtıma an cihet-i karz ve bâ şehâdet Hacı Necib bin Hasan ve Hacı Akça bin Mustafa evvelâ bâ varaka-i mezbûra İbrahim Efendi ibn-i Mustafa ve Osman Efendi bin Ali ve
--	--

Yekûn-ı takdîm-i bahâ 4000 5398	Ahmed Efendi sırran ve ba'dehû alenen ba'de't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm Sahhu'l-bâkî 1000 Eşyâ-i mebîa'dan bâkî 398 Yekûn-ı takdîm-i bahâ 4000
Hisse-i zevce-i mezbûre Fâtıma Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 49 Taktîm-i bahâdan hissesi 500 549	hisse-i bint-i mezbûre kezâ 174 5 kezâ 1750 1924 5
hisse-i bint-i gâibe-i mezbûre kezâ 174 5 kezâ 1750 1924 5 30 sahu'l-bâkî eşyâ-i mebîa' iskontosu 1894 95 resm-i berâ-yı hazîne-i celîle minhâ 1799 1750 taktîmden hissesi 49 sahu'l-bâkî hissesi	

(1) Bâlâ-yı ihrâcâtda murakkam berâ-yı hazîne-i celîle olan doksan beş guruş ile ? (2) mezbûrenin sahu'l-bâkî eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan ? (3) mîrî kâime-i akçe kırk dokuz guruş ki cem'an yüz kırk dört guruş ? (4) tatbîkan idhâl-i cedvel olunmak üzere muhâsebeci mûmâ-ileyh tamâmen (5) (ve kâmilen) ahz u kabz eylediği ve bint-i sağîre-i mezbûre Ayşe'nin kezâlik (6) eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan yüz yetmiş dört guruş beş para sağîre-i mezbûrenin nafakasına sarf olunmak (7) üzere vasiyye-i ûlâ vâlidesi zevce-i mezbûre Fâtıma tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediği taraf-ı

şer’den (8) mürsel eytâm müdürü İbrahim Efendi’nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 29 (14a-1) Çobanlı karyesinden Mehmed bin Halil’in vefatı üzerine mirasçılarının tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Çobanlı karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed bin Halil bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi (2) Şerife bint-i Mustafa ile mezbûreden mütevellide sulbiye kebîre kızı Fâtıma ve sulbî sağîr oğlu Bekr’e münhasıra olduğu bi’l-ihbâr inde’ş-şer’i’l-enver zâhir (3) ve mütehakkık oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer’den vasiyye-i mansûbesi vâlidesi Şerife ile bint-i mezbûre taleb ve ma’rifetleri (4) ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve takdîm ve bi’l-müzâyede bey’ ve bi’l-farîzati’ş-şer’iyye beyne’l-verese tevzi’ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr (5) olunur. Fi’l-yevmi’s-sâmin-i aşr min Saferi’l-hayr sene sitte ve tis’in ve mi’eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahır müstemil bir bâb menzil 1200	Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd bir bâb samanhâne ma’a harman 700
Karye-i mezbûrede vâki’ ma’lûmu’l-hudûd tahtânî bir bâb lâz odası 300	Yekûn 2200

Bi’l-müzâyede bey’ olunan eşyâ-i mebâ’

Kara câmûş öküzü çift 1 1750	câmûş ineği ma’a nitâc 1 1000	duhân batmân 110/6 660
---------------------------------	----------------------------------	---------------------------

Evân-ı nühâsiye 50/3 150	araba ma'a takım 1 200	saban demiri çift ma'a takım 50
Döşek yastık yorgan 100	Hintâ kile 150/1 150	mısır kabak 10/6 60
Şa'ır kile 100/1,5 150	yulaf kile 100/2 200	Balta 1 çapa 2 orak 2 40
hurdâvât-ı menzil 60	Yekûn 4570	

Minhâ'l- ihrâcât

Techîz tekfîn 800	mehr-i zevce-i mezbûre 500	resm-i kısmet 137
dellâliye 91	kaydiye ve semen-i varaka 15	Resm ve kaydiye semen-i varaka iskontoları minhâ 29
Yekûn 1572		
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebâ' 1998 Yekûn-ı takdîm-i bahâ 2200 5198	Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebâ'dan hissesi 377 Taktîm-i bahâdan hissesi 275 652	
Hisse-i bint-i mezbûre kezâ 873 19	Hisse-i ibn-i merkûm kezâ 1746 36	

kezâ 641 26	kezâ 1283 12
1515 04	3030 08

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam bint-i kebîre-i mezbûre Fâtîma'nın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi sekiz yüz yetmiş üç guruş on sekiz parayı tereke-i (2) müteveffâ-yı merkûma bi'l-verâse vazia'tü'l-yedi mütehakkık olan zevce-i mezbûre Fâtîma'dan tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediği dâyin sağîr-i mezbûr (3) Ebûbekr'in kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi bin yedi yüz kırk altı guruş otuz altı para mezbûre Fâtîma ma'rifetiyle istirbâh (4) olunub sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisvesine sarf olunmak üzere vasiyye zevce-i mezbûre zimmetinde idiği taraf-ı şer'den mürsel (5) kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 30 (14b-1) Çobanlı karyesinden Hüseyin bin Halil'in mirasına eşi Zarife binti Hüseyin'in vasiyye tayini

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Çobanlı karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hüseyin bin Halil bin Abdullah'ın verâseti (2) zevce-i menkûha-i metrûkesi Zarife bint-i Hüseyin ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Osman ve sulbiye kebîre kızları Ümmügülsüm ve Mihri (3) ve sulbiye sağîre kızı Ayşe'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezburenin tesviye-i (4) umûruna kîbel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi anası zevce-i mezbûre Zarife ile verese-i kibâr-ı merkûmûn taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le (5) tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. (6) Fi'l-yevmi's-sâmin-i aşr min Saferi'l-hayr sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahır müşt Emil bir bâb menzil	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 600
---	--

500	
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir göz lâz odası 100	Yekûn 1200

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Câmûş öküzü çift 1 3100	sığır öküzü çift 1 2300	nühâs 50/3 150
araba ma'a takım 1 250	saban demiri ma'a takım çift 50	döşek yastık yorgan 150
duhân batmân 110/16 1760	Mısır kabak 8 50	Hintâ kile 1 200
şa'îr kile 150/2 300	yulaf kile 80/2 160	balta 1 çapa 2 orak 1 ocak zinciri 1 60
hurâvât-ı menzil 50	Yekûn 8580	

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfîn 800	mehr-i zevce 500	resm-i kısmet 206
dellâliye 145	kaydiye ve semen-i varaka 23 10	Resm ve kaydiye semen-i varaka iskontoları minhâ

		68 30
Yekûn 1743		
Sahhu'l bâkî Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' 6837 Yekûn-ı takdîm-i bahâ 1200 8537		Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebîa'dan 854 25 Taktîmden 150 1004 25
hisse-i ibnu'l- merkûm kezâ 2392 38 kezâ 740 3132 38		Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 1196 19 Kezâ 370 1566 19
Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 1196 19 Kezâ 370 1566 19		Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 1196 19 Kezâ 370 1566 19

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ibn-i kebîr-i merkûm Osman'ın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin üç yüz guruş otuz sekiz para ve bintân-ı (2) kebîretân-ı mezbûretân Ümmügülsüm ve Mihri'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan bin yüz doksan altı guruş on dokuz paradan (3) cem'an iki bin üç yüz doksan iki guruş otuz sekiz parayı tereke-i müteveffâ-yı merkûm vâzıa'tü'l-yed bulunan zevce-i mezbûre Zarife'den (4) her biri tamâmen ahz u kabz eyledikleri ve bint-i sağıre-i mezbûre Ayşe'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin yüz (5) doksan altı guruş on dokuz para vasiyye-i mezbûre Zarife ma'rifetiyle istirbâh olunub sağıre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesine sarf (6) olunmak üzere vasiyye zevce-i mezbûre zimmetinde idiği taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim (7) Efendi'nin inhâ ve takrîriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 31 (14b-2) Hançerli mahallesinden Gül Hatun binti Ali'nin mirasçılarının tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden Ali Usta kerîmesi demekle ma'rûf Gül Hâtun bint-i (2) Ali bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûkü İsmail bin Ahmed ile sadriye sağîre kızı Kerime ve vâlidesi Hamide bint-i Mehmed ve li ebeveyn kız karındaşları (3) Ümmügülsüm ve Adîle ve Şeker'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûre Kerime'nin tesviye-i umûruna (4) kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi ceddesi mezbûre Hamide ile verese-i kibâr-ı merkûmûnun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm (5) ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 7 Rebiulevvel sene 96

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâolunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzilde kırk sekiz sehm i'tibâriyle sekiz sehm hissesi 600	Yekûn 600
--	-----------

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Yün memlû mendil yüzlü döşek 1 yorgan 1 yastık 2 400	lapçin ma'a kundura 1 260	sağır müsta'mel acem şalı 290
Müsta'mel döşek çarşafı 3 325	canfes entâri ma'a ayakkabı ma'a kürk 1 670	İplik döşek çarşafı 1 yastık yüzü 1 300

El peşkiri 5 80	basma entâri ma'a ayakkabı 80	papuç çift 45
Nühâs kadayıf tepsisi 1 sahan 2 kapak 1 165	şamdan aded 1 85	Hamam takımı 296
hamam taşı aded 1 20	def'a hamam takımı 113	Fanila ceket 130
lahoraki hırka / libâde 185	kanavez kese 3 10	Kanavez kürk yüzü 130
Zenne gömleği 1 141	Def'a zenne gömleği 3 152	? baş çarşafı 1 1005
müsta'mel keşan peşmâl 165	Müsta'mel basma entâri 80	basma entâri ma'a ayakkabı 100
Uçkur aded 2 çora aded4 400	Çenber 9 sandık köhne 1 130 30	Müsta'mel iplik döşek çarşafı 50
Zevc-i mezbûr İsmail zimmetinde mehr-i müeccel ve mehr-i mu'aceli gâzî 110*20 2200	İnci tepelikte dizili gâzî altını 7x110=770 onluk 55*4=220	
Yekûn 10028		

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmet 263	dellâliye eşyâ-i mebâ' 118	Kaydiye-i defter 16
Semen-i varaka minhâ 10	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 87	

Yekûn 494			
Sahhu'l-bâkî			
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' ve nakd-i mevcûdu		9532	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâolunan		600	
		10132	
Hisse-i zevcu'l-merkûm İsmail		Hisse-i ümmü'l-mezbûre Hamide	
Eşyâ-i mebîa' ve nakdden	2382 30	Kezâ	1588 20
Takdîmden	149 16	Kezâ	100 24
	2532 6		1689 4
hisse-i bintu'l-mezbûre Kerîme		hisse-i uhtu'l-mezbûre Ümmügülsüm	
kezâ	4765 20	kezâ	264 30
kezâ	299 32	kezâ	16 24
	4065 12		281 14
Hisse-i uhtu'l-mezbûre Adîle		Hisse-i uhtu'l-mezbûre Şeker	
Kezâ	264 30	kezâ	264 30
Kezâ	16 24	kezâ	16 24
	281 14		281 14

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevc-i merkûm İsmail'in eşyâ-i mebîa'dan ve nakd-i mevcûddan hissesi olan iki bin üç yüz seksen iki (2) guruş otuz para ve ümm-i mezbûre Hamide Hâtun'un kezâlık eşyâ-i mebîa'dan ve nakdden hisse-i irsiyesi olunan bin beş yüz (3) seksen sekiz guruş yirmi para ve ahavât-i mezbûrât Ümmügülsüm ve Adîle ve Şeker'in ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyeleri olan (4) iki yüz atmış dört guruş otuz paradan cem'an yedi yüz doksan üç guruş onar parayı her biri eytâm müdürü (5)

İbrahim Efendi yedinden tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eylediği ve bint-i sağîre-i mezbûre Kerime'nin hisse-i irsiyesi olan dört bin (6) yedi yüz atmış beş guruş yirmi para bâ hüccet ve bâ rehîn babası merkûm İsmail'e idâne olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 32 (15a-1) İlyas karyesinden İmamoğlu Osman bin Ahmed'in eşi Hatice binti Hüseyin'in vasiyye tayini

(1) Medîne-i Samsun kurâsından İlyas karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İmâm oğlu Osman bin Ahmed bin Abdullah'ın (2) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hatice bint-i Hüseyin nâm hâtun ile mezbûreden mütevellid sulbî kebîr oğulları Ârif ve Receb ve sulbî sağîr (3) oğlu Ebûbekr ve sulbiye sağîre kızı Dursun ve Emine ve Behice'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (4) sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi anası zevce-i mezbûre Hatice ile verese-i kibâr-ı merkûmâtın (5) taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı (6) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 7 Rebiulevvel sene 96

Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir ahır müşt Emil bir bâb menzil 1000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne 100
Hergel 150	Yekûn 1150

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebâ'

Sığır öküzü çift 1 1550	câmûş öküzü 1 1050	gök ve sakar sığır ineği 1 500
Câmûş ineği 1 1100	nühâs 6 300	döşek yorgan yastık 120

şal kilim 50	çuval 3 30	arı kovanı 50
el değirmeni 30	döğen 70	ocak zinciri 20
Balta keser girebi orak 2 100	saban demiri çift 60	araba ma'a takım 300
Hintâ kile 2 300	şa'îr kile 2 200	yulaf kile 3 240
mısır kile 2 400	hurdâvât-ı menzil 50	
Yekûn 6535		

Minhâ'l-ıhrâcât

Techîz tekfîn 1200	mehr-i zevce 500	resm-i kısmet 184
Dellâliye 104	Kaydiye ve semen-i varaka 25	Resm kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 63
Yekûnu'l-ıhrâcât 2076		
Sahhu'l bâkî Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' Yekûn-ı takdîm-i bahâ	4459 2150 6609	Hisse-i zevcu'l- mezbûra eşyâ-i mebîa'dan takdîmden 825 15
hisse-i ibnu'l-merkûm kezâ 867		hisse-i ibnu'l-merkûm kezâ 867

kezâ 418 1285	kezâ 418 1285
hisse-i ibnu'l-merkûm kezâ 867 kezâ 418 1285	Hisse-i bintu'l-mezbûre Kezâ 433 20 Kezâ 209 643 20
hisse-i bintu'l-mezbûre Kezâ 433 20 Kezâ 209 643 20	hisse-i bintu'l-mezbûre Kezâ 433 20 Kezâ 209 643 20

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ibnân-ı kebîrân-ı merkûmân Ârif ve Receb'in eşyâ-i mebî'âdan hisse-i irsiyeleri olan sekiz yüz atmış yedişer (2) guruşdan cem'an bin yedi yüz otuz dört guruş anaları zevce-i mezbûre Hatice yedinden tamâmen ve kâmilan ahz u kabz (3) edip ibn-i sağır merkûm Ebûbekr'in kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan sekiz yüz atmış yedi guruş ve benât-ı (4) sağîrât mezbûrât Dursun Emine ve Behice'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan dört yüz otuz üç guruş (5) yirmişer paradan cem'an bin üç yüz guruş yirmi para ki min haysü'l-mecmû' iki bin yüz atmış yedi guruş yirmi para (6) vasiyye-i mezbûre Hatice ma'rifetiyle istirbâh olunub sağîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvelerine sarf olunmak üzere (7) vasiyye zevce-i mezbûre zimmetinde idiğini taraf-ı şer'den mürsel kâtib Naim Efendiyle mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin (8) inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 33 (15b-1) Dağköy karyesinden Semüzlükoğlu Hüseyin bin Hüseyin'in mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Dağköy karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Semüzlük oğlu Hüseyin (2) bin Hüseyin bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma bint-i Hasan ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır (3) oğlu Hasan ve sulbiye sağire kızları Şehribân ve Fâtıma ve sulbiye kebîre kızı Cennet

ve vâlidesi Zeyneb bint-i Halil'e (4) münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına (5) kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi anaları zevce-i mezbûre Fâtıma ile verese-i kibâr merkûmânın taleb ve ma'rifetleri (6) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. (7) Fi'l-yevmi's-sâmin-i ve'l-ısrîn min Saferi'l-hayr sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb menzil 600	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhanê 250
Yekûn 850	

Bi'l-müzâyede bey' olunan emvâl ve eşyâ

Sığır öküzü çift 1500	keçi re's 1 100	nühâs 75*4 300	saban demiri 30
Yekûn-ı eşyâ-i mebâa' 1930			
Minhâ'l-ihracât			
resm-i kısmet 69	Dellâliye 39 20		Kaydiye ve semen-i varaka 6
Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 22 20			Yekûn 137
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese			
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâa'		1793	
Yekûn-ı nakdiye-i bahâ olunan emlâk		850	

2643	
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i ümm-i mezbûre
Eşyâ-i mebâ'dan hissesi 224 5	kezâ 298 32
Takdîmden hissesi 106 10	kezâ 141 26
330 15	440 19
Hisse-i ibn-i merkûm	hisse-i bint-i mezbûre
Kezâ 508	kezâ 254
Kezâ 240 32	kezâ 120 16
748 32	374 16
Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre
Kezâ 254	Kezâ 254
Kezâ 120 16	Kezâ 120 16
374 16	374 16

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ümmü'l-mezbûre Zeyneb'in eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan iki yüz doksan sekiz guruş (2) otuz üç parayı zevce-i mezbûre Fâtıma yedinden ahz u kabz eylediği ve ibn-i sağîr merkûm Hasan'ın kezâlik (3) eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan beş yüz sekiz guruş ve benât-ı sağîrât mezbûrât Şehribân ve Fâtıma'nın (4) hisse-i irsiyeleri olan iki yüz elli dört guruştan cem'an beş yüz sekiz guruş ki min haysü'l-mecmû' bin (5) on altı guruş vasiyye-i mezbûre Fâtıma ma'rifetiyle istirbâh olunub sağîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvelerine (6) sarf olunmak üzere vasiyye zevce-i mezbûre Fâtıma zimmetinde idiğini ve bint-i kebîre-i mezbûre Cennet'in dahî hisse-i irsiyesi (7) olan iki yüz elli dört guruş vasiyye-i mezbûre yedinden tamâmen ahz u kabz eylediğini karye-i mezbûreye taraf-ı (8) şer'den mürsel muhızır el-Hâc Abdullah Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 34 (16a-1) Çankırlı muvazzaf asker Bekir bin Mustafa'nın varislerinin olmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Çankırı sancağı kurâsından Bayno karyesi ahâlîsinden ordu-yu hassâ on ikinci alayının birinci taburunun (2) birinci bölüğüne mensûb asâkir-i şâhânenin muvazzaf neferâtından olup ordu-yu hümâyûn cânibinden memleketi cânibine azîmet (3) etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât eden (4) Bekir bin Mustafa'nın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini (5) mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü (6) Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı (7) ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebâ'

Köhne şayak yağmurluk 1 mintan 1 yelek 1 köhne fes 3 65	? Torbal köhne entâri 1 gömlek 1 20
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebâ'	85
Yekûn-ı eşyâ-i mebâ' iskontosu	19 20
	65 20

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe olarak atmış beş guruş yirmi parayı ordu-yu hümâyûnuna (2) irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 35 (16a-2) Kastamonulu müstahfiz askeri Yakup bin Emrullah'ın varislerinin olmadığından mirasının tekrar ordusuna havale edilmesi

(1) Fi'l-asl Kastamonu vilâyeti dâhilinde Devrekâni kazâsı kurâsından Topçu karyesi ahâlîsinden ikinci ordu-yu hümâyûnunun (2) altıncı alayının üçüncü taburunun üçüncü bölüğüne mensûb asâkir-i şâhânenin müstahfiz neferâtından olup ordu-yu (3) hümâyûn

cânibinden memleketi cânibine azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûnda (4) vefât eden Yakub bin Emrullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı (5) merkûmun terekesini mensûb olduğu ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu (6) kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (7) bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-aşr min Rebiulevvel sene (8) sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne şayak yağmurluk köhne pantolon mintan yelek 3 115	Köhne fes gömlek 2 köhne entâri don 3 60
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	175
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' iskontosu	40 20
	134 20
Müteveffâ-yı merkûmun kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu ellilik	
	50
	184 20
Semen-i varaka bahâsı minhâ	1
	183 20

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî yüz seksen üç guruş yirmi para kâime-i akçe olarak ordu-yu hümâyûnuna (2) irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 36 (16b-1) Kastamonulu redif askeri İsmail bin Hüseyin'in varisleri bulunmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Kastamonu vilâyeti dâhilinde Duran kazâsı kurâsından Hacımahmudlu karyesi ahâlîsinden ikinci ordu-yu hümâyûnun dördüncü alayının (2) ikinci taburunun altıncı bölüğüne mensûb asâkir-i şâhânenin redîf neferâtından olub ordu-yu hümâyûn cânibinden memleketi cânibine azîmet (3) etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde bundan akdem vefât eden (4) İsmail bin Hüseyin'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun kâffe-i terekesini mensûb olduğu ordusuna (5) irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve 6 ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âti zikr olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene 96

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Şayak yağmurluk pantolon mintan yelek köhne fes köhne kuşak 40	Köhne entâri torba çarık tozluk don gömlek 3 köhne potin çift 35
Yekûn	75
Eşyâ-i mebîa'dan iskontosu	17
	58
Müteveffâ-yı merkûmun nakd-i mevcûdu yirmilik kâime 4,5x20	
	90
	148
Semen-i varaka	1
Sahhu'l-bâkî	147

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî yüz kırk yedi guruş kâime-i akçe ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh (2) Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 37 (16b-2) Çankırlı Onbaşı Mehmed bin Mehmed'in varisleri bulunmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Çankırı sancağı kurâsından Kinik karyesi ahâlîsinden üçüncü ordu-yu hümâyûnun birinci alayının ikinci taburunun ikinci bölüğüne (2) mensûb asâkir-i şâhânenin müstahfiz onbaşlarından yedinci onbaşı olub bu kere mensûb olduğu ordu-yu hümâyûn (3) cânibinden memleketi tarafına azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûnda vefât (4) eden Mehmed bin Mehmed'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini (5) mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm fütüvvetli kolağası Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in (6) taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene 96.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne şâl 2 köhne fes 2 köhne kıl torba 1 sağır nühâs tası 1 sabun kalıb 1		75
Köhne gömlek 1 köhne don 1 köhne entâri 1 dolak 1 çorab çift 1		55
Yekûn	130	Kesesinden zuhûr eden ellilik
İskonto-i eşyâ-i mebîa'	30 30	kâime 1
	99 10	50
Yekûn		
Kesesinden zuhûr eden ellilik kâime	1 50	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' bâ fiyât-ı mîrî	99 10	
	149 10	
Semen-i varaka	1	
	148 10	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî yüz kırk sekiz guruş on parayı ordusuna irsâl olunmak üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm (2) olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 38 (16b-3) Sinoplu müstahfız neferi Veli bin Hüseyin'in varisleri bulunmadığından mirasının tekrar ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Sinop Sancağı kurâsından Benuklat karyesi ahâlîsinden ikinci ordu-yu hümâyûnun birinci alayının ikinci taburunun (2) ikinci bölüğüne mensûb asâkir-i şâhânenin müstahfız neferâtından olub ordu-yu hümâyûn cânibinden memleketi cânibine (3) azîmet etmek üzere reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûnda vefât eden Veli (4) bin Hüseyin bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun terekesini (5) mensûb olduğu ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu Kolağası fütüvvetli (6) Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve kesesinden zuhûr (7) eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-aşr min Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne şayak yağmurluk 1	köhne şayak pantolon 2	köhne şayak mintan 1	
			100
Köhne gömlek	köhne beyâz pantolon	köhne entâri ma'a yelek 3	köhne fes 2
			115
Yekûn	215	Müteveffâ-yı merkûmun kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu	
Eşyâ-i mebîa' iskontosu	49	bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe	
	166	307	
Postahâne pulu parası		Ba fiyât-ı mîrî nühâs	
11 20		15 10	

Yekûn	
kesesinden zuhûreden bâ fiyât-ı mîrî nakd-i mevcûdu	333 30
bâ fiyât-ı mîrî eşyâ-i mebîa' kâime-i akçe	156 00
	489 30
Semen-i varaka	1
	488 30

(1) Bâlâda muharrer sahhu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe olarak dört yüz seksen sekiz guruş otuz (2) parayı ordusuna irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle (3) şerh verildi.

Kayıt 39 (17a-1) Eksik Tereke

(1) Ba'dehû bint-i sağîre-i mezbûre Kerime dahî vefât edip verâseti babası İsmail bin Ahmed ile li üm ceddesi Hamide bint-i Mehmed'e münhasıra (2) olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra eb-i merkûm İsmail ile ceddesi mezbûre Hamide'nin ma'rifetleri (3) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 18 Rebiulevvel sene 96

Müteveffîye vâlidesinden mevrûs eşyâ-i mebîa'dan ber mûcib-i kassâm hissesi	4765 20	Müteveffîye vâlidesinden mevrûs takdîm-i bahâ olunan menzilde ber mûcib-i kassâm hissesi	299 32
Minhâ'l-ihrâcât			
Resm-i kısmet	126	kaydiye-i defter	8 20
		Resm ve kaydiye iskontosu minhâ	40
Yekûnu'l-ihrâcât		174 20	
Sahhu'l-bâkî			

Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' dan hissesi 4591	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ dan hissesi 299	
4890	
Hisse-i ebi'l-merkûm	hisse-i cedde-i mezbûre
eşyâ-i mebîa'dan hissesi 3825 34	kezâ 765 6
takdîmden 249 26	kezâ 49 20
4075 20	814 26

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam merkûm İsmail'in ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç bin sekiz yüz yirmi beş (2) gurus otuz dört parayı meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediği vasiyye-i mezbûre Hamide Hâtun'un kezâlık (3) ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan yedi yüz atmış beş gurus altı parayı taraf-ı şer'den mürsel kâtib Naim Efendi (4) ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi huzûrlarında tamâmen ve kâmilen ahz eylediği efendi-yi mûmâ-ileyhimâ inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 40 (17a-2) Rum milletinden Tulumcuoğlu Nazari veledi Oratam'ın mirasının tevzii

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Karan karyesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Aliyye tebe'asının Rum milletinden iken bundan akdem fevt olan Tulumcuoğlu (2) Nazari veled-i Oraham veled-i Adam'ın verâseti zevce-i metrûkesi Sofya bint-i Andon ile mezbûreden mütevellid sulbî kebîr oğlu Oraham (3) ve sulbiye kebîre kızları Sofya ve Kerekya ve Despina ve Kodina'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (4) vereseden bint-i kebîretân-ı mezbûretândan Sofya ve Kerekya'nın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede (5) bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 2 Rebiulevvel sene 96

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb menzil 3000	Yekûn 3000
---	------------

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Bir re's kır merkeb 400	araba ma'a takım 600	saban demiri çift ma'a takım 200
Döşek yastık yorgan 200	El değirmeni 52	salac ağacı aded 40 100
Çapa 5 girebi 1 balta 1 orak 1 40	Döğen yaba 100 Yekûn 1692	
Minhâ'l-ihracât		
resm-i kısmet 118	dellâliye 33	kaydiye ve semen-i varaka 1
resm kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 39		Yekûn 191
Sahhu'l-bâkî		
Yekûn-ı takdîm-i bahâ	3000	
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'	1501	
	4501	

Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebia'dan 187 25 Taktîmden 375 562 25	hisse-i ibnu'l-merkûm kezâ 437 31 kezâ 875 1312 31
Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 218 35 Kezâ 437 655 35	Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 218 35 Kezâ 437 655 35
Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 218 35 Kezâ 437 655 35	Hisse-i bint-i mezbûre Kezâ 218 35 Kezâ 437 655 35

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Sofya eşyâ-i mebia'dan hisse-i irsiyesi olan yüz seksen yedi guruş yirmi beş parayı ve bintân-ı (2) mezbûretân-ı kebîretân Sofya ve Kerakya ve Despina ve Kodina'dan her biri eşyâ-i mebia'dan hisse-i irsiyesi olan iki yüz on sekiz otuz (3) beş paradan cem'an sekiz yüz yetmiş beş guruş iki parayı tereke-i müteveffîye-i merkûma bi'l-verâse vâzı'u'l-yedi mütehakkık olan ibn-i kebîr merkûm (4) Oraham yedine tamâmen ve kâmilin ahz u kabz eylediklerini karye-i mezbûra irsâl olunan muhzır Hacı Abdullah Efendi inhâ (5) ve takrîriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 41 (17b-1) Tepeboran karyesinden ve Çerkez muhacirlerinden Çetid ibni Hasuc'un mirasçılara terekesinin taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Tepeboran karyesi ahâlîsinden ve muhâcirîn-i çerâkiseden Vişabih kabîlesinden bundan akdem (2) vefât eden Çetid ibn-i Hasuc bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Hanım bint-i Şoğal ile (3) mezbûreden mütevellide sulbiye sağîre kızı Hanife ile li ebeveyn er karındaşı oğlu sağîr Bekir ibn-i Mustafa'ya münhasıra (4) olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve

mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına (5) kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi zevce-i mezbûre Hanım bint-i Şoğal'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (6) tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fi's-sâmin-i (7) aşr min Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' tahtânî iki odayı müştemil bir bâb menzil 500	Yekûn 500
---	-----------

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve emlâk

Bir re's câmûş öküzü 1000	bir ras sarı sığır ineği ma'a nitâc 1200	Üç beşer bir re's câmûş düğesi 2000
döşek yorgan yastık 100	Çerkezkârî tabanca 135	şeshâne tüfek 1 148
köhne sako 45	Çerkezkârî hasır 2 20	Araba 1 ma'a fıçı 1 200
saban demiri çift 1 20	evân-ı nühâs 4*50 200	Çerkezkârî eğer ma'a hurdâvât 545
Yekûn 6613		
Minhâ'l-ihracât		
Techîz tekfîn 800	resm-i kısmet 158	dellâliye 133
Kaydiye ve semen-i varaka	resm kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ	

15	52
Yekûn 1158	
Sahhu'l-bâkî	Hisse-i zevce-i mezbûre
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' 5455	Eşyâ-i mebîa'dan 681 30
Yekûn-ı takdîm 500	Takdîmden hissesi 62
5955	743 30
Hisse-i bint-i mezbûre	hisse-i ah li ebeveyn
kezâ 2386 20	kezâ 2386 20
kezâ 218 30	kezâ 218 30
2605 15	2605 15

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam bint-i sağıre-i mezbûre Hanife'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin üç yüz seksen altı (2) gurus yirmi beş para ve li ebeveyn er karındaşı oğlu Bekir'in kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin (3) üç yüz seksen altı gurus yirmi para ki min haysü'l-mecmû' dört bin yedi yüz yetmiş üç gurus on para vasiyye-i (4) mezbûre Hanım ma'rifetiyle istirbâh olunub sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve kisvelerine sarf olunmak üzere (5) vasiyye-i mezbûre Hanım zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye irsâl olunan eytâm müdürü İbrahim Efendi ile (6) muhızır Hacı Abdullah Efendilerin inhâlarıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 42 (19a-1) Niğdeli nizamiye askeri Said bin Osman'ın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Niğde sancağı kurâsından Tebaşi karyesi ahâlîsinden ordu-yu hassâ onuncu alayının birinci taburunun birinci (2) bölüğüne mensûb asâkir-i şâhânenin nizâmiye neferâtından olub ordu-yu hümâyûndan memleketi cânibine azîmet etmek (3) üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde târihinden iki ay (4) mukaddem vefât eden Said bin Osman'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun (5) ber vech-i âtî terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli (6) Ahmed

Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i (7) müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-aşr min Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn 8 ve elf.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne yağmurluk 1 mintan 1 yelek 1 45	köhne fes 3 torba entâri köhne gömlek 46
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	91
Eşyâ-i mebîa' iskontosu	21
	70
Semen-i varaka minhâ	1
	69

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî atmış guruş kâime-i akçe olarak ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek (2) üzre mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 43 (19a-2) Tirebolulu asker Bayrakdaroğlu Ahmed'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Tirebolu'nun Terme kazâsı kurâsından Eşen karyesi ahâlîsinden ikinci ordu-yu hümâyûnun ikinci taburuna (2) mensûb asâkir-i şâhânenin Giresun alayı efrâdından olub ordu-yu hümâyûndan memleketi cânibine azîmet etmek üzre (3) iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde târihinden iki ay mukaddem (4) vefât eden Bayrakdâroğlu Ahmed bin Mehmed'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun (5) terekesini mensûb olduğu ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzre medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli (6) Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı (7)

merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-aşr min Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebâ'

Köhne pantolon yelek gömlek köhne don köhne kuşak ma'a püskül	
65	
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebâ'	65
Eşyâ-i mebâ' iskontosu	15
	50
Semen-i varaka minhâ	1
	49

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mirî kırk dokuz guruş kâime-i akçe olarak ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh (2) Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 44 (19a-3) Kavaklı asker Mehmed bin Hüseyin'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Susuz karyesi ahâlîsinden ve asâkir-i şâhânenin mukaddem (2) Hayriye vapur-ı hümâyûn neferâtından olub vapur-ı hümâyûndan memleketi cânibine azîmet etmek üzere iken reh-i (3) resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât eden Mehmed bin Hüseyin (4) bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıp müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini (5) mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü (6) Efendi bin Hacı İsmail'in talep ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan müteveffâ-yı (7) merkûmun terekesidir ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene 96

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne yağmurluk mintan şayak pantolon 2 şayak mintan köhne fes 2	
110	
Köhne gömlek köhne beyâz pantolon	köhne entâri yelek 2
55	55
Yekûn	220
Eşyâ-i mebîa' iskontosu	50 31
	169 9

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe olarak yüz atmış dokuz guruş dokuz para (2) mensûb olduğu ordusuna irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim (3) olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 45 (19b-1) Kayserili nizamiye neferi Mahmud bin Mustafa'nın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Kaysariyye sancağı kurâsından Zencidere karyesi ahâlîsinden hassâ ordusunun onuncu alayının (2) ikinci taburunun üçüncü bölüğüne mensûb asâkir-i şâhânenin nizâmiye neferâtından olub ordu-yu (3) hümâyûn cânibinden memleketi cânibine azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a (4) bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde târihinden iki ay mukaddem vefât eden Mahmud bin Mustafa' (5) nın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini (6) mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli (7) Ahmed Şükrü Efendi bin Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' (8) olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene 96 Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Yağmurluk köhne pantolon 2 mintan	Köhne yelek 3 kuşak fes kemer entâri 2
50	gömlek 2 dolak 3

	66
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	116
Eşyâ-i mebîa' iskontosu	26 31
	89 9
Semen-i varaka minhâ	1
	88 9

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî kâime-i akçe olarak seksen sekiz guruş dokuz para ordu-yu (2) hümâyûnuna irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 46 (19b-2) Çarşambalı asker Keskinoğlu Ahmed'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Canik Sancağında kürsi-yi livâ bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Cihârşenbe kazâsı kurâsından Kesinoğlu (2) oymağından asâkir-i şâhânenin Tâif vapur-ı hümâyûn neferâtından olub vapur-ı hümâyûndan (3) memleketi cânibine azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn (4) hastahânesinde târihinden iki ay mukaddem vefât eden Keskinoğlu Ahmed bin İsmail'in (5) zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini (6) mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli (7) Ahmed Şükrü Efendi bin Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (8) bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene 96

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne yağmurluk pantolon 2 gömlek 6 mintan 150	Köhne don 2 yelek 2 hırka 1 potin çift 1 torba 1 kuşak 1 160
--	--

Yekûn		
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	310	
Eşyâ-i mebîa' iskontosu	71	22
	238	18
Semen-i varaka minhâ	1	
	237	18

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî iki yüz otuz yedi guruş on sekiz para kâime-i akçe (2) olarak alayına irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu işbu (3) mahalle şerh verildi.

Kayıt 47 (19b-3) Çorumlu nefer Osman bin Bekr'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Çorum kazâsı kurâsından Adacık karyesi ahâlîsinden ordu-yu hümâyûnun beşinci (2) alayının ikinci taburuna mensûb asâkir-i şâhânenin mustahfaza-i sâni neferâtından olub ordu-yu (3) hümâyûn cânibinden memleketi cânibine azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a (4) bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde târihinden iki ay mukaddem vefât eden Osman bin (5) Bekr'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i (6) âti terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu (7) kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi bin İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifeti (8) şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âti zikir olunur. Fî 10 Rebiulevvel sene 96

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne şayak yağmurluk 1 pantolon 1 gömlek mintan şayak başlık	Köhne basma hırka 1 don 1 gömlek 2 fes 2 entâri 1 kuşak 1 sabun kalıbı 1
35	30

Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	65
Eşyâ-i mebîa' iskontosu	15
	50
Semen-i varaka minhâ	1
	49

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî kırk dokuz guruş kâime-i akçe olarak ordu-yu (2) hümâyûnuna irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu (3) işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 48 (20a-1) Termeli nefer Bekiroğlu Vahid bin Mustafa'nın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Canik Sancağında kürsî bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından Şebihlü karyesi ahâlîsinden ve asâkir-i (2) şâhânenin zırlı Mes'ûdiye vapur-ı hümâyûn efrâdından olub vapur-ı hümâyûndan memleketi cânibine azîmet etmek (3) üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûnda vefât eden Bekiroğlu Vâhid bin (4) Hasan'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini mensûb (5) olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi (6) ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki (7) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-aşr min Rebiulahir sene sitte ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

Bi'l-müzâyede yüzlük kâime yüz guruşdan bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne yağmurluk köhne gömlek 2 yelek pantolon don def'a gömlek 125	Def'a şayak pantolon 1 mintan 1 beyâz pantolon 2 fes 3 gömlek 3 (190)
--	---

Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	315
Müteveffâ-yı merkûmun kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu	340
	655
Semen-i varaka	1
	654

1 Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî altı yüz elli dört guruş kâime-i akçe olarak alayına irsâl etmek 2 üzre mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 49 (20a-2) Aslen Amasyalı olup Samsun'da kale topçusu iken vefat eden Halil bin Mustafa'nın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Amasya sancağına tâbî' Geldigelen nâhiyesi kurâsından Ören karyesi ahâlîsinden medîne-i Samsun kale topçusu (2) efrâdından olup reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât eden Halil bin Mustafa'nın (3) zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek (4) üzre medîne-i Samsun'da mukîm topçu Kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti (5) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve işlemiş olan ma'âşdır ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulâhir sene 96

Bi'l-müzâyede yüzlük kâime yüz guruşdan bey' olunan eşyâ

Basma entâri 2 gömlek 2 yelek 1 don 1 hırka 1 102	İşlemiş olan güz şitâ ma'âş 450
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' ve ma'âş	551

Semen-i varaka minhâ	1
	550

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî beş yüz elli guruş kâime-i akçe olarak alayına irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh (2) Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 50 (20a-3) Aslen Amasyalı olup Samsun'da kale topçusu iken vefat eden Memiş bin İbrahim'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Amasya sancağına tâbi' Geldigelen nâhiyesi ahâlîsinden medîne-i Samsun topçu efrâdından olup reh-i resti bulunan (2) medîne-i Samsun'un kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât eden Memiş bin İbrahim'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi (3) olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da (4) mukîm topçu Kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (5) tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve işlemiş olan ma'âşdır ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulâhir sene 96

Yüzlük kâime yüz guruş i'tibâriyle bey' olunan eşyâ

köhne gömlek 4 don 2 yelek 1 bıçak 1 sabun kalıp 2 fes 1 potin 1 çift 65	İşlemiş olan güz şitâ ma'aş 390
Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebâ' ve ma'âşı	455
Semen-i varaka minhâ	1
	454

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî dört yüz elli dört guruş kâime-i akçe olarak alayına irsâl etmek (2) üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye (teslîm) olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 51 (20b-1) Aslen Erzurumlu olup Samsun'da kale topçu çavuşu iken vefat eden Derviş bin Hasan'ın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Erzurum sancağına tâbi' Namrun kazâsı kurâsından Balhol karyesi ahâlîsinden medîne-i Samsun kale topçusu (2) çavuşlarından olup reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât eden Derviş (3) bin Hasan'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına (4) irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi bin Hacı İsmail'in (5) talep ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve işlemiş olan ma'âşdır ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulâhir sene 96

İşlemiş olan ma'aş 1500	Yekûn işlemiş olan ma'aş yekûnu 1500
	Semen-i varaka minhâ 1
	1499

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî bin dört yüz doksan dokuz guruş kâime-i akçe olarak alayına irsâl etmek (2) üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 52 (20b-2) Kayserili redif askeri Kuruoğlu Ahmed bin İbrahim'in varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Kaysariyye sancağına muzâfe Küşde nâhiyesi kurâsından Süleymanlı karyesi ahâlîsinden dördüncü alayına (2) mensûb asâkir-i şâhânenin sınıf-ı sâlis redif efrâdından olup alay-ı mezkûrdan memleketi cânibine azîmet (3) etmek üzere iken reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât (4) eden Kuruoğlu Ahmed bin İbrahim'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı (5) merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu (6) kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i

Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (7) bey' ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulâhir sene 96

Kâime yüz guruş i'tibâriyle bey' olunan eşyâ

Müsta'mel kuşak Müsta'mel yağmurluk mintan yelek şalvâr köhne potin çift fes hırka Kâime akçe olarak nakd-i mevcûdu 110	Yekûn Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' nakd-i mevcûdu 245 Semen-i varaka bahâ 1 244
--	--

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî iki yüz kırk dört guruş kâime-i akçe olarak alayına irsâl etmek (2) üzre mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 53 (20b-3) Amasyalı nefer Ali bin Hasan'ın varisleri bulunamadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Amasya sancağına tâbi' Geldigelen nâhiyesi kurâsından Yurdruk karyesi ahâlîsinden medîne-i Samsun topçusu (2) efrâdından olub reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-yı hümâyûn hastahânesinde vefât eden İnceoğlu Ali (3) bin Hasan'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına (4) irsâl etmek üzre medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in (5) taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve işlemiş olan ma'âşdır ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 10 Rebiulâhir sene 96

yüzlük kâime yüz guruşdan bey' olunan eşyâ-i mebîa'

köhne gömlek 2 don aded 3 entâri 1 yelek 1 çorab çift 2 torba 1 27	İşlemiş olan güz şitâ ma'âş 387 27
--	---------------------------------------

Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebia' ma'âş	414 27
Semen-i varaka minhâ	1
	413 27

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî dört yüz on üç guruş yirmi yedi para kâime-i akçe olarak alayına (2) irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 54 (21a-1) Keremçe karyesinden ve Ekrad taifesinden Ali bin Mehmed'in mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Keremçe karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ekrâd tâifesinden Ali bin Mehmed (2) bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Ayşe bint-i Ahmed ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğulları (3) Yakub ve Yusuf ve sulbiye sağıre kızı Hanife ve vâlidesi Ayşe bint-i Abdullah'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer (4) i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn mezbûrûnunun tesviye-i umûruna kîbel-i şer'den vasiyye-i (5) mansûbesi ceddesi mezbûre Ayşe ile zevce-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le (6) tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı (7) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin min Muharremi'l-harâm sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn (8) ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb menzilde üç sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 500	Yekûn 500
--	--------------

Müteveffâ-yı merkûmun karındaşları Molla Bayram ve Ebûbekir ile müşterek mâlları olub bi'l-müzâyede bey' olunur.

Nühâs 62*16 992 -660 karındaşları Bayram ve Bekir hissesi 331		Müsta'mel şeşhâne tüfek 1 225 -150 karındaşı merkûmân hissesi 75	
Müsta'mel kilim 3 450 - 300 merkûmân hissesi 150		çapa 4 girebi 1 balta 2 264 -176 kezâ 88	
saban demiri ma'a takım 415 - 276 kezâ 139	Müsta'mel kantar aded 1 125 - 83 kezâ 42	araba tekeri çift 1 300 - 200 kezâ 100	
su fiçısı aded 1 75 - 50 kezâ 25	Kebîr kalbur 1 sağır elek 1 151 - 100 kezâ 51	Şa'îr kile 213x12 2556 - 1704 kezâ 854	
mısır kile 7x34 2387 - 1597 kezâ 790	Yulaf kile 120x2 240 - 160 kezâ 80	Hintâ kile 400x6 2400 - 1600 kezâ 800	
sığır öküzü çift 1 4500	Sığır ineği ma'a nitâc 1 1503	üç beşer sığır düğesi 1 850	

- <u>3000</u> kezâ 1500	- <u>1002</u> kezâ 501	- <u>567</u> kezâ 283
duhân hevenk ip batmân200x5 10000 <u>6667</u> kezâ 3333	Ganem re's 25 keçi 60 4100 <u>2333</u> kezâ 1767	câmûş öküzü çift 1 3000 <u>2000</u> kezâ 1000
araba 1 300 - <u>200</u> kezâ 100	Yekûn:12007	

Minhâ'l-ihracât

Keremçe karyesinden ve Ekrâd tâifesinden Mustafa bin İsmail'e tarla icârından deyni 67	Ganem ? sinden deyni 101	
sığır çobanlığından Çerkez Polat bin Abdullah'a deyni 30	Resm-i kısmet 301	dellâliye 231
kaydiye ve semen-i varaka 25	kaydiye ve semen-i varaka iskontosu 97	
Ganem ve keçi çobanlığından deyni 250	Yekûn: 877	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ezgayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' Yekûn-ı takdîm-i bahâ	11130 - <u>500</u>	

11630	
<p>Hisse-i zevce-i mezbûre</p> <p>Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 1391 10</p> <p>Takdîmden hissesi <u>62 20</u></p> <p>1453 30</p>	<p>hisse-i ümmü'l-mezbûre</p> <p>kezâ 1855</p> <p>kezâ + <u>83 33</u></p> <p>1938 33</p>
<p>hisse-i ibnu'l-merkûm</p> <p>kezâ 3153 20</p> <p>kezâ 141 26</p> <p>3295 06</p>	<p>hisse-i ibnu'l-merkûm</p> <p>kezâ 3153 20</p> <p>kezâ 141 26</p> <p>3295 06</p>
<p>Hisse-i bint-i mezbûre</p> <p>kezâ 1576 30</p> <p>kezâ 70 33</p> <p>1647 23</p>	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin üç yüz doksan bir guruş on para ve ümm-i mezbûre (2) Ayşe'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin sekiz yüz elli beş guruş tereke-i müteveffâ-yı merkûma vâzı'u'l-yed mütehakkık olan (3) müteveffâ-yı merkûmun li ebeveyn er karındaşı Molla Bayram zimmetinde idiği ve bint-i sağıre mezbûre Hanife'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan (4) bin beş yüz yetmiş altı guruş otuz para ve ibnân-ı sağırân-ı merkûmân Yakub ve Yusuf'un eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan (5) üç bin yüz elli üç guruş yirmişer paradan cem'an altı bin üç yüz yedi guruş min haysü'l-mecmû' yedi bin sekiz yüz seksen (6) üç guruş otuz para vasiyye-i mezbûre Ayşe Hâtun ma'rifetiyle istirbâh olunub nemâsından sağırûn mezbûrûnunun nafaka ve kisve (7) lerine harc ve sarf olunmak üzere ammîleri ah-i'l-merkûm Molla Bayram zimmetinde idiği karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel kâtib Naim Efendi (8) ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 55 (21b-1) Badırlı karyesinden Seyyid Ali bin Ali'nin mirasına eşi Şerife binti Hasan'ın vasiyye tayin edilip; terekesinin taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Badırlı karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Seyyid Ali bin Ali bin İbrahim'in verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi (2) Şerife binti Hasan ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğulları Bayram ve Osman ve sulbiye sağire kızı Fâtıma ile vâlidesi Hatice binti (3) İbrahim'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütihaklık olduğdan sonra sağırûn-ı mezbûrünün tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den (4) vasiyye-i mansûbeleri vâlideleri mezbûre Şerife ile ümm-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve (5) bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteeffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 5 Zilhicce sene 95

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb menzil 3000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 500
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb kebîr anbar 300	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd tahtânî iki odayı müştemil bir bâb lâz odası 600
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb duhân mağazası 300	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb kebîr anbar 500
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb fırın 100	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne 1000
Yekûn 6300	

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Siyâh câmûş öküzü çift 1 13200	siyâh ve sarı sığır öküzü çift 1 2000	Koca doru kısarak 1 130
selac ağacı 2 60	su fiçisi 1 60	Lâz odası ağaç esmânı 150
sürgü zinciri 50	köhne hergel 40	Balta çapa 2 orak 100
döşek yastık yorgan 100	evân-ı nühâsiye 45x30 1350	Siyâh sığır düğesi 1 1100
araba ma'a takım 1 1050	köhne şal kilim 2 50	Saban demiri çift ma'a takım 300
şa'ır kile 1200	Hintâ kile 300x12 4500	Yulaf kile 105x5 525
mısır kile 300x1 300	Saman esmânı 4500	Çulhalık 1 40
Def'a sığır ineği 1300	hurdâvât 100	Sahhu'l-ihracât 28055

Sadibey mahallesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum Milletinden Semyonaki veled-i Anastas nâm kimesneye bin iki yüz doksan altı senesi muharremu'l-harâmının birinci günü	Sâlifü'z-zikr karye-i mezbûrede duhâncılık san'atıyla sâkin lâz Yusuf bin Osman'a bin iki yüz doksan altı senesi muharremu'l-harâmının birinci günü târihiyle taraf-ı şer'den verilen bir kıt'a
---	---

târihiyle müverrah taraf-ı şer'den verilen bir kıt'a mahkûmun bih i'lâm mûcibince deyni	mahkûmun bih i'lâm-ı şer'i mucebince deyni	
13971	3640	
971 ?		
1300		
Bâ vasiyyeti müsbet techîz tekfîn	mehr-i müsbet zevce-i mezbûre	
2000	1000	
Resm-i kısmet	dellâliye	kaydiye ve semen-i varaka
367	56	42
kaydiye ve semen-i varaka iskontosu	yekûn 22249	
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'	5806	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ	6300	
	12106	
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i ibnu'l-merkûm Bayram	
Eşyâ-i mebîa'dan 725 30	kezâ 1652 36	
Takdîmden hissesi 787 6	kezâ 1785 4	
1512 36	3438	
hisse-i ibnu'l-merkûm Osman	Hisse-i bint-i mezbûre Fâtıma	
kezâ 1652 36	kezâ 826 18	
kezâ 1785 4	kezâ 892 22	
3438	1719	
Hisse-i ümmü'l-mezbûre Hatice		
967 27		
1050 4		

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ümm-i merkûm Hatice'nin ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan dokuz yüz atmış yedi guruş yirmi (2) yedi parayı ve hisse-i zevce-i mezbûre Şerife zimmetinde idiği ve bint-i sağîre-i mezbûre Fâtıma'nın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi (3) olan sekiz yüz yirmi altı guruş on sekiz para ve ibnân-ı sağîrân-ı mezbûran Bayram ve Osman'ın kezâlik ber mûcib-i kassâm eşyâ-i (4) mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan bin altı yüz elli iki guruş otuz altışar paradan cem'an üç bin üç yüz beş (5) guruş otuz iki para ki min haysü'l-mecmû' dört bin yüz otuz iki guruş on para vasiyyeleri anaları (6) zevce-i mezbûre Şerife ma'rifetiyle istirbâh olunub nemâsından sağîrûn mezbûrûnun nafaka ve kisvelerine harc ve sarf (7) olunmak üzere vasiyyeleri zevce-i mezbûre Şerife zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel (8) kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 56 (22a-1) Ermeni milletinden Uzbekoğlu Abil veledi Ohannes'in terekesinin eşi ve henüz doğmamış bebeğine aid olduğu

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Ermeni (2) milletinden Uzbekoğlu Abil veled-i Ohannes veled-i Adam'ın verâseti zevce-i metrûkesi Marim bint-i Kaspar (3) ile müteveffâ-yı merkûmun firâşından hâsıl ve zevce-i mezbûre batnında mevcûd haml-i mevkûfa münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (4) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra haml-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyyi mansûbu (5) li üm ceddî merkûm Kaspar ile zevce-i mezbûre Marim'in taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm (6) ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fî 28 Rebiulâhir sene 96

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî dört odayı müştamil bir bâb	Bağdâd caddesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb demirci dükkânında kezâlik
---	--

menzil ma'a avluda dört sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 2500	dört sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 500
Yekûn 3000	

Beher lirası yüz guruş hesâbıyla bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Yün memlû döşek 1 135	sandalye aded 6 100	Müsta'mel kilim aded 1 100
Basma yüzlü kıtık memlû yastık 10 setr 2 çifte hisse barda aded 4 290	Nühâs 20x 11 220	köhne minder aded 5 20
sığır ineği ma'a nitâc 370	Sigara tablası 3 perde 5 tatlı kaşığı 4 15	kahve cezvesi 4 5
Köhne çoka şalvâr 1 mintan 1 70	nühâs 20x6 120	yüz çubuk demir 10000
Başlık çubuğu aded 25 300	hurdâvât-ı menzil 20	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' 11765		nakd-i mevcûdu Lirâ-yı osmânî aded 19,5 1950

Yekûn: 1950

Minhâ'l-ihracât

Bâ vasiyyet-i müsbet masârif-i hafriyesi 1209	karantina tabîbine bâ ilm ü haber verilen 465	Bedel-i askerîden deyni olub bâ ilm ü haber muhtâr Kaspar'a verilen 100
Resm-i kısmet 373	dellâliye-i eşyâ-i mebîa' 235	kaydiye ve defter 25
semen-i varaka minhâ 10	Yekûnu'l-ihracât 2417	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' ve nakd-i mevcûdu 11298 Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlak 3000 14298		
Hisse-i zevce-i mezbûre Marim Eşyâ-i mebîa' ve nakdden hissesi 1412 20 Taktîm-i bahâdan hissesi 375 20 1787 20	hisse-i haml-i mezbûr hissesi kezâ 9885 20 kezâ 2625 00 12510 20	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin eşyâ-i mebîa'dan ve nakdden hisse-i irsiyesi olan bin dört yüz (2) on iki guruş yirmi para ve haml-i mezbûrun kezâlik ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebîa'dan hissesi olan (3) dokuz bin sekiz yüz seksen beş guruş yirmi parayı vasî ve eb-i merkûm Kaspar'a bâ ilm ü haber tamâmen (4) ve kâmilten teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 57 (22a-2) İlyas karyesinden İmamoğlu Mustafa bin Ahmed'in mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından İlyas karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İmamoğlu Mustafa bin Ahmed bin Abdullah'ın (2) verâseti zevce-i menkûhâ-yı

metrûkesi Şerife bint-i Ali ile mezbûreden mütevellide sulbiye sağîre kızı Şefika? ve kendisinden mukaddem (3) vefât eden zevcesi müteeffiye Hatice bint-i Hasan'dan mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Emrullah ve sulbiye kebîre kızı Fâtıma'ya (4) münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezburenin tesviye-i umûruna kıbel-i (5) şer'den vasiyye-i mansûbesi anası vasiyye-i mezbûre Şerife ile bint-i mezbûre dâyin-i merkûmun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i (6) şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (7) ber vech-i âtî zıkr olunur. Fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahır müştemil bir bâb menzil ma'a avlu 5000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 4000
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb anbâr 2000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb sergen 300
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir göz lâz odası 200	Yekûn 11500

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve hayvânât

Câmûş öküzü çift 1 6700	sığır öküzü çift 1 9050	bir re's câmûş ineği ma'a nitâc
----------------------------	----------------------------	------------------------------------

		1900
Üç baş câmûş tosunu 4150	iki baş câmûş düğesi 1550	sakar sığır ineği ma'a nitâc 1000
Alaca sığır ineği ma'a nitâc 700	gök sığır ineği ma'a nitâc 1000	siyâh sığır ineği ma'a nitâc 1000
İki baş alaca sığır tosunu 1200	kara sığır ineği ma'a nitâc 1600	Alan karyesinden Cebroğlu Güman kapısında nısf-ı sığır ineği 250
Kızıl ot karyesinde Yani kapısında bir re's sığır ineği 400	Duhân batmân 221x30 6630	nühâs 105x6 630
araba ma'a takım 2 550	Hintâ kile 450x2 9000	yulaf kile 120x10 1200
mısır kile 250x5 1250	müsta'mel kaval tüfek 300	saban demiri ma'a takım 2 200
çapa 4 orak 2 40	köhne çuval aded 6 60	ocak zinciri 2 sâc 2 30
sandık 1 100	iri kovan 4 250	dükkân ma'a saman bahâsı 1000
Yekûn 51840		

Zimem-i nâsda alacağı olub tahsîl olunan

Keremçe karyesinden Anastas oğlu Todori zimmetinde alacağı olub kabz olunan 1000	İlyas karyesinde Emrullah oğlu Mehmed zimmetinde alacağı olub kabz olunan 1760
--	--

Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde Şâkir Efendi zimmetinde emâneten bırakmış olduğu yüzlük kâime 23 ? 3000	Elalan karyesinden Güman oğlu Panayot zimmetinde alacağı olub kabz olunan 780
Yekûn-ı zimem 6540	

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfîn 1040	mehr-i zevce-i mezbûre 501	resm-i kısmet 1708
Dellâliye-i eşyâ-i mebâ' 1036	kaydiye-i defter 103	semen-i varaka 50
Resm ve kaydiye ve semen-i varaka minhâ 7444	Yekûnu'l-ihracât 11882	

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese

Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' ve zimem	46498
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlak	11500
	57998
Hisse-i zevce-i mezbûre Şerife Eşyâ-i mebâ' ve zimemden hissesi 5812 20 Taktîmden hissesi 1437 20 7250 00	hisse-i ibnu'l-merkûm Emrullah kezâ 20342 30 kezâ 5031 10 25374 00
Hisse-i zevce-i mezbûre Şefika	Hisse-i zevce-i mezbûre Şefika

kezâ 10171 15	kezâ 11071 15
kezâ 2515 25	kezâ 2515 25
12687 00	12687 00

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ibn-i kebîr merkûm Emrullah'ın eşyâ-i mebîa' ve zimemden hisse-i irsiyesi olan yirmi bin üç yüz kırk (2) iki guruş otuz parayı ve bint-i kebîre mezbûre Fâtıma'nın kezâlik eşyâ-i mebîa' ve zimemden hisse-i irsiyesi olan (3) on bin yüz yetmiş bir guruş on beş parayı ve bint-i sağîre-i mezbûre Hanife'nin eşyâ-i mebîa' ve zimemden hisse-i irsiyesi olan (4) on bin yüz yetmiş bir guruş on beş parası vasiyyesi anası zevce-i mezbûre Şerife ma'rifetiyle istirbâh olunub (5) sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesine harc ve sarf olunmak üzere anası mezbûre Şerife zimmetinde idiğini taraf-ı (6) şer'den karye-i mezbûreye mürsel kâtib Naim Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh (7) verildi.

Kayıt 58 (22b-1) Rum milletinden Panayot veledi Ayoş'un mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Engiz karyesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Aliyye tebe'asının Rum milletinden iken bundan akdem vefât eden (2) Polbaca oğlu Panayot veled-i Ayoş'un verâseti zevce-i metrûkesi Beraşkoh bint-i Tetâs ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî (3) kebîr oğulları Lefter ve Timonis ve sulbiye kebîre kızları İrhandi ve Savado ve sulbî sağîr oğlu Sava'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (4) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîr-i mezbûr Sava'nın tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri (5) vâlideleri Beraşkoh ile verese-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede (6) bey' ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin min Cemâziyelevvel (7) sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb	Karye-i mezbûrede vâki' tahtânî bir odalı lâz odası
--	---

menzil 500	200
Samanhâne ma'a harman bir bâb anbâr 300	Yekûn 1000
Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'	
Camuş öküzü çift 1 1800 Yekûn: 2000	araba ma'a takım 100 resm-i kısmet 75
su fiçısı 1 70 dellâliye 40	saban demiri ma'a takım 2 30 kaydiye 7
resm-i kısmet kaydiye ve semen-i varaka iskontosu 21	Yekûn 143
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'	1000 1857 2857
Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebîa'dan 232 5 Taktîmden 125 0 357 5	hisse-i ibn-i merkûm Lefter kezâ 403 28 kezâ 218 30 622 18
Hisse-i ibn-i merkûm Timonis Kezâ 403 28 Kezâ 218 30 622 18	Hisse-i ibn-i merkûm Sava Kezâ 403 28 Kezâ 218 30 622 18

hisse-i bint-i mezbûre	hisse-i bint-i mezbûre
kezâ 201 34	kezâ 201 34
kezâ 119 15	kezâ 119 15
321 9	321 9

(1) Derûn-ı kassâmda muharrer benûn-ı merkûmûnun eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan dört yüz üç guruş yirmi sekiz paradan (2) cem'an bin iki yüz on bir guruş dört para vasiyye-i mezbûre Beraşkuh zimmetinde ve bint-i kebîre-i mezbûre İrhandi'nin (3) kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki yüz bir guruş otuz dört para ve mezbûre Savado'nun (4) kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki yüz bir guruş otuz dört para ki cem'an dört yüz üç (5) guruş yirmi sekiz para kezâlik vasiyye-i mezbûre zimmetinde idiği sağîr-i mezbûr Sava'nın kezâlik eşyâ-i mebîa'dan (6) hisse-i irsiyesi olan dört yüz üç guruş yirmi sekiz para dahî vasiyye-i mezbûre zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye (7) taraf-ı şer'den mürsel muhzır Hacı Abdullah Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 59 (23a-1) Büyük Nurkend karyesinden Sündüsoğlu Hüseyin bin İbrahim'in terekesinin tevzii

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Büyük Nurkend karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Sündüsoğlu Hüseyin bin (2) İbrahim bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûhâyı metrûkesi Fâtıma bint-i Ali ile mezbûreden mütevellide sulbiye sağîre kızı (3) Emine ve kendisinden mukaddem vefât eden diğer zevcesi bint-i Abdurrahman'dan mütevellide sulbiye kebîre kızı (4) Şerife ile vâlidesi Fâtıma bint-i Ömer ve li ebeveyn kız karındaşları Emine ve Fâtıma münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (5) inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i (6) mansûbesi vâlidesi Fâtıma ile verese-i kibâr-ı merkûmûnun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr (7) ve taksîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzatiş-şer'iyye ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâyı merkûmdur ki (8) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâdis-i aşr min şehr-i Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahırî müştemil bir bâb menzilde nısf-ı hissesi 2500	Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne bâb 1 600
Karye-i mezbûrede vâki' bir odayı müştemil bir bâb lâz odasında iki sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 300	Yekûn 3400

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa' ve hayvânât

Siyâh ve sarı koca câmûş öküzü çift 1 5500	Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb duhân damı 2500	Hevenk duhân batmân 170x70 11900
doru esb ma'a takım 2055	sarı sığır ineği 1 750	siyâh sığır ineği 1 705
araba ma'a takım 400	mısır kile 200x2 400	Hintâ kile 300
şa'ır kile 200	yulaf kile 100	Köhne kaval tüfek 100
balta 1 çapa 1 girebi 1 100	döşek 1 yastık 1 yorgan 1 150	Devgân 1 yabâ 1 100
köhne sandık 50	sâc ma'a ayak 1 ocak zinciri 1 100	evân-ı nühâs 150

Saban demiri çift 1 ma'a takım 165	çapa 40	hurdâvât-ı menzil 200
Yekûn 25965		
Minhâ'l-ihracât		
Bin iki yüz doksan dört senesi Saferü'l-hayrın on üçüncü günü târihiyle müverrah bir kıt'a sened mantûkunca Kürt Zurnacı Dursun'un eytâm akçesinden olmak üzere eytâm sandığına deyni		
Asl-ı mâl	1000	
Zimmetin râyicince iskontosu	4000	
	5000	
Techîz tekfîn 1300	mehr-i zevce-i mezbûre 500	resm-i kısmet 564
kaydiye ve semen-i varaka 55	dellâliye 384	kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 2256
Minhâ'l-ihracât 10059		Yekûn 10059
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese		
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'	15906	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ	3400	
	19306	
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i ümmü'l-mezbûre	
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 1988 10	kezâ 2651	
Takdîmden hissesi 426 6	kezâ 566 8	
	3217 8	

Hisse-i bintu'l-mezbûre Kezâ 5302 Kezâ 1134 16 6346 16	Hisse-i bintu'l-mezbûre Kezâ 5302 Kezâ 1134 16 6346 16
hisse-i uhtu'l-mezbûre Kezâ 331 15 Kezâ 71 1 402 16	hisse-i uhtu'l-mezbûre Kezâ 331 15 Kezâ 71 1 402 16

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ümm-i mezbûrenin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin altı yüz elli bir guruş ve bintân-ı mezbûretânın (2) kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisseleri olan beş bin üç yüz iki guruşdan cem'an altı bin altı yüz dört guruş ve uht-ı (3) mezbûretân Emine ve Fâtıma hisse-i irsiyeleri olan üç yüz otuz bir guruş (4) on beşer paradan altı yüz atmış iki guruş (4) on beşer para ki min haysü'l-mecmû' on üç bin dokuz yüz on yedi guruşdan bint-i sağîre-i mezbûre Emine'nin (5) hisse-i irsiyesi meblağ-i mezkûr beş bin üç yüz iki guruş vasiyye-i mezbûre ma'rifetiyle istirbâh olunub nemâsından (6) sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesine harc ve sarf olunmak üzere meblağ-i mecmû'u mezkûr vasiyye-i mezbûre Fâtıma (7) zimmetinde idiğini taraf-ı şer'den karye-i mezbûreye mürsel kâtib Emin Efendi ve mâl-i eytâm müdürü İbrahim (8) Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 60 (23b-1) Koymat karyesinden Dalkıranoglu Mustafa bin Mustafa'nın terekesinin tevzii

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Koymat karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Dalkıranoglu Mustafa bin Mustafa (2) bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Alime bint-i Musa ile sulbî sağîr oğlu Mehmed ve sulbiye sağîre kızları Üfdâde (3) ve Hatice ve Zeyneb ve Şeker ve vâlidesi Emine bint-i Osman'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (4) sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri anası zevce-i mezbûre ile ümm-i mezbûrenin (5) taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve

takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan (6) tereke-i müteeffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Saferi'l-hayr sene sitte ve tis'în ve mi'eteyn (7) ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzil 1000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 800
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb anbâr 600	Çorablı karyesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb değirmende dört sehm i'tibâriyle bir sehmi 1000
Yekûn 3400	

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Koca câmûş öküzü çift 1 2000	üç başer câmûş palâzı çift 1 2000	Câmûş ineği ma'a nitâc 800
araba ma'a takım 400	saban demiri aded 2 60	Balta çapa 2 40
nühâs 50x5 250	köhne yorgan1döşek1yastık1 50	Çuval 2 kilim aded 1 50
Hintâ kile 1 150	mısır kile 150	şa'îr kile 100
Yulaf kile 80	duhân batmân 25 fey 220 600	
Yekûn 12130		

Minhâ'l-ihracât		
Techîz tekfin	mehr-i zevce-i mezbûre	resm-i kısmet
1225	1001	308
Dellâliye	kaydiye ve semen-i varaka	resm ve semen-i varaka iskontoları minhâ
240	30	1920
Yekûn 4724		
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese	Hisse-i zevce-i mezbûre Halime	
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'	Eşyâ-i mebîa'dan	925 30
7406	Takdîmden hissesi	425 00
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk	3400	1350 30
10806		
hisse-i ümm-imezbûre Emine	Hisse-i ibn-i merkûm Mehmed	
kezâ 1234 13	Kezâ	1748 22
kezâ 566 26	Kezâ	802 30
1800 39		2551 12
Hisse-i bint-i mezbûre Üfdâde	Hisse-i bint-i mezbûre Hatice	
kezâ 874 11	Kezâ	874 11
kezâ 401 15	Kezâ	401 15
1275 26		1275 26
Hisse-i bint-i mezbûre Zeyneb	Hisse-i bint-i mezbûre Şeker	
kezâ 874 11	Kezâ	874 11
kezâ 401 15	Kezâ	401 15
1275 26		1275 26

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ümm-i mezbûre Emine'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin iki yüz otuz dört guruş on bir (2) para dâyin sağır merkûm Mehmed'in kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hissesi olan bin yedi yüz kırk sekiz guruş yirmi iki para (3) ve bintân-ı mezbûretân Üfdâde ve Hatice ve Zeyneb ve Şeker'in eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan sekiz yüz yetmiş dört (4) guruş on bir paradan cem'an üç bin dört yüz doksan yedi guruş dört para ki min haysü'l-mecmû'u'l-mecmû' beş bin (5) iki yüz kırk beş guruş yirmi altı para vasiyye-i mezbûre Alime ma'rifetiyle istirbâh olunub sağırûn-ı mezbûrûnun (6) nafaka ve kisvesine harc ve sarf olunmak üzere anaları zevce-i mezbûre Alime zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı (7) şer'den mürsel Hacı Abdullah ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 61 (24a-1) Gönli karyesinden Mevçoğlu Salih bin İbrahim'in mirasının varislerine taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Gönli karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mevçoğlu Sâlih bin İbrahim bin Sâlih'in (2) verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğlu Mehmed ve sulbiye sağıre kızı (3) Ayşe'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i (4) umûruna kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri vâlideleri zevce-i mezbûre Fâtıma'nın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr (5) ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (6) ber vech-i âfî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min Rebiulâhir sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda ve tahtânî bir ahır müstemil bir bâb menzil 2000	Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne ma'a harman 300
Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb sergen 150	Karye-i mezbûrede vâki' iki bâb anbârda üç sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi

	250
Yekûn 2700	

Beşlik beş guruş hesabıyla bey' olunan eşyâ-i mebîa'

siyâh câmûş öküzü çift 1 5450	? sakar doru koca kısarak 1 500	bir beşer tay kısarak 500
Saban demiri çift 1 ma'a takım 20	balta çapa ocak zinciri 50	On üç buçuk kıyye evân-i nühâsiyede dört buçuk kıyye hissesi 20x4,5 90
duhân batmân 20x6 120	döşek yastık yorgan 100	şal kilim 1 20
Hintâ kile 100x2 200	şa'îr kile50x1 50	yulaf kile20x1 20
hurdâvât-ı menzil 100	Yekûn 7220	
mehr-i zevce 501	resm-i kısmet 235 20	dellâliye eşyâ-i mebîa' 144 20
kaydiye ve semen-i varaka 30	Yekûn 911	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' 6311 Yekûn-ı takdîm-i bahâ 2700 9011	Hisse-i zevce-i mezbûre Fâtıma Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 788 35 Takdîmden hissesi 337 20 1126 15	
hisse-i ibn-i mezbûr Mehmed	Hisse-i bint-i mezbûre Ayşe	

kezâ 3681 16	Kezâ 1840 28
kezâ 1575 00	Kezâ 787 20
5256 16	2628 8

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam ibn-i sağîr-i mezbûr Mehmed'in eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç bin altı yüz seksen bir guruş (2) on altı para ve bint-i sağîre-i mezbûre Ayşe'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin sekiz yüz kırk (3) guruş yirmi sekiz para ki cem'an beş bin beş yüz yirmi iki guruş dört para vasiyye-i mansûbeleri vâlideleri Fâtıma (4) Hâtun zimmetinde olup vasiyye-i mezbûre ma'rifetiyle istirbâh olunub sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisvelerine sarf (5) olunmak üzere vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtun zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel Emin Efendi (6) ile muhzır Hacı Abdullah Efendi inhâlaryla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 62 (24b-1) Karaoyumca karyesi ahalisinden Yusuf bin Mehmed'in vefatı üzerine mirasın varislerine taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Karaoyumca karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât eden Yusuf bin Mehmed bin Abdullah'ın (2) verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Kezbân bint-i Osman ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Osman ve sulbî sağîr (3) oğlu Sâlih ve sulbiye kebîre kızları Emine ve Kerime ve Zarife ve sulbiye sağîre kızları Hatice ve Fâtıma ve Şerife ve Zeyneb'e münhasıra (4) olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den (5) vasiyye-i mansûbeleri anaları zevce-i mezbûre ile verese-i kibâr-ı merkûmûnun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr (6) ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (7) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min şehr-i Rebiulâhir sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahır müstemil bir bâb	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-
---	------------------------------------

menzil 1000	hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 500
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l- hudûd ganem sâyesi 130	Karye-i mezbûrede vâki' tahtânî bir odayı müştemil bir bâb çoban odası 100
Yekûn 1730	

Beşlik beş guruh hesâbıyla Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

siyâh câmûş öküzü çift 1 1200	sarı sığır öküzü çift 1 550	câmûş ineği re's 1 300
Siyâh sığır ineği 1 150	def'a siyâh sığır ineği ma'a nitâc 150	bir beşer sarı sığır düğesi 50
ganem re's 26 keçi aded 58 5600	araba ma'a takım 100	evân-i nühâs 15x10 150
bir re's siyâh merkeb 100	sığır cildi 10	Saban demiri ma'a takım 2 20
balta çapa orak 30	şa'îr kile 50x1 50	yulaf kile 20x1 20
Döşek yastık yorgan 100	değirmen aded 1 15	hurdâvât-ı menzil 100
Oyumca karyesinde Küreş zimmetinde alacağı mecîdiye 100 2000	Keremçe karyesinden Hamur ve yeni ? zimmetinde alacağı olan 520	
Yekûn 11215		

Minhâ'l-ihracât		
mehr-i zevce-i mezbûre	resm-i kismet	dellâliye
501	311	132
Kaydiye-i defter	semen-i varaka minhâ	Yekûn 1020
26	10	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese		
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' ve zimem		10195
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk		1730
		11925
Hisse-i zevce-i mezbûre		hisse-i ibn-i merkûm Mehmed
Eşyâ-i mebâ'dan hissesi 1274 15		kezâ 1372 16
Taktîm-i bahâdan 216 10		kezâ 232 34
1490 25		1605 10
Hisse-i ibn-i mezbûr Ali Osman		hisse-i ibnu'l merkûm Sâlih
Kezâ 1372 16		kezâ 1372 16
Kezâ 232 34		kezâ 232 34
1605 10		1605 10
Hisse-i bintu'l-mezbûre Emine		hisse-i bintu'l-mezbûre Kerîme
Kezâ 686 8		kezâ 686 8
Kezâ 116 17		kezâ 116 17
802 25		802 25
Hisse-i bintu'l-mezbûre Zarife		hisse-i bintu'l-mezbûre Hatice
Kezâ 686 8		kezâ 686 8
Kezâ 116 17		kezâ 116 17

802 25	802 25
Hisse-i bintu'l-mezbûre Fâtıma	hisse-i bintu'l-mezbûre Zeyneb
Kezâ 686 8	kezâ 686 8
Kezâ 116 17	kezâ 116 17
802 25	802 25

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Kezbân'ın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin iki yüz yetmiş dört guruş (2) on beş para ve benât-ı kebîrât-ı mezbûrât Emine ve Kerime ve Zarife'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan (3) altı yüz seksen altı guruş sekiz paradan cem'an iki bin elli sekiz guruş yirmi dört para ki min haysü'l-mecmû' üç bin (4) üç yüz otuz iki guruş otuz dokuz parayı tereke-i müteveffâ-yı merkûma ale'l-iştirâk vâzı'u'l-yed bulunan (5) benûn-ı merkûmûn Mehmed ve Ali Osman zimmetinde olduğu ve sağîr-i mezbûr Sâlih'in eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin (6) üç yüz yetmiş iki guruş on altı para ve benât-ı sağîrât mezbûrât Hatice ve Fâtıma ve Şerife ve Zeyneb'in kezâlik (7) eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan altı yüz seksen altı guruş sekiz paradan cem'an iki bin yedi yüz kırk dört (8) otuz iki para ki cem'an iki bin yedi yüz kırk dört guruş otuz iki para ki min haysü'l-mecmû' dört bin yüz (9) on yedi guruş sekiz para ibnân-ı merkûmân Mehmed ve Ali Osman zimmetinde olup vasiyye-i mezbûre Kezbân ma'rifetiyle (10) istirbâh olunub nemâsından sağîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvelerine sarf olunmak üzere merkûmân zimmetinde (11) idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile muhzır Hacı Abdullah Efendi inhâlarıyla (12) işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 63 (25a-1) Hançerli mahallesi ahalisinden Hacı Mahmud Ağa bin Hacı Salih'in mirasçılarının tespiti ve bulunamayan bir mirasçının hissesinin hazineye irsali

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât eden Hacı Mahmud Ağa bin Hacı Sâlih bin Hâfız Mehmed'in verâseti zevce-i (2) menkûha-i metrûkesi Şeker Hanım ibnet-i Osman Ağa ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağîr oğlu Ömer Efendi ve sulbiye kebîre kızı Sâdiye Hanım ve sulbiye (3) sağîre kızları Aziziye ve Fâtıma Hanım ve kendisinden mukaddem vefât

eden zevcesi müteveffiye Hanife Hanım ibnet-i Abdurrahman'dan mütevellid sulbî kebîr (4) oğulları Abdurrahman Efendi ile on seneyi mütecâviz guyûbet-i münkatı'a ile gâib ve mefkûd olan Ahmed Efendi'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (5) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra bu makûle veresesinden gâib ve mefkûd olduğu halde vefât edenlerin ma'rifet-i şer'le (6) tahrîr olunan terekelerinden verese-i gâib hissesi Canik Sancağı muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni ma'rifetiyle ahz u kabz ve gâib-i merkûmun (7) zuhûruna değin hazîne-i celîlede hıfz olunmak bâ irâde-i seniyye müesses olan nizâmı iktizâsından olmağla gâib ve mefkûdun (8) hisse-i irsiyesini ahz u kabz ve ber vech-i muharrer hıfza me'mûr olub kıbel-i şer'den dahî gâib ve mefkûd merkûma vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunan (9) hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni İzzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından vekîl-i müseccil-i şer'isi mâl-i eytâm müdürü İbrahim (10) Efendi ibn-i Mustafa ile sağırûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri vâlideleri zevce-i mezbûre Şeker Hanım ile (11) ibn-i kebîr merkûm Abdurrahman Efendi'nin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' (12) ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Rebiulevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir mağaza ve arkasında bir mikdâr avluyu müştemil bir bâb menzil 4000	Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd dört bâb ahşâb mağaza 5000
Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb ahşâb nalband dükkânı 3000	Hintâ pazarında vâki' ma'lûmu'l-hudûd dört kıt'a mağaza ve arsası 10000
Yekûn 22000	

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

nühâs çamaşır kazan 1120	nühâs güğüm 76x2 153	Müsta'mel kebîr sâat 1 çiçeklik 2 665	
Köhne câm kantar aded 1 10	yün memlû döşek 320	basma yüzlü yorgan 151	
Penye memlû yorgan 160	def'a basma yüzlü penye memlû yorgan 130	Yüz yastığı 3 aded 3 80	
köhne kürt kilimi aded 1 75	yan kilimi aded 1 340	Müsta'mel ? 110	
köhne suruc? 160	Köhne kilim parçası 2 180	Müsta'mel kılıç aded 1 50	Müsta'mel esb palanı ma'a dizgin 251
ot yastık 6 80	nühâs mangal 70x6,5 455	Sağır demir sandık 401	
sağır müsta'mel çekmece aded 1 39	nühâs 8x90 720	Nühâs sahan 1 çorba tası 1 80	
müsta'mel kürt kilimi 300	köhne çoka kaplı kürk 157	Beyâz meslik aded 1 82	
köhne ?kaplı kürk 1 abâ şalvârlı mintan 1 başlık 1 290	Pesendîde sâat 1 835	sandalye aded 5 265	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' 7669			
Minhâ'l-ihracât			

Bâ vasiyyet-i müsbet techîz tekfin 2000	mehr-i müsbet zevce-i mezbûre 2001
Resm-i kısmet 667	Dellâliye 155
Kaydiye ve semen-i varaka 60	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları 3528
Yekûn 7411	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebâ' Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk 22153	Hisse-i zevce-i mezbûre Şeker Hanım Eşyâ-i mebâ'dan hissesi Takdîmden hissesi 2769 5
hisse-i ibn-i merkûm Abdurrahman kezâ 29 30 kezâ 4277 30 4307 20	Hisse-i ibn-i merkûm Ömer Kezâ 29 30 Kezâ 4277 30 4307 20
hisse-i ibn-i merkûm gâib Ahmed kezâ 29 30 kezâ 4277 30 4307 20	Hisse-i bint-i mezbûre Sâdiye Kezâ 14 35 Kezâ 2138 35 2153 30
Hisse-i bint-i mezbûre Azîziye kezâ 14 35 kezâ 2138 35 2153 30	Hisse-i bint-i mezbûre Fâtıma Kezâ 14 35 Kezâ 2138 35 2153 30

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam benûn-ı merkûmûn Abdurrahman ve Ömer Efendi ve gâib Ahmed Efendi'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan yirmi dokuz guruş (2) otuz paradan cem'an seksen dokuz guruş on para ve benât-ı mezbûrât Sâdiye ve Aziziye ve Fâtıma hanımların kezâlik eşyâ-i mebîa'dan (3) hisse-i irsiyeleri olan on dört guruş otuz beşer paradan cem'an kırk dört guruş yirmi para ki min haysü'l-mecmû' yüz otuz (4) üç guruş otuz beş para vasiyye ve ümm-i mezbûre Şeker Hanım zimmetinde idiği kâtib Naim Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim (5) Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 64 (25b-1) Hançerli mahallesi sakinelerinden İmam hafidesi Emine binti Ahmed'in terekesinin taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden gümrükçü İmâm hafidesi Emine (2) bint-i Ahmed onbaşı bin Molla Mehmed'in verâseti zevc-i metrûku Ali Efendi bin Mehmed ile sadriye sağîre kızı Seher ve li ebeveyn (3) er karındaşı Ali ibnu'l-merkûm Ahmed'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra (4) sağîre-i mezburenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbu babası merkûm Ali Efendi ile ah-i merkûm Ali'nin (5) taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan (6) tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-ısrîn min Cemâziyelevvel sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn (7) ve elf

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Müsta'mel canfes entâri ayakkabı libâde 102	müsta'mel vişne canfes entâri 86	Müsta'mel acem şalı 110
kırmızı divit entâri hırka 100	çifte hisse ve basma entâri 25	Müsta'mel kutun hırka 30
müsta'mel iplik baş çarşafı 50	müsta'mel harîr döşek çarşafı 70	İplik döşek çarşafı 21

hamam takımı 74	işli uçkur 4 peşkir 1 30	Yorgan çarşafı 20
yazma yüzlü yorgan 50	yastık 1 yüz yastığı 1 50	Döşek 1 şilte 1 50
nühâs 23x 8 184	şamdan 2 5	basma bohça 14
sandık 2 50	Zevci Ali Efendi zimmetinde alacağı olub kabz olunan 280	Zevc-i merkûm Ali Efendi zimmetinde mehr-i müecceli 1001
Yekûn 2406		
Minhâ'l-ihracât		
Techîz tekfîn 600	resm-i kısmet 45	kaydiye ve semen-i varaka 6
Dellâliye eşyâ-i mebâ' 22	resm ve kaydiye ve semen-i varaka iskontoları minhâ 15	
Yekûn 688		
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' 1718	hisse-i zevc-i merkûm Ali eşyâ-i mebâ'dan 429 20	
Hisse-i bint-i mezbûre Seher kezâ 859 10	hisse-i ah-il merkûm Ali kezâ 429 10	

(1) Bâlâda murakkam ah-i merkûm Ali'nin hisse-i irsiyesi olan dört yüz yirmi dokuz guruş on para ve bint-i sağîre-i mezburenin (2) hisse-i irsiyesi olan sekiz yüz elli dokuz

guruş on para ki tereke-i müteveffiye-i mezbûreye vâzı' u'l-yed bulunan babası (3) zevce-i merkûm Ali Efendi zimmetinde idiği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 65 (25b-2) Rum milletinden İplikçioğlu Anastas veledi Yorgi'nin mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Ada karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum (2) milletinden İplikçioğlu Anastas veledi Yorgi veledi Orahim'in verâseti zevce-i metrûkesi Sava dö Dimit (3) ile sulbiye sağîre Sofya ve sulbiye kebîre kızları Todora'ya ve müteveffiye zevcesi Todora'dan mütevellide kebîre (4) kızı Anastasya ve babası Yorgi veledi Orahim'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (5) ve sağîre-i mezburenin tesviye-i umûruna kîbel-i şer'den vasiyy-i mansûbu cediti merkûm Yorgi ile verese-i kibâr merkûmûnun (6) taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye (7) beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffiye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 18 Cemâziyelâhir sene 96

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzil 1500	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb anbâr 1000
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd samanhâne 800	Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb duhân damı 40
Yekûn 3340	

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve hayvânât

sığır öküzü çift 1 550	sığır ineği aded 3 600	sığır tosunu aded 1 100
---------------------------	---------------------------	----------------------------

araba ma'a takım 100	nühâs 20x12 240	saban demiri ma'a takım 20
balta çapa orak miğel keser 20	kantar 1 ocak zinciri 1 40	bir re's kır esb ma'a takım 1000
Müsta'mel çuval 2 20	kıtık memlû yorgan 1 minder 1 yastık 1 20	devkân /yaba / ? 20
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' 2730		
Zimem-i nâsda alacağı olub kabûl-ü verese Kızıl ot karyesinden Demirci kızı oğlu zimmetinde bâ sened alacağı 150	Kulacadağı karyesinden Mehmed Çavuş zimmetinde bâ sened alacağı 201	
Tavîluşağı karyesinden Haralanbioğlu Anastas zimmetinde bâ sened alacağı 110	Ada karyesinden Nazari oğlu Nikola zimmetinde bâ sened alacağı 145	
Ada karyesinden Aslanoğlu Panayot zimmetinde bâ sened alacağı 115	Karye-i mezbûrede Deli Yani zimmetinde bâ sened alacağı 140	
Yekûn-ı zimem 861		
Minhâ'l-ı ihrâcât		
Bedel-i askeriyeye doksan ve doksan iki senesinden deyni olub muhtârına verilen 744 26	Doksan bir ve doksan iki senesinden emlâk deyni olub muhtârına verilen 382 7	
Resm-i kısmet 145	dellâliye eşyâ-i mebîa' 54	
kaydiye ve semen-i varaka	Resm ve kaydiye ve semen-i varaka	

13	iskontoları minhâ	
	63	
Yekûn 1407 3		
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' ve zimem	2184	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan	3340	
	5524	
Hisse-i zevce-i mezbûre	hisse-i ibn-i merkûm	Hisse-i bintu'l-mezbûre
Eşyâ-i mebîa'dan 273	kezâ 364	kezâ 515 25
Takdîmden 417 20	kezâ 556 26	kezâ 788 27
690 20	920	1304 12
Hisse-i bintu'l-mezbûre	Hisse-i bintu'l-mezbûre	
kezâ 515 25	kezâ 515 25	
kezâ 788 27	kezâ 788 27	
1304 12	1304 12	

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam eb-i merkûmun eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç yüz atmış dört guruş ve benât-ı (2) mezbûrâtın kezâlık eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan beş yüz on beş guruş yirmi beşer paradan (3) cem'an bin beş yüz kırk altı guruş otuz beş para min haysü'l-mecmû' bin dokuz yüz on guruş (4) otuz beş para ve vasiyye zevce-i mezbûre Sava dö zimmetinde idiği karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel (5) Hacı Abdullah Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 66 (26a-1) Aslen Trabzon vilayetinin Atina kazasından olup Samsun'da asakiri şahanede vefat eden İsmail Çavuş ibni İbrahim'in tereke defteri

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde kâin Atina kazâsı kurâsından Hacet karyesi ahâlîsinden olup (2) medine-i Samsun kurâsından Karaköy karyesinde duhâncılık san'atıyla sâkin iken sonra asâkir-i şâhâne vefât (3) eden Hubyâröğlü İsmail Çavuş

ibn-i İbrahim bin Ahmed'in verâseti sâlifü'z-zikr Hacet karyesinde sâkin (4) ve sâkineler vâlidesi Minorika ? bint-i Kâmil ile sulbî saġîr oġlu Rüstem'e münhasıra olduġu bi'l-ihbar (5) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra saġîr-i mezbûr Rüstem'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den (6) vasiyye-i mansûbesi ceddesi Minorika Hâtun kendi nefsinden asıl ve saġîr-i mezbûr tarafından bi'l-vesâye (7) kendi hissesiyle vasîsi olduġu saġîr-i mezbûrun hisse-i irsiyelerini ahz u kabza ve kendilerine irsâl (8) ve teslîme vekîl olunduġu işbubin iki yüz doksan beş senesi Rebiülâhîr'in yirmi üçüncü (9) günü târihiyle müverrah mârru'l-beyân Atina kazâsı nâibi bulunan Hüseyin Remzi Efendi'nin imzâsıyla (10) mümzâ ve hatmiyle mahtûm yedinde olub isbât-ı vekâlet hücceti nâtıka olduġu üzre ber minvâl-i (11) meşrûh müddeâ'sını ve mazmûn hüccet-i mezkûreyi ânifü'z-zikr Hacet karyesinden ? Mehmet Usta bin (12) Mahmud ve Abdullah bin Mustafa ve Bekiroġlu Yusuf bin Ahmed ? oġlu Ali bin Receb nâm müzekkîlerden (13) evvelâ sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye adl-u makbûlü'ş-şehâde eyledikleri ihbâr olunan karye-i (14) mezbûreden Lâz Mustafa bin Ahmed ve Kantaoġlu Hüseyin bin Süleymân nâm kimesneler şehâdetleriyle (15) mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan Sobyaoġlu (16) İbrahim bin Süleymân'ın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve defter olunan (17) tereke-i müteveffa-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. 8 Şevvâl 95.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki odayı müştemil bir bâb menzilde dört sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi: 500		Karye-i mezbûrede vâki' üç bâb duhân damında kezâlik üç sehm i'tibariyle bir sehm hissesi: 100 Yekûn: 600	
Beşlik beş guruş i'tibariyle bey' olunan eşyâ-i mebâ'			
Selac ağacı aded 5 50	evân-i nühâs 20x2 40	köhne kantar 1 25	su fıçısı aded 3 20
Alenos karyesinden İmâmoġlu Ahmed zimmetinde bâ defter yirmi aded lira-i		Karaköy karyesinde Çıtakoġlu Ali zimmetinde bâ defter dört aded lira-i	

osmânî alacağı olub kabz olunan :		osmânî alacağı olub kabz olunan:	
2000		400	
Yekûn: 2535			
Minhâ'l-ihracât:			
Resm-i kismet	Dellâliye	kaydiye ve semen-i	
78 20	3 20	varaka	
8			
Yekûn :90			
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' ve zimem		2445	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan		600	
		3045	
Hisse-i ümm-i mezbûre Minorika		Hisse-i	
100 takdîm hissesi		500 kezâ	
407 20_ eşyâ-i mebâ'dan hissesi		+ 2037 kezâ	
507 20		2537	

(1) Gâibe-i mezbûre Minorika ve Rüstem'in ber vech-i bâlâ eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyeleri olan cem'an iki bin (2) dört yüz kırk beş guruş mezbûra teslim etmek üzere vekîl merkûm İbrahim'e tamâmen ve kâmilten teslim (3) olunduğu işbumahalle şerh verildi.

Kayıt 67 (26b-1) Aslen Divrikli olup Samsun'un Cedid mahallesinde vefat eden Yıldırımoğlu Mustafa bin Ömer'in tereke defteri

(1) Fi'l-asl Divrikli olup Canik Sancağında kürsî-yi livâ bulunan medine-i Samsun mahallâtından Cedid mahallesinde sâkin iken bundan akdem (2) vefât eden Yıldırımoğlu Mustafa bin Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine bint-i Hacı Mehmed ile sâlifü'z-zıkr Divrik (3) kasabasında sâkin li ebeveyn er

karındaşı Mehmed ibnü'l-merkûm Ömer'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra bu (4) makûle veresesinden gâib olduğu halde vefât edenlerin ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan terekelerinden verese-i gâib hissesi beytûlmâl (5) emîni ma'rifetiyle ahz u kabz ve gâib-i mezbûrun zuhûruna değin hazîne-i celîlede hıfz olunmak bâ irâde-i seniyye nizâmı iktizâsından olmağla (6) binâ'en aleyh gâib-i merkûmun zuhûruna değin hisse-i irsiyesini ahz u kabz ve ber vech-i muharrer hıfza me'mûr olub kıbel-i şer'den dahî gâib-i (7) merkûma vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunan hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi İzzetli Mehmet Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından vekîl-i müseccil-i (8) şer'isi mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa ile zevce-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve (9) ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffa-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 27 Receb sene 96

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebâ'dan hissesi

Nühâs sürâhi 1 30	Müsta'mel tüfek 500	Saat 1 351	Nühâs çamaşır leğeni 106
Müsta'mel kilim 60	Çoka kaplı müsta'mel kürk 1 137	Sağır acem şalı 51	Müsta'mel kazmer mintan 20
Yün memlû mendil yüzlü döşek 90	Şabşal 5	İplik tura 4 16	Müsta'mel kantar 1 50
Ağaç terâzî 2 30 Üç kıyyelik dirhem 34,5	Sağır sarı terâzî 21	Sağır çekmece 1 10	Pirinç fey 85 kıyye 85 çuval 2 184
Fasülye kıyye 235 fey 32 çuval 4	Ceviz kıyye 42 fey 44	Sabun kıyye 30 para 10 fey 4	Asel kıyye 12,5 fey 5

196	49	130	70
Nohut 13,5 fey 30 9	.Def'a ceviz 6 7	Süpürge aded 34 fey 32 28	Sepet aded 9 para 10 fey 4 36 10
Çorap çift 36 para 10 fey 1 45	Köhne gömlek aded4 18	Dolak çift 2 15	Rugan zeyt kıyye 17 para 5 fey 6 104
Hasırlı şişe 20	Pekmez kıyye 19 para 25 fey 2 50	Ruğan kazak 52	Hurdâvât 40
Dükkân sâhibinden alınan 40	Yekûn: 2686		
Minhâ'l-ihrcât			
Techîz tekfin 733,5		mehr-i zevce-i mezbûre 1001 iskonto 228 773	
Müteveffa papuççu Hacı Mehmed Usta'ya vakıf akçesinden dolayı deyni olub Kerîmesi zevce-i mezbûre Emine'nin kabz eylediği 900 207 693			
Dellâliye 54	Resm 11	Kaydiye ve semen-i varaka 7	
Yekûn:			

2271	
Sahhu'l- bâkî	
415	
Hisse-i zevc-i mezbûre	Hisse-i gâib ahi-l merkûm
103 3	311
	- 16 resm-i berâ-yı hazîne-i celîle
	295 sahhu'l-bâkî hissesi

(1) Bâlâda muharrer resm-i emîniye olan on altı guruş ve sahhu'l-bâkî beşlik beş guruş hesâbıyla mezkûr iki yüz doksan beş (2) guruş otuz yedi para ki cem'an üç yüz on bir guruş otuz yedi para usûlüne tatbîkan idhâl-i cedvel (3) olunmak üzere müvekkil-i emîn muhâsebeci mûmâ-ileyh tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbumahalle şerh verildi.

Kayıt 68 (27a-1) Aslen Batum muhacirlerinden olup Samsun'da Çokacıoğlu Osman'ın kahvesinde misafir iken ölen Arap Hasan bin Abdullah'ın varisi olmadığından mirasının hazineye devri

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Batum sancağı muhâcirlerinden olup medine-i Samsun'un Samanpazarı nâm mahalde vâki' Çokacı (2) oğlu Osman'ın kahvesinde müsâferetle sâkin iken bundan akdem vefât eden Arab Hasan bin Abdullah bin Abdurrahman'ın zâhirde (3) vâris-i ma'ruf ve ma'rufesi olmayıp kâffe-i terekesi cânib-i beytûlmâle âid ve râci' olmak zu'muyla livâ-i mezkûrda bu makûle (4) bilâ-vâris ma'rûf ve ma'rûfe vefât edenlerin terekelerini ahz u kabza me'mûr olan hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve beyt emîni (5) izzetli Kâmil Efendi bin Sâlih Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccil-i şer'isi Sivaslı zaptiye çavuşlarından Ahmed Ağa muhâcir-i (6) komisyon reîsi tasdîkiyle taleb ve ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve defter olunan müteveffâ-yı (7) merkûmun terekesidir ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 15 Şa'ban sene 96.

Beşlik beş guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ:

Köhne gocuk 36	Köhne kaput 6	Köhne kilim parçası ? parçası 2 5	
Çay kadehi 3 6	Çorap çift 4	Köhne don 4 4	Köhne çuha başlık 16
Köhne sağır bıçak 5,5	Köhne zilko ? 5	Köhne kıyye aba 1 5	Köhne torba 3 3
Köhne entâri 2 4	Köhne teneke lamba 1 4	Köhne tahta sandık 15	
Müteveffa-yı merkûmun kesesinde zuhûr eden nakd-i mevcûd →27,5			
yekûn: 146			
minha'l- ihrâcât			
Techîz tekfin 70	Resm-i kısmet 2	Dellâliye 2	Kaydiye ve semen-i varaka 1
yekûn 75			
Sahhu'l-bâkî		71	
Resm-i berâ-yı hazîne-i celîle minhâ		2 20	
		68 20	

(1) Bâlâ-yı ihrâcâtta murakkam kaydiye-i defterin nısf-ı hissesi olan yirmi para dellâliyenin nısf-ı hissesi olan bir guruş (2) berâ-yı hazîne-i celîle olan üç guruş para ki cem'an dört guruş otuz para ve sahu'l-bâkî mezbûr atmış sekiz guruş (3) min haysü'l-mecmû' yetmiş üç guruş on para usûlüne tatbîkan idhâl-i cedvel olunmak üzere emîn muhâsebeci (4) tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbumahalle şerh verildi.

Kayıt 69 (27a-2) Aslen Niksarlı olup Samsun'un Pazar mahallesinde vefat eden nalbant esnafından Memiş Usta bin İbrahim'in terekesinin taksîmi

(1) Fi'l-asl medîne-i Samsun'a muzâfe Niksâr kasabası mahallâtından Metro mahallesi ahâlîsinden olup Canik Sancağında kürsî-yi livâ (2) bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesinde li ecli't-ticâre sâkin iken bundan akdem vefât eden nalband esnâfindan (3) Memiş Usta bin İbrahim bin Memiş'in verâseti Pazar mahallesinde sâkin ve sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb ibnet-i Memiş (4) ile diğêr zevcesi müteveffiye Ayşe bint-i İbrahim'den mütevellid sulbî kebîr oğlu Mustafa'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l (5) enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i kibâr-ı mezbûrâtın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (6) bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûm terekesidir ki ber vech-i âti zikr olunur. Fî 22 Şa'ban sene 96.

Beşlik beş gurusu hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Müsta'mel basma yüzlü yorgan 2 100	Basma yüzlü yün memlû döşek 2 100	Yün memlû sağır minder 20
Nühâs kıyye 10 80	Müsta'mel kilim 2 50	Müsta'mel gömlek 28 100
Gömlek bezi 10 90	Müsta'mel harîr gömlek 2 20	Müsta'mel abâniye 10
Kasap Kürt Seyyid Ali zimmetinde olup kabûl-ü verese-i ibn-i merkûm olan 3000		
Yekûn: 3570		
Minhâ'l-ihrâcât;		
Mehr-i zevce 501	Resm-i kısmet 77	Dellâliye 21

Kaydiye ve semen-i varaka	Yekûn
8,5	607
Sahhu'l-bâkî	
2953	
Hisse-i zevce	Hissesi
369 20	2583 35

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam ibn-i kebîr merkûm Mustafa'nın ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyesi olan (2) iki bin beş yüz seksen üç gurus otuz beş parayı tereke-i müteveffâ-yı merkûm (3) vâzı'atü'l-yedi mütehakkıka olan zevce-i mezbûre yedinden tamâmen ahz eylediği işbumahalle şerh verildi.

Kayıt 70 (27b-1) Sadibey mahallesi sakinlerinden Kökçioğlu Hacı Ali Efendi bin İbrahim'in mirasının tevzii

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Sadibey mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kökçioğlu Hacı (2) Ali Efendi bin İbrahim bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Seyyid Ahmed ve Abdullah Efendi ve sulbî sağır (3) oğlu Mehmed Gâlib'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağır-i mezbûrun (4) tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûbu karındaşı mezbûr Seyyid Ahmed ile ibn-i kebîr merkûm Abdullah Efendi'nin (5) taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm (6) olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd_sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedlerinde ibkâ olunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' fevkânî ve tahtânî yedi oda ve bir bâb fırın ve bir miktar avluyu müştemil bir bâb menzil	İsa baba caddesinde vâki' yek diğerine muttasıl ma'lumul hudud iki kıt'a bahçesi 12000
---	---

8000			
Yekûn: 20000			
Mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ			
Evân-i nühâs 665	Melaz gömlek 30/6 180	Malaz top aded 2 120	malaz döşek çarşafı 2 140
Frenk gömlek 2 25	Bez top 2 70	Â'dî döşek çarşafı 50	Abâniye aded 2 145
Abâniye üstlük 25	Mendil yüzlü yün memlû döşek yorgan 80		Köhne yorgan 1 30
Müsta'mel kilim 4 seccâde 1 370	Müsta'mel kilim ve seccâde 3 30		
Kıtık memlû yün minderi 3 yastık 16 300	Köhne sandık 2 20	Köhne dakik anbârı 1 100	
Bir re's siyâh merkeb 1 100	Sarı sığır ineği ma'a nitâc 200	Sağır şamdan 1 5	
Bahçede mevrû'ât esmânı 300	Hurdâvât-ı menzil 100		
Pazar Mahallesinde Hazaroğlu Mehmed Ali zimmetinde bâ defter alacağı olub vasiyy-i merkûmun kabz eylediği mecîdiye aded 73 1460	Balaç karyesinden Halil zimmetinde bâ defter alacağı olub vasiyy-i merkûmun kabz eylediği mecîdiye 19,5 390		
Karye-i mezbûrede Molla'nın Osman	Karye-i mezbûrede Haliloğlu Şa'ban bâ		

zimmetinde bâ defter alacağı olub vasiyy-i merkûmun kabz eylediği mecîdiye aded 26,5 530		defter alacağı olub vasiyy-i merkûmun kabz eylediği mecîdiye aded 20 400	
nakd-i mevcûdu mecîdiye 61 1220		Yekûn 7080	
Minhâ'l-ihracât			
Resm-i kismet 675	Dellâliye 61	Kaydiye-i defter 41	Semen-i varaka minhâ 15
Yekûn 792			
Sahhu'l- bâkî 6288 Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' ve zimem + <u>20000</u> Yekûn-ı takdîm-i bahâ 26288			
Hisse-i ibn-i merkûm Seyyid Ahmed 2096 eşyâ-i mebîa'dan ve zimemden hissesi + <u>6666 26</u> takdîmiden hissesi 8762 26		Hisse-i ibn-i merkûm Abdullah 2096 kezâ + <u>6666 26</u> kezâ 8762 26	
Hisse-i ibn-i sağır merkûm Gâlib 2096 kezâ + <u>6666 26</u> kezâ 8762 26			

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ibn-i kebîr merkûm Abdullah Efendi eşyâ-i mebâ' ve zimemden hisse-i irsiyesi olan iki bin (2) doksan altı gurus tereke-i müteveffâ-yı merkûma vâzî'u'l-yed bulunan vasiyy-i merkûm Seyyid Ahmed yedinden tamâmen (3) ve kâmilen meclis-i şer'de ahz u kabz eylediği ve sağîr-i mezbûr Mehmed Gâlib'in kezâlik eşyâ-i mebâ'dan ve zimemden hisse-i (4) irsiyesi olan iki bin doksan altı gurus vasiyy-i merkûm Seyyid Ahmed ma'rifetiyle istirbâh olunub (5) hâsıl olunan nemâsından sağîr merkûm Mehmed Gâlib'in nafaka ve kisvesine sarf etmek üzere vasiyy-i merkûm (6) zimmetinde idiği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 71 (28a-1) Kadı karyesi mütemekkinlerinden ve Rum milletinden Uzunsava veledi Pakof'un mirasçılarının tespit edilip terekesinin taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Kadı karyesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Aliyye tebe'asının Rum milletinden iken bundan akdem (2) vefât eden Uzunsava veled-i Pakof veled-i Ohannes'in verâseti zevce-i metrûkesi Peraşkuh bint-i (3) Tosa ile kendisinden mukaddem vefât eden diğzer zevcesi Despina bint-i Yani'den mütevellid sulbî sağîr oğlu (4) Sebledi ve yine kendisinden mukaddem vefât eden zevcesi Veslika bint-i Sava'dan mütevellid (5) ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Yani ve sulbiye kebîre kızı Panayid'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (6) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kîbel-i (7) şer'den vasiyy-i mansûbu ceddi Papasoğlu İstefan veled-i Papas Yani ile verese-i ibn-i (8) kebîr merkûm ile bint-i kebîre ve zevce-i mezbûreden her birinin taleb ve ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le (9) tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve takdîm-i bahâ olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. (10) Fi'l-yevmi's-sâmin min Şa'bani'l-muazzam sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunub verese yedlerinde ibkâ olunan emlâk

<p>Mahalle-i mezbûrede vâki' arsası Sultan Bâyezîd vakfı olup fevkânî dört oda ve tahtânî iki ahır ma'a avluyu müştemil ebniyesi olan bir bâb menzil</p> <p style="text-align: center;">3000</p>	<p>Mahalle-i mezbûrede vâki' eşcârı mülk ve arsası vakıf olan bir bâb Rum bahçesi</p> <p style="text-align: center;">2000</p>
<p>Yekûn</p>	

5000		
Beşlik beş gurus hesabıyla bey' olunan eşyâ-i mebîa'		
Evân-i nühâs 6x10 60	Sarı sığır ineği ma'a nitâc 500	girebi/ keser/ tüfek .?.. 90
Masa/sandık/satır/sağır ve kebîr bıçak 2 32	Soğan 5/ fasülye 2/ sarımsak 5 12 20	Mısır kabak 4/ ....?.. tekne /sâc ayağı 1 40
çapa /nacak / bıçkı/balta / kalbur 3 20	Fide parası 370	
Yekûn 1024 2		
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet 150	Dellâliye 16	Kaydiye ve Semen-i varaka 19
Yekûn 186		
838 Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' dan + <u>5000</u> Yekûn-ı takdîmden 5838		
Hisse-i zevce-i mezbûre 104 30 eşyâ-i mebîa'dan + <u>625</u> takdîmden 729 30	Hisse-i ibn-i merkûm 293 13 kezâ + <u>1750</u> kezâ 2043 13	
Hisse-i ibn-i merkûm	Hisse-i bint-i mezbûre	

293 13 kezâ	146 26 kezâ
+ 1750 kezâ	+ 875 kezâ
2043 13	1021 26

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Peraşkuh eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan yüz dört guruş (2) otuz para ile takdîm-i bahâdan kezâlik hisse-i irsiyesi olan altı yüz yirmi beş guruş ki (3) cem'an min haysü'l-mecmû' yedi yüz yirmi dokuz guruş otuz para ki tereke-i müteveffâ-yı merkûm (4) vâzı'u'l-yed bulunan kebîr merkûm Yani yedinden meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği (5) ve bint-i kebîre mezbûrenin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan yüz kırk altı guruş (6) yirmi altı para ile ibn-i sağîr merkûm Sebledi'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan (7) iki yüz doksan üç guruş on üç para ki cem'an min haysü'l-mecmû' dört yüz otuz dokuz guruş (8) otuz parayı kezâlik merkûm Yani zimmetinde idiği işbumahalle şerh verildi.

Kayıt 72 (28b-1) Elalan karyesi mütemekkinlerinden ve Rum milletinden Panayot veledi Dimit'in mirasçılarının tespit edilip terekesinin taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Elalan karyesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Aliyye tebe'asının Rum milletinden iken bundan akdem fevt olan Panayot veled-i Dimit'in (2) verâseti zevce-i metrûkesi Balya bint-i Anastas ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağîr oğulları Vasil ve Nikola ve sulbiye sağîre kızları (3) Kerakya ve Tasya ve babası merkûm Dimit veled-i Panayot'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrûn-ı (4) mezbûrûnun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbları ceddî merkûm Dimit vereseden zevce-i mezbûre Balya'nın taleb ve ma'rifeti (5) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 27 Şa'ban sene 96

Beşlik beş guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Koca siyâh ve sarı sığır öküzü çift 1 750	Evân-i nühâs kıyye 4 fey 20 80	Saban demiri/ kazma 2/ balta/ urgan 1/ orak 65
Hamur teknesi 2/saman sepeti2 20	Hintâ kile 80	Mahlûc kabak 8 25
Yulaf kile 1 60	şa'îr kabak 5 10	Saman esmânı 60
Çulhalık 20	Çuval 10	Zevce-i mezbûre zimmetinde alacağı olub vasiyy-i merkûmun kabz eylediği 60
Hurdâvât 20	Yekûn 1190	
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet 29 30	Dellâliye 22 10	Kaydiye ve Semen-i varaka 40
Yekûn 56		
Sahhu'l-bâkî taksîmi beyne'l-verese: 1134		
Hisse-i zevce 143 10	Hssei ibn-i merkûm 275	Hisse-i ibn 275
Hisse-i bint 137 20	Hisse-i bint 137 20	Hisse-i ced 165 20

(1) Bâlâda murakkam zevce-i mezbûre Balya eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan yüz kırk guruş on para vasiyy-i merkûm Dimit yedinden (2) tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eylediği ibn-i sağırûn-ı mezbûrûn Vasil ve Nikola'nın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan iki yüz (3) yetmiş beşer guruşdan cem'an beş yüz elli guruş vasiyy-i merkûm Dimit zimmetinde idiği ve bintân-ı sağıretânın Kerakya ve Tasya'nın (4) eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan yüz otuz yedi guruş beş paradan cem'an iki yüz yetmiş beş guruş ki min haysü'l (5) mecmû' sekiz yüz yirmi beş guruş vasiyy-i merkûm Dimit zimmetinde idiği karye-i mezbûreye mürsel muhızır Hacı Abdullah ile (6) eytâm müdürü İbrahim Efendi inhâlarıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 73 (28b-2) Samsun'un Ermeni mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Sergiz veledi Ohan'ın mirasının tevzi ve taksîmi

(1) Fi'l-asl Eğinli olup medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Aliyye tebe'asının Ermeni (2) milletinden iken bundan akdem vefât eden Serkiz veled-i Ohan veled-i Adam'ın verâseti sâlifü'z-zikr (3) Ermeni mahallesinde sâkine zevce-i metrûkesi Bohi bint-i Abdal nâm hâturn ile mârru'z-zikr Eğin kazâsı (4) mahallâtından Ermeni mahallesinde sâkin ve sâkineler li ebeveyn er karındaşları İstefan ve Karabet ve li ebeveyn (5) kız karındaşları Saltana ve Meryem ve Hardim ve Merinrid ve Elmas'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l (6) enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vereseden ah-i merkûmân İstefan ve Karabet ve uht-ı (7) mezbûrûn taraflarından hisse-i irsiyelerini ahz u kabz ve kendilerine irsâl ve teslîme vekîl olduğu bin (8) iki yüz doksan altı senesi Şa'ban-ı muazzamın beşinci günü târihiyle müverrah mârru'z-zikr Eğin (9) kazâsı nâibi bulunan es-Seyyid Ebûbekir Hilmi Efendi'nin imzâsıyla mümzâ ve hatmiyle mahtûm yedinde (10) olup isbât-ı verâset ve vekâlet hücceti nâtik olduğu üzre ber minvâl-i meşrûh müddeâ'sını ve mazmûn (11) hüccet-i mezkûreyi ânifü'z-zikr Eğin kazâsı mütemekkinlerinden ve her biri Devlet-i Aliyye tebe'asının Ermeni (12) milletinden Ohannes veled-i Orahim Karabet veled-i Keter ve Ohannes veled-i Agop ve ba'dehû Samar veled-i Nikos nâm (13) müzekkîlerden evvelen sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye makbûlu'ş-şehâde eyledikleri ihbâr olunan (14) sâlifü'z-zikr Eğin kazâsı mütemekkinlerinden ve Ermeni milletinden Karabet veled-i Abdal ve Serap veled-i (15) Karabet nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhik (16) olan kazâ-i mezkûr mütemekkinlerinden Sergiz veled-i Nikos ile zevce-i mezbûre

Bohi'nin (17) taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve defter olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (18) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin min Şa'bani'l-muazzam sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Lirası yüz guruş hesâbıyla bey' olunan eşyâ-i mebîa'dan

.dükkânında mevcûd bulunan ....?.... mâl esmânı olan lira aded 56 5600		nakd-i mevcûdu lira aded 9 mecîdiye 2 940	
Mümteni' husûl bâ defter alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabul eylediği lira aded 3 300		Dimi yüzlü ot yastık 8 ve köhne minder 2 58	
Köhne kilim /yün memlû sedir/ şamdan 2/ duhân tablası 3 62		Köhne yorgan / masa/ çuval 2 58 ? 80	
Evân-ı nühâs kıyye 5,5 fey 12,5 70	Def'a köhne yorgan 8	Hamam takımı 71	?bez top2 ? top 3 frenk şalı 159
Mendil aded 8 havlu aded 2 40	İpekli gizi top 60	Yastık yüzü 2 10	Nev ibrişim dirhem 32 37
?	İngilizkârî sâat 210	Köhne kürk /köhne elbise esmânı 450	
Yekûn:8253			
Minhâ'l-ihracât			
Masârifî hafriye ve resm ve hâne kirâsı ve dükkân kirâsı ve emlâk vergisi için.verilen			

1153		
Resm-i kısmet	Dellâliye	Kaydiye ve semeni varaka
178	140	16
Yekûn:1487		
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm		
6766		
Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i ahi'l-merkûm	Hisse-i ahi'l-merkûm
Eşyâ-i mebâ' ve zimemden hissesi 1691 20	Kezâ 1268 20	Kezâ 1268 20
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	Hisse-i uhtu'l-mezbûre	Hisse-i uhtu'l-mezbûre
Kezâ 507 20	Kezâ 507 20	Kezâ 507 20
Hisse-i uhtu'l-mezbûre	Hisse-i uhtu'l-mezbûre	
Kezâ 507 20	Kezâ 507 20	

(1) Gâib ve gâibe mezbûr Karabet ve İstefan ve mezbûre Saltana ve Meryem ve Hardim ve Merinrid (2) ve Elmas'ın eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyeleri olan cem'an beş bin yetmiş dört buçuk guruş vekîl (3) kendilerine teslîm etmek üzere vekîl merkûm Sergiz tereke-i müteveffâ-yı merkûma vâzıa'tü'l-yed bulunan (4) zevce-i mezbûre yedinden meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 74 (29a-1) Aslen Çorumlu olup Samsun'un kışla hastahanesinde vefat eden asker Ali bin Mustafa'nın varisleri olmadığından terekesinin tekrar ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Çorum kazâsı ahâlîsinden dördüncü ordu-yu hümâyûnun altıncı alay birinci (2) tabur ve sekizinci bölüğü tâli müstahfız neferâtından olup mensûb olduğu ordu-yu hümâyûn cânibine azîmet (3) etmek üzere reh-i resti bulunan kürsî-yi livâ bulunan medine-i Samsun'un kışla-yı hümâyûn hastahânesinde (4)

vefât eden Ali bin Mustafa bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden (5) müteveffâ-yı merkûmun kâffe-i terekesi mensûb olduğu alayına irsâl olunmak üzere medîne-i Samsun'da (6) mukîm topçu Binbaşı Ahmed Efendi taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve defter olunan (7) müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 6 Zilka'de sene 96 Bâ fiyât-ı mîrî beşlik beş guruşdan Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'

Köhne fes aded 7 43	Manusa top 3 36	Yazma aded 3 9
Köhne çorab don ve gömlük 15 21	Sîm mecîdiye 1 rub'1 25	Ustura 1 2 20
Beşlik aded 1 5	Yekûn Varaka bahâsı minhâ	141 20 - 1 140 20

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyâtı mîrî beşlik beş guruşdan yüz kırk guruş yirmi parayı usûlüne (2) tatbîkan alayına irsâl olunmak üzere Samsun'da mukîm topçu binbaşı Ahmed Efendi tamâmen ve kâmilten ahz (3) ve kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 75 (29b-1) Aslen Zileli olup Samsun'un kale topçusu rediflerinden iken vefat eden Ali bin Hasan'ın terekesinin beytülmale iadesi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Zile kazâsı ahâlîsinden dördüncü ordu-yu hümâyûna mensûb (2) ve asâkir-i şâhânenin medîne-i Samsun'da kale topçusu redif neferâtından iken tophâne-i hümâyûnun hastahânesinde (3) vefât eden Ali bin Hasan bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı (4) merkûmun kâffe-i terekesi cânib-i beytülmale âid ve râci' olmak zu'muyla livâ-i mezkûrda bu makûle bilâ-vâris (5) ma'rûf ve ma'rûfe vefât edenlerin terekelerini ahz u kabza me'mûr olan hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi (6) ve beytülmal emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından mürsel

vekîl-i müseccili şer'isi topçu binbaşısı (7) Ahmed Efendi'nin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve defter olunan müteveffâ-yı merkûmun (8) terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 6 Zilka'de sene 96

Köhne entâri aded 1 13	Köhne fanila 1 15	Köhne don ve gömlek 2 4
Köhne mendil 3 2	Kesesinden zuhûr eden sîm mecîdiye 100	
Yüz yirmi guruş kâime bedelinden 32		kesesinden zuhûr eden bâ fiyat-ı mîrî metelik akçe 27 30
doksan beş senesi mart ibtidâsından ağustos nihâyetine değin ma'âş 180	Yekûn Varaka bahâsı minhâ	375 30 ___1 374 30

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyat-i mîrî metelik iki yüz yetmiş dört guruş otuz para ve yüz guruş sîm (2) mecîdiye ki cem'an üç yüz yetmiş dört guruş otuz parayı usûlüne tatbîkan idhâl-i cedvel olunarak (3) mensûb olduğu ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzere kale topçu binbaşısı Ahmed Efendi tamâmen ve kâmilen (4) ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 76 (29b-2) Aslen Amasyalı olup Samsun'un Tophanei hümayun hastahanesinde vefat eden asker Mehmed bin Süleyman'ın varisleri olmadığından terekesinin tekrar ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Geldigelen kazası kurâsından Haroz karyesi (2) ahâlîsinden dördüncü ordu-yu hümâyûna mensûb asâkir-i şâhânenin kur'a firârîsi neferâtından olub (3) medîne-i Samsun'da tophâne-i hümâyûn hastahânesinde vefât eden Mehmed bin Süleyman bin Abdullah'ın (4) zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı kâffe-i terekesi mensûb olduğu (5) ordusuna irsâl olunmak üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu binbaşısı Ahmed Efendi'nin (6) taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l müzâyede bey' ve

defter olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmun (7) terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâdis min Zilka'deti's-Şerife sene (8) sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Bâ fiyât-ı mîrî beşlik beş guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey'olunan eşyâ

Köhne fes 1 kuşak 2 11	Don 1 gömlek 2	Bez şalvâr 3 30
Nakd-i mevcûdu lira rub'u 125	Sîm mecâdiye 20	Mecâdiye rub'u beşlik aded 1 55 5
Beşlik akçe 1	Yekûn 222 30 Varaka bahâsı minhâ - 1 221 30	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî metelik yetmiş iki guruş otuz para ve yüz yirmi beş (2) guruş ve mecâdiye yirmi beş guruş ki cem'an iki yüz yirmi beş guruş otuz para ki usûlüne (3) tatbîkan idhâl-i cedvel olunarak mensûb olduğu ordu-yu hümâyûnuna irsâl etmek üzere (4) kale topçu binbaşısı Ahmed Efendi tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 78 (30a-1) Madenkabı oymağının Yayla karyesinde vefat eden Hatiroğlu Süleyman Efendi'nin miras taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Madenkabı oymağının Yayla karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden (2) Hatiroğlu Süleyman Efendi bin Mehmed bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine bint-i Mehmed ile mezbûreden (3) mütevellid sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Yusuf ve sulbiye kebîre kızı Hanife'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer' (4) i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i kibâr merkûmânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le (5) tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i

müteveffâ-yı merkûmdur ki (6) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi't-tâsi' min Şevvâli'l-mükerrerem sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Beşlik beş guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan emlâk ve eşyâ

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb menzil 1000		Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahır müştemil bir bâb menzil 500		
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî bir bâb samanhâne ma'a harman 100		Yine karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 100		
Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb kebîr anbâr 1000		Karye-i mezbûrede vâki' köhne sergen 20		
bir re's kır esb ma'a takımda nısf-ı hissesi 300		bir re's câmûş ineği 600		
bir re's gök merkeb 200		araba ma'a takım 200		
elma ağacı aded 12/armud ağacı aded 12 200		Yekûn 4220		
Minhâ'l-ihrcât				
Mehr-i zevce	Resm-i kısmet	Dellâliye	kaydiye	Semen-i varaka minhâ
150	102	84	7	3

Yekûn: 346		
Sahhu'l-bâkî: 3874		
Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i ibn-i merkûm	Hisse-i ibn-i merkûm
484 5	968 20	968 20
Hisse-i ibn-i merkûm	Hisse-i bint-i mezbûre	
968 20	484 15	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Emine'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan dört yüz seksen (2) dört guruş beş para ve ibnân-ı kebîrân merkûmân Ahmed ve Mehmed'in hisse-i irsiyesi olan dokuz (3) yüz atmış sekiz guruş yirmişer paradan cem'an bin dokuz yüz otuz yedi guruş (4) ve bint-i kebîre mezbûre Hanife'nin kezâlik ber mûcib-i kassâm hissesi olan dört yüz seksen (5) dört guruş on beş parayı tereke-i müteveffâ-yı merkûm vâzı'u'l-yedi mütehakkık olan ibn-i kebîr (6) merkûm Yusuf yedinden her biri tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediklerini karye-i mezbureye (7) taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi (8) inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 79 (30a-2) Sadibey mahallesinden Hüsrev Ağa ibni Abdullah'ın borcu mirasından fazla olduğundan mirasının satılıp meblağın alacaklılara taksîmi

(1) Canik Sancağında Kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sadibey mahallesinde (2) sâkin iken bundan bir sene mukaddem vefât eden ıstabl-ı âmire müdürlüğü pâyelilerinden izzetli (3) Hüsrev Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Gülfem Hanım (4) ibnet-i Ebûbekir Ağa'dan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı cihetle kâffe-i terekesinin (5) sülüsü cânib-i beytûlmâle âid ve râci' ise de müteveffâ-yı merkûmun deyni terekesinden (6) ezyed olmağla tereke-i kâsırasını kabz deyn-i müsbetesini zikr-i âtî dâyinine guremâ vechiyle idâne (7) kıbel-i şer'den dahî vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn kılınan Canik Sancağı muhâsebecisi ve beytü'l-mâl (8) emîni İzzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından vekîl-i müseccil-i şer'isi mâl-i eytâm (9) müdürü İbrahim Efendi ibn-i

Mustafa ve ashâb-ı hukûk taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i (10) şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve dâyin-i merkûm guremâ vechiyle verilen tereke-i müteveffâ-yı (11) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-aşr min şehr-i Rebiulevvel (12) sene sitte ve tis'în mi'eteyn ve elf

Beşlik beş gurusu hesâbıyla bi'l-müzâyede bey'olunan emlâk

Mahalle-i mezbûrede vâki' fevkânî üç oda ve tahtânî bir oda ve bir matbah müştemil bir bâb menzil
10150
1522 20 beşlik akçe olub liraya tahvîlinde iskontosu minhâ
8626 20

Kâime hesâbıyla bi'l-müzâyede bey'olunan eşyâ-i mebâ'dan

Mendil yüzlü penye şilte 270	Kırmızı basma yüzlü penye şilte 377	Evân-ı nühâs kıyye 5,5 fey 65 308
Eczâlî kaval tüfek 335	Tunç kapaklı sahan aded 5 ma'a kapak 261	Penye memlû yüz yastığı 2 110
Köhne çoka seccâde 66	Köhne sevâyi yüzlü yorgan 280	Köhne basma yüzlü yorgan 175
Köhne esb ..?.. 200	Kadife köhne yelek 1 52	Köhne selamlık elbisesi ma'a pantolon 730
Köhne şayak pantolon 160	Def'a köhne şayak pantolon 39	Köhne çoka yüzlü kürk 181

Kaba müsta'mel kürk 65	Köhne bohça 39	Müsta'mel boy kürkü 210
Sîm döbit dirhem 100 fey 15 1500	meşe saat 1/ma'a kadîm kordon 1350	Sağîr tekneli çekmece 200
Basma kelâm-ı kadîm hediyesi 30	Yazma ve delâil-i hayrât hediyesi 120	Sağîr gaz lambası 2 26
Altı ateşli tabanca 1205	Köhne sako /pantolon 2/palto 600	Ot memlû yan minderi 2 yastık5 100
Kebîr ve sağîr küp aded 5 200	müsta'mel halı seccâde 2 265	Kebîr köhne sandık 130
Yekûn → 9734 -7576 Meblağ-ı mecmû' mezkûr kâime olmağla ber mûcib-i irâde dört buçuğu bir lira hesâbıyla liraya tahvîl olunmuşdur. 2168 +8627 20 Bi'l-müzâyede bey' olunan menzil-i merkûmun esmânı 10795 20		
Minhâ'l-ihracât		
Techîz tekfin 400	rüsûmâta kefâletden dolayı deyni olup bâ ilm-u haber verilen 67	
Dellâliye eşyâ-i mebâ' 215 20	Kaydiye 16	

Semen-i varaka minhâ	Yekûnu'l-ihrâcât
10	708 20
Sahhu'l-bâkî	
10087	
Bin iki yüz doksan altı senesi Cumâdilevveli'nin yirmi dokuzuncu günü târihi ile müverrah taraf-ı şer'den verilen mahkûmun bih i'lâm-ı şer' mücibince zevce-i mezbûre Gülfem Hanım'a deyni lirâ-yı osmânî aded 15	
<u>Meblağ</u>	<u>minhâ'l-gurâme</u>
15000	10087

(1) Bâlâda ismi muharrer dâyinine guremâ vechiyle alacağını müteveffâ-yı merkûmun terekesine kibel-i şer'den vasî ve kayyım nasb (2) olunan eytâm müdürü İbrahim Efendi ma'rifetiyle tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 80 (30b-1) Oyumca karyesi sakinlerinden Karaköseoğlu Mehmed bin Mustafa'nın varislerinin tespit edilip mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Oyumca karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Karaköseoğlu Mehmed bin Mustafa (2) bin Osman'ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Halime bint-i Ömer nâm Hâtun ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî (3) kebîr oğlu Mustafa ve sulbiye sâğîre kızı Fâtıma ve anası Ayşe bint-i Ahmed'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer (4) i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sâğîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbu ammîleri (5) Ahmed ibn-i mezbûr Mustafa ile ümm-i mezbûre Ayşe'nin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm (6) ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyye ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (7) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve fevkânî dört oda ve tahtânî iki ahır müştemil menzilde iki sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 1000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb anbârda iki sehmde bir sehm 500
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd tahtânî iki bâb lâz odasında kezâlik iki sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 250	Yekûn 1750

Beşlik beş guruh i'tibâriyle bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Câmûş öküzü çift 1 2000 <u>1000</u> 1000	Sığır öküzü re's 1 300 Karındaşı Ahmed <u>150</u> Hissesi 150	Sığır ineği re's 2 600 Kezâ <u>-300</u> 300
Müsta'mel şal kilim 25 Kezâ <u>-12 2</u> 12 2	Nühâs 900 Kezâ <u>-450</u> 450	Araba ma'a takım 300 Kezâ <u>-150</u> 150
Saban demiri çift 2 100 Kezâ <u>- 50</u> 50	Balta/girebi/çapa aded 3 50 Kezâ <u>- 25</u> 25	Sâc ayağı 1 köhne 1 Kezâ 45-27 =18

Kebîr çan 1/burgu1/testere 2 34 Kezâ <u>-17</u> 17	Yulaf kile 25*30 750 Kezâ <u>-325</u> 325	Hevenk duhân batmânı 30*50 1500 Kezâ <u>-750</u> 750	
Taş değirmen 1 20 Kezâ <u>-10</u> 10	salac ağaç aded 5 100 Kezâ <u>-50</u> 50	Hurdâvât-ı menzil 20 Kezâ <u>-10</u> 10	
Yekûn eşyâ-i mebîa'dan 3465			
Minhâ'l-ihracât			
Techîz tekfin 400	Mehr-i zevce-i mezbûre 501	Resm-i kısmet 108	Dellâliye 67
Kaydiye ve semen-i varaka minhâ 10			
Yekûnu'l-ihracât 1086			
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese Yekûn-ı ez gayr-i ihracât 2379 Yekûn-ı takdîm-i bahâ <u>1750</u> 4129			
Hisse-i zevce-i mezbûre Halime Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 297 15		Hisse-i ümm-i mezbûre Ayşe kezâ 394 33	

Takdîmden hissesi	+ 218 30	kezâ	+ 291 6
	516 5		685 39
Hisse-i ibn-i kebîr merkûm Mustafa		Hisse-i	
1125	12	kezâ	562 26
+ 826	28	kezâ	+413 14
1952	00		976 00

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Halime'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki yüz doksan yedi guruş (2) on beş para ve ümm-i mezbûre Ayşe'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç yüz doksan dört guruş (3) otuz üç para ve ibn-i kebîr merkûm Mustafa'nın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin yüz yirmi beş guruş (4) on iki para ki cem'an bin sekiz yüz on yedi guruş otuz para ve bint-i sağire mezbûre Fâtıma'nın eşyâ-i (5) mebîa'dan hissesi olan beş yüz atmış iki guruş yirmi altı para vasiyy-i merkûm Ahmed ma'rifetiyle istirbâh (6) olunub nemâsından sağire-i mezbûrenin nafakasına sarf olunmak üzere min haysü'l-mecmû' iki bin (7) üç yüz yetmiş dokuz guruş vasiyy-i merkûm zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel kâtib (8) Naim Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 81 (31a-1) Beylik karyesinden ve Rum milletinden Kiryako veledi Lefter'in varislerinin tespit edilip mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Beylik karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin (2) Rum milletinden Naklioğlu Kiryako veled-i Lefter veled-i Yani'nin verâseti zevce-i metrûkesi Sabiye bint-i Anastas ile (3) mezbûreden mütevellide sulbiye sâğire kızları Sofya ve Kerakya ve sulbiye kebîre kızları Elena ve Tasya ve kendisinden (4) mukaddem fevt olan oğlu Lefter'in sulbî sağîr oğlu Kiryako'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer (5) i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrûn mezbûrûnun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i (6) mansûbeleri zevce-i mezbûre Sabiye ile bint-i kebîre mezbûre Elena ve Tasya'nın talep

ma'rifetleri (7) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm (8) olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin min Muharremi'l-harâm (9) sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahırî müştemil bir bâb menzil 800	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l- hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 500	
Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb nısf-ı anbâr 600	Karye-i mezbûrede (vâki') terekesinde bir sehm hisse ? 50	
Yekûn 2400		
Beşlik beş yüz guruş hesabıyla Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ		
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb oda 400	Bir bâb duhân damı 600	Def'a öküz damı bâb 1 245
Câmûş öküzü çift 1000	Siyâh câmûş ineği ma'a nitâc 1400	Araba ma'a takım 501
Cedîd araba tekeri çift 1 80	Saban demiri çift 40	? 25
Su fiçısı /zincir 180	Kaval tüfek 1 256	Balta/orak/çapa/burgu 51

Evân-ı nühâs 289	Bir re's doru esb ma'a takım 300	Bir re's sığır öküzü 300	
Duhân batmân 620	Germencik karyesinden zimmetinde bâ defter yirmi buçuk mecîdiye alacağı vasiyye-i mezbûrenin kabz eylediği		
Yekûn 70966			
Masârif-i hafriyesi 400	Resm-i kısmet 334	Dellâliye 208	Kaydiye ve semen-i varaka 28
Yekûn →950			
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese			
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' ve zimem		10016	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ		+ 2400	
		12416	
Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 1252 9	Kezâ 1668 12	Kezâ 1668 12	
Takdîmden hissesi + 300 0	Kezâ + 400 00	Kezâ + 400 00	
1552 9	2068 12	2068 12	
Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i ibnu'l-ibn	
Kezâ 1668 12	Kezâ 1668 12	Kezâ 2085 15	
Kezâ +400 00	Kezâ + 400 00	Kezâ + 500	
2068 12	2068 12	2585 15	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam benât-ı mezbûrâtın eşyâ-i mebâ'dan ve zimemden hisse-i irsiyeleri olan bin altı yüz atmış (2) sekiz guruş on iki paradan cem'an iki bin altı yüz yetmiş üç guruş sekiz para ve sağîr-i mezbûr Kiryako'nun (3) kezâlik eşyâ-i mebâ' ve zimemden hisse-i irsiyesi olan iki bin seksen beş guruş on beş para ki min haysü'l (4) mecmû' sekiz bin yedi yüz elli sekiz guruş yirmi para vasiyye-i mezbûre ma'rifetiyle istirbâh olunub (5) sağîr-i mezbûrünün nafaka ve kisvesine nemâsından sarf olunmak üzere vasiyye-i mezbûre zimmetinde idiğini karye-i (6) mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel Hacı Abdullah Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi (7) inhâ ve takrîrleriyle işbumahalle şerh verildi.

Kayıt 82 (31b-1) Çakırlar karyesinden Hasan bin Hüseyin'in mirasçılarına amcaları Mehmed'in vasi tayini

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Çakırlar karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hasan bin Hüseyin (2) bin Abdullah'ın verâseti sulbî sağîr oğlu Ali ve sulbiye sağîre kızı Emine'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (3) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den (4) vasiyy-i mansûbları li ebeveyn ammîleri Mehmed ibn-i mezbûr Hasan'ın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr (5) ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (6) ber vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min Cemâziyelevvel sene sitte ve tis'in (7) ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahır müştemil bir bâb menzilde dört sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 800	Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne ma'a harmanda kezâlik hissesi 400
Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb sergândan kezâlik bir sehm hissesi 40	Karye-i mezbûrede vâki' tahtânî iki odayı müştemil bir bâb lâz odasında kezâlik hissesi 100

Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb anbarda kezâlik hissesi 100	Yekûn 1440
Müteveffâ-yı merkûmun karındaşları Mehmed ve Hüseyin ve ahi'l- ibn İsmail ile müşterek mâlları olub beşlik beş gurus hesabıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ	
Siyâh câmûş öküzü çift 1 800 Karındaşları Mehmed ve - 600 Hüseyin ahi'l-ibn hissesi 200	Siyâh ve ala sığır öküzü 1 400 Karındaşları Mehmed ve - 300 Hüseyin ahi'l-ibn hissesi 100
Çengel boynuzlu siyah câmûş ineği maa nitâc 410 Karındaşları Mehmed ve - 307 20 Hüseyin ahi'l-ibn hissesi 102 20	? câmûş ineği 49 Kezâlik - 39 ?
Altun câmûş ineği maa nitâc 455 Kezâlik - 341 10 113 30	Def'a çengel boynuzlu câmûş ineği 403 Kezâlik - 301 30 101 10
Câmûş ineği maa nitâc 305 Kezâlik - 228 30 76 10	Câmûş tosunu ?
Süğül? ve çengel boynuz sığır ineği maa nitâc 257	Alaca sığır ineği maa nitâc 261 Kezâlik - 185 30

Kezâlik - <u>193</u> 64	75 10
Gök sığır ineği maa nitâc 270 Kezâlik - <u>202 20</u> 67 20	Kuyruğu üskül sığır tosunu ?
Ala ve Kuyruğu üskül sığır tosunu 80 Kezâlik - <u>60</u> 20	Araba maa takım 200 Kezâlik - <u>150</u> 50
Evâmı nühâs 120 Kezâlik - <u>90</u> 30	? maa takım hinta kile 100x2 200 Kezâlik - <u>150</u> 50
Şa'ir kile 40x2 80 Kezâlik - <u>60</u> 20	Yulaf kile 20x4 80 Kezâlik - <u>60</u> 20
Hurdâvât-1 menzil 100 Kezâlik - <u>75</u> 25	
Yekûn → 1229	

Techîz tekfîn	Resm-i kısmet	Dellâliye eşyâ-i mebâa'	Kaydiye ve semen-i varaka
300	59	25	10
Yekûn 394			
Sahhu'l-bâkî			
835 Yekûn-ı ez gayri ihrâcât eşyâ-i mebâa'			
+1440 Yekûn-ı takdîm			
2275			
Hisse-i ibn-i mezbûr Ali		Hisse-i bint-i mezbûre Emine	
Eşyâ-i mebâa'dan	556 26	Kezâ	278 13
Takdîmden	+ 960	Kezâ	+480
	1516 26		758 13

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam ibn-i sağır merkûm Ali'nin eşyâ-i mebâa'dan hisse-i irsiyesi olan beş yüz elli (2) altı guruş yirmi altı para ve bint-i sağıre-i mezbûre Emine'nin kezâlik eşyâ-i mebâa'dan hisse-i irsiyesi (3) olan iki yüz yetmiş sekiz guruş on üç para ki cem'an sekiz yüz otuz beş guruş vasî (4) merkûm Mehmed ma'rifetiyle istirbâh olunub sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve kisvelerine sarf olunmak (5) üzere vasiyy-i merkûm Mehmed zimmetinde idiğini karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin (6) Efendi ile muhızır Hacı Abdullah Efendi inhâlarıyla işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 83 (32a-1) Taflan karyesinden ve Rum milletinden Lefter veledi Andon'un mirasının tevzi ve taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Taflan karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i aliyye'nin (2) Rum milletinden Lefter veledi Andon veledi Sava'nın verâseti zevce-i metrûkesi Despina bint-i Papas Timos (3) ile

mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Andon ve sulbiye kebîre kızı Kerakya ve sulbiye sağîre (4) kızı Atena ve sulbî sağîr oğlu Pandil'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân (5) olduktan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kîbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri anaları (6) zevce-i mezbûre ile verese-i kibâr merkûmânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm (7) ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (8) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min Muharremi'l-harâm sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir ahır müstemil bir bâb menzil 2000		Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 300	
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb kebîr anbâr 500		Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb duhân damı 200	
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb fırın 100		Yekûn 3100	
Bir re's câmûş ineği ve bir sığır öküzü 1000	Bir re's alaca sığır ineği ma'a nitâc 300	Evân-ı nühâs fey 20 kıyye 6 120	Araba ma'a takım 100
Saban demiri ma'a takım çift 1 50	Köhne döşek yastık yorgan 50	Büyük duhân batmân 30*9 270	Ocak zinciri /sâc ayağı 15
Balta çapa orak 2 30	Su fiçısı 20	Yayık/el değirmeni 25	Köhne çulhalık 15

Yulaf kile 30*2 60	Köhne çuval 10	Hurdâvât-ı menzil 50	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' 2115			
Minhâ'l-ıhrâcât			
Masârif-i hafriyesi 50	Resm-i kısmet 118	Dellâliye eşyâ-i mebîa' 42	Kaydiye ve semen-i varaka minhâ 11
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese → 671			
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' dan 1444			
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk <u>+3100</u>			
4544			
Hisse-i zevce-i mezbûre		Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i ibn-i merkûm
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	180 20	Kezâ 210 23	Kezâ 421 6
Takdîmden hissesi	<u>+ 387</u> <u>20</u>	Kezâ <u>+452</u> <u>3</u>	Kezâ <u>+904</u> <u>6</u>
	568 00	662 26	1325 12
Hisse-i ibn-i mezbûr		Hisse-i bint-i mezbûre	
Kezâ	421 6	210 23	
Kezâ	<u>+904</u> <u>6</u>	<u>+452</u> <u>3</u>	
	1325 12	662 26	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan yüz seksen guruş yirmi para ibnân-ı (mezbûrân) (2) kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan iki yüz on guruş yirmi üçer paradan cem'an dört yüz yirmi ? (3) altı para ve ibn-i sağîr merkûmun eşyâ-i mebîa'dan hissesi olan dört yüz yirmi bir guruş altı

para ki (min haysü'l) (4) mecmû' bin yirmi iki guruş otuz dört para ibn-i kebîr merkûm Andon zimmetinde idiğini karye-i (mezbureye) (5) taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin (inhâsıyla (6) işbu mahalle şerh verildi.)

Kayıt 84 (32b-1) Kadı karyesinden ve Rum milletinden Aleksi veledi Haralanbi'nin varislerinin tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Kadı karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin (2) Rum milletinden Aleksi veled-i Haralanbi veled-i Padolpet'in verâseti zevce-i metrûkesi Mebrokora bint-i Padali (3) ile sulbî kebîr oğlu Haralanbi ve sulbî sağır oğlu Nikome ve sulbiye sağıre kızı Toraşiye'ye münhasıra ba'dehû (4) zevce-i mezbûre Mebrokora dahî vefât edip onun dahî verâseti sadrî kebîr oğlu Haralanbi ve sadrî (5) sağır oğlu Nikome ve sadriye sağıre kızı Toraşiye'ye isâbeti bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir (6) ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûbları li ebeveyn er (7) karındaşları merkûm Padolpet'in taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' (8) ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî (9) zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min Saferi'l-hayr sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî dört oda ve tahtânî bir matbah ve bir ahırî müştemil bir bâb menzil 10000	Yekûn 10000
---	----------------

Bi'l-müzâyede bey'olunan eşyâ

Köhne kilim 5 300	Köhne kürt canfes 20	kıtık memlû yastık 1 yan minderi 3 250	def'a kıtık memlû yastık 6 50
----------------------	-------------------------	--	-------------------------------------

Sağır masa 2 / sandalye 6 100	Nühâs kıyye 15 fey 15 225	Beyâz çanak 6 12	Müsta'mel canfes entâri / çoka kablı kürk 150
Nühâs mangal 30	Basma yüzlü yorgan 2 80	damasko yüzlü yorgan 50	Yün memlû yastık 4 50
Müsta'mel yün memlû döşek aded 3 250	Köhne sandık 1 20	Hurdâvât-ı menzil 100	Yekûn 1687
Resm-i kısmet 292	Dellâliye eşyâ-i mebîa' 33	Kaydiye-i defter 18	Semen-i varaka minhâ 10
Yekûn 353			
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese			
Yekûn-ı ez ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'dan			1334
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk			<u>+10000</u>
			11334
Hisse-i ibn-i merkûm		Hisse-i ibn-i merkûm	
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	533 24	Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	533 24
Takdîmden hissesi	<u>+4000</u>	Takdîmden hissesi	<u>+4000</u>
	4533 24		4533 24
		Hisse-i bint-i mezbûre	
		266 32	
		<u>+2000</u>	
		2266 32	

(1) (Bâlâ-yı) kassâmda murakkam ibn-i sağîr merkûm Nikome'nin eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan beş yüz otuz (2) (üç) guruş yirmi dört para ve bint-i sağîre-i mezbûre Torashiye'nin kezâlik eşyâ-i mebâ'dan hissesi (3) (olan) iki yüz atmış altı guruş otuz iki para ki cem'an sekiz yüz guruş on altı para vasî (4) (merkûm) Haralanbi zimmetinde idiği karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel muhzır el-Hâc Abdullah Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim (5) Efendilerin inhâ ve takrîrleriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 85 (33a-1) Amasyalı kura neferi Mehmed bin Ali'nin varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağının Zeytun nâhiyesi kurâsından Alan karyesi ahâlîsinden ve asâkir-i (2) şâhânenin kur'a neferâtından olub memleketi cânibinden ordusuna azîmet etmek üzere iken reh-i resti bulunan medine-i (3) Samsun'a bi'l-vürûd kışla-yı hümâyûnda hastahânedede vefât eden Mehmet bin Ali'nin zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi (4) olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm (5) topçu Kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (6) bey'olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 27 Safer sene 97

Beşlik beş guruş i'tibârıyla müzâyede olunan eşyâ

Köhne ..?. ma'a ..?.köhne abâl yağmurluk 1 8	Köhne terlik 1 /başlık 1/ köhne basma entâri 2 12,5	Köhne don 2
Köhne gömlek 1 3	Donluk çift 1 ma'a çorab 3,5	Köhne bez torba1 kuşak 1 6
Nakd-i mevcûdu lirâ-yı osmânî aded 4 400	metelik akçe 15	

Yekûn	450
Semen-i varaka minhâ	- <u>1</u>
	449

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî dört yüz kırk dokuz guruş lirâ-yı osmânî ve beşlik akçe olarak alayına irsâl (2) etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 86 (33a-2) Samsun topçu taburundan bir askerin vefatı üzerine terkesinin tespiti ve varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Dördüncü ordu-yu hümâyûn mensûbâtından olub medîne-i Samsun'da topçu taburu ..?.. olub (2) tabur-ı mezkûr Kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail ve sevk me'mûru Hüseyin Efendi (3) ibn-i Mustafa ve tabur kâtibi Mustafa Efendi ibn-i Mehmed ve Yüzbaşı Halil Ağa ibn-i Mustafa ve Mülâzım (4) Mahmud Ağa ibn-i Mehmed'in taleb ve iltimâsı ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey'olunan (5) tereke esmânıdır ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Saferi'l-hayr (6) sene seb'a ve tis'in ve mie'teyn ve elf

Beşlik beş guruş hesâbıyla bey'olunan eşyâ

Köhne beylik kilim 30 30	Köhne şalvâr 20 mintan 20 52	Köhne ..?.. çuval 28 40	Köhne don 4/gömlek/çorab 15/ ? 40
Köhne döşek çarşafı 7 yastık ? 5 tahta papuç çift 4 yağmurluk 2 40	Köhne şilte 4 /soba? 2 60	Köhne askı 2 10	

Yekûn	
Yekûn-ı eşyâ-i mebia'dan	272
Semen-i varaka minhâ	- 1
	271

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî iki yüz yetmiş bir guruş bâlâda isimleri mezkûr kesân ma'rifetiyle ordusuna (2) irsâl etmek üzere fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi zimmetinde idiği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 87 (33a-3) Aşağı Çinik karyesinden ve Rum milletinden Heci Gorbiloğlu Nazari'nin mirasının eşi ve çocuklarına taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Aşağı Çinik karyesinde mütemekkin iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin (2) Rum milletinden Heci Gorbil oğlu Nazari veled-i Gorbil veled-i Heci Andon'un verâseti zevce-i metrûkesi Marya (3) Papa Yani ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbiye kebîre kızı Simle ve sulbî sağır oğlu Yani ve kendisinden (4) mukaddem vefât eden diğer zevcesi Anastasya bint-i Timol'den mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu ? (5) ve sulbiye kebîre kızları Sofya ve Aleksandra'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver (zâhir) (6) ve nümâyân olduktan sonra sağır-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kîbel-i şer'den vasiyy-i mansûbesi anası (zevce-i) (7) mezbûre Marya ile verese-i kibâr merkûmûnun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve (takdîm) (8) ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye ve beyne'l-verese bâ taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (9) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmis-sâmin-i aşr min şehr-i Rebiulevvel sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedlerinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî üç ahır müştemil bir bâb menzil 5000	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 1000
---	---

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd sergen 150	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb fırın 300	
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb hergel 100	Yekûn 6550	
Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ kâime ile		
Câmûş öküzü çift 1 1500	Câmûş ineği ma'a nitâc 500	Bir başer sığır düğesi 100
Cenbek kapısında sığır düğesinin nısf-ıı 50	Araba ma'a takım 300	Saban demiri ma'a takım çift1 50
Sürgü zinciri aded 1 25	Evân-ı nühâs 20x30 600	Döğen çift 1 40
Duhân batmân 45x21 945	Demir kayd bir re's kısrak 250	Ganem aded 3 fey 35 105
El değirmeni çift 1 20	Balta/orak 4/çapa 4 30	Yorgan 2/yastık 2/ döşek 2 60
Şal kilim/ordu kilimi 50	Hurdâvât-ı menzil 40	
Yekûn-ı eşyâ-i mebîa'dan 4665		
Minhâ'l-ıhrâcât		

Bâ vasiyyet masârif-i hafriyesi 2800	Resm-i kısmet 210 20	Dellâliye 93	Ve semen-i varaka kaydiye 23
Yekûn 3126			
Sahhu'l-ihracât			
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebâ' dan			1538 20
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk			<u>+6550</u>
			8088 20
Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i ibn-i merkûm	Hisse-i ibn-i merkûm	
Eşyâ-i mebâ'dan hissesi	Kezâ 384 18	Kezâ 384 18	
192 15	Kezâ <u>+1634 24</u>	Kezâ <u>+1634 24</u>	
Takdîmden hissesi <u>+818 30</u>	2019 2	2019 2	
1011 5			
Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	
Kezâ 192 9	Kezâ 192 9	Kezâ 192 9	
Kezâ <u>+817 12</u>	Kezâ <u>+817 12</u>	Kezâ <u>+817 12</u>	
1009 21	1009 21	1009 21	

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan yüz doksan iki guruş on beş (2) para dâyin sağır merkûm Yani'nin kezâlik eşyâ-i mebâ'dan hissesi olan üç yüz seksen dört guruş on (3) sekiz para ve bint-i sağîre-i mezbûre Simle'nin eşyâ-i mebâ'dan hissesi olan yüz doksan iki guruş ve dokuz (4) para ki cem'an yedi yüz yetmiş guruş dört para tereke-i müteveffâ-yı merkûma vâzî'u'l-yed bulunan ibn-i merkûm (5) Hasibka zimmetinde idiği ve bintân-ı kebîretân-ı mezbûretânın eşyâ-i mebâ' ve takdîmden hisseleri olan (6) bin dokuz guruşdan cem'an iki bin on dokuz buçuk guruş her biri ibn-i merkûm Hasibka (7) yedinden tamâmen ahz

u kabz eylediklerini karye-i mezbûreye taraf-ı şer’den mürsel kâtib Emin (8) Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi’nin inhâ ve takrîrleriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 88 (33b-1) Merzifonlu kale topçu neferinin varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi’l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Merzifon kazası kurâsından Dabacı karyesi ahâlîsinden (2) dördüncü ordu-yu hümâyûn medîne-i Samsun kale topçusu efrâdından olub reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-i (3) (hümâyûn) hastahânesinde vefât eden Karahasanoğlu Hasan bin ..?..zâhirde vâris-i ma’rûf ve ma’rûfesi (4) olmadığından müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun’da (5) mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi’nin taleb ve ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le tahrîr olunan (6) müteveffâ-yı merkûmun ma’âş defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 13 Rebiulâhir sene 97

Müteveffâ-yı merkûmun doksan üç ve doksan dört senesi nihâyetine kadar işlemiş olan ma’âşları bir kıt’a merbût mazbatası mûcibince bölük-i mezkûr sandığında matlubâtı olan kâime-i akçe alacağı 285	Doksan beş senesi işlemiş olan ma’âşından beş aylık akçe alacağı 150
Yekûn 435	
Semen-i varaka minhâ - 3	
432	
<u>-285</u> bir kıt’a mazbata mûcibince bölük-imezbûrun	
147 sandığında matlûbu	

(1) (Bâlâda) muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî yüz kırk yedi guruş beşlik akçe olarak alayına (2) (irsâl) etmek üzere mûmâ-ileyh Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 89 (34a-1) Amasyalı kale topçu neferi Salih bin Hasan'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya kazâsı kurâsından Emarin karyesi ahâlîsinden (2) dördüncü ordu-yu hümâyûn medîne-i Samsun kale topçusu efrâdından olub reh-i resti bulunan (3) medîne-i Samsun kışla-i hümâyûn hastahânesinde vefât eden Sâlih bin Hasan'ın zâhirde (4) vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu ordusuna (5) irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi (6) ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i (7) müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 23 Safer sene 97

Beşlik beş guruş hesâbıyla bey'olunan eşyâ

Köhne entâri/yelek/köhne fes	Çorap/gömlek/don 2	Al peşkiri 2/terlik2/?/ustura/?
9	8	10
Müteveffâ-yı merkûmun doksan üç senesinden doksan dört senesi gâyetine kadar işlemiş olan ma'âşının bir kıt'a merbût mazbata mûcibince bölük-i mezkûr sandığında matlubâtı olan kâime-i akçe alacağı		
390		
nakd-i mevcûdu mecîdiye 4/rub'u 3	Doksan beş senesi işlemiş olan ma'âşından sekiz aylık_iken beşlik akçe alacağı	
95	240	
Yekûn →	752	
Semen-i varaka minhâ	- 3	
Bölük-imezkûrun	749	
Kâime-i akçe deyni	390	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî üç yüz elli dokuz gurus beşlik parayı usûlüne tatbikan alayına (irsâl) (2) olunmak üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi

Kayıt 90 (34a-2) İskilipli redif askeri Terzioğlu Ömer'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe İskilib kazası mahallâtından Olur (2) mahallesi ahâlîsinden ikinci ordu-yu hümâyûnun altıncı alayının birinci tabur dördüncü bölük-i sâni redif (3) neferâtından olub mensûb olduğu ordu-yu hümâyûn cânibinden memleketi cânibine azîmet etmek (4) üzere reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'da tophâne-i hümâyûn hastahânesinde vefât eden Terzi (5) oğlu Ömer bin Mehmed'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun (6) ber vech-i âtî tereke esmânını mensûb olduğu ordusuna irsâl etmek üzere Samsun'da (7) mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti (8) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr (9) olunur. Fî 11 Rebiulâhir sene 97

Beşlik yüz para hesabıyla bey' olunan eşyâ

Köhne yağmurluk/ köhne şalvâr/ mintan 23	Köhne yelek/ fes/ gömlek 2 13	Pamuklu entâri 2/ torba 2 13
Nakd-i mevcûdu mecîdiye	20	
Yekûn	69	
Semen-i varaka minhâ	- 1	
	68	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l bâkî bâ fiyât-ı mîrî yirmi guruş mecîdiye ile kırk sekiz guruş beş ? (2) alayına irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olduğu (işbu) (3) mahalle şerh verildi.

Kayıt 91 (34b-1) Çorumlu redif askeri Yusuf bin Hasan'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Çorum kazâsı ahâlisinden ikinci ordu-yu hümâyûnun (2) altıncı alay birinci bölük-i sâlis redif neferâtından olub mensûb olduğu ordusundan memleketi (3) cânibine azîmet etmek üzere reh-i resti bulunan medîne-i Samsun'un kışla-yı hümâyûn hastahânesinde (4) vefât eden Yusuf bin Hasan bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından (5) müteveffâ-yı merkûmun kâffe-i terekesi mensûb olduğu alayına irsâl olunmak üzere medîne-i Samsun'da (6) mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i (7) şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. (8) Fî 13 Rebiulâhir sene 97

Beşlik yüz para hesâbıyla bey' olunan eşyâ

Köhne don/ gömlek/ yelek/ mintan 17	Kuşak 3 / bıçak/ fes 1/ keten torba 1 19	Çarık 1/ muşta/ kayış 1 (13 20)	Nakd-i mevcûdu beşlik akçe 5 20
Yekûn →	55		
Semen-i varaka minhâ	- 1		
	54		

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî elli dört guruş beşlik akçeyi usûlüne tatbîkan (2) alayına irsâl olunmak üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle (3) şerh verildi.

Kayıt 92 (34b-2) Samsun kale topçusu efradından Çondukoğlu Ali'nin varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya kazâsı mahallâtından Sesli mahallesi ahâlîsinden dördüncü (2) ordu-yu hümâyûn medîne-i Samsun kale topçusu efrâdından olub reh-i resti bulunan medîne-i Samsun (3) kışla-i hümâyûn hastahânesinde vefât eden Çondukoğlu Ali bin Ahmed'in zâhirde vâris-i (4) ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu ordusuna irsâl (5) etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in (6) taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (7) ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 13 Rebiulâhir sene 97

Beşlik yüz para hesâbıyla bey'olunan eşyâ

Don 4 / gömlek 4/ entâri 4 10 10	Yelek/ fes 2/ terlik 2/ eldiven 1 /yemeni 4 20
Tabaka/ çorab/ bel bıçağı/ cüzdan 4 30	? torba 1/ bir aded kilim 7 20
Müteveffâ-yı merkûmun doksan üç ve doksan dört senesinden işlemiş olan ma'âşından matlûbâtı olan kâime-i akçe 390	Doksan beş ma'âşından beşlik akçe ma'aş 240
Beşlik beş guruştan nakd-i mevcûdu 86	
Yekûn 740	
Semen-i varaka minhâ - 3 737	737
Bir kıt'a merbût mazbata mûcibince bölük-i mezkûr sandığında matlûbu	390
	347

(1) (Bâlâda) muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî üç yüz kırk yedi guruş kâime-i akçe olarak alayına irsâl (2) (olunmak) üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 93 (35a-1) Çorumlu redif neferi Hasan bin Ahmed'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Çorum kazâsı ahâlîsinden Uludere mahallesi ahâlîsinden (2) ikinci ordu-yu hümâyûnun altıncı alayının birinci tabur dördüncü bölüğü tâlî redif neferâtından (3) olub mensûb olduğu ordu-yu hümâyûn cânibinden memleketi cânibine azîmet etmek üzere reh-i resti (4) bulunan medîne-i Samsun kışla-i hümâyûn hastahânesinde vefât eden Yeni Süleyman oğlu Hasan bin (5) Ahmed'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun kâffe-i tereke (5) esmânını mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası (6) fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (7) bey' olunan olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 13 Rebiulâhir sene 97

Beşlik yüz para hesabıyla bey' olunan eşyâ

Sağır en'âm-ı Şerif 3 20	Köhne kuşak 2 5	Köhne şalvâr 1 1	Köhne mintan 2
Köhne entâri 4	Köhne kundura çift 5	Nakd-i mevcûdu mecîdiye 20	
Yekûn	40 20		
Semen-i varaka minhâ	- 3		
	37 20		

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî on yedi buçuk guruş beş akçe ile nakd-i mevcûdu? (2) aded sîm mecîdiye alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi (3) tamâmen ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 94 (35a-2) Samsun kale topçusu efradından Ömer Paşa oğlu Abdullah'ın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Zile kazâsı kurâsından __?__ karyesi ahâlîsinden dördüncü ordu-yu (2) hümâyûn medîne-i Samsun kale topçusu efradından olub reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-i hümâyûn hasta (3) hânesinde vefât eden Ömer Paşa oğlu Abdullah bin Yusuf'un zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi (4) olmadığından müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu ordusuna irsâl etmek üzere medîne-i (5) Samsun'da mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti (6) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan ma'aş defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 24 Rebiulâhir sene 97

Müteveffâ-yı merkûmun doksan iki ve doksan üç ve doksan dört senesi gâyetine kadar işlemiş olan ma'âşının bir kıt'a merbût mazbata mûcibince bölük-i mezkûr sandığında matlûbu olan kâime-i akçe alacağı 510	Doksan beş senesi işlemiş olan dokuz aylık beşlik akçe alacağı 270
Yekûn 780	
Semen-i varaka - 4 776	
<u>-510</u> Bir kıt'a merbût mazbata mûcibince bölük-i mezkûr 266 sandığında matlûbu	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî iki yüz atmış altı gurus beşlik akçe olarak alayına (irsâl) (2) etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle şerh verildi

Kayıt 95 (35a-3) İskilipli sanayi neferi Ahmed bin Mehmed'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe İskilib kazâsı kurâsından birinci ordu-yu (hümâyunun) (2) birinci alayın üçüncü tabur birinci bölüğü sanâyi' neferâtından olub mensûb olduğu ordusundan (memleketi) (3) cânibine azîmet etmek üzere reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-i hümâyûn hastahânesinde vefât (eden) (4) Ahmed bin Mehmed'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb (olduğu) (5) alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da mukîm topçu kolağası Ahmed Şükrü Efendi ibn-i (Hacı İsmail'in) (6) taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (ber vech-i âtî) (7) zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâbi've'l-ışrîn min Rebiulâhir sene seb'a ve tis'in ve mie'teyn ve elf

Beşlik yüz para hesabıyla bey' olunan eşyâ

Kundura çift 1 çorab çift 1 ?	Gömlek/? 13	mintan fes ma'a püskül 11	Şalvâr 1/ heybe 12	Nakd-i mevcûdu mecîdiye 3 60
Yekûn	110	20		
	- 2			
	108	20		

(1) Bâlâda muharrer sahu'l bâkî bâ fiyât-ı mîrî yüz sekiz gurus yirmi parayı alayına irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh (2) Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 96 (35b-1) Samsun kale topçusu efradından Abbas oğlu Mustafa'nın varisleri olmadığından terekesinin ordusuna teslimi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağı mahallâtından Karadayı mahallesi ahâlisinden dördüncü ordu-yu (2) hümâyûn medîne-i Samsun kale topçusu efradından olub reh-i resti bulunan medîne-i Samsun kışla-i hümâyûn (3) hastahânesinde vefât eden

Abbasoğlu Mustafa bin Nasûh'un zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi (4) olmadığından müteveffâ-yı merkûmun terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere medîne-i Samsun'da (5) mukîm topçu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Hacı İsmail'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (6) tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur Fî 24 Rebiulâhir sene 97

Beşlik yüz para hesâbıyla bey' olunan eşyâ

Gömlek 3/ don 3 18	Köhne entâri 2/ basma yelek 2 16	duhân muşambası 20
Müteveffâ-yı merkûmun doksan üç ve doksan dört senesi gâyetine kadar işlemiş olan ma'âşının bir kıt'a merbût mazbata mûcibince bölük-i mezkûr sandığında matlûbu olan kâime-i akçe alacağı 330	Doksan beş senesi işlemiş olan ma'âşından yedi aylık beşlik akçe alacağı 210	
Yekûn	591	
Semen-i varaka minhâ	- 3	
	588	
	- 330	bir kıt'a merbût mazbata mûcibince bölük-i mezkûr sandığında matlûbu
	258	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî iki yüz elli sekiz guruş beşlik akçe olarak alayına irsâl (2) etmek üzere mûmâ-ileyh Şükrü Efendi'ye teslim olduğu işbu mahalle şerh verildi

Kayıt 97 (35b-2) Çerkez muhacirlerinden Socaş oğlu Doşandış'in varislerinin tespiti ve terekesinin taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Kulu karyesinde meskûn iken bundan akdem vefât eden ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkiseden ve __?_ (2) _____sinden Socaş oğlu Doşandış Hasan bin Socaş bin Sokaş'ın verâseti li ebeveyn er karındaşı oğlu (3) sağır Ahmed'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağır-i mezbûr Ahmed'in (4) __?_ istikâmet ile ma'rûf idiği her biri evvelâ bâ varaka-i mestûre Karadora karyesinde meskûn muhâcirîn-i (5) merkûmdan Süleyman bin Hakoş ve Şuruh bin Kodo ve Mustafa bin Şoyaka nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû Şerif (6) Ağa ibn-i el-Hâc İbrahim ve Yusuf bin Hüseyin'den alenen lede't-tezkiye adl-ü makbûlü's-şehâde ettikleri ihbâr olunan (7) Kayşoğlu Mosus bin Tokış ve Celoyış oğlu Mustafa bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mütehakkık olub (8) bu vecihle sağır-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan medîne-i mezbûreye muzâfe (9) Terme kazâsı kurâsından Bakır Ali karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden Zekeriya ibn-i Sokış bin (10) _____taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî (11) zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis-i aşr min şehr-i Rebiulâhir sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Mecîdiye yirmi guruş i'tibâriyle bi'l-müzâyede bey'olunan emlâk ve eşyâ ve hayvânât

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ? odalı bir bâb __?menzil 50	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd sağır bir bâb köhne sergen 40	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd iki odalı bir bâb çit? menzil 77	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb __? menzil 100
Siyâh sığır öküzü 62	Bir re's siyâh sığır ineği ma'a nitâc 310	Bir re's siyâh üç başer sığır düğesi 300	Üç başer sığır düğesi 371

Siyâh sığır düğesi 200	Bir re's siyâh sığır düğesi 400	Bir re's sarı sığır ineği 380	Bir re's kısarak ma'a takım 440
Siyâh iki başer sığır düğesi 160	Bir re's gök sığır ineği ma'a nitâc 410	Bir re's siyâh üç başer sığır tosunu 200	Mısır kile 866
Yulaf kabak aded 3 102	Şa'îr kabak aded 18 71	Bir aded öküz cildi 85	Müsta'mel döşek/yüz yastığı 78
Penye memlû döşek 35	??_?_ memlû köhne yün döşek 10	Müsta'mel boy abâsı 1 köhne hırka 1 31	Müsta'mel abâ şalvâr 50
Sağîr köhne çekmece yağmurluk 30		Kayış 3 kaşık deste 2 30	Köhne kılıç 2 24
Beyâz sarık 1 5	Altı patlar tabanca / ma'a kurşun kabı 2 120	Nühâs güğüm 46	Saban demiri aded2 25
Balta/ kazma 25	Tırpan aded 1 12	Kuru ot boynu 2 148	Mısır Sabanı boynu 4 140
Yulaf ??_?_ boynu 70	Taflan köydeki sığır ineği 180	Sağîr ocak zinciri 8	? aded 2 27
Köhne tabanca demiri1 17	Sağîr nühâs kazan 26	Nühâs ibrik 31	Esb heybesi 30

Araba aded 1	Fasulye kabak 2	Darı kile	Yekûn
161	15	35	8064
Zimem-i nâsda mecîdiye yirmi guruştan alacağı olub tahsîl olunan			
Taflan köyden Lazeri zimmetinde alacağı olub tahsîl olunan		Karye-i mezbûrede Sarı papas oğlu Bori zimmetinde alacağı olub tahsîl olunan	
500		1450	
Merkûmun karındaşı Lateri zimmetinde olub kabz olunan		Karye-i mezbûrede Panayot zimmetinde olub kabz olunan	
50		50	
Dereköyden Korunca zimmetinde alacağı olub kabz olunan		_?_ karyesi mütemekkinlerinden Simon oğlu Vasil zimmetinde bâ defter alacağı olub tahsîl olunan	
90		140	
Karye-i mezbûreden Deli papas zimmeti olub tahsîl olunan		Sonut oğlu Süleyman zimmeti olub alınan	
40		20	
Cırlayık karyesinden Seci oğluHasan Ağa zimmetinde alacağı olub kabz olunan		Tepeyurt karyesinden Termeli Ahmed zimmeti olub tahsîl olunan	
20		40	
Kızılgöl karyesinden _?_ zimmeti olub kabz olunan		Yekûn	
140		2540	
Techîz tekfin	Â'şâr bedelinden deyni olub bâ ilm u haber verilen	Resm-i kısmet	
500	150	249	

Dellâliye	Kaydiye ve semen-i varaka	Sağîr-i mezbûrdan alınan
161	24	300
Yekûn		
1384		
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' dan	6680	
Yekûn-ı zimem	<u>+2540</u>	
	9220	
Eşyâ-i mebîa' ve zimemden hissesi	9220	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam sağîr-i mezbûr Ahmed'in hisse-i irsiyesi olan dokuz bin iki yüz yirmi gurus mecdîye olarak (2) idâne olunmak üzere eytâm sandığına tamâmen ve kâmilten teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 98 (36a-1) Nurkent karyesinden Hacı Kara Ali oğlunun vefatı üzerine mirasçılarının tespiti ve eşi Havva'nın evladına vasiyye tayini

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Nurkent karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı Karaalioğlu ? (2) bin Ali bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Havva bint-i Mustafa ile mezbûreden mütevellid (3) sulbî sağîr oğulları Hasan ve Hüseyin ve İsmail ve sulbiye sağîre kızı Gül Hâtun'a münhasıra ba'dehû ibn-i (4) mezbûr Hasan dahî vefât edip verâsetini anası mezbûre Havva ile li ebeveyn er karındaşları sağîrân (5) Hasan ve İsmail li ebeveyn kız karındaşları sağîre mezkûre Gül Hâtun'a münhasıra ba'dehû mezbûr Hüseyin (6) vefât edip verâsetini anası mezbûre Havva ile ahi li ebeveyn mezbûr İsmail ve uht-ı li ebeveyn sağîre mezbûre (7) Gül Hâtun'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele mîrâsları bi hükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye iki yüz on altı sihâmdan (8) olub sihâm-ı mezbûreden kırk sekiz sihâmı zevce-i mezbûre Havva'ya ve yüz on iki sihâm-ı ibn-i sağîr (9) mezbûr İsmail ve elli altı sihâmı bint-i sağîre mezbûreye isâbeti inde'ş-şer'i'l-enver zâhir (10) ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûbeleri (11) anaları mezbûre Havva'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese (12) bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm

olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. (13) Fi'l-yevmi'l-hâmîs ve'l-ısrîn min şehr-i Rebiulevvel sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî iki bâb ahır müştemil bir bâb menzil ma'a sergen 3000		
Mecîdiye yirmi guruş i'tibârıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve hayvânât		
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb sergen 300	Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd samanhânenin nısf-ii hissesi 480	Siyâh bir çift câmûş öküzü 4610
Bir re's koca sığır ineği 300	İki yaşında sığır düğesi 2 240	Evân-ı nühâs 20*20 400
Saban demiri ma'a takım çift 1 155	Araba ma'a takım 380	Sürgü zinciri nısf-ii 20
Orak 2/çapa/ocak zinciri 40	Balta/girebi/keser 40	Müsta'mel eczâlî tüfek 105
Nühâs zemzem kabı 20	Çoka mintan 60	Müsta'mel beyâz mestlik 70
Müsta'mel sandık 80	Su fiçısının nısf-ii 30	Mısır kabak 8 50
Şa'ır kile 55	Yulaf kile 30	Hurdâvât-ı menzil 50
Yekûn 7515		

Mehr-i müsbet zevce-i mezbûre 601	Resm-i kısmet 247	Dellâliye 150	Kaydiye ve semen-i varaka minhâ 26
Yekûn → 1024			
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'dan		6491	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ		<u>+3000</u>	
		9491	
Hisse-i zevce-i mezbûre Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 1442	Hisse-i ibnu'l-mezbûr İsmail Kezâ 3366 Kezâ <u>+1546</u> 4912	Hisse-i bintu'l-mezbûre Gül Hâtun Kezâ 1683 Kezâ <u>+773</u> 2456	
Takdîmden hissesi <u>+681</u> 2123			

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam sağîrân-ı mezbûrânın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan mecîdiye yirmi guruş i'tibâriyle cem'an beş bin kırk dokuz guruş idâne olunmak üzere eytâm sandığına tamâmen ve kâmilin teslim olduğu ve zevce-i mezbûre Havva'nın (3) hisse-i irsiyesiyle mehr-i mücceli olan cem'an iki bin kırk üç guruş dahî tamâmen ve kâmilin ahz u kabz eylediğini taraf-ı şer'den (4) mürsel kâtib Naim Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâ ve takrîrleriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 99 (36b-1) Kars muhacirlerinden ve Zile kazası mütemekkinlerinden Süleyman bin Ali'nin vefatı üzerine mirasının taksim edilmesi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Zile kazası mahallâtından Zincirli mahallesinde meskûn Kars (2) muhâcirlerinden ve katırcı esnâfindan (olub) medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde emti'a gümrüğü karşısında vâki' (3) Derviş Efendi'nin han odasında sâkin iken bundan akdem (vefât eden) Süleyman bin

Ali bin Abdullah'ın (4) verâseti sâlifü'z-zikr Zencirli mahallesinde sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkeleri Emine bint-i _____ (5) ile zevce-i mezbûre Emine Hâtun'dan mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğlu Ahmed ve sulbiye sağıre kızları Büniyye ve Zeyneb ve diğeri (6) zevcesi Hamide'den mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğulları Ali ve Halil ve Yakub ve sulbiye sağıre kızı Hatice'ye münhasıra olduğu (7) bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağırân-ı mezbûrân Ahmed ibnu'l-mezbûr Süleyman ve Büniyye ve Zeyneb'in (8) (tesviye-i) umûrlarına kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri anaları Emine bint-i Mustafa ve diğeri zevcesinden mütevellid ve mütevellide Ali (9) Halil ve Yakub ve Hatice'nin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri anaları Hamide bint-i Sâlih kendilerinden (10) _____vasiyyeleri oldukları sağırûn-ı mezbûrûn taraflarından vesâyeten kendi hisseleriyle vasiyyeleri oldukları sağırân (11) mezbûrânların hisse-i irsiyelerini ahz u kabz ve kendilerine irsâl ve teslîme işbu bin iki yüz doksan altı senesi (12) (Zilhicce) 'ş-Şerifesinin on ikinci günü târihiyle müverrah mârru'l-beyân Zile kazâsı nâibi bulunan es-Seyyid Mahmud Şemseddin (13) (Efendi)'nin imzâsıyla mûmzâ ve hatmiyle mahtûm yedinde olup isbât-ı verâset vekâlet hücceti ile bir kıt'a mazbata (14) (mucibince) taraflarından vekil-i şer'ileri Ali Efendi ibn-i Mehmed'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' (15) ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 29 Ramazan sene 96

(1) Müteveffâ-yı merkûmun sâlifü'z-zikr muhâcirîn-i merkûmeden Zile'de mukîm iken li ecli't-ticâre medîne-i (2) mezbûrede sâkin Süleyman bin Ali ile müşterek mâlları olduğu tahakkuk edip ber vech-i âtî zikr olunur.

Doru esb	Def'a bir re'si doru esb	Bir re's kır esb
7	725	450
Devamı okunmuyor	Şer'iki merkûm - 362 20	Şer'iki merkûm - 225
	Süleyman hissesi 362 20	Süleyman hissesi 225

Def'a bir re's doru esb 405 Şerîki merkûm - <u>202</u> 20 Süleyman hissesi 202 20	Def'a bir re's kır esb 270 Şerîki merkûm - <u>135</u> Süleyman hissesi 135	Bir re's siyâh merkeb 165 Şerîki merkûm - <u>82</u> 20 Süleyman hissesi 82 20
Köhne mestlik 40 Şerîki merkûm - <u>20</u> Süleyman hissesi 20	Köhne acem şalı 15 Şerîki merkûm - <u>7</u> 20 Süleyman hissesi 7 20	Köhne kıl çuval 31 Şerîki merkûm - <u>15</u> 20 Süleyman hissesi 15 20
Köhne esb şiltesi 52 Şerîki merkûm - <u>26</u> Süleyman hissesi 26	Köhne kıl heybe 20 Şerîki merkûm - <u>10</u> Süleyman hissesi 10	Köhne mestlik/kuşak/ ? 17 Şerîki merkûm - <u>8</u> 20 Süleyman hissesi 8 20
Hurdâvât 20 Şerîki merkûm - <u>10</u> Süleyman hissesi 10	Yekûn 1821 20	
Minhâ'l-ihracât		
Techîz tekfin 90	Yedi re's esb-i mezkûrun yevmiyesi 177 20	Semeni mezkûr sandık-ı mezkûra teslîm olunduğunda ahz olunan akçe 162 20
Resm-i kısmet 35	Dellâliye 31 20	Kaydiye ve semen-i varaka 6

Yekûnu'l-ihracât 467 20	Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese 1354	Hisse-i zevcetü'l-mezbûre Emine 84 25
Hisse-i zevce-i mezbûre Hamide 84 25	Hisse-i ibn-i mezbûr Ahmed 215 30	Hisse-i ibn-i mezbûr Ali 215 30
Hisse-i ibn-i mezbûr Halil 215 30	Hisse-i ibn-i mezbûr Yakub 215 30	Hisse-i bintü'l-mezbûre Buniyye 107 30
Hisse-i bintü'l-mezbûre Zeyneb 107 30	Hisse-i bintü'l-mezbûre Hatice 107 30	

(1) Gâibe-i mezbûre Emine ve Hamide ile Ahmed ve Buniyye ve Zeyneb ve Ali ve Halil ve Yakub ve Hatice'nin ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyeleri olan (2) cem'an bin üç yüz elli dört gurus mezbûrâna teslîm etmek üzere vekîl merkûm Ali Efendi'ye tamâmen ve kâmilin (3) teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 100 (37a-1) Kars muhacirlerinden ve Zile kazası mütemekkinlerinden İbrahim bin Osman'ın vefatı üzerine mirasının taksim edilmesi

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Zile kazası mahallâtından Zencirli mahallesinde meskûn (2) Kars muhâcirlerinden ve katırcı esnâfından olup medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde emti'a gümrüğü (3) karşısında vâki' Derviş Efendi'nin han odasında sâkin iken bundan akdem vefât eden (4) İbrahim bin Osman bin Abdullah'ın verâseti sâlifü'z-zikr Zencirli mahallesinde sâkine zevce-i menkûha-i (5) metrûkesi Hatice bint-i Osman ile mezbûre Hatice'den mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğulları Receb ve Ali (6) ve sulbiye sağır kızı Fâtıma'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş- şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (7) sağırân-ı mezbûrân Receb ve Ali ibni'l-mezbûr İbrahim ve Fâtıma'nın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den (8) (okunmuyor) vasîleri olduğu sağırân-ı mezbûrân (8) taraflarından vesâyete kendi hisseleriyle vasîleri olduğu sağırân-ı mezbûrânın hisse-i

irsiyelerini (9) ahz u kabza ve kendilerine irsâl ve teslîme işbu bin iki yüz doksan altı senesi Zilhiceti'ş-Şerifesinin (10) on ikinci günü târihiyle müverrah mârru'l-beyân Zile kazâsı nâibi bulunan es-Seyyid Mahmud Şemseddin Efendi'nin (11) imzâsıyla mûmzâ ve hatmiyle mahtûm yedinde olub isbât-ı verâset vekâlet hücceti ile bir kıt'a (12) mazbata mûcibince taraflarından vekîl-i şer'îleri Rıfat bin Osman nâm kimesnenin taleb ve ma'rifeti (13) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı (14) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Ramazani'l-muazzam sene (15) sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

(1) Müteveffâ-yı merkûmun sâlifü'z-zikr muhâcirîn-i merkûmeden Zile kazâsı mahallâtından Zencirli mahallesinde (2) mukîm iken li eclî't-ticâre medîne-i mezbûrede sâkin İbrahim bin Osman ile müşterek emvâlleri olduğu tahakkuk edip ber vech-i âtî zikr olunur.

Bir re's doru esb 700	Def'a bir re's doru esb 725	Def'a kır esb 450
Şerîki merkûm Süleyman Hissesi -350 350	Şerîki merkûm Süleyman Hissesi -362 362	Kezâ -225 20 225
Def'a bir re's ? 710 - 355 355	Def'a bir re's kır esb 270 Kezâ -135 135	bir re's siyâh merkeb 165 Kezâ - 82 20 82 20
Köhne mestlik 40 Kezâ -20 20	Köhne acem şalı 15 - 7 7	Köhne boy entârisi 22 Kezâ -11 11

?	Köhne esb şiltesi aded 12 52 Kezâ <u>-26</u> 26	Köhne kıl heybe 20 Kezâ <u>-10</u> 10	
Köhne mestlik kuşağı __?__ 17 Kezâ <u>- 8</u> 20 8 20	Hurdâvât 20 Kezâ <u>-10</u> 10	Yekûn: 1821	
Minhâ'l-ihrcât			
(Yazı kararmış okunmuyor!) Yekûn 467 Sahhu'l-bâkî 1354			
Hisse-i zevce-i mezbûre Hatice 169 10	Hisse-i ibn-i mezbûr Receb 473 36	Hisse-i ibn-i mezbûr Ali 473 36	Hisse-i bint-i mezbûre Fâtıma 236 31

(1) Gâibûn-ı mezbûrûndan zevce-i mezbûre Hatice ile sağırûn-ı mezbûrûn Receb ve Ali ve Fâtıma'nın hisse-i irsiyeleri olan (2) bin üç yüz elli dört gurus mezbûrâna teslim etmek üzere vekil merkûm Rıfat'a tamâmen ve kâmilten teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 101 (37b-1) Karan karyesi sakinlerinden Hacı Halil oğlu Halil'in vefatına mebni mirasçılarının tespiti ve terekesinin taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Karan karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı Halil oğlu Halil (2) bin Halil bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide (3) sulbî

sağır oğlu Ali ve sulbiye sağîre kızları Hatice ve Akgül Hâtun'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer' (4) i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn mezbûrûnun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri (5) anaları mezbûre Fâtîma'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı (6) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-aşr min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte (7) ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Mecîdiye yirmi guruş hesabıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Sarı ve gök sığır öküzü çift 1 1000	Araba ma'a takım 400	Saban demiri ma'a takım 2	Selac Ağacı aded 56 90
Balta/orak 2/çapa 20	Sarı sığır tosunu 400	Hevenk duhân batmân 28x11 308	Saman esmânı 240
Yekûn 2478			
Minhâ'l-ihracât			
Bâ vasiyyeti müsbet techîz tekfin 400			

(1) Deyn-i müsbet karye-i mezbûre ahâlîsinden Kürt Demir bin Hasan an cihet-i karz (2) ve bâ temessük ve bâ defter ve bâ şehâdet sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun kurâsından (3) Badırlı karyesi ahâlîsinden Fezâiloğlu Mustafa bin Halil ve Mehmed bin Halil (4) evvelâ bâ varaka-i mestûre karye-i mezbûre muhtârı ve ihtiyâr-ı meclis a'zâlarından Furat Mehmed bin İbrahim (5) ve Kerim bin Hasan ve Mustafa bin (okunmuyor) Hasan ve Osman bin Mustafa nâm müzekkîlerden sırran (6) ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm mecîdiye 90 guruş 1800

(1) Deyn-i müsbet karye-i mezbûre sâkinlerinden Fâtîma bint-i Sarı Mehmed'e an cihet-i karz bâ sened ve ba şehâdet (2) karye-i mezbûre ahâlîsinden Kör Ahmed oğlu Hasan Ağa bin Ahmed bin Abdullah ve Hüseyin bin Ali bin Ahmed (3) evvelâ karye-i mezbûre ahâlîsinden Ahmed bin Mehmed bin Sarı Mustafa bin Ali bin Mehmed bin Abdullah ve

Hüseyin (4) bin İsmail nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm

Gâzî altını 7	Mehr-i zevce	Resm-i kısmet	Dellâliye	Kaydiye ve semen-i varaka
140	51	2	51	9

Yekûn 2453

Sahhu'l-bâkî 25

Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i ibn-i mezbûr	Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre
3	10 37	5 29	5 29

Kayıt 102 (37b-2) Hançerli mahallesinden kayıkçı esnafı Şerif bin Mehmed'in mirasının tevzii

(1) (Medîne-i) Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden kayıkçı esnâfından Şerif bin Mehmed (2) bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Alime bint-i Sâlih ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî sağır oğulları (3) Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Ümmügülsüm nâm hâtuna münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân (4) (oldukdan) sonra sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri mezbûre Alime ile verese-i kibâr (5) mezbûrünün taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîzati's-şer'iyeye beyne'l-verese (tevzi') ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı (6) merkûmdur ki ber vech-i âtî zıkr olunur. Fi'l-yevmi's-sâlis min Cumâdilûlâ sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd tahtânî odayı müştemil bir bâb menzil 4000	İsa baba caddesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bahçe 5000	Hançerli Mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî ve tahtânî üç odayı müştemil bir bâb menzilden iki sehm i'tibârıyla bir sehm hissesi 3000
--	---	---

Yekûn 12000

Mecîdiye yirmi guruş hesabıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Siyâh basma yüzlü yorgan 30	Sarı basma yüzlü yorgan 45	Def'a basma yüzlü yorgan 80	Kırmızı basma yüzlü yorgan 2 63
Kıtık memlû yan minderi 1 yastık 6 50	Kırmızı basma yüzlü döşek 60	Mendil yüzlü döşek 30	Köhne çalar saat 30
_?_ saat 300	Kırmızı basma yüzlü penye yüz yastığı 2 30	Seccâde aded 1 50	Levhâ tahtası 20
Evân-ı nühâs 36x15 540	Yün yastık 5 50	Dimi yüzlü yastık /döşek 40	Mâi çoka ziko? 135
Köhne gocuk 35	Kebîr kotra kayık 590	Hurdâvât-ı menzil 100	

Yekûn 2278

Minhâ'l-ihracât

Bâ vasiyyet-i müsbet techîz tefîn 1140	Mehr-i zevce-i mezbûre 400	Resm-i kismet 318
Dellâliye 46	Kaydiye ve semen-i varaka minhâ 31	

Yekûn 1935

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese	
Yekûn-i ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'dan 343	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk <u>+12000</u>	
12343	
Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i ibn-i mezbûre
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi 42 35	kezâ 120
Takdîmden hissesi <u>+1500</u>	kezâ <u>+4200</u>
1542 35	4320
Hisse-i ibn-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre
kezâ 120	kezâ 60
kezâ <u>+4200</u>	kezâ <u>+2100</u>
4320	2160

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam bint-i kebîre mezbûre Ümmügülsüm ile ibnân-ı sâğîran mezbûrânın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri (2) olan cem'an üç yüz gurus ve vasiyy-i mezbûre Alime Hâtun zimmetinde idiğini taraf-ı şer'den mahalle-i mezbûreye mürsel (3) kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâ ve takrîrleriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 103 (38a-1) Uzgur karyesinden Emrullah bin Mehmed'in vefatına mebni terekesinin taksîmi

(1) (Medîne-i Samsun kurâsından) Uzgur karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Emrullah bin Mehmed bin Hasan'ın (2) verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Mise ? Mustafa ile mezbûreden mütevellide sulbiye kebîre kızları Narin ve Emine (3) ve li ebeveyn er karındaşları Sâlih ve Ali ve li ebeveyn kız karındaşları Medine ve Mihri ve Ayşe'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (4) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra vereseden bint-i kebîre-i mezbûre ile ah-i merkûmdan Sâlih ve Ali (5) ve uhtân-ı mezbûretân Medine ve Mihri ve Ayşe'den her birinin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' (6) ve taksîm ve beyne'l-verese tevzi' olunan tereke-i müteeffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 3 Safer sene 97

Beşlik beş guruş hesâbıyla bey'olunan eşyâ

Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî bir oda ve tahtânî bir ahırını müştemil ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzil 1200	Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb kebîr anbâr 1200
Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne 700	Koca câmûş öküzü çift 1550
Araba ma'a takım 150	Saban demiri çift ma'a takım 25
Hintâ kile 1000	Şa'îr kile 2 100
Mısır kile 3 120	Saman esmânı 150
Hurdâvât-ı menzil 20	Füruht olunan duhân esmânından nakd-i mevcûdu 920

Yekûn 7225

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfin	Mehr-i zevce	Resm-i kısmet	Dellâliye
400	501	158	127
Kaydiye ve semen-i varaka minhâ			
15			

Yekûn 1201

Sahhu'l-bâkî 6024

Hisse-i zevce-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i bint-i mezbûre	Hisse-i ahi'l mezbûr
698	2008	2008	358 20
Hisse-i uht-i mezbûre	Hisse-i uht-i mezbûre	Hisse-i uht-i mezbûre	Silik!
197 28	197 28	197 28	

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam bintân-ı kebîratân mezbûretân Narin ve Emine'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri (olan) (2) ? cem'an dört bin on altı guruş ah-i merkûm Sâlih ve Ali'nin kezâlik eşyâ-i (mebîa'dan hisse-i irsiyeleri) olan iki bin (3) üç yüz elli sekiz guruş yirmişer paradan cem'an yedi yüz on yedi guruşla uhtân-ı mezbûretân Medine ve Mihri ve Ayşe'nin (4) kezâlik hisse-i irsiyeleri olan yüz doksan yedi guruş yirmi sekiz paradan cem'an beş yüz doksan üç guruş ki min haysü'l (5) mecmû' beş bin üç yüz yirmi altı guruş tereke-i müteveffâ-yı merkûm vâzi'atü'l-yedi mütehakkıka olan zevce-i mezbûre ile Mise (6) Hâtun zimmetinde idiği karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm (7) müdürü İbrahim Efendilerin inhâ ve takrîriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 104 (38b-1) Aslen Livaneli olup Samsun'un Mekde mahallesinde hamamcılık yapan Süleyman bin Hasan'ın vefatına mebni terekesinin taksîmi

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Batum sancağına tâbi' Livâne kazâsı ahâlîsinden olup Canik Sancağında (2) Kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından

Mekde mahallesinde hamamcılık san'atıyla sâkin iken bundan akdem vefât (3) eden Süleyman ibn-i Hüseyin bin Ahmed'in verâseti mahalle-i mezbûrede sâkin ve sâkine zevce-i menkûhâ-i metrûkesi (4) Kezban bint-i Mehmed ile mezbûreden mütevellid sulbî saġîr oġlu Saltas ? ve ânifü'z-zikr Livâne'de sâkin ve sâkineler zevce-i (5) menkûhâ-i metrûkesi Esmâ bint-i Dursun ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oġlu Hüseyin ve sulbiye kebîre (6) kızı Ümmügülsüm ve kendisinden mukaddem vefât eden diġer zevcesi müteveffîye Hatice bint-i Ahmed'den mütevellide sulbiye (7) saġîre kızı Binnaz'a münhasıra ba'dehû ibn-i saġîr-i mezbûr Saltas? dahî vefât edip verâseti anası mezbûre Kezban ile (8) li eb er karındaşı Hüseyin ve li eb kız karındaşları mezbûretân Ümmügülsüm ve Binnaz'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları (9) bi hükm-i münâsehati'ş-şer'iyye beş yüz yetmiş altı sihâmdan olub sihâm-ı mezbûreden atmış dört sehm zevce-i mezbûre (10) Kezban ve otuz altı sehm zevce-i mezbûre Esmâ'ye iki yüz otuz sekiz sehmi ibn-i merkûm Mehmed'e ve yüz on dokuz (11) sehmden cem'an iki yüz otuz sekiz sehmi bintân-ı mezbûretân Ümmügülsüm ve Binnaz'a isâbeti inde'ş-şer'il-enver zâhir (12) ve mütehakkık olduktan sonra bu makûle veresesinden gâib ve gâibesi olduġu halde vefât edenlerin ma'rifet-i şer'le (13) tahrîr olunan terekelerinden verese-i gâib ve gâibe hissesi beytûlmâl emîni ma'rifetiyle ahz u kabz ve gâib ve gâibe (14) mezbûrânın zuhûrlarına deġin hazîne-i celîlede hıfz olunmak bâ irâde-i seniyye nizâmı iktizâsından olmaġla binâ'en (15) aleyh gâib ve gâibe mezbûrânın zuhûrlarına deġin hisse-i irsiyeleri ahz u kabz ve ber vech-i muharrer hıfza me'mûr olub kıbel-i şer'den dahî gâib ve gâibe mezbûrâna vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunan hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi (16) ve beytûlmâl emîni İzzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından vekîl-i müseccili şer'isi mâl-i (17) eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa ile zevce-i mezbûre Kezban'ın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i (18) şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i (19) müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî aşr min Zilka'deti'ş-Şerife sene (20) sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Aksu karyesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî bir bâb nâ tamâm menzil

Mecîdiye yirmi guruş i'tibâriyla (bi'l-müzâyede bey'olunan eşyâ-i mebîa')

Dimi yüzlü yün memlû müsta'mel şilte 3	
150	
Dimi yüzlü döşek 50	müsta'mel ordu kilimi 30
Def'a ? 40	? 5
Köhne çoka yüzlü kürk 40	Köhne ziko 20
Müsta'mel ? 60	Kıtık memlû basma yan minderi 30
Müsta'mel kahve değirmeni 10	İbrik /ayna 30
Köhne çubuk takımı 40	Hamam takımı 50
Müsta'mel hamam takımı bohça 4 165	Müsta'mel hamam takımı bohça 10 350
Müsta'mel sergi çarşafı 6 70	Mendil sergi bohça 3 10
Köhne silgi havlusu 16 140	Köhne peştamâl 13 78
Köhne peştamâl 20	Memlû yastık 20/sağır minder 14 200

Çimenlik 200	nühâs hamam tası 4 kebîr tas 1 80
Köhne nalband 5 papuç çift 1 10	Köhne duhân tabla 3 ateş küreği 22
Müsta'mel lamba 15	Tahta çekmece 20
Sağîr ayna 10	Hamam ökçesi aded 600 fey 3 1800
Müsta'mel şeyhâne tüfek 240	Köhne hamam takımı 40

Yekûn 4125

Zimem-i nâsda olub tahsîl olunan

Sadibey mahallesi ahâlîsinden Dellâl İzzet zimmetinde alacağı olub tahsîl olunan 100	
__?__ Bekir Ağa zimmeti olunub tahsîl olunan 300	
Yekûn → 400	
(Techîz tekfin) ?	mehr-i zevce-i müsbet mezbûre Kezban 1001
Deyn-i müsbet medîne-i mezbûrenin Pazar mahallesinde ve hamamcı esnâfından Livâneli Musa li eb ibn-i Ahmed'e an cihet-i kefâlet bâ sened ve bâ i'lâm-ı mahkeme ticâret ve bâ şehâdet hamamcı esnâfından Süleyman bin Hasan ve Tufan bin Emin evvelâ mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Hurşid bin Ahmed ve Ahmed Usta bin Ahmed ve İsmail bin Süleyman bin Hüseyin'den evvelâ sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm 577	

Medîne-i mezbûre kale topçu neferâtından ___?___ an cihet-i karz bâ temellük ve bâ şehâdet Hasan ve Tufan bin Emin mahalle-i ___?___ Hurşid bin Ahmed ve Ahmed bin Molla Ahmed bin Süleyman ve Süleyman bin Hasan nâm kimesneler evvelâ sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm

210

Deyn-i müsbet medîne-i mezbûre kale topçu çavuşlarından Keleş Çavuş Ahmed'e an cihet-i karz bâ sened ve bâ şehâdet kahveci Osman bin Mustafa ve Musa Dayı ibn-i Ahmed evvelâ mahalle-i mezbûreden Ahmed Ağa ibn-i Ali ve Molla Ahmed bin Ömer ve İsmail bin Süleyman bin Hasan nâm kimesnelerden evvelâ sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm

450

Resm-i kısmet	Dellâliye eşyâ-i mebîa'	Kaydiye ve semen-i varaka
63	82	minhâ
		12

Yekûn 2755

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese	
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'dan've zimem 1770	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ	+ 600
	2370
Hisse-i zevce-i mezbûre Kezban	Hisse-i bint-i mezbûre Binnaz
Eşyâ-i mebîa'dan ve zimemden 196 20	Kezâ 366
Takdîm-i bahâdan + 67	Kezâ + 123 10
263 20	489

Hisse-i gâibe-i mezbûre Esme		Hisse-i gâib-i mezbûr Hasan	
Kezâ	110 20	Kezâ	732
Kezâ +	<u>38</u> 30	kezâ +	<u>247</u> 30
	149 10		979 30
Resm-i berâ-yı hazîne-i	- <u>7</u> 10	Resm-i berâ-yı hazîne-i	- <u>49</u>
celîle minhâ	142	celîle minhâ	930 30
Takdîm-i bahâdan hissesi minhâ-	<u>38</u> <u>30</u>	Takdîm-i bahâdan hissesi minhâ	<u>-247</u> 30
Sahhu'l-bâkî	103 10	Sahhu'l-bâkî	683
Hisse-i gâibe-i mezbûre Ümmügülsüm			
Kezâ	366		
Kezâ +	<u>123</u> 10		
	489 10		
Resm-i berâ-yı hazîne-i	- <u>24</u> 10		
celîle minhâ	465 00		
Takdîm-i bahâdan hissesi minhâ	<u>123</u> <u>10</u>		
Sahhu'l-bâkî	341 30		

(1) Derûn-ı ihrâcâtında murakkam gâibûn-ı mezbûrûnun hisse-i irsiyelerinden iktizâ eden resm-i emîniye olan seksen guruş (2) yirmi para vâridât-ı hazîne olarak usûlüne tatbîkan idhâl-i cedvel olunmak üzere müvekkil-i emîn muhâsebeci mûmâ-ileyh (3) bi'l-emâne tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eyledikten sonra gâibûn-ı mezbûrûnun sahu'l-bâkî hisse-i irsiyeleri olan cem'an (4) bin yüz yirmi sekiz guruş nizâmına tatbîkan gâibûn-ı mezbûrûnun zuhûruna değin nihâyet beş sene müddet (5) bâ hüccet ve bâ kefil idâne olunmak ve zuhûr etmez ise müddet-i mezkûre hitâmından sonra idhâl-i cedvel olunarak (6) ? İbrahim Efendi tamamen ahz-u (kabz) (7) eylediğini sağire bint-i mezbûre Binnaz'ın ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebîa' ve zimemden hisse-i irsiyesi olan ___?___ (8) atmış altı guruş yirmi parayı İbrahim Efendi tamâmen ahz eylediği ve zevce-i mezbûre

Kezban'ın kezâ (9) eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi olan yüz doksan altı guruş yirmi parayı tamâmen ve kâmilten ahz u kabz (10) eylediğini taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla (11) işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 105 (39a-1) Aslen Trabzonlu olup Samsun'un Ermeni mahallesinde sakin iken vefat eden Sergiz Efendi'nin emvalinin tespiti ve mirasçılara tevzii

(0) Fi'l-asl Trabzon ahâlîsinden olup Canik Sancağında kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni (mahallesinde) (2) mütemekkin iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin__?__ milletinden ve rütbe-i sâlis âshâbından (3) Serkiz Efendi veled-i Kerek veled-i Adam'ın verâseti zevce-i metrûkesi Ena bint-i sahaf ile sulbiye kebîre kızları (4) Dankumta ve sulbiye sağîre kızları Rus ve Berenç ve Satafta ve Habanya ve sulbî sağîr oğlu Makropça'ya münhasıra (olduğu) (5) lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrûn mezbûrûnun taraflarından tesviye-i umûrlarına __?__ (6) vasiyye-i mansûbeleri anaları zevce-i mezbûre Ena ile bintân-ı kebîretân-ı mezbûretân taraflarından vekîl-i müseccili (şer'i) (7) tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin millet-i merkûmesinden Kirkor veled-i Ezban müteveffâ-yı merkûm tüccâr-ı mu'teberândan olmağla ? (8) olan hukûk ve düyûnâtıyla hususât-ı sâiresi senedât ve defâtir-i mazbûtaya müsteniden tanzîm ? (9) düyûnun hal ve tesviye ile ? ihrâcı ancak bir komisyon akd ü teşkiline muhtâc idiği ? (10) icrâ kılınması husûsu vekîl merkûm ile zikr-i âtî ashâb-ı hukûk ve tüccâr-ı mu'teberân taraflarından ifâde ve ? (11) olmağla ol vecihle müteveffâ-yı merkûmun terekesi tesviye ve hâsıl olan netâici bâ sened bâ mazbata beyân __?__ (12) ve ona göre ifâ-yı muktezâsı şer' ve nizâmisi icrâ kılınmak üzere böyle bir komisyon teşkîli __?__ (13) tensîbiyle kararlaştırılarak komisyon-ı mezkûre tereke-i mezkûrenin bi'l-cümle umûrunu ru'yete __?__ (14) __?__ bâ mahkeme irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye baş kâtibi Azmi Efendi ve Hasan Kethüdâzâde Mehmed Efendi ? (15) a'zâsından Mustafa Neşet ve Yelkencizâde Hasan Efendiler ve tüccâr-ı mu'teberândan İzmirli Yevan ve __?__ (16) Heci Agob ve Bedar oğlu Yevan Ağalar a'zâ ve ta'yîn olunub mûmâ-ileyh ve vekîl merkûm Kirkor __?__ (17) şer'le müteveffâ-yı merkûmun terekesi tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-cümle defâtir-i mevcûde-i mazbûtası (18) zimemât ve düyûnâtı zâhire ihrâc ile sebt-i defter olunarak fi 27 Temmuz sene 95 târihiyle mazbata ? (19) ederek __?__ terekesi hakkında müesses olan nizâm-ı seniyyeye tatbîkan tahrîr ve tanzîm __?__ (20) tevzi' ve taksîm

olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmun terekesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur__?__ (21) aşr min Saferi'l-hayr sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil 65000	Medîne-i mezbûrenin kunbanya caddesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk kârgîr iki duhân fabrikası 30000
--	--

Yekûn 95000

Bi'l-müzâyede bey' olunan emlâk ve eşyâ ve emvâl ve hayvânât

Kunbanya caddesinde fevkânî sekiz oda ve tahtânî altı bâb mağazayı müştemil bir bâb kârgîr han 80000	Cadde-i mezkûrede vâki' bir bâb mülk gazino ve iki oda 28500
Hükümet civârında vâki' ma'lûmu'l-hudûd derûnunda bir bâb menzil ile iki bâb böceklîği müştemil bir kıt'a tonluk 150000	Medîne-i mezbûre Ermeni mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd üç odayı müştemil bir bâb mülk menzil 5000
Mahalle-i mezbûrede vâki' taraf-ı Karabet'den iştirâ olunan fevkânî dört ve tahtânî bir oda bir mikdâr bahçeyi müştemil bir bâb mülk menzil 12000	Mahalle-i mezbûrede taraf-ı Karabet'den iştirâ olunan fevkânî dört oda ve tahtânî üç bâb odayı müştemil bir bâb mülk menzil 20000
Kadife yüzlü kanape 2/ koltuk sandalye 4/ sandalye 2/ kebîr ayna 2/ masa2 kürsü 1/ tasvîr aded 6 7500	Sandıklı sandalye aded 5 /koltuk sandalye 1/ceviz masa aded 1 305

Elmas traş kebîr avize-i kebîr 2000	? 1400
Sarı kebîr şamdan 250	Ağaç karyola aded 1 210
İşli çoka yüzlü makad 385	Demir karyola 260
Masa ma'a levâzımât 505	Ceviz bir rugan çekmece dolabı aded 1 66
Şamdan masası 1 16	Ceviz elbise dolabı 1 153
Sandalye aded 13 126	Polat tepsi 3 121
Frenk çizmesi çift 1 60	? aded 2 511
Yemek masası 166	Çay takımı 200
Çanak sofrâ takımını 650	__?__ ayna 700
Sürâhi çift 1 41	Def'a sürâhi çift 1 35
Def'a sürâhi çift 1 42	Def'a sürâhi çift aded 3 100
Def'a sürâhi çift 1 16	Cam kadeh aded 13 26

Taşlı fincan aded 12 73	Şalpanya fincan aded 7 40
Şerbet kâsesi 12 52	Şarâb kadehi 12 20
Kahve takımı 81	Demir sandalye 6/ koltuk 1 282
Mermer taşlı masa 330	Dökme soba ma'a takım 250
Ceviz dolab 276	Çalar saat 116
Demir karyola 226	Tasvîr tahtası 3 235
Boyalı tasvîr 2 210	Tasvîr 70
Altı patlar tabanca 230	Yazihâne takımı 1200
Mahkeme-i ticâret ma'rifetiyle bey' olunan Hintâ 16979	Yedi re's câmûş 3850
İki re's sığır __?__ 1200	? 800
? 2500	Çifte tüfek ?
Duhân batmân 478-487 180	Hurdâvât-ı menzil 600

Ceviz dolab 2 205	
----------------------	--

Yekûn 361967

Zimem-i nâsda olub tahsîl olunan mebâyi' olub ber vech-i âtî zikr olunur

Merzifon ahâlîsinden Şebeşoğlu Artin ve Mevaroğlu Karabet zimmetlerinde olan hintâ esmânı 24700	Samsun'dan kabuncuoğlu Ohan zimmetinde olan yulaf esmânı 2747
Samsun'un Ermeni mahallesinde Halacoğlu Karabet zimmetinde olan bâ defter alacağı 2000	Aşçı esnâfindan ve Rum milletinden Usta Anderi zimmetinde olan bâ defter alacağı 2300
Ermeni mahallesinden Basmanoğlu Bakos zimmetinde olan bâ defter alacağı 6500	Rum milletinden Balasoğlu Yordam'ın kayın pederi zimmetinde olan bâ sened 2500

Yekûn 40747

Minhâ'l-ihracât

Bâ vasiyyet masârif-i defniyyesi 5800	Medîne-i Samsun'un Sadibey mahallesi sâkinlerinden müteveffa kerîmesi Time Hanım'a taraf-ı şer'den verilen bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince deyni 150000
Hasan kethüdâzâde Mehmed Efendi kezâlik bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince deyni 28500	İtalya devleti tebasından Covanni Kalmana'ya i'lâm-ı şer'i mûcibince deyni 23200

Mösyö Basçı'nın zevcesi Romenye'ye bir kıt'a-i şer'i mücibince deyni 87600	Cihârşenbeli Antasidri'ye komisyon-ı mezkûr ma'rifetiyle zuhûr ve tahakkuk-u deyni 19400 <u>- 9400</u> 10000
Sandık emîni Kirkor Efendi'ye komisyonca zuhûr ve tahakkuk eden deyni 18800 <u>- 800</u> 18000	Ermeni milletinden Kantaryan ve Habas Beraye'ye kezâlik komisyon ma'rifetiyle tahakkuk eden 6300
Cebinoğlu Mösyö'ye kezâlik ma'rifet-i komisyon tebeyyün eden 5000	Ermeni milletinden Hımaryan Usta ma'rifet-i komisyon tebeyyün eden 5000
Ermeni milleti nisvânından Yordancı zevcesi Nakoya'ya bâ ma'rifet-i komisyon 6800	Emlâk intikâli için bâ ilm-u haber verilen 3754
Dellâliye-i emvâl-i mebâ' 7232	doksan ve doksan dört ve beş seneleri vergisi olub bâ ilm-u haber 9453
Muhâsebe-i diğêr verilen 5000	

Kayıt 108 (41a-1) Aslen Yozgatlı olup tebdili hava için geldiği Samsun'da vefat eden asker Ömer bin Memiş'in varisleri ortaya çıkmadığından terekesinin tekrar alayına irsali

(1) Fi'l-asl Ankara vilâyeti dâhilinde Yozgad sancağının Sorgun kazâsı kurâsından Boranözü karyesi (2) ahâlîsinden üçüncü ordu-yu hümâyûnun üçüncü alayının ikinci taburunun altıncı bölüğü neferâtından olup ordu-yu (3) hümâyûn cânibinden li ecli't-tebdîl-i âb-u hevâ etmek üzere memleketi tarafına azîmet etmek için Kaysariye nâm (4) vapur-ı hümâyûna râkiben medîne-i Samsun iskelesine bi'l-vürûd Hançerli mahallesinde Hâce Hâtun kahvesinde (5) nâ mizâc olduğu halde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ömer bin Memiş bin Abdullah'ın (6) zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âfî terekesini (7) mensûb olduğu alayına irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm sevk me'mûru olup kol (8) ağası fütüvvetli Hüseyin Efendi ibn-i Mustafa'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (9) bey'olunan ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fi'l-yevm (10) i'l-aşr min Cemâziyelâhir sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Siyâh şayak gömlek ve pantolon 2 35	Köhne şayak yağmurluk 7	Köhne fes ma'a püskül 2 5
Kaba basma entâri 7	Köhne kemer ve sağır matara 3 3	Beyâz bir torba 2 30
Köhne kuşak 1 2	Köhne kundura çift 1 2	Köhne şayak mintan ve yelek 2 5
Müteveffâ-yı merkûmun kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu olan beş aded sîm beyâz mecîdiye 100		

Yekûn	168	30
Semen-i varaka minhâ		<u>20</u>
	168	10

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî sîm beyâz mecîdiye olarak yüz guruş ile ve eşyâ-i mebîa'dan (2) atmış sekiz guruş on para ki cem'an yüz atmış sekiz guruş on paraya bâliğ olarak (3) meblağ-ı mezbûr nizâm-ı müstahsene tatbîkan müteveffâ-yı merkûmun mensûb olduğu ordusuna irsâl etmek (4) üzre me'mûr-ı mûmâ-ileyh Hüseyin Efendi'ye tamâmen ve kâmilin teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 109 (41a-2) Cedid mahallesi sakinlerinden olub Samsun kale topçularından bulunan Ahmed Efendi bin Süleyman'ın borcu mirasından fazla çıktığından terekesinin alacaklılara verilmesi

(1) Fi'l-asl ___?___ olub Canik Sancağında kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından (2) Cedid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden medîne-i mezbûrenin kale topçusu Ahmed Efendi bin (3) Süleyman bin Abdullah'ın verâseti sâlifü'z-zikr Cedid mahallesinde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Halisa ? Hanım (4) ibnet-i Mehmed ile kendisinden mukaddem vefât eden zevcesi müteveffîye Sıdika Hanım ibnet-i Abdullah'dan mütevellid sulbî (5) kebîr oğlu olub Manastır vilâyetinde cerrâhlık ? ile sâkin asâkir-i şâhâne yüzbaşısı Nuri Bey'e münhasıra (6) olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin (7) deyni terekesinden ezyed olmağla tereke-i kâsırasını kabz ve deyn-i müsbetesini zikr-i âtî dâyinine guremâ vechiyle (8) edâya kıbel-i şer'den dahî vasî ve kayyım nasb kılınan Canik Sancağı muhâsebecisi ve beytülmâl emîni izzetli (9) Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından vekîl-i müseccil-i şer'isi mâl-i eytâm müdürü İbrahim (10) Efendi ibn-i Mustafa ve ashâb-ı hukûkun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve dâyin-i (11) mezbûreye guremâ vechiyle verilen tereke-i müteveffâ-yı mûmâ-ileyh ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâlis (12) min Cemâziyelâhir sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Ot memlû yastık aded 1 /setr 2 /basma barda 6/ penye memlû yüz yastık 3/mendil örtüsü 2 270	Kısa altın kordonlu saat 500	Sürâhi/ kâse 6/ sigara tablası aded 2 40
Müsta'mel kilim 2 350	Sağır köhne karyola 50	Müsta'mel şemsiye 2 30
Müsta'mel seccâde 2 202	Tahta masa 15	Penye memlû basma ve sağır yüzlü yorgan 2/ şilte 3/ yastık 4/ fanila 1 360
Beyâz yakalılık/ basma gömlek 3 35	Müsta'mel beyâz kenâr pantolon ve bastor yelek aded 1 60	Müsta'mel sûf setre 50
Sağır sarı şamdan 2 tepsi 2 35		
Müsta'mel setre/ pantolon 2/ yelek 2 175	Kösele su matarası 1/ teneke kutu 1/abâ çamurluk 52	Fes 1 ?
Müsta'mel ? 200	Sağır _?_ sîm sigara kutusu ? 185	? yağmurluk 8

Kayıt 112 (41b-1) Aslen Amasyalı olup Samsun kale topçu neferi olan Saraçoğlu Mehmed'in mirasçıları olmadığından terekesinin tekrar alayına irsali

(1) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağı mahallâtından Bozahâne mahallesi ahâlîsinden ve dördüncü ordu-yu (2) hümâyûna mensûb kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun'un kale topçusu neferâtından olup kışla-yı hümâyûn hasta (3) hânesinde nâ mizâc olduğu halde sâkin iken doksan altı senesi Nisan'ın on birinci günü târihiyle (4) vefât eden Serrâcoğlu Mehmed bin Mehmed ibn-i Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi (5) olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i âtî terekesini mensûb olduğu alayına irsâl etmek (6) üzre medîne-i Samsun'da mukîm kale topçusu kolağası fütüvvetli Ahmed Şükrü Efendi ibn-i Mehmed'in taleb (7) ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa' ve mâhiyesidir ki ber vech-i âtî zikr (8) olunur. Fî 13 Cumâdilûlâ sene 97

Müteveffâ-yı merkûmun bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'dan

Semaver aded 1 70	Köhne don aded 1 2	Köhne gömlek 1 3	Köhne yelek 1 2
Köhne kıyye? basma entâri 20	Çorab çift 1 10	Köhne kundura ma'a potin 1 30	Müsta'mel para kemer 10
cedîd mendil 5	Köhne fes ma'a püskül 1 15	Köhne bez çanta 1 3	

Müteveffâ-yı merkûmun doksan üç doksan dört senesi ma'âşından kâime-i akçe olarak ordu-yu hümâyûn sandığında alacağı

	Mâhiye	
Senesi 93	3	90
Senesi 94	<u>+ 10</u>	<u>+ 300</u>

	13	390	
Müteveffâ-yı merkûmun doksan beş senesi ma'âşından beşlik guruşdan ordu-yu hümâyûn sandığında alacağı			
	Mâhiye		
Senesi 95	4	120	
Müteveffâ-yı merkûmun 96 senesi ma'âşından nakdi			
	Mâhiye		
Senesi 96	1	19	
Yekûn →		699	
Semen-i varaka minhâ	-	<u>1</u>	
		698	
	-	<u>390</u>	heyeti şâyika tarafından nizâmiye hazînesinde
mazbata mûcibince kâime	308		bir kıt'a mazbata mûcibince bölük-i mezkûr sandığında
beşlik beş guruşdan alacağ	-	<u>120</u>	
		188	

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî bâ fiyât-ı mîrî sîm mecîdiye olarak yüz seksen sekiz guruş tamâmen ve kâmilen (2) irsâl etmek üzere mûmâ-ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 113 (41b-2) Hançerli mahallesi sükkanından Halim Kadızade Mustafa Efendi'nin vefatı üzerine mirasının tespiti ve taksîmi

(1) Kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Halim Kadızâde (2) Mustafa Efendi ibn-i Halim Efendi ibn-i Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Satıka Hanım ibnet-i Süleyman Efendi (3) ile sulbiye sağıre kızları Seher ve Hatice ve li ebeveyn er karındaşlar Süleyman Efendi ve mecnûn _?_ ile Mecnûn Ahmed (4) Efendi'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrân Seher (5) ve Hatice'nin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'iyye vasiyy-

i mansûbeleri min kıbeli'l-üm ceddeleri Afife (6) bint-i Hasan Ağa nâm Hâtun ve mecnûn-ı mezbûr Ahmed Efendi'nin kezâlik bâ hüccet-i şer'iyeye vasiyy-i mansûbu karındaşı mûmâ-ileyh (7) Süleyman Efendi ile zevce-i mezbûrenin taleb ve iltimâs ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede (8) bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber vech-i âtî (9) zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Rabiulâhir sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan menzil

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzil ma'a avluda sülûs hissesi
10000
Yekûn
10000

Bi'l-müzâyede bey'olunan emvâl ve emlâk ve eşyâ

(1) Hükümet konağı caddesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd yek diğesine muttasıl olub bi'l-müzâyede ve ma'rifet-i şer'le ekmekçi esnâfından Hacı Hasan (2) ve karındaşı Ali Usta'ya bey' olunan bir bâb ekmekçi fırını ile bir bâb bakkal dükkânı (3) fırın-ı mezkûrun evvelâ müzâyededede zeylde murakkam meblağ ile merkûmândan Hacı Hasan uhdesinde takarruru ol vecihle vasiyy-i mezbûran bey'a izin ve hüccet-i şer'iyeye vermesiyle fırın-ı mezkûra taleb-i âher zuhûruyla (4) yetîm hakkında __?__ olmasıyla dahî mezkûrânın talebleriyle tekrâr müzâyede olunarak mezkûr altı bin dört yüz yetmiş dokuz guruş zam vuku'uyla (5) bey' ve meblağ-ı zamm-ı mezkûr mecnûn ve sağîretânın âtîde muharrer hisseleri zeyline ber vech-i vaz' olunmak üzere buradan tenzîl olundu.

47579 (1 ve 2'inci satırlar)

6479 (3'üncü satır)

41100 (4 ve 5'inci satırlar)

Bir cild kelâm-ı kadîm hediyesi 50	Sarı mangal 220	Çamaşır kazanı 2 sağır ve kebîr nühâs 150
Köhne esb _?_ 230	Hurda sarı sini 40	Sağır şamdan 13,5
Evân-ı nühâs 131	Balta/ tırmık 20	Hurda leğen ? 43
Nühâs şamdan 200	Ot memlû yastık 9/ yün memlû döşek ve minder ve kitâb 455	Beşik / basma yorgan 30
Çoka şalvâr/ ?/kundura ma'a ? Okunmuyor	Müsta'mel çoka yüzlü kürk 75	Şalvâr /yelek 90
Köhne altın saat 400	Lamba aded 1 7	Köhne kilim 211
? 114	Okunmuyor	Okunmuyor

Yekûn 43803

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfin 1607	Mahkemeye bâ ilm-u haber verilen 98
Bin iki yüz doksan altı senesi Rabiulâhir'inin on yedinci târihiyle müverrah taraf-ı şer'den verilen bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince Hacızâde Ömer Efendi el-Hâc Mustafa Ağa'ya deyni 2400 → mecîdiye kırk guruşdan	

<p>-1080 → beşlik hesâbıyla farkı olub tenzîl</p> <p>1320</p>
<p>Bin iki yüz doksan altı senesi Rabiulâhiri'nin on altıncı günü târihiyle müverrah verilen i'lâm-ı şer'i mûcibince zevce-i mezbûre Latife Hanım'a deyni</p> <p>2040 lira yüz guruşdan</p> <p>+ 353 lira farkı</p> <p>2393</p>
<p>Târih-i mezkûr ile müverrah bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince Merhûm Boşnak Ali Efendi zevcesi Kezban Hâtun'a ___</p> <p>4500</p> <p>- 900 beşlik farkı olub tenzîl kılınan</p> <p>3600</p>
<p>Bin iki yüz doksan altı senesi Rabiulâhiri'nin on yedinci günü târihiyle müverrah bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince Yusufzâde Ali Efendi ibn-i Mustafa'ya deyni</p> <p>4600 lira yüz guruşdan beşlik mecîdiye farkı olub zam olunan</p> <p>+ 782</p> <p>5382</p>
<p>Bin iki yüz doksan yedi senesi Rabiulâhiri'nin on üçüncü günü târihiyle bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince ekmekçi esnâfından Sarı Osmanoğlu Kara Ali'ye deyni</p> <p>3960 asl-ı kâime</p> <p>- 3150 kâime olmağla beşliğe tahvîlinde farkı</p> <p>810</p>
<p>Bin iki yüz doksan altı senesi Cemâziyelevvel'inin yirmi üçüncü günü târihiyle müverrah bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince müteveffâ Kocagöz dâmâdı Ömer Efendi eytâmına deyni</p> <p>2300 beşlik altı guruş on paradan</p>

- <u>460</u> beşlik farkı olub tenzîl kılınan		
1840		
Müteveffâ Bekaroğlu İzzet Efendi'nin verese-i gâibi karındaşı Seyyid Ali'nin bin iki yüz doksan beş senesi Cemaziyelâhir gurre târihiyle bir kıt'a sened mûcibince eytâm sandığına deyni		
İki sene 600 aslı kâime 2000		2600
Meblağ-ı mezkûr kâime olmağla liraya tebdîlinde		<u>-2000</u>
		600
İskontosu zam		<u>+ 60</u>
		660
Mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Zeydi Efendi'ye bâ sened ve bâ şehâdet Tevfik Efendi ibn-i Süleyman Efendi ve Ahmed Efendi ibn-i Süleyman Ağa evvelâ Hacı Mustafa bin Ali ve Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Hacı Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Ağa nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf		
900	lira yüz otuz iki guruşdan	
- <u>107</u>	farkı minhâ	
793		
Doksan altı senesi emlâk vergisi olub Hançerli mahallesi muhtârı Hacı Mehmed Ağaya bâ ilm 3 u haber verilen		
152	mecîdiye on dokuz	
+ <u>15</u>	fark-ı zam	
167		
Mehr-i müsbet zevce-i mezbûre der zimmet-i zevc	Dellâliye emvâl ve emlâk ve eşyâ-i mebîa'	Resm-i kısmet
3000	1000	778

Varaka kaydiye defteri ve semeni 100	Resm ve semen-i varaka iskontosunu 88	
--	---	--

Yekûn 23636

Sahhu'l-bâkî		
20167 30	gayr-i ez ihrâcât emvâl ve emlâk ve eşyâ-i mebîa'dan yekûnu	
<u>+10000</u>	takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan menzil yekûnu	
30167 30		
Hisse-i zevce-i mezbûre		
2520 38	emvâl ve eşyâ-i mebîa'dan hissesi	
<u>+1250</u>	takdîm-i bahâ olunan menzilden hissesi	
3770 38		
Hisse-i ahi'l-mecnûn Ahmed Efendi		
2100	31 2	
<u>+ 1041</u>	<u>27 2</u>	
3141	19 1	
<u>+ 875</u>	<u>+ 20 0</u>	
4017	39 1	

(1) Bâlâda beyân kılındığı üzere karyeden mezkûr bahasına sağîrân (2) ve mecnûn için ma'rifet-i şer'le zam olundu âfide (3) taksîmi icrâ olunmak üzere tenzîl kılınan (4) altı bin dört yüz yetmiş dokuz guruşdan (5) hissesi

Hisse-i ahi'l-mezbûr Süleyman Efendi			Hisse-i bint-i sağîre-i mezbûre		
Kezâ	2100	31 2	Kezâ	6722	21 1
	<u>+ 1041</u>	<u>27 1</u>	Kezâ	3333	10 0

3141	19	1	Kezâ	<u>+2802</u>	00	0
				12857	31	1
Hisse-i bint-i sağîre-i mezbûre						
Kezâ	6722	21	1			
Kezâ	3333	10	0			
Kezâ	<u>+2802</u>	00	0			
	12857	31	1			

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam dâyin-i merkûmûndan her biri bâ i'lâm alacaklarını tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eylediklerini bâlâ-yı (2) kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin emlâk ve eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan iki bin beş yüz yirmi guruş (3) otuz sekiz para ve ah-i mûmâ-ileyh Süleyman Efendi'nin kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesiyle bâ hüccet-i şer'iyye vasî olduğu (4) ah-i mecnûn mezbûr Ahmed Efendi'nin hisse-i irsiyesi olan cem'an beş bin yetmiş yedi guruş üç para bir akçe (5) her biri tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eyledikleri ve sağîrân-ı mezbûrânın kezâlik hisse-i irsiyesi olan cem'an (6) on dokuz bin altı guruş beş para bir akçe dahî idâne olunmak üzere eytâm sandığına tamâmen ve kâmilten teslim (7) olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 114 (42b-1) Sadibey mahallesi sakinlerinden Osman Ağa ibni İsmail'in borcu mirasından fazla olduğundan terekesinin satılarak meblağın alacaklılara verilmesi

(1) Fi'l-asl Kastamonu vilâyeti dâhilinde Zağferanbolu kasabası mahallâtından Karaali mahallesi ahâlîsinden olup Canik (2) Sancağında kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sadibey mahallesinde sâkin iken bundan akdem (3) vefât eden Aziz Bey'in Osman Ağa ibn-i İsmail bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Fâtıma Hanım (4) ibnet-i Mehmed ile li ebeveyn er karındaşı Hacı Abdullah ibni'l-mezbûr İsmail'e münhasıra olup lâkin müteveffâ-yı merkûmun (5) deyni terekesinden ezyed olmağla verese-i merkûmân dahî terekesinden kasr-ı yed etmekle binâ'en aleyh müteveffâ-yı merkûmun (6) düyûn-ı müsbetesini zikr-i atî dâyine guremâ vecihle edâya

kıbel-i şer' den vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunan mâl-i (7) eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa ile ashâb-ı hukûkun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le (8) tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî (9) ve'l-ısrîn min şehri Rebiulevvel sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki oda ve bir bâb kahve ve tahtânî üç bâb mağaza ve bir bâb kahvenin nısf-1 hissesi 25750	Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki bâb oda ve tahtânî bir ahır ve bir bâb dükkânın nısf-1 hissesi 9750
Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki ve tahtânî altı bâb oda ve bir ahır müştemil bir bâb büyük menzilin nısf-1 hissesi 7500	Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî iki ve tahtânî üç oda ma'a avluyu müştemil bir bâb küçük menzilin nısf-1 hissesi 3000
Uzun çarşı caddesinde vâki' bir bâb kasaturacı dükkânının kezâlik nısf-1 hissesi 6000	Müsta'mel sako / kürk 100
Köhne şalvâr / pantolon 110	Fanila entâri 2/ köhne seccâde 80
Köhne acem şalı 1/ yün memlû döşek 110	Evân-ı nühâs fey 2 kıyye 2 40
Demir mangal 1 sâc ayağı 35	Kıtık memlû yan minderi 1/ yastık 5/ makad yüzü aded 7 103
Köhne sandalye 3/ Ağaç kanepeler / kebîr lamba	Sağır tahta 3/ ataşlık 3 60

80	
Kahvenin çekmecesinde zuhûr eden nakd-i mevcûdu	
	107
Beşlik akçe olmağla	- 53 20
İskonto minhâ	53 20

Yekûn-ı emlâk ve eşyâ-i mebîa'dan → 52770 20

Minhâ'l-ihracât

Bâ vasiyyet techîz tekfin	Dellâliye eşyâ-i mebîa'dan	Kaydiye ve semen-i varaka
1000	1052 20	minhâ
		121

Yekûn 2175 20

Sahhu'l-bâkî 50593

Bin iki yüz doksan yedi senesi şehr-i Rabiulâhiri'nin on beşinci günü târihiyle müverrah taraf-ı şer'den verilen bir kıt'a mahkûmun bih i'lâm-ı şer'i mûcibince zevce-i mezbûre Fâtıma Hanım'a deyni

Meblağ	Mine'l-gurâme
6000	50593

(1) Bâlâda ismi muharrer dâyine-i mezbûre Fâtıma Hanım'ın guremâ vechiyle alacağı müteveffâ-yı merkûmun terekesine kıbel-i şer'den (2) vasî ve kayyım nasb olunan eytâm müdürü İbrahim Efendi ma'rifetiyle tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh (3) verildi.

Kayıt 115 (42b-2) Sadibey mahallesi sakinelerinden Ayşe Hanım binti Abdullah Paşa'nın vefatına mebni varislerinin tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Sadibey mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Ayşe Hanım ibnet-i Abdullah Paşa bin Süleyman Paşa'nın verâseti (2) li ebeveyn kız karındaşı Zübeyde Hanım ve li eb kız karındaşı Mise Hanım ve li eb er karındaşları Mahmud Neşet Bey Edirne vilâyetinde li ecli'l-me'mûriye (3) mukîm Mustafa Şevket Bey'e münhasıra oldukdan sonra bu misüllü veresesinden gâib ve gâibesi olduğu halde vefât edenlerin verese-i gâib (4) hisselerini ahz u kabz ve zuhûruna değin hıfza bâ irâde-i seniyye me'mûr olan sancağı mezkûr muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi (5) ibn-i Sâlih Efendi ile verese-i mezbûrûndan her birinin taleb ve iltimâs ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve bi'l-farîza (6) ti'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffiyeye-i mûmâ-ileyhâdır ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Recebi'l-ferd sene seb'a ve tis'in ve (7) mi'eteyn ve elf

Müteveffiyeye-i mezbûrenin hemşiresi mûmâ-ileyhâ Zübeyde Hanım ile müşterek emlâk ve akar.

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzil	
	20000
hemşiresi mûmâ-ileyhâ hissesi	<u>- 10000</u>
	10000
Menzil-i mezkûr ittisâlinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bahçe	
	30000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ	<u>- 15000</u>
	15000
Mahalle-i mezbûrede vâki' Aşçı Mena istîcârında bulunan bir bâb dükkân	
	25000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ	<u>- 12500</u>
	12500

Yine mahalle-i mezkûrede vâki' Topal Yevan istîcârında bulunan bir bâb dükkân	10000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ - <u>5000</u>	5000
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' Balakron istîcârında bulunan bir bâb dükkân	12000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ - <u>6000</u>	6000
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' Kasab Maşak istîcârında bulunan bir bâb dükkân	12000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ - <u>6000</u>	6000
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' Acem Asker Ağa'nın istîcârında bulunan bir bâb dükkân	12000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ - <u>6000</u>	6000
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' Acem Hasan ve Mihri istîcârında fevkânî iki oda ve tahtânî iki dükkân	25000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ - <u>12500</u>	12500
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' bir bâb fırının nisf-i hissesi	13000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ - <u>6500</u>	

	6500
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' Acem Kasab Cafer'in istîcârında bulunan bir bâb dükkân	
	8000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ	- <u>4000</u>
	4000
Yine mahalle-i mezkûrede vâki' bakkal başı Hüseyin Efendi istîcârında bulunan bir bâb dükkân	
	12000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ	- <u>6000</u>
	6000
Duhân çarşısında vâki' bir bâb duhân mağazası	
	40000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ	- <u>20000</u>
	20000
Yeni mahallede vâki' bir kıt'a zeytin bahçesi	
	2000
Arsası minhâ	- <u>1000</u>
	1000
Ermeni mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'ası	
	6000
Hisse-i mûmâ-ileyhâ	- <u>3000</u>
	3000

Zikr olunan dükkânlar ittisâlinde bulunan bir bâb dükkân	18000
Hançerli mahallesinde ma'lûmu'l-hudûd hamamda on bir sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi	4000
Hintâ pazarında bir bâb kârgîr handa on bir sehm i'tibâriyle üç sehm hissesi	20000

Yekûn 155500

Emvâl ve eşyâ ve câriye-i mebâ'

Kelâm-ı kadîm	Diğer kelâm-ı kadîm	Kitâb-ı kenz	Menâkıb-ı cihâr yâr
840	1301	105	100
Taâm sinisi 71	Nühâs güğüm 23	Nühâs çamaşır leğeni 71	Abdest leğeni 40
Hurda nühâs kıyye 23 fey 15 345	Kebîr nühâs sarı mangal 700	İbrik ma'a leğen 100	Diğer ibrik ma'a leğen 155
Semaver 46	Teneke tepsi 3 13	Şamdan 46	Şamdan kürsüsü 115
Sağîr şamdan 13	Mirât-i kebîr 410	Kıtık memlû yan minderi 2 245	? aded 1 140
Şiše sürâhi 50	Sigara tablası 20	Penye memlû yorgan/ döşek/ yastık 76	Yün döşek 121

Yastık yan 13 165	Yün ve penye mendlü şilte ma'a yastık 55	Yan havlusu 250	Müsta'mel kilim 250
Fersûde kilim 100	Nühâs güğüm 52	Yün döşek penye yastık 60	Çini yazı takımı 36
Yazı çekmecesini 55	Seccâde 20	Tarak ve sivâk 20	Ruğan ıtır 155
Koka tesbih 35	Kebîr şamdan/lambalı fener 65	Def'a mirât-i kebîr 2 80	Sedefli mirât 40
Harîr yeşil çarşaf 116	Sarı harîr çarşaf 82	Def'a sarı harîr çarşaf 2 125	Kılabdanlı cora ? 180
Çift sasa don 8 120	Melâz don 20 120	Yeşil kaşmir yüzlü kürk 226	Beyâz harîr çarşaf 125
İki havlu aded 5 131	Adî havlu aded 10 155	Bürümcük top 1 60	Melâz elvân gömlek 30 701
Kılabdânlı uçkur 516	Para kesesi 13 330	Gaz Çember?135 135	Çorab çift 3 45
Havlu çift 1 40	Def'a havlu 3/fita 1 85	Döşek çarşafı 305	Def'a yün döşek çarşafı

			210
Sofra altı kayta 2 215	Gümüş ayna/ pike? 1695	Harîr çarşaf 205	Sandık aded 3 32
Vâlîde şalı 1000	Def'a vâlîde şalı 600	Gümüş zarf 10 485	Kuyum kürk 170
Uçkur ve sâir para4 70	Atlas bohça ve kahve örtüsü 121	Uçkur ve çura parası 655	Gümüş ibrik 187
Çember parça 38 171	Uçkur ve yağlık 46 286	Selvâ kürk 225	Ferâce 110
Çift sasa don entâri 125	Şal bohça 155	Kahve örtüsü 44	Sevâyî entâri 570
Sûzânî takımı 605	Canfes entâri ve şalvâr 212	Harîr ve ibrişim ve kılabdân 156	Papuç ve tahta papuç 120
Gömlek bezi 6 71	Müsta'mel çarşaf 120	Bohça 2 71	Hurdâvât 92
Tire iplik ve sâire 63	Şilte ve yorgan ve yan yastığı 165	Def'a şilte 105	Sandık 3 62
Büyük ve küçük inci dirhem 23,5 7833,5	Basma saat 200	Elmas küpe 800	Gümüş kemer dirhem 5,5*67 340 35
Mercanlı çekmece 2500	Mahmûdiye altını 9 920 10	Dürbün 50	Sarılı seccâde 300

Mâili seccâde 150	Yaldızlı altını bâ tenzîl 150	Kanarya kuş 2/ma'a kafes 75	Nühâs kazan 2 400
Bir re's Peykâr nâm câriye 5300			

Yekûn 38249 25

Müteveffâ-yı mûmâ-ileyhanın bâlâda takdîm-i bahâ olunan emlâkin îcâr-ı müterâkimesi olub tahsîl olunan

Aşçı dükkânı îcârı 375	Topal Yevan îcâra bulunan dükkân îcârı 538	Balakron istîcârında bulunan dükkân îcârı 730
Acem Mihri îcârında bulunan iki bâb dükkân îcârı 321	Bakkal başı istîcârında olan dükkân îcârı 282	Abâcı dükkânı îcârı 588
Asker Ağa istîcârında olan dükkân îcârı 390	Aşçı Mena istîcârında olan menzil 702	Yalıhamı îcârından 1500
Kasab Maşak istîcârında olan dükkân îcârı 450	Kasab Cafer istîcârında olan dükkân îcârı 200	

Yekûn 6076

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kismet 4996	Kaydiye ve semen-i varaka 454	Dellâliye-i eşyâ-i mebia' 764
-----------------------	----------------------------------	----------------------------------

Harc-ı husûs	Resm ve kaydiye iskontosu	Yekûnu'l-ıhrâcât
500	524	7238

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese		
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olan emlâk		155500
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' ve ihrâcât		<u>+ 38087</u>
		192587
Hisse-i uht-i li ebeveyn mûmâ-ileyhâ Zübeyde Hanım		
Takdîm-i bahâ olan emlâkdan hissesi		77750
Eşyâ-i mebîa' ve îcârâtdan hissesi		<u>+ 18543</u> 20
		92293 20
Hisse-i uht-i li eb mûmâ-ileyhâ Mise Hanım		
Kezâ	15550	
Kezâ	<u>+ 3708</u>	29
	19258	29
Hisse-i ah-i li eb mûmâ-ileyhâ Mahmud Neşet Bey		
Kezâ	31100	
Kezâ	<u>+ 7417</u>	16
	38517	16
Hisse-i ah-i li eb mûmâ-ileyhâ Mustafa Şevket Bey		
	Kezâ	31100
	Kezâ	<u>+ 7417</u> 16
		38517 16
Resm-i berâ-yı hazîne-i celîle minhâ		<u>- 1925</u> 16
		36592

Resm-i mezkûr iskontosu minhâ	- 96
	36496
Bâlâda muharrer takdîm-i bahâdan hissesi minhâ	- 31100
	5396

Kayıt 116 (44a-1) Hançerli mahallesi sakinlerinden Abdülkadir ibni el-Hac Mustafa'nın mirasının tespit ve tevzii

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Abdülkâdir (2) ibn el-Hâc Mustafa ibn-i İbrahim nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûhâ-yı metrûkesi Emine bint-i İsmail (3) ile sulbî sağır oğlu Hüseyin ile kendisinden mukaddem vefât eden diğêr zevcesi Havva bint-i (4) Abdullah'dan mütevellid sulbî sağır oğlu Ahmed'e münhasıra ba'dehû ibn-i sağır-i mezbûr Hüseyin dahî vefât (5) edip verâseti anası mezbûre Emine ile uhtu'l-ebeveyn er karındaşları sağır-i mezbûr (6) Sabri ve Ahmed'e münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bi hükmi'l-ferâiz iki yüz seksen sekiz sehmden (7) olub sihâm-ı mezbûreden elli sehmi zevce-i mezbûre Emine'ye ve yüz on dokuz sehmden (8) cem'an iki yüz otuz sekiz sehmi ibnân-ı sağırân-ı merkûmân Sabri ve Ahmed'e isâbeti bi'l-ihbâr (9) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrân Sabri ve Ahmed'in tesviye-i (10) umûrlarına kîbel-i şer'den vasiyy-i mansûbları li ebeveyn ammîleri Râşid ibn-i el-Hâc Mustafa ile zevce-i mezbûre (11) Emine'nin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve taksîm olunan (12) müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 7 Cemaziyelâhir sene 97

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb nısf-ı menzil 3000 Yekûn: 3000	Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebîa'	Nühâs çamaşır leğeni 16*6 96
	Köhne evân-i nühâsiye 18*20 360	

Nühâs çamaşır kazanı 16*6 96	Lahm tahtası 5 10	Çorba kâsesi 3/su kupası 5/ beylik şişe 1/kaşık deste 1 30
Köhne gerze yemenisi çift 1 13	Toprak su yalağı 4 50 20	Toprak kavanoz 2 6
Hamur tabağı 13	Dakîk eleği ve kalbur 2 5 10	Demir sâc ayağı 3/ maşa 3/ ağaç tabak 1 10 20
Şamdan kürsüsü 1 4 10	Köhne _?_ kilim 25	Köhne yün yastık 2 20
Köhne kıtık memlû yan minderi 2 Yastık 6 37	Köhne satır 1 köhne pantolon 1 10	Köhne tahta masa 1 10 10
Yekûn-ı eşyâ-i mebâ'a'dan	792 20	
Takdîm-i bahâ olunan nısf-ı menzil	<u>+3000</u>	
	3792 20	

Minhâ'l-ıhrâcât

Techîz tekfin 150	Emlâk ve düyûnuna bâ ilm- u haber verilen 168	Mehr-i zevce 501
Resm-i kısmet 74 10	Dellâliye 16	Kaydiye ve semen-i varaka 8

Yekûnu'l-ihracât		
917 10		

Sahhu'l-bâkî		
2875 10		
Hisse-i zevce-i mezbûre Emine 495	Hisse-i ibnu'l-merkûm Sabri 1190	Hisse-i ibnu'l- merkûm Ahmed 1190

(1) Derûn-ı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Emine'nin bâ defter-i kassâm takdîm-i bahâ olunan emlakden (2) hisse-i irsiyesi olan dört yüz doksan beş guruş ve mehr-i müeccel hakkı olan beş yüz bir guruş ki (3) cem'an dokuz yüz doksan altı guruş tereke-i müteveffâ-yı merkûma vâzı'u'l-yed bulunan vasiyy-i merkûm Râşid (4) zimmetinde idiği ve sağîrûn mezbûrûnun kezâlik takdîm-i bahâ olunan emlakden hisse-i irsiyeleri (5) olan bin yüz doksan guruşdan cem'an iki bin üç yüz seksen guruş dahî merkûm Râşid (6) yedinde takdîm-i bahâ olunarak bırakıldığı taraf-ı şer'den mürsel Ahmed Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh (7) verildi. Fî 11 Mayıs sene 96

Kayıt 117 (44a-2) Keremçe karyesinden ve Ekrad taifesinden Mehmed oğlu Bayram'ın varislerinin tespit edilmesi ve amcaları Hasan'ın vasi tayini

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Keremçe karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ekrâd tâifesinden (2) Mehmed oğlu Bayram bin Mehmed bin Resûl'un verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Fâtıma bint-i Halil ile kendisinden (3) mukaddem vefât eden diğêr zevcesi müteveffıye Fâtıma bint-i Halil nâm hâtundan mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu (4) Dursun ve sulbî sağîr oğulları Süleyman ve İsmail ve sulbiye kebîre kızı Havva'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (5) inde's- şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kibel-i (6) şer'den vasiyy-i mansûbları li ebeveyn ammîleri Hasan ibnu'l-mezbûr Mehmed ile verese-i kibâr mezbûrânın taleb (7) ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (8) ber vech-i âtî zikr

olunur. Fi'l-yevmi's-sânî aşr min Zilhicce'ti'ş-Şerife sene sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan menzil

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb odayı müştemil menzil
1000

Yekûn 1000

Mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan emlâk ve hayvânât ve eşyâ-i mebîa'

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd köhne bir gözlü duhân damı bâb 1 1060	Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb köhne sergen 80	Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne 1125
Câmûş öküzü çift 1 2500	Siyâh sığır ineği ma'a nitâc 550	Bir re's süğül sığır ineği 550
İkişer sığır düğesi 300	Dört beşer gök sığır tosunu 380	Bir re's siyâh merkeb ma'a nitâc 376
Ganem re's 7 keçi re's 6 1560	Araba ma'a takım 255	Su fiçisi ? 101
Hevenk duhân batmân fey 472 1900	Selac ağacı 120	Tahta _?_ 50
Zilli yular çift 50	Hatab esmânı 135	Evân-ı nühâs kıyye 15 fey 26 390

Balta /girebi 52	Sürme Demir zincir ma'a sâc 1/keser 1 urgan1/?/ibrik 76	Taş değirmen/çapa 2 250
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd tarla îcârı 480	Yekûn-ı eşyâ-i mebîa' 12115	

Minhâ'l-ihracât

<p>Deyn-i müsbet medîne-i Samsun mahallâtından Sadibey mahallesi ahâlîsinden Kel onbaşı Ahmed Ağa ibn-i Ali an cihet-i karz ve bâ defter ve ba'de'l-himâye ve bâ şehâdet ânifü'z-zikr Keremçe karyesi ahâlîsinden Kürt Neni bin Halil bin Hacı Dizdâr ve Şerif oğlu Mehmed bin Şerif bin Ahmed evvelâ bâ varaka-i mestûre karye-i mezbûrede İmâm ve muhtâr ve ihtiyâr-ı meclis a'zâlarından Ahmed bin Hüseyin bin Mehmed ve Sâlih bin Mehmed bin Ali ve Hasan bin Hacı Hüseyin bin İsmail ve Ahmed bin Hasan bin Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm</p> <p>1677 kâime-i akçe olarak alacağı meblağ</p> <p>- 1387 meblağ-ı mezbûr kâime olmağla ber mûcib-i irâdeden iskontosu</p> <p>290 bir lira hesâbıyla liraya tahvîlinde eşyâ-i mebîa'dan</p> <p>+ 22 esmânı mahsûb olmağla lira farkı</p> <p>312</p>	
<p>6405 lirası yüz otuz iki guruş i'tibâriyle alacağı meblağ</p> <p>-1553 lirası yüz guruşa tahvîlinde iskontosu</p> <p>4852</p> <p>+ 388 eşyâ-i mebîa' esmânı mecîdiye yirmi guruşdan lira farkı</p> <p>5240</p> <p><u>890</u> alacağı olan mecîdiye aded 20*44</p>	

6130		
Alacağı meblağ mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla		
Yekûn 6442		
Deyn-i müsbet Derecik karyesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rûm milletinden Ordulu Yasonko veled-i İbilya'ya an cihet-i karz bâ sened ve bâ şehâdet Kıran karyesi ahâlîsinden Köroğlu Hasan bin Ahmed bin İsmail ve Serrâc oğlu Hasan bin Ali bin Hüseyin evvelâ bâ varaka-i mestûre karye-i mezbûre İmâm ve muhtâr ve ihtiyâr-ı meclis a'zâlarından Hüseyin bin Ahmed bin Abdullah ve Abdullah bin Ahmed bin İbrahim ve Hüseyin bin Ali bin İsmail ve Hasan Efendi ibn-i Mehmed bin Ahmed nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l- hıf ve'l- hükm		
Lirâ-yı osmânî aded 9		
900		
Bâ vasiyyet-i müsbet techîz tekfin	Mehr-i zevce-i mezbûre	Emlâke deyni olub bâ ilm u haber verilen
1100	300	150
Resm-i kısmet	Dellâliye	Kaydiye ve semen-i varaka
129	233	15

Yekûn 9341

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm	
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'	2774
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan	<u>+1000</u>
	3774

Hisse-i zevce-i mezbûre			Hisse-i ibnu'l-merkûm		
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	346	30	Kezâ	693	20
Takdîmden hissesi	<u>+ 125</u>		Kezâ	<u>+ 250</u>	
	471	30		943	20
Hisse-i ibnu'l-merkûm			Hisse-i ibnu'l-merkûm		
Kezâ	693	20	Kezâ	693	20
Kezâ	<u>+ 250</u>		Kezâ	<u>+ 250</u>	
	943	20		943	20
Hisse-i bintu'l-mezbûre					
Kezâ	346	20			
Kezâ	<u>+ 125</u>	<u>00</u>			
	471	30			

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç yüz kırk altı guruş otuz (2) parayı ibn-i kebîr merkûm Dursun ile bint-i kebîre mezbûrenin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan min haysü'l (3) mecmû' bin üç yüz seksen yedi guruş ile mehr-i müeccel hakkı olan üç yüz guruş karye-i mezbûreye (4) taraf-ı şer'den mürsel kâtib Emin Efendi ile eytâm müdürü İbrahim Efendi inhâsıyla vasî merkûm Hasan (5) zimmetinde idiği ve sağîrûn mezbûrûnun hisse-i irsiyeleri olan cem'an bin üç yüz seksen yedi guruş li ecli'l-idâne _?_ (6) eytâm müdürü İbrahim Efendi ma'rifetiyle 27 Receb 97 târihiyle bâ hüccet ve bâ kefil karye-i mezbûreden Hasan (7) Bey'e idâne olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 118 (45a-1) Hançerli mahallesi sakinelerinden Emine binti Gazi Mehmed'in vefatı üzerine mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Emine bint-i Gâzî Mehmed (2) bin Abdullah'ın verâseti zevci Ahmed Ağa ibn-i Demir Mehmed ile sadriye kebîre kızları Arife Dudu ve Zehra (3) ve sadriye sağîre oğlu Seyyid Bilal'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir ve

mütehakkık (4) olduktan sonra sağır-i mezbûr Seyyid Bilal'in tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbu babası (5) Ahmed Ağa ile bint-i kebîre mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede (6) bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 6 Şaban sene 97

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

Mahalle-i mezbûrede vâki' fevkânî bir oda ve tahtânî bir odayı müştemil bir bâb menzil 4000
Mahalle-i mezbûrede vâki' fevkânî iki odayı müştemil bir bâb menzilde sekiz sehm i'tibâriyle bir sehm hissesi 900

Yekûn 4900

Siyâh ve sukûl sığır ineği ma'a nitâc 525	Bir re's sığır ineği siyâh 450	İki beşer sığır tosunu 125
Sağır ayna 10	Kırmızı basma yüzlü yün mamlû döşek 50	Mendil yüzlü yün memlû döşek 40
Sûf yüzlü penye yorgan 45	Kırmızı basma yüzlü yorgan 35	Kırmızı basma yüzlü yorgan 25
Sarı basma yüzlü yorgan 50	Penye yüzlü yüz yastığı 2 21	Köhne kilim 1 / kundura ma'a lapçin 78
Evân-ı nühâs 250	Satır ma'a ocak ? 15	Köhne sandık 10
Kaz aded 12	Sağır ve kebîr küp 2	Hurdâvât-ı menzil

70	20	20
Mehr-i zevc-i mezbûr Ahmed Ağa 251		

Yekûn 2080

Minhâ'l-ihracât

Bâ vasiyyet techîz tekfin 900	Resm-i kısmet 152	Dellâliye eşyâ-i mebîa' 38	Kaydiye ve semen-i varaka 19
-------------------------------------	----------------------	----------------------------------	------------------------------------

Yekûnu'l- ihracât 1108

Sahhu'l bâkî	
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' dan	972
Yekûn-ı takdîm olunan emlak	<u>+ 4900</u>
	5872
Hisse-i zevce-i mezbûr Ahmed	Hisse-i ibnu'l-mezbûr Seyyid Bilal
Eşyâ-i mebîa'dan 242	Kezâ 364 10
Takdîmden <u>+1225</u>	Kezâ <u>+1837 30</u>
1467	2202 00
Hisse-i bintu'l-mezbûre	Hisse-i bintu'l-mezbûre
Kezâ 182 10	Kezâ 182 10
Kezâ <u>+ 918 30</u>	Kezâ <u>+ 918 30</u>
1101 00	1101 00

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam bintân-ı kebîretân-ı mezbûretânın eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri olan yüz seksen iki (2) gurus onar paradan cem'an yüz iki yüz atmış

dört guruş yirmi parayı tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vâzî' u'l (3) yed bulunan vasiyy-i merkûm merkûm Ahmed Ağa yedinden aynen ve nakden tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eyledikleri ve sağır-i (4) mezbûr Seyyid Bilal'in kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan üç yüz atmış dört guruş (5) on para idâne olunmak üzere vasîsi merkûm Ahmed Ağa zimmetinde idiğini taraf-ı şer'den mahalle-i mezbûreye (6) mürsel kâtib Emin Efendi ile mâl-i eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin inhâsıyla işbu mahalle (7) şerh verildi.

Kayıt 119 (45a-2) Balaç karyesinden Hüseyin bin Ahmed'in vefatı üzerine mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Balaç karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden _?_ oğlu (2) Hüseyin bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Hatice bint-i Ahmed ile mezbûreden (3) mütevellid sulbî sağır oğulları İzzet ve Hasan ile kendisinden mukaddem vefât eden diğere zevcesi (4) Şerife bint-i Osman'dan mütevellid sulbî kebîr oğlu Ahmed'e münhasıra ba'dehû ibn-i sağır-i mezbûr (5) Hüseyin dahî vefât edip verâseti anası mezbûre Hatice ile uht-ı li ebeveyn er karındaşı (6) sağırûn-ı mezbûrûna münhasıra tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bi hükmi'l-ferâiz atmış altı sehmden olub (7) sihâm-ı mezbûreden on sehmi zevce-i mezbûre Hatice'ye ve yüz beş sehmi ibn-i sağır-i mezbûr (8) İzzet'e ve yirmi bir sehmi ibn-i kebîr merkûm Ahmed'e isâbeti bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver (9) zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn mezbûrûnunun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasiyye-i (10) mansûbesi anası zevce-i mezbûre Hatice'nin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve takdîm (11) ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı (12) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmis-sâdis ve'l-aşr min Şevvali'l-mükerrem sene (13) sitte ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan emlâk

<p>Karye-i mezbûrede vâki' fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahır müstemil bir bâb menzil 600</p>	<p>Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb anbar 800</p>
--	--

Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb sergen 100	Karye-i mezbûrede vâki' tahtânî bir odayı müştemil bir bâb lâz odası 150
Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne 300	Karye-i mezbûrede vâki' samanhâne ma'a harman 500

Yekûn 2450

Mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Koca câmûş öküzü çift 1 1250	Alaca sığır öküzü re's 1 300	Def'a koca câmûş öküzü re's 1 750
Saban demiri çift 1/ ma'a takım 25	El değirmeni 1 10	Köhne döşek/ yorgan/ yastık 50
Evân-ı nühâs 15*3 45	Balta/ orak 2/ girebi 20	Dükkân / yaba 20
_?_ duhân batmânı 25*2 500	Hintâ kile 6*60 360	Şa'îr kile 40*6 240
Yulaf kile 20*6 120	Hurdâvât-ı menzil 100	

Yekûn 3780

Minhâ'l-ihracât

Mehr-i zevce-i müsbet 300	Resm-i kısmet 147 10	Dellâliye eşyâ-i mebîa' 75 30	Kaydiye ve semen-i varaka 13
---------------------------------	-------------------------	-------------------------------------	------------------------------------

Yekûn 536

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm			
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' dan 3244			
Yekûn-ı takdîm-i bahâ olunan emlâk + 2450			
5694			
Hisse-i zevce-i mezbûre		Hisse-i ibnu'l-mezbûre	
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	491 20	Kezâ	1032 10
Takdîm-i hissesi	+ 371 10	Kezâ	+ 779 20
	862 30		1811 30
Hisse-i ibnu'l-mezbûre			
Kezâ	1720 10		
Kezâ	+1299 10		
	3019 20		

(1) Zevce-i mezbûre Hatice Hâtun bâlâ-yı kassâmda muharrer hisse-i irsiyesi olan dört yüz doksan bir gurus (2) on para tereke-i müteveffâ-yı merkûma vaz'u'l-yed bulunan ibn-i kebîr merkûm Ahmed zimmetinde idiği dâyin-i (3) sağîr-i mezbûr İzzet'in kezâlik eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyesi olan bin yedi yüz yirmi (4) gurus on para kezâlik merkûm Ahmed zimmetinde idâne olunmak üzere müstakillen deyn olduğunu (5) karye-i mezbûreye mürsel kâtib Emin Efendi ile eytâm müdürü İbrahim Efendi her biri (6) inhâ ve takrîr edip idânesine muvaffak olunamadığı işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 1 (46a-1) Ermeni milleti kadınlarından Ovapir binti Heci Pedrus'un vefatına mebni terekesinin tevzi ve taksîmi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Aliyye tebe'asının Ermeni milleti nisvânından iken bundan akdem fevt olan (2) Ovapir bint-i Heci Pedrus'un verâseti sadr-i sağîr oğlu Misak ve sadriye sağîre kızı Averz'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ind (3) e'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan kezâlik (4) Devlet-i Aliyye tebe'asının millet-i merkûmesinden enişmeleri Heci Simon

veled-i Kırkor'un taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (5) bey' ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 11 Ramazan sene 97

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ-i mebâ'

Yastık beyâz aded 2 6	Müsta'mel yastık yorgan çarşafı 5	Küçük abâniye/ sâc ayağı 15
İkili döşek çarşafı 26	İşli gömlek 1 7	Fanila entâri 1/ fistan basma 1/ yünlü fistan aded 1 27
Yünlü zenne entârisi 1/şalvâr 1 yünlü yelek aded 1 46	Gülmez zenne entârisi 1/ şalvâr 1/ canfes libâde 1/ yelek 1 80	Müsta'mel Horasan şalı 1 120
Koratma bez top 3 81	Yatak çarşafı aded 1 15	Yorgan çarşafı aded 3 21
Çifte hassâ pencere perdesi 3 20	Def'a yorgan çarşafı 1 10	Döşek çarşafı aded 2 16
Bez pencere perdesi 4 20	Peşkir aded 10 23	Def'a peşkir aded 3 15
Hamam havlusu aded 2 14 10	Def'a yorgan çarşafı 1 13	Müsta'mel baş örtüsü 1 5 20
Köhne sandık aded 1 12	Hurdâvât-ı menzil 30	Def'a hurdâvât-ı paçavra 2

Yekûn 629 30

Minhâ'l-ihracât

Muâlece ve hükm-i masârif	Masârif-i hafriye	Hammâliye ve araba kirâsı
170	180	16
Resm-i kısmet	Dellâliye eşyâ-i mebîa'	Kaydiye ve semen-i varaka
6 25	12 25	5

Yekûn 390

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese	
Yekûn-ı ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa' 239 20	
Hisse-i veledü'l-merkûm Misak	Hisse-i bintu'l-merkûm Avez
159 12	79 26

(1) Bâlâda murakkam sağır-i mezbûr Misak'ın hisse-i irsiyesi olan yüz elli dokuz guruş on iki para ve sağıre-i mezbûre Avez'in hisse-i irsiyesi (2) olan yetmiş dokuz guruş yirmi altı para ki cem'an iki yüz otuz dokuz guruş yirmi para vasileri merkûm Heci Simon'a tamâmen ve kâmilten teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 2 (46a-1) Rum milletinden Andon oğlu Yori'nin vefatı üzerine varislerinin tespiti ve mirasının taksîmi

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Kurugökçe karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin (2) Rûm milletinden Andon oğlu Yori veled-i Andon veled-i Haralanbi'nin verâseti zevce-i metrûkesi Elina bint-i (3) Sava ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Vasil ve sulbiye kebîre kızı Anastasya ve sulbî (4) sağır oğulları Dimenoklı ve Sava ve Anastasya'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'i'l-enver zâhir (5) ve nümâyân oldukdan sonra sağırûn mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri anaları (6) zevce-i mezbûre Elina ile verese-i kibâr merkûmânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm (7) ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sâlis min (8) Şevvali'l-mükerrem sene seb'a ve tis'in ve mie'teyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî dört oda ve tahtânî iki ahır müştemil bir bâb menzil 5000
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb samanhâne ma'a harman 300
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb fırın 100
Karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb duhân damı 200

Yekûn 5600

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve emvâl

Sekiz yaşında koca sığır öküzü re's 1 350	Koca siyâh sığır ineği 205	Def'a koca sığır ineği 150
Bir re's gök sığır düğesi 85	Câmûş ineği ma'a nitâc 400	Câmûş düğesi 302
Bir re's kır esb ma'a takım 250	Duhân batmân 1330x22 2937	Evân-ı nühâs 12*15 180
Saban demiri çift 1 ma'a takım 20	Köhne araba ma'a takım 100	Sürgü zinciri 15
Ocak zinciri 10	Balta 1/ çapa 2 15	Yün memlû döşek 3/ yorgan / yastık 6 300

Köhne seccâde	Köhne çifte tüfek	Hurdâvât-ı menzil
100	100	100

Yekûn 5619

Resm-i kısmet	Dellâliye eşyâ-i mebîa'	Kaydiye-i defter	Semen-i varaka
280	112	17 10	10

Yekûn 420

Sahhu'l bâkî			
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa'		5199	
Yekûn-ı takdîm-i bahâ		<u>+5600</u>	
		10799	
Hisse-i zevce-i mezbûre		Hisse-i ibnu'l-merkûm Vasil	
Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	649 35	Kezâ	1010 36
Takdîmden hissesi	<u>+ 700</u>	Kezâ	<u>+1088 34</u>
	1349 35		2099 30
Hisse-i ibnu'l-merkûm Dimenoklı		Hisse-i ibnu'l-merkûm Sava	
Kezâ	1010 36	Kezâ	1010 36
Kezâ	<u>+ 1088 34</u>	Kezâ	<u>+ 1088 34</u>
	2099 30		2099 30
Hisse-i bintu'l-mezbûre Anastasya		Hisse-i bintu'l-mezbûre	
Kezâ	1010 36	Kezâ	505 18
Kezâ	<u>+ 1088 34</u>	Kezâ	<u>+ 544 17</u>
	2099 30		1049 35

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûrenin eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi altı yüz kırk dokuz guruş (2) otuz beş para ve bint-i kebîre mezbûre Anastasya'nın kezâlik eşyâ-i mebâ'dan hisse-i irsiyesi (3) olan beş yüz beş guruş on sekiz para ile benûn-ı saġîrûn-ı mezbûrûnun eşyâ-i mebâ'dan hisse-i (4) irsiyeleri olan cem'an üç bin üç yüz iki guruş yirmi sekiz para idâne olunmak üzere li ebeveyn (5) er karındaşları ibn-i merkûm Vasil zimmetinde idiġini karye-i mezbûreye taraf-ı şer'den mürsel kâtib (6) Emin Efendi ile muhzır Hacı Abdullah Efendi'nin inhâ ve takrîrleriyle işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 3 (46b-1) Aslen Bolulu olup Samsun'da han odasında vefat eden aşçı esnafından Mehmed Usta'nın varisleri olmadığından mirasının hazineye kalması

(1) Fi'l-asl Kastamonu vilâyeti dâhilinde Bolu kazâsı ahâlîsinden olup medîne-i Samsun'un hamam-ı kebîr ittisâlinde (2) vâki' Hacı Hikmetzâde Hacı Ahmed Efendi'nin han odasında müsâferetle sâkin iken bundan akdem (3) vefât eden aşçı esnafından Mehmed Usta bin Ahmed bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi (4) olmadığı ecilden kâffe-i terekesi cânib-i beytûlmâle âid ve râci' olmak zu'muyla livâ-i mezkûrda bu makûle (5) bilâ-vâris ma'rûf ve ma'rûfe vefât edenlerin terekelerini ahz u kabza me'mûr olan hâlâ livâ-i (6) mezkûr muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Sâlih Efendi tarafından mürsel vekîl-i (7) müseccil-i şer'isi zabtiye merkez me'mûru Ömer Çavuş bin Ömer'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede (8) bey' ve defter olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 7 Şevval sene 97

Müzâyede olunan eşyâ-i mebâ'dan

Köhne çoka şalvâr ma'a mintan ve yelek 3 81	Köhne kundura ma'a lapçin 21 20	Köhne yelek kuşak 1 11 20	Köhne saġîr bıçak 2
Yekûn 116 - 75 Techîz tekfini için verilen 41			

- 1 resm-i kısmet minhâ

40

- 2

38 dellâliye minhâ

- 1 kaydiye ve semen-i varaka minhâ

37

- 2 hazîne-i celîle olan minhâ

35

(1) Bâlâ-yı ihrâcâtta murakkam kaydiye ve defterin nısf-ı hissesi olan on para ve dellâliyenin (2) nısf-ı hissesi olan bir guruş ile resm-i berâ-yı hazîne-i celîle olan iki guruş ki cem'an üç (3) guruş on para ve sahhu'l-bâkî mezbûr otuz beş guruş ki min hâysü'l-mecmû' otuz sekiz (4) guruş on parayı usûlüne tatbîkan idhâl-i cedvel olunmak üzere emîn muhâsebeci (5) mûmâ-ileyhe tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 4 (47a-1) Aslen Rize'nin Atina kazasından olub Kozika karyesinde vefat eden Şaban oğlu Süleyman'ın varislerinin tespiti ve mirasının üleşilmesi

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Lâzistan sancağına muzâfe Atina kazası kurâsından Kozika karyesi (2) ahâlîsinden olub bundan akdem sâlifü'z-zıkr Kozika karyesinde vefât eden Şaban oğlu Süleyman ibn-i (3) İbrahim ibn-i kibâr'ın verâseti marru'l-beyân Kozika karyesinde sâkin ve sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi (4) Kezban bint-i Ahmed ile sulbî kebîr oğlu Hüseyin ve sulbî sağır oğlu Mehmed Ali ve sulbiye sağîre kızı Fâtıma ve Canik (5) Sancağında Kürsî-yi livâ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Keremçe karyesinde li ecli't-ticâre sâkin sulbî kebîr oğlu (6) Ahmed'e münhasıra olduğu ve sağîrân-ı mezbûrân Mehmed Ali ve Fâtıma'nın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbeleri (7) anaları mezbûre Kezban ile ibn-i kebîr merkûm Hüseyin'in bi'l-asâle ve bi'l-vesâye taraflarından kendi hisseleriyle (8) sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i irsiyelerini ahz u kabza ve kendilerine irsâl ve teslîme işbu bin ikiyüz doksan (9) yedi senesi Şabânü'l-muazzamının beşinci günü târihiyle

müverrah ve ânifü'z-zikr Atina kazâsı bulunan Osman Nuri (10) Efendi'nin imzâsıyla mûmzâ ve hatmiyle mahtûm yedinde olub ibraz eylediği vekâlet hücceti ile bir kıt'a mazbata (11) mûcibince vekîl-i şer'îleri ibnân-ı kebîrân merkûmândan mezbûr Ahmed'in taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr (12) olunan terekesidir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî 13 Şabânu'l-muazzam sene 97

Türkmenler karyesinde sâkin Kantaroğlu Sâlih ve Ali zimmetlerinde alacağı	
Lirası yüz otuz iki guruşdan	7000
Farkı minhâ	<u>- 1696</u>
	5304
Sarı ıfık karyesinden Gülden zimmetinde bâ sened alacağı olub alınan	
Lirası yüz otuz iki guruşdan	8175
Farkı minhâ	<u>-1984</u>
	6191
Karye-i mezbûr ahâlîsinden Miroğlu Yakub zimmetinde bâ sened alacağı olub kabz olunan	
Lirası yüz otuz iki guruşdan	3550
Farkı minhâ	<u>- 856</u>
	2694
Keremçe karyesinden tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milletinden Ustabaşoğlu Lazari zimmetinde bâ sened alacağı olub alınan	
Mecîdiye yirmi guruşdan	465
Karye-i mezbûreden uzun Lefter oğlu Koril zimmetinde bâ sened alacağı olub kabz olunan	
	80
Karye-i mezbûreden Lefter oğlu Korkor zimmetinde alacağı olub tahsîl olunan	
	80

Keremçe karyesinde mütemekkin Uzun Lefter oğlu mezbûr Koril zimmetinde bâ sened alacağı olub tahsîl olunan
1404
-1164 meblağ-ı mezbûr kâime olmağla
240 bâ irâde-i seniyye dört buçuk liraya tebdîlinde iskontosu minhâ

Yekûn-ı zimem 15054

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmet	Kaydiye-i defter	Semen-i varaka minhâ
376	23	10

Yekûnul ihracât 409

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese	Hisse-i zevce-i mezbûre Kezban	Hisse-i ibnu'l-merkûm Hüseyin
14645	1830 25	3661 10
Hisse-i ibnu'l-merkûm Ahmed	Hisse-i ibn-i sağır-i mezbûr Mehmed Ali	Hisse-i bint-i sağîre-i mezbûre Fâtıma
3661 10	3661 10	1830 25

(1) Bâlâ-yı kassâmda murakkam zevce-i mezbûre Kezban ve ibnân-ı merkûmân Hüseyin ve Mehmed Ali ve bint-i mezbûre Fâtıma'nın (2) ber mûcib-i kassâm hisse-i irsiyeleri olan cem'an on bin dokuz yüz seksen üç guruş otuz parayı (3) asl ve vekil merkûm Ahmed kendi hisse-i irsiyesi olan üç bin altı yüz atmış bir guruşun min haysü'l-mecmû' (4) on dört bin altı yüz kırk beş guruşu tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eylediği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 5 (47a-2) Cedid mahallesi sakinlerinden Ali Fevzi ibni Hacı İshak Ağa'nın vefatına mebni terekesinin taksîmi

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Cedid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali Fevzi ibn-i Hacı İshak Ağa ibn-i Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-i (2)

metrûkesi Ümmügülsüm nâm Hâtun bint-i el-Hâc Mustafa ile mezbûreden mütevellid sulbî sağır oğlu Nuri ve anası Fâtıma bint-i Ahmed'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (3) inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağır-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'iyye vasiyy-i mansûbesi ceddesi mezbûre Fâtıma ile zevce-i (4) mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı (5) merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî aşr min Zilka'deti'ş-Şerife sene seb'a ve tis'in ve mi'eteyn ve elf

Takdîm-i bahâ olunub verese yedinde ibkâ olunan

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve fevkânî üç oda ve tahtânî iki odayı müştemil bir bâb menzil ma'a bahçede sekiz sehm i'tibâriyle yedi sehm hissesi 15000
Hançerli Câmî'i Şerifi civârında ve gümrük caddesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd fevkânî üç oda ve tahtânî bir kahve ve iki dükkânda kezâlik sekiz sehmde yedi sehm hissesi 15000
Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a arsada sekiz sehm i'tibâriyle yedi sehm hissesi 3000
İyicek çeşme civârında ve İsa Baba caddesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bahçede sekiz sehm i'tibâriyle yedi sehm hissesi 6000
Çifte hamam civârında vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a arsa 3000
Pazar Câmî'i Şerifi civârında vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a dükkân arsası 1400
İsa Baba civârında vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bahçe 2000

Yekûn 50400

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ

Nühâs 15*30 450	Müsta'mel yan yastık kıtık mamlû 2 250	Yastık yüzlü kıtık memlû beyâz_?_ örtüsü 150
Müsta'mel kilim 2 200	Müsta'mel tüylü kilim aded 2 100	Nühâs kebîr mangal 160
Nühâs kebîr tepsi 100	Nühâs beyâz güğüm 2 200	Müsta'mel basma saat ma'a sîm köşk 300
Müsta'mel çalar saat 200	Kebîr ayna 100	Sağîr ayna aded 1 20
Roveller tabanca 250	Çifte tüfek 1 200	Nühâs kebîr çamaşır kazanı 15*14 210
Nühâs çamaşır leğeni 2 155	Sağîr demir kasa 50	Köhne nısf-ı kayık 210
Nühâs beyâz güğüm ma'a şerbet kupası 12 260	Hurdâvât-ı menzil 100	

Yekûn 3665 eşyâ-i mebîa'dan

Zimem-i nâsda alacağı olub tahsîl olub Hançerli mahallesinde sâkin Rizeli Tahir Kavas zimmetinde bâ sened alacağı olub kabz olunan	15000
Meblağ-ı mezbûr kâime olmağla dört buçuğu bir liraya tahvilde	<u>- 12445</u>
	2555
Lira farkı olub zam olunan	<u>- 179</u>
	2733
Mahalle-i mezbûrede Atina konsolosu Tevfik Kavas zimmetinde bâ sened alacağı olub alınan	1725
İskonto minhâ meblağ-ı mezbûr kâime olmağla dört buçuğu bir liraya tahvilde	<u>-1328</u>
	397
lira farkı olub zam olunan	27
	424
Limani reisi Hüseyin Efendi zimmetinde bâ sened alacağı olub kabz olunan	700
Bâ mazbata alacağı minhâ	<u>- 180</u>
	520
Mahmud Efendizâde Abdülhalim Efendi zimmetinde bâ sened alacağı olub üzerine bâ hüccet idâne olunan	5000
Lira farkı olub zam olunan	<u>- 350</u>
	5350

<p>Devecioğlu Hacı Mehmed Ağa zimmetinde bā sened alacağı olub kabz olunan</p> <p style="text-align: center;">4400</p> <p>Lira farkı + <u>308</u></p> <p style="text-align: center;">4708</p>		
<p>Belediye kātibi Sūleyman Efendi zimmetinde bā sened</p> <p style="text-align: center;">1800</p>		
<p>Hacı Mehmed Baba ile Aşçı Hūseyin Usta zimmetinde bā sened alacağı olub alınan</p> <p style="text-align: center;">3500</p> <p>Lira farkı zam + <u>240</u></p> <p style="text-align: center;">3740</p>		
<p>Bin iki yüz doksan yedi senesi Recebu'l-ferdinin on altıncı günü târihiyle müverrah Faziletli Mehmed Sadık Efendi'nin imza ve hatmi hâvî bir kıt'a i'lâm-ı şer'i mûcibince Zileli Çerkez Hasan bin İlyas nâm kimesneye deyni</p> <p style="text-align: center;">2000</p> <p>Farkı zam + <u>140</u></p> <p style="text-align: center;">2140</p>		
<p>Hançerli Mahallesinden Hâfız Hasanoğlu Sâlih bin Hasan'a bā sened ve bā şehâdet Mahmud Kvasoğlu Ali Efendi ibn-i Mehmed ve <u>?</u> Mustafa oğlu Mehmed Ağa ibn-i Mustafa <u>?</u> Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Hasan Ağa ibn-i Sâlih ve Hacı Mehmed Ağa ibn-i Ahmed nâm müzekkîlerden sırran ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hılf ve'l-hükm</p> <p style="text-align: center;">2000</p> <p>Farkı zam + <u>140</u></p> <p style="text-align: center;">2140</p>		
Resm-i kısmet	Dellâliye	Kaydiye ve semen-i varaka
1776	73	minhâ

		156
--	--	-----

Yekûn 6285

Sahhu'l bâkî		
Yekûn-ı ez gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' ve zimemden 16655		
Yekûn-ı takdîmden		<u>+50400</u>
		67055
Hisse-i zevce-i mezbûre		
Eşyâ-i mebîa' ve zimemden hissesi	2081	35
Takdîm-i bahâdan hissesi	<u>+6300</u>	
	8381	35
Hisse-i ümmü'l-mezbûre		Hisse-i ibnu'l-mezbûr Nuri
Kezâ	2775	33
Kezâ	<u>+8400</u>	
	11175	33
		11797
		13
		<u>+35700</u>
		47497
		13

Der zimmet-i zevce-i mezbûre Ümmügülüm an tereke-i müteveffâ-yı mezbûr	
Nühâs 15*30	450
Basma yüzlü kıtık memlu yastık 8/ örtüsü 1	
150	
Müsta'mel kilim 2	
200	
Müsta'mel _?_ kilim	100
Nühâs mangal	<u>+160</u>

	1060
Nühâs tepsi	100
Nühâs beyâz güğüm 2	200
Basma saat ma'a ?	300
Çalar saat 1	<u>+200</u>
	1860
Kebîr ayna	100
Sağîr ayna	20
Nühâs çamaşır kazanı 2	210
Demir kasa sağîr	<u>+ 50</u>
Tahir Kavas'dan tahsîl olunan akçeden yedi hisse Mustafa'dan aldığı	2240
Hurdâvât-ı menzil	50
Tahir Kavas'dan tahsîl olunan akçeden yedi hisse Mustafa'dan aldığı	<u>+923</u>
	3253
Ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebîa' ve zimemden hisseleri minhâ ümm-i mezbûre Fâtıma Hâtun'a havale olunmuşdur	<u>2081</u> 1171 5 1171 5
	0000 0

Der zimmet-i ümm-i mezbûre Fâtıma an tereke-i müteveffâ-yı merkûm	
yan yastığı 1/ kıtık memlû 2	250
Altı patlar tabanca	250
Çifte tüfek	200

Nühâs çamaşır leğeni 2	155
Nühâs beyâz güğüm ma'a şerbet kupası 12	260
Hurdâvât	+50
	1165

Ümm-i mezbûre Fâtıma Hâtun'un eşyâ-i mebâ' ve zimemden hissesi	
	2775 33
Bâlâda zıkr olunan eşyâ semeninden	- 1165
	1610 33
Zevce-i mezbûreden havâle olunan	- 1171 55
	439 28
Belediye kâtibi Süleyman Efendi'den havâle	- 439 28
	000 00

İbni sağır-i mezbûr Nuri'nin ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebâ' ve zimemden hissesi	
	11797 12
29 Cemâziyelevvel 97 târihiyle Halim Efendi'ye bâ hüccet idâne	- 5350
	6447 12
27 Zilhicce 97 târihiyle Kasab Hüseyin Usta'ya bâ hüccet idâne	- 3205
	3242 12
27 Zilhicce 97 târihiyle Devecioğlu Hacı Mehmed'e bâ hüccet	- 2193 12

	1049 00
12 Muharrem 98 târihiyle belediye kâtibi Süleyman Efendi'ye bâ hüccet idâne	- <u>1049</u>
	0000 00

(1) Bâlâda muharrer zevce-i mezbûre Ümmügülsüm ve ümm-i mezbûre Fâtıma nâm Hâtun'un ber mûcib-i kassâm eşyâ-i mebâ' ve zimemden hisseleri olan cem'an dört bin sekiz yüz elli yedi (2) guruş yirmi sekiz parayı her biri bâlâda tafsîlen beyân kılındığı üzere ahz u kabz eyledikleri dâyin-i sağîr-i mezbûr Nuri'nin kezâlik eşyâ-i mebâ' (3) ve zimemden hisseleri olan on bir bin yedi yüz doksan yedi guruş on iki para dahî bâlâda isimleri muharrer bâ hüccet ve bâ kefil ve bâ deyn idâne (4) olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Yekûn 523 20

26 00 mecîdiye on dokuz hesâbıyla iskontosu minhâ

497 20

(1) Bâlâda muharrer olduğu üzere mecîdiyesi yirmi guruş hesâbıyla beş yüz yirmi üç guruş yirmi paradan (2) yirmi altı guruş iskontosu bâ tenzîl bâkî mecîdiyesi on dokuz guruşdan dört yüz doksan yedi (3) guruş yirmi parayı emîn-i mûmâ-ileyhe tamâmen teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 8 (49a-1) Rum milletinden Bekaroğlu Koca İspenzo mirasının taksim edilmesi

(1) Medîne-i Samsûn kurâsından Kerbiçli karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milletinden (2) Bekâröglü Koca İspenzo veled-i Yani veled-i İspenzor'un verâseti zevce-i metrûkesi Mina bint-i İstefân ile mezbûreden mütevellide (3) sulbiye kebîre kızları Marya ve Mardise ve kendisinden mukaddem fevt olan oğlu Yani'nin sulbî sağîr oğlu Todor'a (4) münhasıra ve tashîh-i mese'le-i mirâsları bi-hükm-i'l-ferâiz yirmi dört sehmden olub sihâm-ı mezbûreden üç sehmi zevce-i (5) mezbûre Mina'ya ve sekizer sehmden cem'ân on altı sehmi bintân-ı mezbûretân Marya ve Mardise ve beş sehmi ibnu'l-ibn (6) sağîr-i mezbûr Todor'a

isâbeti inde'ş-şer'i'l-enver tahakkukundan sonra sağîr-i mezbûr Todor'un tesviye-i umûruna (7) kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûbesi ceddesi zevce-i mezbûre Mina ile verese-i merkûmânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i (8) şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan terekesidir ki ber vech-i âfî zikr olunur. Fil-yevmi's-râbi' min-şehr-i Rebi (9) ulevvel sene semân ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

Takdîm-i bahâ olunan emlâk:

Katır Gerisi karyesinde vâki ma'lûmu'l-hudûd iki odalı bir bâb menzil:
150
Yekûn:
150

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ ve emlâk:

Karye-i mezbûrede vâki ma'lûmul-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî dört ahır müştemil bir bâb menzil 800	Karye-i mezbûrede vâki' mâlumu'l-hudûd bir bâb samanhâne 300	Karye-i mezbûrede vâki bir bâb sergân 210
Çend köhne hergel aded 20	Ağaç kiremit aded 1000 20	Karye-i mezbûre tahtında vâki' mâlumu'l-hudûd bir bâb değirmende nısf-ı hisse 600
Elma eşcârı 11 armud eşcârı 3 110	Nühâs pekmez tavası ve kazan aded 1 160	Sağîr bir re's gök sığır düğesi 40
Balta girebi 1 miğel 1 saban ma'a takım	Köhne fiçi 4 buruc? 2 çuval 1	Elma pekmezi kıyye: 114 fey30

50	40	87
El değirmeni aded 1	Duhân batmân 13	Mısır kabak 20x7,5
10	150	150
Hurdâvât-ı menzil		
23		
Yekûn:		
2770		

Minhâ'l-ıhrâcât:

(1) Deyn-i müsbet Katır Karyesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i aliyenin Rum milletinden Delibalta oğlu Yorgi veled-i Dahak nâm kimesneye (2) an cihet-i karz bâ sened ve bâ şehâdet ânifü'z-zıkr Katır Karyesi mütemekkinlerinden ve tebe'a-yı Devlet-i aliyenin millet-i merkûmesinden (3) Anastas veled-i Vicet ve Kızılgöz oğlu Bafralı Bori veled-i Bolas evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezbûr (4) muhtârı Yevan veled-i Natnatar ve Deczaki veled-i Şatas ve Basil veled-i Vasil ve Kürekçi İlya veled-i Vasif nâm müzekkîlerden (5) sırren ve ba'dehû alenen lede't-tezkiye ve'l-hükm.

2500 Meblağ

0250 Hadden

2250

Bedelât-ı askeriye ve emlâkden deyni olup bâ-ilm ü haber muhtârına verilen	Dellâliye	Resm-i kısmet
210	55	10
Kaydiye ve semen-i varaka	Yekûn:	
5	2530	

Sahhu'l-bâkî et-taksîm-i beyne'l-verese:	
240 Ez-gayr-i ihrâcât eşyâ-i mebîa' yekûnu.	
150 Takdîm-i bahâ yekûnu.	
390	
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre	Hisse-i bintü'l-mezbûre
30 Eşyâ-i mebîa'dan hissesi	80 Kezâ
18 30 Takdîm-i bahâdan hissesi	49 20 Kezâ
48 30	129 20
Hisse-i bintü'l-mezbûre	Hisse-i ibn-i saġîr-i mezbûr
80 Kezâ	50 Kezâ
49 20 Kezâ	31 10 Kezâ
129 20	(81) 10

(1) Balâda murakkam zevce-i mezbûre ile bintân-ı mezbûretân Marya ve Mardise ve saġîr-i mezbûr Todori'nin eşyâ-i mebîa'dan hisse-i irsiyeleri (2) olan cem'an iki yüz kırk guruş zevce ve vasiyye-i mezbûre Mina ile mezbûretân taraflarından vekîl-i şer'îleri bulunan Esir (3) oġlu Deli Bori'ye müvekkilelerine teslîm etmek üzere meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilten teslîm olunduktan sonra dâyin-i (4) merkûm Yorgi Aġa dahî alacaġı olan bâlâda muharrer iki bin iki yüz elli guruşu tamâmen ve kâmilten ahz u kazb eylediġi (5) işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 9 (49b-1) Aslen İstanbullu olup Samsun'un Hançerli mahallesinde vefat eden Yüzbaşı İbrahim Efendi'nin terekesinin taksîmi

(1) Fil-asl Deraliyye mahallâtından Sultân Mehmed civârında Kumrılı Mescid mahallesi âhâlisinden olup Cânik (2) Sancaġında kürsî-i livâ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan akdem (3) vefât eden medîne-i Samsun sınıf-ı mukaddem redîf taburu birinci bölük yüzbaşısı İbrâhim Efendi (4) bin Hacı İbrâhim bin Abdullah'ın verâseti sâlifü'z-zikr (5) Hançerli mahallesinde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Safinâz bint-i Mehmed ile sâlifü'z-zikr Kumrılı (6)

Mescid mahallesinde sâkin li ebeveyn er karındaşı oğlu Ahmed Efendi bin Abdullah'a münhasıra olduğu (7) bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra vereseden zevce-i mezbûre Sâfinaz (8) Hanım ile rif'atli redif binbaşısı Osman Efendi ve kolağası fütüvvetli Rıza Efendi ve tabur-ı (9) mezkûr kâtibi fütüvvetli İbrâhim Efendi ve Yüzbaşı Mehmed Efendi ve Mülâzım Ahmed Efendi'nin taleb (10) ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' olunan tereke-i müteveffâyı merkûmdur ki ber vech-i (11) âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis min Rebiulevvel sene semân ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla bey' olunan eşyâ:

Müsta'mel çizme çift 1 100	Müsta'mel kundura ma'a lapçin 77	Müsta'mel kaput 1 müsta'mel pantolon1 120
Rovolver tabanca 80	Müsta'mel setre1- pantolon1-ceket1-yelek1 100	

Tabur-ı mezkûr sandığıında doksan iki senesinden

doksan üç senesine ez-gayr-i me'hûzât ma'âşâtı kâime-i akçe

545

409 Ber mûcib-i irâde dört kâime bir lira hesâbıyla liraya tahvîlinde iskontosu minhâ.

136

Tabur sandığıından doksan beş senesi Martı'nın ibtidâsından sene-i merkûme Şubat nihâyetine değin ma'âşı ve bedel-i ta'yînâtdan alacağı:

3067

512 Bâ-irâde-i seniyye lira yüz yirmi guruş hesâbıyla lirâsı yüz guruşdan liraya.

2555

994 Doksan altı senesi Mart'ından Nisan nihâyetine kadar ma'âş ve ta'yînât dan taburda alacağı.

3549

Yekûn: 4182

Minhâ'l-ihracât:

Techîz-i tekfîn 487	Mehr-i zevce-i mezbûre 851	Resm-i kismet 71 4
Dellâliye-i eşyâ-i mebâ' 10	Kaydiye semen-i varaka minhâ 9 36	

Yekûn: 1429

Sahhu'l-bakî et-taksîm:

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre 688 10	Hisse-i gâib-i mezbûre Ahmed Efendi 2064 30
-------------------------------------	---

(1) Balâ-yı kassâmda muharrer zevce-i mezbûre Safinâz Hanım eşyâ-i mebâ' ve ma'aşdan hisse-i irsiyyesi olan altı yüz (2) seksen sekiz guruş on para ile mehr-i müeccel olan sekiz yüz elli guruş ki cem'an bin beş yüz otuz dokuz (3) guruş on parayı tabur-ı mezkûr meclisinden almak üzere havâle olunacağı ve gâib-i mezbûr Ahmed Efendi'nin (4) eşyâ-i mebâ'dan ber vech-i kassâm hisse-i irsiyyesi olan iki bin atmış dört guruş otuz para dahî (5) zuhûruna değin tabur-ı mezkûr sandığına li ecli'l-hıfz teslim olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 10 (49b-2) Rum milleti kadınlarından olup Samsun'un Ökse karyesinde vefat eden Anize binti Nikola'nın mirasının taksîmi

(1) Tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'nin Rum milleti nisvânından olup medîne-i Samsun'a muzâfe Madenkabı nâhiyesi kurâsından Ökse (2) karyesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden İspandil oğlu kızı Anize bint-i Nikola veled-i Yorgi'nin (3) verâseti tebe'a-yı Devlet-i Aliyye'den zevc-i metrûku Berbatoğlu Yani veled-i Yorgi ile anası Hâce Mariye bint-i Haralanbos (4) veled-i Korkor ve sadriye sağîre kızı Simle'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin (5) tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vasiyy-i mansûbesi min ciheti'l-üm ceddesi mezbûre Hâce Mariye ve zevc-i merkûm (6) Yani taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzi' (7) ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber vech-i atı zikr olunur. Fî 22 Rebiulâhir sene 98.

Takdîm-i bahâ olunub verese-i mezbûrûn yedlerinde ibkâ olunan:

Karye-i mezbûrede vâki' mâlumu'l-hudûd ve'l-müştemilât nısf-ı menzil 1000	Karye-i mezbûrede vâki' mâlumu'l-hudûd nısf-ı samânhâne ve yan damı 600
Nısf-ı fırın 100	Nısf-ı sergân 100

Yekûn: 1800

Yalnız bin sekiz yüz guruşdur.

Bi'l-müzâyede bey' olunan eşyâ:

Duhân batmân 25x50 1250	Beyâz sığır ineği ma'a nitâc aded 1 300	Nısf-ı câmuş ineği ma'a balaz 300
Evân-ı nühâsiye 9x20	Kantar aded 1	Yayık aded 1

180	100	25
Köhne tabanca aded 1 50	Şeşhâne tüfek aded 1 100	Araba ma'a takım aded 1 150
Sürgü zincir ma'a kürün? 30	Köhne basma yüzlü yorgan 2 döşek 2 yastık 2 250	Köhne kilim aded1 60
Ganem re's 1,5 50	Sığır düğesi aded 1 300	Arı kovanı aded 1 15
Balta aded 1 külüng aded 1 30	Balık saçması aded 1 30	Sâc ayağı1 ocak zincirli taş el değirmeni1 30
Kazma aded 1 balta aded 1 33	Hurdavât-ı menzil 30	

Yekûn: 3313

Yalnız üç bin üç yüz on üç guruşdur.

(1) Zikr-i âtî derûn-ı kassâmda isimleri mezkûr kesândan her biri cihet-i karzdan bâ-sened isimleri zeylinde muharrer deynleri (2) olan meblağ-ı müteveffiyeye-i mezbûreye deynleri olduğunu taraf-ı şer'den mürsel Ahmed Efendi ibn el-Hac Mustafa Efendi'nin (3) akd eylediği meclis-i şer'de ümm-i vâsiyy-i mezbûre Hâce Mariye ve zevc-i merkûm Yani her biri hâzırân oldukları (4) hâlde ikrâr ve i'tirâf eylediklerinden sonra def'aten te'diyeten ve beyyin etmeyeceklerini beyân ve ifâde eylediklerine (5) binâ'en bundan böyle ümm-i vasiyy-i mezbûre ve zevc-i merkûm ma'rifetleriyle kendi hisse-i irsiye-i ma'lûmelerini kendilerine (6) ba'de't-teslîm sağıre-i mezbûrenin hisse-i irsiye-i ma'lûmesini dahî ümm-i vasiyy-i mezbûreye teslîm edeceklerini (7) ba'de't-ta'ahhüd vasiyy-i mezbûre dahî kabûl ile hîn-i tahsîlinde sağıre-i mezbûrenin hisse-i irsiyesini dahî bâ ma'rifet-i (8) şer'i şerîf idâne edeceğini ta'ahhüdde olduğu işbu mahalle şerh verildi.

Ökse karyesinden Topçu Lefter zimmî bâ tahvîl 500	Karye-i mezbûre muhtârı Heci İlyâ oğlu Nikola zimmî bâ tahvîl 1500	Karye-i mezbûrede Bolâdoğlu Nikola zimmî bâ defter 63
Karye-i mezbûreden Hızarcı Dimitri zimmî bâ defter 30	Karye-i mezbûreden Karageçmezoğlu İlya zimmî bâ defter 50	Karye-i mezbûreden Berbâtoğlu Todor zimmî bâ defter 50
Karye-i mezbûreden Bolâdoğlu Haralanbos zimmî bâ defter 75		

Yekûn: 2268

Yalnız iki bin iki yüz atmış sekiz guruşdur.

Minhâ'l-ıhrâcât:

Resm-i kısmet 185	Kaydiye 12	Semen-i varaka 5	Dellâliye 66
----------------------	---------------	---------------------	-----------------

Yekûn-ı'l-İhrâcât: 268

Yalnız iki yüz atmış sekiz guruşdur.

Sahhu'l-bâkî et-taksîm-i beyne'l-verese:

1800 Yekûn-ı takdîm-i bahâ.

2268 Yekûn-ı zimem

3045 Yekûn-ı ez-gayr-i ihracât i eşyâ-i mebîa'

7113

Hisse-i zevci'l-merkûm Yani	Hisse-i ümmü'l-mezbûre Hace Mariye
--------------------------------	---------------------------------------

450 00 takdîm-i bahâdan hissesi	300 00 takdîm-i bahâdan hissesi
567 00 zimemden hissesi.	378 00 zimemden hissesi.
761 05 ez-gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'dan hissesi	507 20 ez-gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'dan hissesi
1778 05	1185 20
Hisse-i bintu'l-mezbûre	
Simle	
1050 00 Takdîm-bahâdan hissesi	
1323 00 Zimemden hissesi.	
1776 15 Ez gayr-i ihracât eşyâ-i mebîa'dan hissesi.	
4149 15	

(1) Bâlâ-yı kassâmın zeylinde murakkam zevcû'l-merkûm Yani ve ümmü'l-mezbûre Hace Mâriye ile ve sadriye sağıre-i (2) mezbûrenin takdîm-i bahâdan ve zimemden ve eşyâ-i mebîa'dan olan cem'an yedi bin (3) yüz on üç guruş ümmü'l-mezbûre Hâce Mariye zimmetinde idiği işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 11 (50b-1) Aslen Ordulu olup Samsun iskelesinde vefat eden asker Mehmed Ali bin Salih'in varisleri olmadığından terekesinin ordusuna irsali

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Ordu kazâsı kurâsından Sağburlu karyesi ahâlîsinden olup Muhbir Server-i (2) Fünûn nâm vapûr-ı hümâyûnun dördüncü bölüğü neferâtından iken bu kere Deraliyye cânibinden asâkir-i istibdâliyeyi (3) iskelelere ihrâc etmek üzere Samsun iskelesinde vapur-ı hümâyûnda vefât eden Hacı Mehmed oğlu (4) Mehmed Ali bin Sâlih bin el-Hâc Mehmed'in zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığı ecilden müteveffâ-yı merkûmun (5) ber vech-i âtî terekesini mensûb olduğu alay ve taburuna irsâl etmek üzere Samsun'da mukîm sevk (6) me'mûru fütüvvetli kolağası Hüseyin Efendi ibn-i Mustafa'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr

ve bil-müzâyede (7) bey' olunan ve kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdudur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî 25 Rebiülevvel sene 98.

Köhne gömlek fanila aded 1 8	Köhne kundura çift 1 5	Köhne çanta aded 1 7
Köhne muşamba parçası aded 1 3	Yağmurluk aded 1 23	Kesesinden zuhûr eden nakd-i mevcûdu 100

Yekûn: 146

1 semen-i varaka minhâ

145

(1) Bâlâda muharrer sahu'l-bâkî eşyâ-i mebia'dan kırk beş guruş ile yüz guruş beş aded sîm mecîdiye ki cem'ân yüz kırk (2) beş guruşa bâliğ olarak meblağ-ı mezbûr nizâm-ı müstahsenesine tatbîkan müteveffâ-yı merkûmun mensûb olduğu (3) alay ve taburuna irsâl etmek üzere me'mûr-ı mumâ-ileyh Hüseyin Efendi'ye tamâmen ve kâmilten teslim (4) olunduğu işbu mahalle şerh verildi.

Kayıt 12 (50b-2) Aslen Şiro ahâlisinden olub Samsun'un Haçerli mahallesinde vefat eden İbrahim bin Mahmud'un borcu mirasından fazla olduğundan ve mirasçıları bulunamadığından mirasının üçte birinin hazineye geri kalanının ise alacaklılara verilmesi

(1) Fi'l-asl Şiro ahâlîsinden olub medîne-i Samsun mahallâtından Haçerli mahallesinde sâkin iken bundan (2) akdem vefât eden Zabtiye İbrâhim bin Mahmud bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hatice (3) bint-i Abdurrahman nâm hâtundan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmamağla kâffe-i terekesinin sülüsü cânib-i (4) beytûlmâle âid ve râci' ise de müteveffâ-yı merkûmun deyni terekesinden ezyed olmağla tereke-i kâsirasını kabz (5) ve deyn-i müsbetesini zikr-i âtî dâyinine guremâ vechile edâya kibel-i şer'den dahî vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunan (6) Canik Sancağı muhâsebecisi ve beytûlmâl emîni izzetli Mehmed Kâmil Efendi bin Sâlih

Efendi tarafından (7) vekîl-i müseccil-i şer'îsi hükümet odacısı Ahmed Ağa bin Süleyman ve ashâb-ı hukûk taleb ve ma'rifetleri (8) ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-müzâyede bey' ve dâyin-i merkûma guremâ vechile verilen tereke-i müteveffâ-yı merkûmdur ki (9) ber vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sânî min Rebiulâhir sene semân ve tis'in ve mi'eteyn ve elf.

Al esb ma'a takım aded 1 600	Minkârîzâde Osman Sabri Efendi'nin çiftliğinde Çerkez Hasan zimmetinde bâ-sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 200
Zileli Ali oğlu Süleymân zimmetinde ezgayr-i teslîm bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 300	Zileli Süleymân zimmetinde alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 240
Serinc karyesinden Alabor zimmetinde bâ-sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 300	Ficân oğlu Mustafa zimmetinde bâ-sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 480
Kuşçulu karyesinden Hüseyin Ali oğlu Süleyman zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 400	Hançerli mahallesinden Ficân oğlu Ali zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 31
Akdoğan karyesinden Bayram oğlu Mustafa zimmetinde bâ sened alacağı olub zevcesinin kabz eylediği 244	Yine karyeden Papas oğlu dâmâdı Filyoz zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûre Hatice'nin makbûzu 80
Akdoğan karyesinden Savaoğlu Orahim zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i	Topal Uşağı karyesinden Deli Yani'de bâ sened alacağı zevcesinin makbûzu

mezbûrenin makbûzu 160	264
Akdoğan karyesinden Heci Mihail oğlu Anastas zimmetinde bâ sened alacağı olub zevcesinin makbûzu 156	Akdoğan Karyesi'nden Kalaycıoğlu Yorika zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin makbûzu 160
Karındaşı Yani zimmetinde bâ sened alacağı olub zevcesinin makbûzu 115	Topal Uşağı karyesinden Deli Yani oğlu Nikola zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin makbûzu 330
Akdoğan karyesinden Heci Mihail oğulları Bori ve Dimit zimmetlerinde bâ sened alacağı olub zevcesinin makbûzu 376	Akdoğan karyesinden Savaoğlu Todori zimmetinde bâ sened alacağı olub zevcesinin makbûzu 104
Karyeden Topaloğlu Anastas zimmetinde bâ sened alacağı olub zevce-i mezbûrenin kabz eylediği 105	Akdoğan karyesinden Kalaycıoğlu Boli zimmetinde bâ sened alacağı olub zevcesinin makbûzu 220

Yekûn: 4865

Minhâ'l-ihracât:

Bâ vasiyyet techîz tekfîn 600	Mehr-i zevce-i mezbûre 200	Dellâliye 12	Dellâliye ve semen- i varaka 11
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------	---------------------------------------

Yekûn: 823

II. BÖLÜM

1. HİCRİ 1295-1298–MİLADİ 1878-1881 YILLARINI İHTİVA EDEN 1778-24 NUMARALI ŞER’İ SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ

H.1295-1298 M. 1878-1881 yıllarını ihtiva eden 1778-24 numaralı 1-50 varak arasındaki bu şer’iye sicilinin ilk 50 varağına kadar olan kısmı 124 kayıttan oluşmaktadır. Bu sicili birkaç yönden incelemek faydalı olacaktır. Zira şer’iye sicilleri belli bir zamanın ve belli bir mekanın genel özellikleri hakkında bize birçok bilgi sunmaktadır. Mesela şer’iye sicillerine bakarak o yerin mahalle ve köy isimlerini, halkın müslim-gayr-i müslim, yerli-muhacir miktarını, tereke taksimlerinin neler gözetilerek yapıldığını, mirasın nelerden oluştuğunu, varisler arasındaki anlaşmazlıkların nasıl çözüldüğünü, şayet ölen kişinin varisleri yoksa paranın nereye aktarıldığını ve benzeri suallerin cevaplarını bulabiliriz.

Osmanlı Devleti zamanında, 19. yüzyıl sonlarında, merkezi Samsun olan Canik Sancağı Tanzimat Fermanı’ndan sonra kurulan Trabzon Vilayeti’nin dört sancağından en batıda kalanını teşkil etmekteydi. Geriye kalan diğer sancaklar ise Trabzon, Gümüşhane ve Lazistan sancaklarıydı.¹⁰⁹ Bu dönemde sancağın ismine Canik Sancağı, Canik Sancağı’nın merkezine ise Samsun denilmekteydi.¹¹⁰ Canik Sancağı takriben günümüz Samsun il sınırlarına tekabül etmekle beraber, bazı farklılıklar da ihtiva etmekteydi. Mesela günümüzde Samsun’a bağlı olan Havza, Lâdik, Vezirköprü gibi iç tarafta kalan kazalar Canik Sancağı’na bağlı değildi. Ancak bununla beraber günümüzde Ordu iline bağlı Ünye ve Fatsa kazaları Canik Sancağı’na tabi idi.¹¹¹ Şimdilerde olduğu gibi Samsun şehri 19. yüzyılda da mühim bir merkez ve geçit yeri idi. Zira Karadeniz’in doğu ve batı kısımları büyük dağlar ile çevrili iken burada Yeşilirmak ve Kızılırmak nehirlerinin sayesinde Çarşamba ve Bafra ovaları gibi mühim

¹⁰⁹ Bu idari taksimata dair harita için bkz: Cevdet Yılmaz, “Canik”, *İlkçağdan Cumhuriyete Canik*, Ed. Cevdet Yılmaz, 3. Baskı, Samsun 2012, ss. 8-9.

¹¹⁰ *Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)*, Amedi Mektubi Kalemi Mühimme Evrakı (A. MKT.MHM.), Dosya No: 13, Gömlek No: 77.

¹¹¹ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, C. I, s. 258.

düzlükler oluşmuş ve dağlar fazla bir yüksekliğe ulaşmamıştı. Bu yüzden Samsun Karadeniz’i iç bölgelere bağlayan mühim bir liman konumundaydı.¹¹²

Samsun kazası 19. yüzyıldan önce küçük bir Karadeniz iskelesi olmaktan öteye geçememişti. Hiç şüphesiz bunun sebepleri arasında daha önceki asırlarda Karadeniz’in bir Osmanlı gölü haline gelmesi ve burada yabancı gemilerin serbestçe ticaret yapmasının yasaklanması başta gelmektedir.¹¹³ Öyle ki II. Mustafa zamanında (1695-1703) Ruslar Karadeniz’de gezmek için Osmanlı’dan izin istediklerinde padişah “*onlara sarayında bile gezmelerine izin veririm, fakat Karadeniz’de asla*” cevabını vermiştir.¹¹⁴ Maamafih 18. asırda Samsun ile Karadeniz iskeleleri ve özellikle Samsun’un kuzeyinde bulunan Kırım yarımadası arasında daha çok iç ticarete dayanan bir deniz ticareti de yapılmaktaydı. Ancak 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması sonucunda Kırım’ın Osmanlı’dan çıkması üzerine Samsun hiç şüphesiz bu durumdan büyük bir zarar görmüştü.¹¹⁵

Bütün bu olanlara rağmen Samsun 1850’li yıllardan itibaren kötü talihini yenmeye başlamış ve hızlı bir gelişim sürecine girmiştir. Kuşkusuz bunun sebepleri arasında Avrupa menşeli buharlı gemilerin Karadeniz’e girmesiyle deniz ticaretinin canlanması, bölgede tütüncülüğün artması, Anadolu’nun muhtelif yerlerinden Türkçe konuşan Rum ve Ermeniler ile Avrupalı tüccarların Samsun’a yerleşmeye başlamaları ve Kafkasya’dan gelen göçmenlerin Samsun ve civarına iskan edilmeleri sayılabilir.¹¹⁶

19. yüzyılın ortalarından itibaren Samsun Karadeniz’in önemli bir transit limanı olmuştur. Her ne kadar Samsun 1869 yılında büyük bir yangın felaketine maruz kalmışsa da şehir bu yangının yaralarını kısa sürede kapatmış ve bu tarihten sonra gelişme düzeyini daha da arttırmıştır. Büyük Samsun yangınından sonra artık şehirdeki

---

¹¹² Samsun’un iç bölgeler ile bir geçiş noktası mahiyetini arz ettiğini incelediğimiz şer’iye sicilindeki kayıtlardan anlayabiliyoruz: “*Fi’l-asl Ankara vilâyeti dâhilinde Yozgad sancağının Sorgun kazası kurâsından Boranözü karyesi ahâlsinden üçüncü ordu-yu hümayûnun üçüncü alayının ikinci taburunun altıncı bölüğü neferâtından olub ordu-yu hümayûn cânibinden li ecli’t-tebdil-i âb-u hava etmek üzere memleketi tarafına azîmet etmek için Kaysariye nâm vapur-u hümayûna râkiben medîne-i Samsun iskelesine bi’l-vürûd...*” bkz: 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.108 (41a-1).

¹¹³ Bayram Kodaman, “XVIII. Yüzyıl Sonunda Samsun Gümrüğü”, *İkinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri (Uluslararası I)*, OMÜ Eğitim Fakültesi ve Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü, (Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı), Samsun 1990, s. 92.

¹¹⁴ Samiha Ayverdi, *Boğaziçinde Tarih*, 6. Baskı, İstanbul, Kubbealtı Yayınları 2005, s. 268.

¹¹⁵ Besim Darkot, “Samsun”, *İslam Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir 1997, C. X, s. 175.

¹¹⁶ Mehmet Emin Yolalıcı, *19. Yüzyılda Canik Sancağının Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1998, s. 21.

ahşap binalar yerini kargir (taş) binalara bırakmış¹¹⁷ ve yine Samsun'un gelişimi açısından önemli hizmetleri sunacak olan Samsun Belediyesi 1869 yılında faaliyete geçmiştir.¹¹⁸ Ayrıca bu yangını müteakip yıllarda Fransa'dan meşhur bir mimar çağırılarak bu mimara bir şehir planı çizdirilmiş ve şehrin yeniden tanzim edilmesi sağlanmıştır. Fransız mimarın yaptığı plana göre Samsun'daki evler birbirini dik olarak kesen ve birbirinin denizi görmesine mani olmayan bir şekilde düzenlenmişti. Ayrıca denizden gelen havanın binalar arasında açılan geniş caddeler sayesinde en yukarılara kadar çıkması hedeflenmişti. Maalesef o dönemde henüz motorlu kara taşıtları ile tanışmayan ve trafik denen bir meseleyi bilmeyen Samsun halkı tarafından bu geniş caddeler kabul görmemiş ve bu plan yürürlüğe konmamıştır. Fakat sonraki yıllarda bu plan bazı değişikliklere uğratarak aynen tatbik edilmiştir. Bugün de modern Samsun şehir planı bu sistemi devam ettirmektedir.¹¹⁹

Yangından sonra şehrin yeniden imarı hususunda Trabzon Valisi Esad Muhlis Paşa yanına bir mühendis olarak Samsun'a gitmiş kasabanın yollarını ve binalarını geometrik kurallara riayet ederek inşaya başlatmış ve şehrin imar edilmesi için büyük gayret göstermiştir. Yine bu yıllarda yangından sonra eski hükümet konağı¹²⁰ kullanılamaz hale geldiğinden Samsun'a yeni ve güzel bir hükümet konağı yaptırılmış ve bu sayede Samsun kazası daha bayındır bir görünüm kazanmıştır.¹²¹

Osmanlı Devleti zamanında çeşitli sebeplerden dolayı Samsun ve civarının iktisadi ve ticari yönden belli dönemlerde gerilediği görülmüştür. Buna bağlı olarak Samsun kazasının nüfusu da tabiatıyla azalma kaydetmişti. 1810'lu yıllarda Samsun şehrinin nüfusunun 2.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bunun bir sonucu

---

¹¹⁷ Bu dönemde Samsun'da kargir yapılanmaya dair bkz: “Samsun kalası derununda olub geçenlerde muhterik olmuş olan camii şerifin namı maali ittisamı hazreti şehinşahi ile müzeyyen ve muanven olmak üzere kargir olarak beş yüz elli bir bin gurus masrafla inşasına dair şurayı devlet dahiliye dairesinden...” BOA, İrade Şura-yı Devlet (İ. ŞD), Dosya No:27, Gömlek No:1265.

¹¹⁸ Baki Sarısakal, *Samsun Belediye Tarihi*, Samsun Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Samsun 2007, s. 43.

¹¹⁹ Kemal Vehbi Gül, *Tarih Boyunca Samsun ve Samsun Belediyesi*, Samsun 1977, s. 35.

¹²⁰ Hükümet Konağı'nın yangından gördüğü zarar neticesiyle konakta mevcut bulunan evrakın konaktan ayrı bir mahzene gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Bkz: “Samsun hükümet dairesinin mukaddema muhterik olmasından dolayı evrak ve kuyudat daireyi hükümete bir çaryek mesafede vaki bedestanda isticar olunan mağazada hıfz olunmakta ise de bunların her gün celp ve nakli mutaassir ve evrakın leylen dairei hükümette bırakılması mahzurdan gayri salim bulunduğundan bermucebi keşf 31.486 kuruşla daireyi hükümette bir mahzeni evrakın inşaası...” BOA, İrade Maliye (İ.ML), Dosya No: 10, Gömlek No: 1311, L-20.

¹²¹ Musa Çadırcı, “19. Yüzyıl 2. Yarısında Karadeniz Kentleri”, *İkinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri (Uluslararası I)*, OMÜ Eğitim Fakültesi ve Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü, (Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı), Samsun 1990, s. 22.

olarak dönemin Osmanlı kayıtlarına baktığımızda Samsun'dan kasaba ya da köy olarak bahsedildiğini görmekteyiz.¹²²

1836 yılında Canik Sancağı nüfusunun 10.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir. 1869 yılında ise Canik Sancağı'ndaki toplam erkek nüfus 91.077 kişi olarak belirlenmiştir. Aynı yıl merkez kazayı temsil eden Samsun'un toplam erkek nüfusu ise 19.000 dir. Bu kadar da kadın nüfus olacağı düşünülürse o dönemde merkez kazanın nüfusu 40.000 civarında idi.¹²³ 1888 yılına ait Samsun kazasına dair gayr-i müslim nüfus içerisinde 268 hanede 666 erkek 670 kadın olmak üzere toplam 1.336'sı Rum; 149 hanede 366 sı erkek 320 kadın olmak üzere toplam 686 Ermeni ve bunlardan hariç olarak 17 hanede 23 erkek 41 kadın toplam 64 kişi Katolik; 20 hanede 23 erkek 22 kadın toplam 45 kişi ise Protestan olarak gözükmektedir.¹²⁴ 1890 yılı Canik Sancağı nüfusu ise 62.000'i Rum, 17.000'i Ermeni ve 215.488 Müslüman ve Türk olmak üzere toplam nüfus 294.488 kişidir.¹²⁵

Görüldüğü üzere Samsun ve civarı, özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, ticari, iktisadi ve kültürel anlamda büyük bir ivme kaydetmiş ve bunun sonucunda içinde kozmopolit bir nüfus barındıran büyük bir ahali teşekkül etmiştir.

19. yüzyılın son çeyreğinde Samsun, tıpkı şimdi olduğu gibi, dışarıdan çok sayıda göç alan bir yer konumundaydı. 19. yüzyılda yapılan Osmanlı–Rus savaşları neticesinde Kafkasya'nın güney kısmı tamamen elden çıkmış ve buranın Müslüman olan ahali Osmanlı topraklarına göç etmişti.¹²⁶ Bunlar arasında Çerkezler birinci sırayı alırlarken, diğer Kafkas kavimlerini teşkil eden Nogaylar ve Kabartaylar gibi topluluklar da Osmanlı topraklarına yerleşmekte idi.¹²⁷ 1878'de imzalanan Berlin

¹²² BOA, A. MKT. MHM., Dosya No:13, Gömlek No: 77.

¹²³ Yolalıcı, a.g.e., s. 22.

¹²⁴ BOA, İ. DH., Dosya No:1167, Gömlek No: 91219. [7 Eylül 1304-20 Eylül 1888]; Şemsettin Sami 1890 yılına ait Samsun Kazası nüfusu ile ilgili olarak “*Ahalisi 11.000 kişi raddelerinde olub bir sülüsü müslim ve sülüsani Rum Ermeni vesairedir.*” Kavak nahiyesi ile birlikte Samsun nüfusunun “*Kavak nahiyesiyle beraber 183 karyeden mürekkebe olub 17.661 ahali vardır. Ki nisfi müslim ve Türk ve nisfi diğeri Rum ile az miktar Ermeni vesairedir*” demektedir. Bkz: Şemsettin Sami, *Kâmûsü'l Â'lâm*, Kaşgar Neşriyat, Ankara 1996, C. 4, ss. 2931-2932.

¹²⁵ Canik'te yaşayan gayr-i müslim nüfus ile ilgili bilgi veren Şemsettin Sami, istatistiki nüfus bilgilerinin yanı sıra ilginç bir anekdot olarak Canik'te yaşayan tüm gayr-i müslim nüfusun Türkçe konuştuğunu söylemektedir. Bkz: Şemsettin Sami, a.g.e., C.3, ss. 1762-1763.

¹²⁶ *Samsun'a yapılan göçler neticesiyle göç eden muhacirlerin muzdarip oldukları, dolayısıyla da göç bölgelerinin hep aynı kalmayıp farklı yerlere muhacirlerin çıkarılması hususu söz konusu olmuştur. Öyle ki 1864 yılına ait belgede bir anda 2.300 kişilik muhacirin bölgeye çıkarılmak zorunda kaldığı beyan olunmuştur:* bkz: BOA, AMKT. MHM., Dosya No: 314, Vesika No:80; ayrıca bkz: Yolalıcı, a.g.e., s. 29.

¹²⁷ BOA, A. MKT. MHM., Dosya No: 290, Gömlek No: 91.

antlaşması neticesinde Osmanlı Devleti Batum, Kars ve Ardahan'ı Rusya'ya bırakmak zorunda kalmıştı. Bunun neticesinde bu bölgelerdeki Müslüman ahali de Anadolu'nun içlerine göç etmeye başlamıştı.¹²⁸ Yine 1878 yılında imzalanan Berlin antlaşmasına göre Osmanlı Devleti Rumeli'de Romanya, Sırbistan ve Karadağ adlı üç devletin bağımsızlığını tanımak zorunda kalmış ve artık bu devletlerin tebası durumuna düşen ve bu topraklarda sıkıntıya maruz kalan Müslüman ahali de Anadolu'ya göç etmeye başlamıştı. Canik Sancağı her ne kadar Kafkas muhacirlerinden aldığı kadar Rumeli muhacirlerinden göç almasa da yine bu bölgeden de az miktarda bir göç almıştı.¹²⁹ Buralardan esas kapsamlı göç 1924'te Türkiye ve Yunanistan arasında gerçekleşen nüfus mübadelesi sonrasında yaşanmıştır.¹³⁰

19. yüzyılın son çeyreğinde Canik Sancağı'nın genel görünümüne baktığımızda yerli halkın ekseriyetini Müslümanların teşkil ettiğini görmekteyiz. Müslüman halkın da büyük bir kısmı Türkler'den oluşmakta idi. Gayri-müslim tebaya gelince bunların başında Rumlar ve Ermeniler gelmekteydi.¹³¹ Rumlar ve Ermeniler Osmanlı'da mevcut olan "millet" sistemine göre yaşamakta idiler. Millet sistemi bir bölgenin İslam Devleti'ne katılmasından sonra buradaki Hıristiyan ve Yahudilerin bir sözleşme ile İslam devletinin idaresi altına girmesinden kaynaklanan bir sistemi ya da hukuki bir tanımla içerir ve tek taraflı olurdu¹³². Millet teşkilatı dil ve ırk esasına göre olmayıp din ve mezhep mensubiyetine dayanırdı.¹³³ Klasik millet sistemine göre Rum ve Ermeni teba kendisine ait olan mahalle ve köylerde yaşar ve şer'î hukukun kendilerine tayin ettiği hudut içerisinde hayatlarını devam ettirirlerdi. Bunların başında "*milletbaşı*" ya da "*kocabası*" denilen dini-siyasi bir lider olur ve genellikle bu gayr-i müslim cemaatlerin işlerini bu kişi idare ederdi. Toplumun genel düzenini bozmamak şartıyla gayr-i müslim cemaatler Osmanlı Devleti'nde asırlar boyunca kendi din ve geleneklerini devam ettirmiş ve bu hoşgörü ortamı sayesinde varlıklarını kesintisiz olarak 20. yüzyıl başlarına kadar getirmişlerdi.¹³⁴ Ancak bu düzen ulusçuluk akımları sonucunda sarsılmış ve son dönemde tamamen bozulmuştur.

¹²⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.99 (3b-1), k.100 (37a-1), k.68 (27a-1).

¹²⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.2 (3b-1).

¹³⁰ Nedim İpek, *Selanik'ten Samsun'a Mübadiller*, 2. Baskı, Samsun 2012, s. 45.

¹³¹ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, C. IV, s. 2932.

¹³² İlber Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, 9. Baskı, Pan Yayıncılık, İstanbul 2009, s. 10.

¹³³ *A.g.e.*, s. 11.

¹³⁴ Aydın, *a.g.e.*, ss. 144-148.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında inceleyeceğimiz bu sicil tamamen tereke taksim defterlerinden oluşmaktadır. Osmanlı'da bilindiği üzere devletin başlangıcından sonuna kadar şer'i hukuk yürürlükte kalmıştır.¹³⁵ Bunun tabii bir sonucu olarak tereke-miras taksimi de İslam hukukuna göre tanzim edilmiştir. Mesela mirasta erkek çocuk iki pay alırken; kız çocuk bir pay almış ve mirastan anneye de pay verilmiştir. Elimizdeki mevcut deftere genel olarak baktığımızda toplam 124 tane kaydın mevcut olduğunu görüyoruz. Bu kayıtların 116'sı erkek, 9 tanesi ise kadınlara ait tereke defterlerinden oluşmaktadır. Yine bu mevcut kayıtlardan halkın ekseriyetinin maddi anlamda orta halli olduğu göze çarpmaktadır. Zira mirasın ekseriyeti yatak, yorgan, kap kakak gibi şeylerden müteşekkildir. Ancak nadiren zengin mirasların da bırakıldığı görülmektedir.¹³⁶ Yine bu şer'iyeye sicillerinde mirastan her varisin pay almasına dikkat edilmiş; mesela annesinin karnındaki bebek (hamli mevkuף) bile gözetilmiştir.¹³⁷ Yine küçük büyük demeden vefat eden şahsın mirasının hepsi hesaplanmış; hurdavatu menzil adı altında en küçük eşya dahi ihmal edilmemiştir. Ayrıca bazı Rum ve Ermenilerin terekeleri de İslam mahkemelerinde kayda geçirilmiş ve taksimat İslam hukukuna göre yapılmıştır.¹³⁸

1.1. 19. YÜZYILDA SAMSUN'DA MESLEK GRUPLARI

1.1.1. Memurlar

Bu devirde Canik Sancağı'nda bir meslek grubu olarak devlet dairelerinde çalışan memurların bulunduğunu görmekteyiz. Neyse ki o zamanlar şimdi olduğu gibi devlet dairelerinde mühim yığılmalar kaydedilmemişti. Genellikle Canik Sancağı'ndaki memurlar hükümet daireleri, karantinahaneler ve gümrüklerde çalışmaktaydılar.¹³⁹ İncelediğimiz sicillerde yukarıda zikredilen memurlarla ilgili olarak bir yerde hükümet odacısı, bir yerde karantina tabibi ve gümrükçü imam tabirlerine rastlamaktayız.¹⁴⁰ Yine

¹³⁵ “4 Ramazan 1342/8 Nisan 1924 tarihli Mahâkim-i Şer'iyeye'nin İlğasına ve Mahâkimin Teşkilâtına Aid Ahkâmı Muaddil Kanun ile Şer'iyeye Mahkemeleri ortadan kaldırılmıştır”. Bkz: Akgündüz, a.g.e., s. 78.

¹³⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.115 (42b-2).

¹³⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.56 (22a-1).

¹³⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.2 (3a-2), k. 25 (13a-1).

¹³⁹ Yolalıcı, a.g.e., s. 34; Örneğin: Telgraf ve Posta idaresi bünyesinde gereksinim duyulan memur ve müfettiş ihtiyacını ortaya koyan belge olarak bkz: BOA, İrade Şura-yı Devlet (İ. ŞD.), Dosya No: 35, Gömlek No: 1769.

¹⁴⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.12 (50b-2), k.56 (22a-1), k.64 (25b-1).

bunlar haricinde şer'i mahkemelerde görev alan kadı, muhızır, kâtip, beytül mâl emini, Canik Sancağı muhasebecisi ve mal-i eytam müdürü de memur grubu içerisinde dahildirler.¹⁴¹

1.1.2. Çiftçilik ve Hayvancılık

19. yüzyılda Samsun halkının ekseriyeti tarım ve hayvancılıkla geçinmekte idi. Canik Sancağı'nda en çok buğday, arpa, yulaf, mısır, kendir, pirinç, tütün, zeytin ve üzüm üretilmekteydi. Ayrıca Çarşamba ve Bafra ovalarında sebze ve meyve üretimi yapılmaktaydı. Yine bu yıllarda hayvancılık da oldukça gelişmişti. Ortalama her çiftçi ailenin büyükbaş ve küçükbaş hayvanı mevcuttu. Bu hayvanların etinden, derisinden, sütünden, yününden ve gücünden istifade edilmekteydi.¹⁴²

1.1.3. Tüccarlar

Genel olarak kâr elde etmek amacıyla yapılan alım-satım işlemine ticaret, bu işi yapan kişiye tacir, tacirin çoğuluna ise tüccar ismi verilmiştir. Osmanlı Devleti'nde ticaretle meşgul olan gayr-i müslim teba için ise daha çok tacir yerine Farsça bir kelime olan "bezirgân" tabiri kullanılmıştır. Osmanlı tebası olmayıp, ticaret yapmak için kendilerine Osmanlı ülkesinde izin verilen gayr-i müslimlere ise "müste'men" ismi verilmiştir.¹⁴³

Yukarıda bahsettiğimiz sebeplerden dolayı, 19. yüzyılın ortalarından itibaren, Samsun'da ticaret hayatı canlanmaya başlamış ve sırf bu iş için dışarıdan buraya gelen yerli ve yabancı şahıslara rastlanmaya başlanmıştır. Öyle ki Samsun kazası 19. yüzyılın sonlarına doğru bu hususta oldukça ilerlemiş ve kazada ondan fazla maslahatgüzarlık yani konsolos vekilliği kurulmuştur. Burada konsolos vekilliği kuran ülkeler arasında Amerika, İngiltere, Fransa, İtalya, Sicilya, Norveç-İsveç, İran, Yunanistan, Belçika, Almanya ve Rusya zikredilebilir.¹⁴⁴ Ayrıca incelediğimiz bu sicilde Samsun'a "li eclit-

¹⁴¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.7 (6a-1), k.13 (8b-1), k.12 (8a-1), k.63 (25a-1), k.104 (38b-1).

¹⁴² Yolalıcı, a.g.e., ss. 33-34, 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.6 (5b-1), k.29 (14a-2), k.3 (4a-1), k.6 (5b-1), k.20 (10b-2), k.24 (12a-2), k.115 (42b-2), k.78 (30-2), k.2 (3a-2), k.15 (9a-2), k.33 (15b-1).

¹⁴³ BOA, İrade Hariciye (İ.HR), Dosya No: 41, Gömlek No: 1940.

¹⁴⁴ "Meali takrir Amerika şimali hükümeti müctemiası tarafından Samsun'a amedü şüd eden tebaa ve tüccar ve adamlarının umur ve hususâtı vakıai ticaretlerini rüyet eylemek üzere Hektor Karavli nam müstemem konsolos vekili nasbu tayin kılınmış olduğundan bu babda..." BOA, İ.HR, Dosya No: 223, Gömlek No: 13047, Dosya No: 173, Gömlek No: 9488, Dosya No: 10, Gömlek No: 482, Dosya No: 169,

ticare” yani ticaret yapmak maksadıyla gelmiş ve genelde Samsun han odasında vefat etmiş kişilere rastlamaktayız.¹⁴⁵

Bunlardan başka Samsun’da ticaretin geliştiğini gösteren en önemli belgeler “gümrük defterleri”dir. Bu defterlerden anladığımız kadarıyla 1850’li yıllardan itibaren Samsun gümrüğü canlanmaya başlamış ve Samsun civar sancak ve kazaların adeta ticari bir antreposu konumuna yükselmiştir.¹⁴⁶

1.1.4. Esnaf

Bu dönemde Samsun’da bulunan esnaf, hem hammaddeyi işler hem de satardı. Nitekim Samsun’da 19. yüzyılda ayakkabıcı, yemenici, çanak-çömlekçi, çarıkçı, kürkçü, kuyumcu, yüzükçü, kantarcı, bakırcı, eğerci, dokumacı, tuğlacı ve kiremitçi esnafı mevcuttu. Ayrıca kahvenin işlenip satıldığı dükkânlar da vardı ki bu yerlere tahmishane, bu işi yapan kişilere ise tahmisçi denirdi.¹⁴⁷ Bunlardan başka incelediğimiz sicillerde şu esnaf kayıtlarına rastlamaktayız: ekmekçi, kayıkçı, hamamcı, aşçı, nalbant, papuççu, duhancı, abacı, katırcı, kasap, berber, mumcu, kasaturacı ve demirci.¹⁴⁸

1.2. 19. YÜZYILDA SAMSUN’DA SOSYAL, DİNİ VE ETNİK YAPI

Elimizdeki mevcut bu şer’i sicili dini ve kavmi farklılıklara göre incelemeyi uygun buluyoruz. Bu duruma göre sicilimizi şu sınıflandırmaya tabi tutacağız:

1. Müslümanlar

a. Etnik tanımlaması yapılmayanlar¹⁴⁹

Gömlek No: 9110, Dosya No: 144, Gömlek No: 7599, Dosya No: 52, Gömlek No: 54, Dosya No: 62, Gömlek No: 3015.

¹⁴⁵ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, kayıt k.1 (3a-1), k.69 (27a-1), k.99 (36b-1), k.100 (37a-1).

¹⁴⁶ A.g.e., s. 34. Samsun gümrüğü ambarının 7 Haziran 1883 yılında tamirata uğradığını “cennet mekan bezmi alem valide sultan hazretlerinin evkafı şerifesinden samsunda vaki gümrük anbarının muhtacı tamir olan mahallerinin icra kılınan keşif ve münakasası mucibince dokuz bin dokuz yüz gurus masrafla tamiri...” şeklinde Evkaf-ı Hümayun Nezareti Celilesi’nin Şura-yı Devlet Dahiliye dairesinden yapılmış yazışmadan anlıyoruz. BOA, İ. ŞD, Dosya No: 64, Gömlek No: 3760.

¹⁴⁷ A.g.e., s. 34.

¹⁴⁸ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.1 (3a-1), k.102 (37b-2), k.104 (38b-1), k.3 (46b-2), k.69 (27a-2), k.67 (27b-1), k.66 (26b-1), k.115 (42b-1), k.99 (36b-1), k.20 (10b-2), k.114 (42b-1), k.56 (22a-1).

¹⁴⁹ İncelediğimiz sicillerde hiçbir etnik gruba dahil edilmeyen Müslüman unsurların kaydının çoğunlukta olduğu görülmektedir. Her ne kadar kayıtlarda bu kişilerin etnik kimliği belirtilmemiş olsa da bunların

b. Çerkezler

c. Kürtler

d. Muhacirler (Kafkas ve Rumeli göçmenleri)

2. Gayri müslimler

a. Rumlar

b. Ermeniler

1.2.1. Müslümanlar

Elimizde mevcut olan yüz yirmi dört tane kaydın yüz tanesini İslam kayıtları teşkil etmektedir. Daha önce de zikredildiği gibi bu kayıtların büyük bir kısmını etnik tanımlaması yapılmayan müslümanlar oluşturmaktadır.

1.2.1.1. Etnik Tanımlaması Yapılmayanlar

Tetkik ettiğimiz bu şer'iyye sicilinin yüz yirmi dört taneden doksan tanesi etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman tebaya aittir. Bu doksan kaydın otuz yedisini asker olanlar, elli üç tanesini ise sivil kişiler oluşturmaktadır. Genel olarak etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman tebaya ait olan siciller değerlendirildiğinde bu kişilerin ekmekçi, tütüncü, nalbant gibi ya küçük esnaf ya da çiftçi ve hayvancı oldukları görülmektedir.¹⁵⁰

İncelediğimiz sicillere göre Canik Sancağı'nda etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman nüfusun meskûn olduğu yerlere genel olarak baktığımızda Samsun'un mahallelerinden en fazla Hançerli Mahallesi'ni tercih ettiklerini görmekteyiz. Daha sonra ise sırasıyla Sadi Bey, Cedid, Pazar ve Mekde mahalleleri gelmektedir. Ayrıca Samsun kazası ve civarında geri kalan etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman nüfusun şu köylerde ikamet ettikleri anlaşılmaktadır: Gölalan, Çakırlar, Çobanlı, Kara Oyumca, Kara Samsun, Tozanlı, Ulu Çayır, Balaç, Büzümlü, Cırlayık, İlyas, Dağköy, Badırlı, Büyük Nurkend, Koymat, Gönli, Karaköy, Karan, Yayla ve Uzgur.

Aslen Samsunlu olmayıp da daha sonra Samsun'a yerleşen kişilerin geldikleri şehirler ise şöyledir: Gümüşhane, Yozgat, Darende, Divriği, Niksar, Livane (Artvin),

---

Türk unsurlarını içerdiği aşikardır. Zira Osmanlı'da Türkler kurucu unsur oldukları için ayrıca bir etnik grup olarak değerlendirilmezlerdi.

¹⁵⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.1 (3a-1), k.66 (26a-1), k.69 (27a-1).

Bolu, Der-aliyye (İstanbul)¹⁵¹. Bu kişilerin bir kısmı Samsun'un mahallelerine yerleşirken bir kısmı da Samsun'da han odasında vefat etmiştir. Han odasında vefat edenlerin bir kısmının varisleri bulunamadığından bunların mirasları devlet hazinesine aktarılmıştır.¹⁵²

Şer'iyye sicillerinde tespit edebildiğimiz erkeklere ait etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman isimleri olarak:

Mehmed, Ahmed, Mustafa, Osman, Hasan, Hüseyin, Ali, İsmail, Yusuf, Hurşid, Niyazi, Kazım, Abdülkadir, Temel, Memiş, Zekeriya, Molla Şerif, Ömer, EbuBekir, Arif, Receb, Emrullah, Salih, Abdurrahman, Abdullah, Rüstem, Süleyman, Hüsrev, Halil, Yakub, İbrahim, Rıfat, Şerif, Nuri, Dursun, Sabri, Bayram, İzzet, Rıza, Mahmud Neşet, Mehmed Ali, Osman Nuri, Ali Fevzi, Mehmed Kamil, Seyyid Bilal v.b. bulunmaktadır.

Bu isimlere genel olarak baktığımızda bunların daha çok İslami ağırlıklı olduklarını görüyoruz. Zira Hz. Peygamber'e ait olan Ahmed, Mustafa, Mehmed ve Mahmud gibi isimler sıklıkla geçmekte ve tercih edilmektedir. Daha sonra Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali, Hasan, Hüseyin ve Bilal gibi sahabe isimleri gelmektedir. Bunların dışında İsmail, İbrahim, Süleyman, Yusuf, Zekeriya, Salih, Yakub, Halil gibi Kur'an'da zikredilen peygamber isimleri geçmektedir. Yine Abdülkadir, Abdurrahman, Emrullah, Abdullah, Receb, Nuri, Sabri gibi İslami ve Kurani ağırlıklı isimler devam etmektedir. Bunlardan başka Hüsrev, Rüstem, Hurşid, Niyazi gibi aslen farsça olub dilimize geçen isimlere de rastlamaktayız. Daha sonra Memiş, Mehmed, Temel, Dursun, Bayram gibi Türkçe isimlerle de karşılaşmaktayız. Şer'iyye sicillerinde geçen isimlere genel olarak baktığımızda ekseriyetle tek isimli şahıslar bulunurken bazen çift ismi olanları da görmekteyiz. Mesela Ali Fevzi, Osman Nuri, Mehmed Kamil, Seyyid Bilal, Molla Şerif bunlardan bazılarıdır.

Bu sicilde geçen kadınlara ait etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman isimleri ise:

Saliha, Kumru, Zeliha, Seniyye, Fatıma, Zeyneb, Ayşe, Emine, Kezban, Ümmü Gülsüm, Şerife, Zarife, Akgül, Havva, Hatice, Dudu, Şehri, Berre, Mihri, Safinaz,

¹⁵¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.20 (10b-2), k.69 (27a-2), k.104 (38b-1), k.9 (49b-1).

¹⁵² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.22 (11b-1), k.3 (46b-1).

Zehra, Arife Dudu, Zübeyde, Afife, Seher, Binnaz, Gül, Kerime, Hamide, Adile, Şeker, Dursun, Behice, Şehriban, Cennet, Şefika, Üfdade, Sadiye, Aziziye, Hanife, Gülfem, Halime, Alime, Narin, Medine, Esme, Satıka v.b. oluşmaktadır.

Bu isimler içinde en fazla Fatıma, Zeyneb, Emine, Hatice, Ümmü gülsüm, Ayşe, Havva ve Şerife isimleri geçmektedir. Bu isimleri incelediğimizde bunların büyük bir kısmının Hazreti Peygamber'in kızları ile eşlerine ait isimler olduklarını görmekteyiz.

Yukarıda elimizdeki sicildeki otuz yedi kaydın asker kökenli kişilere ait olduğunu belirtmiştik. Asker kayıtlarına genel olarak baktığımızda bunların büyük bir kısmının rütbesiz askerlerden oluştuğunu ve bu erlerin de ya ordusuna teslim olmak için Samsun'dan geçmiş ya da memleketine ulaşmak için Samsun'a uğramış olduklarını görüyoruz. Asker sicillerinde geçen şahısların çoğunluğunun fakir olmaları ve varislerinin bulunmaması nedeniyle zaten az olan terekelerinin tekrar ordularına geri gönderildiğini görüyoruz.¹⁵³ Maamafih içlerinden kale topçusu olub maaş alanları olduğu gibi, nadiren yüzbaşı rütbesinde bulunanları da görülmektedir.¹⁵⁴ Hasta olan askerler Samsun'da Kışla-i Hümayun ve Tophane-i Hümayun hastahanelerinde tedavi edilmekte; bunlardan vefat edenlerin ise genellikle terekeleri devlete kalmakta idi. Samsun'a gelen bu askerlerin memleketlerine baktığımızda genel olarak bunların Samsun'a komşu olan yerlerden olduklarını görmekteyiz. Örneğin; Terme, Çarşamba, Kavak gibi Canik Sancağı'na tabi yerler ile Amasya, Merzifon, Çorum, Çankırı, Sinop, Kastamonu, Zile, Ordu, İskilip, Kayseri, Erzurum, Yozgat, Atina(Pazar),Tirebolu ve Niğde gibi genellikle Samsun'a mücavir olan yerler bunlara örnek olarak verilebilir.

Şer'iyye sicilinde geçen asker isimleri:

Mustafa, Hüseyin, Abdullah, Hacı Osman, Mehmed Ali, Bekir, Yakub, İsmail, Mehmed, Veli, Said, Ahmed, Mahmud, Osman, Vahid, Halil, Memiş, Derviş, Ali, Salih, Ömer, Yusuf, Hasan v.b.

İncelediğimiz sicillerde geçen asker isimlerine genel olarak baktığımızda bunların etnik tanımlaması yapılmayan sivil Müslüman isimleriyle aşağı yukarı aynı olduklarını görmekteyiz.

¹⁵³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.5 (5a-1), k.8 (7a-1), k.34 (16a-1), k.35 (16a-2), k.36 (16b-1).

¹⁵⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.49 (20a-2), k.50 (20a-3), k.51 (20b-1), k.75 (29b-1), k.9 (49b-1).

1.2.1.2. Çerkezler

19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Kafkasya'dan Rusya lehine çekilmesine paralel olarak bu bölgeden Anadolu'ya doğru büyük bir göç dalgasının başladığını daha önce beyan etmiştik. Osmanlı resmi vesikalarına göre 1854-1864 seneleri arasında Çerkezistan ve Kırım'dan toplam 311.333 kişi, Kafkasya'nın 1864'te tamamen elden çıkmasını takiben 1864'ün Ağustosuna kadar 283.000 kişi¹⁵⁵ ve 1865'te 87.000 kişi Osmanlı topraklarına ulaşmıştır. Göç hareketi her ne kadar 1865'ten sonra kitlesel olma vasfını kaybettiyse de yine de 1876 yılına kadar küçük gruplar halinde devam etmiştir.¹⁵⁶ Öyleki 1856 ile 1876 yılları arasında göç edenlerin adedi tam olarak bilinmemektedir. İpek'e göre bu konuda verilen rakamlar 600.000 ile 2.000.000 arasında tahmin edilmektedir. 93 Harbi'ni (1877-78 Osmanlı-Rus Harbi) takip eden yıllarda göç hareketleri eskiye nazaran kitlesel bir boyuta ulaşmış 1877-1900 yılları arasında Şarki Anadolu ve Kafkasya'dan asgari 300.000 kişi göç etmiştir.¹⁵⁷

Bu göçler sonunda Osmanlı'ya hicret eden Kafkas kavimlerinin başında Çerkezler gelmekteydi. Günümüzde halen Karadeniz havalisinde mühim bir nüfusu teşkil eden Çerkezler 1800'lü yıllarda da Karadeniz'e yerleşmekte idiler. Hiç kuşkusuz Çerkezler tarafından yerleşilen bu Karadeniz şehirlerinden biri de mühim bir ticaret merkezi olan ve Çarşamba ve Bafra gibi bereketli toprakları bünyesinde barındıran Canik Sancağı idi. Elimizdeki kayıta dört yerde Çerkez terekelerine rastlamaktayız.¹⁵⁸ Bu dört kaydın ikisi, Dereköy oynağının Kulıyanı köyünde diğerleri ise Tepeboran köyü ve Çarşamba kazasının Karamustafalı köyünde oturan şahıslara ait bulunmaktadır. İncelediğimiz sicillerde geçen Çerkez ahalinin hepsinin Müslüman olduğu ve aynı etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman terekelerinde olduğu gibi aralarında tek eşle evliliğin revaçta olduğu ve terekelerinin de genel olarak orta seviyede bulunduğunu görmekteyiz.

İncelediğimiz sicillerde geçen erkeklere ait Çerkez isimleri şunlardır:

Tokuz, Haceli Bey Koksuk, Koksugun Batmaza, Doşandış, Çetid, Ahmed, Mahmud, Yusuf, Bekir.

¹⁵⁵ İpek, *İmparatorluktan Ulus Devlete Göçler*, 2. Baskı, Samsun 2013, s. 20.

¹⁵⁶ A.g.e., s. 20.

¹⁵⁷ A.g.e., s. 20.

¹⁵⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.18 (10a-2), k.27 (13b-1), k.41 (17b-1), k.97 (35b-2).

Kadınlara ait olanlar ise:

Seydiye, Bafa, Hanım ve Hanife.

İncelediğimiz sicillerde geçen Çerkez isimlerine baktığımızda bunların bir kısmının aynı etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman isimleri gibi olduğunu, fakat diğer kısmının ise etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman isimlerinden çok farklı Çerkez isimleri olduğunu görüyoruz.

1.2.1.3. Kürtler

1778-24 nolu sicilin ilk 50 varağında Kürtlere ait iki tane kayda rastlamaktayız.¹⁵⁹ Bu kayıtlara baktığımızda bunların da etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman ve Çerkez kayıtlarından fazla bir fark taşımadığını görmekteyiz. Elimizdeki bu iki kaydın Samsun'un Keremçe köyünde bulunduğunu öğrenmekteyiz. Bu sicilde geçen Kürt isimleri ise şunlardır:

1. Erkeklerle ait olanlar:

Ali, Mehmed, Mustafa, Ahmed, İsmail, Hasan, Yakub, Yusuf, Abdullah, Bayram, Resul, Halil, Dursun ve Süleyman.

2. Kadınlara ait olanlar:

Ayşe, Hanife, Fatıma ve Havva.

Bu isimlere baktığımızda Kürtler'e ait isimlerin etnik tanımlaması yapılmayan Müslüman isimlerinden hiçbir farklarının olmadığını görüyoruz.

1.2.1.4. Tatarlar

1778-24 nolu sicilin ilk 50 varağında Tatarlara ait bir kayıt mevcuttur.¹⁶⁰ İsmi Hacı Geldi bin Mehmed olan bu zatın da aslen yaklaşık olarak bugünkü Bulgaristan'a denk gelen Tuna vilayetinin Mahmudiye kazasından Samsun'a geldiğini; Samsunlu bir zatın han odasında vefat ettiğini ve mirasçıları olmadığından mallarının hazineye kaldığını öğrenmekteyiz.

¹⁵⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.54 (21a-1), k.117 (44a-2).

¹⁶⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.23 (12a-1).

1.2.1.5. Batum, Kars ve Rumeli Muhacirleri

İncelediğimiz sicillerde bunlarla ilgili dört kayıt bulunmaktadır.¹⁶¹ Bunların ikisi Kars, biri Batum biri de Rumeli göçmenlerine aittir. Rumelili olan Çendirlioğlu Osman isimli zatın Samsun'un Hançerli mahallesinde misafir iken vefat ettiğini; iki tane eşinin bulunduğunu ve ayrıca iki tane de oğlu olup mirasının bunlar arasında taksim edildiğini öğrenmekteyiz.¹⁶²

Kars ve Batum muhacirlerine gelince bu kişilerin 1878 yılında Osmanlı ve Rusya arasında akd edilen Berlin Antlaşması'nda elden çıkan Kars ve Batum şehirleri ahalisi oldukları ve Kars tarafından gelenlerin buralardan hicret ederek Sivas vilayetine tabi Zile kazasında yerleşip; burada ikamet ettiklerini; katırcı esnafından olduklarını; Samsun'da Hançerli mahallesinde emtia (ticaret malları) gümrüğü karşısında bulunan Derviş Efendi'nin han odasında vefat ettiklerini ve bu şahısların öldükten sonra mirasçılarının bulunup; terekelerinin aralarında taksim edildiğini görmekteyiz.¹⁶³ Aslen Batumlu olan zatın ise Arap Hasan bin Abdullah isimli bir kişi olduğu ve bu zatın Samsun'da Saman Pazarı mevkiinde bulunan Çokacıoğlu Osman'ın kahvesinde vefat ettiğini ve varisleri olmadığından zaten az olan terekesinin devlet hazinesine aktarıldığını öğrenmekteyiz.¹⁶⁴

1.2.2. Gayr-i Müslimler

Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nde başlangıçtan nihayetine kadar her zaman önemli bir oranda gayr-i müslim teba mevcut olmuştur. Hatta bu gayr-i müslim ahali bazı yerlerde, örneğin Rumeli'nin bazı yerlerinde ve 19. yüzyılın son çeyreğinde Canik sancak merkezi Samsun'da, halkın çoğunluğunu oluşturmuştur. 1800'lü yılların son çeyreğinin başlarına ait olan bu tereke defterinde Samsun ve çevresinde de mühim bir gayr-i müslim tebanın bulunduğu göze çarpmaktadır. Zira elimizdeki yüz yirmi dört kaydın yirmi dördü (yaklaşık beşte biri) gayr-i müslim kayıtlarını içermektedir.¹⁶⁵

¹⁶¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.99 (3b-1), k.100 (37a-1), k.68. (27a-1), k.2 (3b-1).

¹⁶² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3b-1).

¹⁶³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.99 (36b-1)-100 (37a-1).

¹⁶⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.104 (38b-1).

¹⁶⁵ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, C. IV, s. 2932.

Klasik Osmanlı teşkilatlanmasında teba, müslim ve gayr-i müslim olmak üzere ikiye ayrılırdı. Müslüman tebanın tasnifinde genellikle kavmi farklılıklar gözetilmemekle birlikte gayr-i müslim teba da bu durum gözetilmiştir.¹⁶⁶ Osmanlı'da umumi olarak Anadolu'da 19. yüzyılın sonlarında gayr-i müslim tebanın ekseriyetini Hristiyanlar oluşturmaktaydı. Bu Hristiyan tebanın çoğunluğu da Ortodoks mezhebine bağlı Rumlar ile daha çok Gregoryan mezhebine tabi Ermeniler'den meydana gelmekte idi.

1.2.2.1. Rumlar

Osmanlı Devleti'nde başlangıçtan beri Rum teba bir takım imtiyazlara sahip idi. Rumlar devlete sadık bir teba olarak yaşadıkları müddetçe hususi dillerine ve kültürlerine asla müdahale edilmemiş; adeta bir nevi devlet içinde devlet olarak yaşamışlardı.¹⁶⁷ Bu tebanın başkanı İstanbul'da oturan Fener Rum patriği idi. Ayrıca bu patrikliğe bağlı küçük mahalli birimler de mevcuttu.¹⁶⁸ Miladi 1878-1881 yıllarına ait olan bu şer'iyye sicilindeki 19 kayıta Rum tebasına ait kişilerin tereke kayıtlarına rastlamaktayız. Gayr-i müslimler genel itibariyle İslam hukukuna tabiydiler. Ancak kendi şahsi hukuklarında (ahval-i şahsiye) müracaat edecekleri hususi mahkemeleri de vardı. (evlenme, boşanma, miras, vasiyet v.b.) Fakat İslam'ın ilk dönemlerinden itibaren gayr-i müslimler İslam mahkemelerine başvurup buralarda çözüm yolları arama yolunu da seçmişlerdi.¹⁶⁹ Osmanlı döneminde gayr-i müslimlerin İslam mahkemelerine müracaat etmeleri durumu çok fazla yaşanmıştır.¹⁷⁰ Elimizdeki kayıtlara da bakıldığında Rumlar'ın genellikle küçük esnaf ile çiftçi ve hayvancı olduklarını ve miras taksimlerinin de yine İslami usullere göre yapıldığını görmekteyiz.¹⁷¹ Mesela İslam hukukuna göre yapılan taksimde erkek çocuğuna iki hisse kız çocuğuna ise bir hisse verilirken bu taksimin Rumlar'ın terekelerinde de aynen uygulandığını öğrenmekteyiz.

¹⁶⁶ “Örneğin Ermeniler yalnızca Ermeni olarak değil Gregoryan ve Katolik Ermeniler olarak ve 19. yüzyıl itibariyle de Protestan Ermeniler olarak üç millet şeklinde gözetilmişlerdir”. Bkz: Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, s. 11.

¹⁶⁷ Örnek vermek gerekir ise; devlet, tebasının dini vecibelerini yerine getirmeleri bakımından kiliselerinin yapımı ve onarımı hususunda oldukça titiz hareket etmiştir. Bkz: BOA, İ.HR, Dosya No: 194 Gömlek No:10953; Maarif Nezareti Mektubi Kalemi (MF MKT), Dosya No: 765, Gömlek No: 19; Dahiliye İdare (DH. İD), Dosya No: 30-1, Gömlek No: 3.

¹⁶⁸ Ortaylı, *Son İmparatorluk Osmanlı*, Timaş Yayınları, 10. Baskı, İstanbul 2008, s. 89.

¹⁶⁹ Aydın, *a.g.e.*, ss. 144-145.

¹⁷⁰ Aydın, *a.g.e.*, s. 145.

¹⁷¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2), k.4 (4b-1), k.7 (6a-1), k.12 (8a-1).

Bu terekeden Rumlar'ın Samsun ve çevresinin köylerinde meskûn olduğunu ve bu köylerin çoğunun Rum köyleri olduğunu öğrenmekteyiz. Rumlar'ın meskûn oldukları köylerin isimleri şu şekildedir. Ökse, Ada, Aşağı Anderiye, Hayat Deresi, Tepecik, Sarı Bıyık, Karan, Engiz, Kadı, El alan, Beylik, Taflan, Aşağı Çinik, Kerbiçli, Kuru Gökçe.

Şer'iyye sicilimizde geçen erkeklere ait Rum isimleri şunlardır:

Anastas, Hurşo, Colut, Yorika, Hanbi, Yani, Sava, Heci, Emanet, Tağofan, Dimit, Lefter, Yorgi, Papas Petri, Heci Yani, Nazari, Oraham, Panayot, Timonis, Sebledi, Vasil, Nikola, Todor, Babi, İспенzo, Dimenoklı, Hasibka, Aleksandra, Heci Gorbil, Nikome, Haralanbi, Aleksi, Pandil, Andon, Kiryako.

Bu erkek isimleri içinde en fazla zikredilenleri Anastas, Yani, Sava, Lefter, Panayot, Emanet ve Vasil'dir.

Şer'iyye sicilimizde geçen kadınlara ait Rum isimleri ise şunlardır:

Sair, Anceze, Mariya, Akmati, Eleniko, İstilya, Afridi, Partana, Mosia, Makaliba, Kirakya, Savado, Sofya, Ayze, Saya, Makalya, Peraşkuh, İstorola, Kıbreki, İslimye, Manu Sofya, Despina, Sebine, Hatuna, Sine, Kodina, İrhandi, Todora, Anastasya, Veslika, Panayid, Balya, Tasya, Sabiye, Elena, Atena, Metrokora, Toraşiye, Marya, Simle, Mina, Mardise ve Anize'dir.

Bunların içinde defterde en fazla zikredilenler Sofya, Kirakya, Peraşkuh, Despina, Partana, Afridi, Savado ve İstilya'dır.

1.2.2.2. Ermeniler

Osmanlı Devleti'nde öteden beri Rumlar gibi Ermeniler de birçok ayrıcalıklara sahip olarak yaşamaktaydı. Ermeniler de tıpkı Rumlar gibi kendi iç işlerinde ve kültürlerinde serbest bir halde idiler. O kadar ki, Osmanlı'da uzun yıllar Ermeni milleti 'milleti sadıka' ismiyle yâd edilmekteydi. Ermeni ve Rum tebadan birçok devlet adamı dahi yetişmişti.¹⁷² Osmanlı Devleti'nde Ermeniler, Müslümanlar ile en çok kaynaşan

¹⁷² Mesela Düzyan, Balyan, Manas, Dadyan Aileleri Osmanlı Devleti'nin mühim mevkilerinde bulunmuş öne çıkan Ermeni aileleridir. Bkz: Recep Çelik, "Osmanlı Bürokrasisinde Görev Yapan Ermeniler", *Hoşgörü Toplumunda Ermeniler Erciyes Üniversitesi I. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Sempozyumu*, Erciyes Üniversitesi, 2. Baskı, 2007, C. IV, ss. 30-32; yine Osmanlı'da devlet bünyesinde yer alan

gayr-i müslim milleti teşkil ediyordu. Dışarıdan Osmanlı Devleti'ne gelen Avrupalı seyyahlar Müslümanlar ile Ermenileri çok zor ayırabildiklerini söylemişlerdi. Ermeniler Hristiyan Doğu Roma'da bulamadıkları hoşgörü ortamını Müslüman Osmanlı'da bulmuşlardı. Öyle ki, Fatih 1453'te İstanbul'u fethettikten sonra Ermeni tebayı payitaht (başkent) olan İstanbul'a davet etmiş ve İstanbul'da onlara bir de Ermeni patrikhanesi tesis etmişti.¹⁷³ İşte bu müsamaha atmosferinde Ermeni teba ile Müslüman teba birbirine çok yaklaşmış, Ermenilerden ihtida edenler olmuş, ihtida etmeyenler ise hayatlarını adeta bir Hristiyan Türk gibi yaşar olmuşlardı.¹⁷⁴

İncelediğimiz sicilde Ermenilere ait beş tane kaydın bulunduğunu görmekteyiz. Bu kayıtlardan anlaşıldığına göre Samsun'da Ermeniler'e ait bir mahalle teşekkül etmiş ve bu mahalle resmi olarak da "Ermeni mahallesi" olarak adlandırılmıştı. Zaten, Samsun ve civarındaki Ermeniler de iskân için burayı tercih etmekteydi. Elimizdeki beş kaydın beşi de bu mahalledeki sakinlere ait bulunmaktadır. Ermeni terekelerine baktığımızda bunların da aynı Rum tebanın terekeleri gibi İslam hukukuna göre tanzim edildiğini ve bu tanzimin İslam mahkemelerinde yapıldığını görmekteyiz.¹⁷⁵

Sicillerde geçen erkeklere ait Ermeni isimleri:

Pedrus, Avdis, Abil, Serkiz, İstefan, Karabet, Mokropça, Kirkor ve Misak'tır.

Kadınlara ait olanlar ise:

Nazeline, Karsite, Vartoli, Marim, Bohi, Saltana, Meryem, Hardim, Merinird, Elmas, Ena, Dankumta, Rus, Berenç, Satafta, Habanya, Ovapir ve Averz'dir.

Bütün bu izahlardan sonra genel olarak elimizdeki şer'iyeye sicillerini inceleyip değerlendirdiğimizde Samsun şehrinde duhancılık yani tütüncülük mesleğinin yaygın olduğunu ve 19. yüzyılın son çeyreğinde yerli Müslüman ahalinin de ciddi manada bu

---

Ermenilerin devlet tarafından taltif edildiği belgelerle aşikârdır. Örneğin; "Samsun'da mütemekkin Ermeni milleti muteberanından ve asdikayı tebeayı saltanatı seniyyeden Arslan oğlu Heci Ohan uhdesine rütbei münasibe tevcih ve ihsanyla kendüsünün taltif ve tesriri istidasına dair Ermeni Patrik kaimimakamı ve Millet Meclisi azası tarafından tanzim olunan bir kıta mazbata manzuru mekarimi nüşur hazreti padişahi buyurulmak için arz u takdim olundu." Bkz: BOA, İ. HR., Dosya No: 195, Gömlek No: 11032.

¹⁷³ Yusuf Halaçoğlu, *Ermeni Tehciri*, 7. Baskı, Babıali Kültür Yayınları, İstanbul 2005, s. 16.

¹⁷⁴ Örneğin Darende'de, Ramazan ve Kurban bayramlarında Ermeniler Müslümanların evlerine tebriğe gider ve kendileri de güzel bir şekilde karşılanırdı. Düğünlere Ermeni komşular katılır, kışın zenginlerin evlerinde açtıkları sohbet odalarında Ermeniler de bulunurdu: Sait Öztürk, "Bir Osmanlı Kazasında Türkler ve Ermeniler: Darende", *Hoşgörü Toplumunda Ermeniler*, C. IV, s. 134 vd.

¹⁷⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.25 (13a-1), k.56 (22a-1), k.73 (28b-2), k.105 (39a-1), k.1 (46a-1).

meslekle ilgilendiklerini görmekteyiz.¹⁷⁶ Yine bu sicillerden gözümüze çarpan bir başka not olarak Samsun'da hayvancılığın oldukça önemli bir meslek dalı olduğudur. Zira kalan tereke defterlerinin birçoğunda büyükbaş hayvanlar ekseriyette olmak üzere küçükbaş hayvanların da mevcut olduğunu bunların yanında binek hayvanlarının da kullanılmakta olduğunu görmekteyiz.¹⁷⁷

Bu bilgiler ışığında meseleyi değerlendirsek şunları söyleyebiliriz. 19. yüzyılda genel olarak Samsun ve çevresinde müslim ve gayr-i müslim ilişkileri müsbet bir seviyede idi. 19. yüzyıla ait Osmanlı belgelerine baktığımızda yerli Hristiyan teba ile Müslüman tebanın asırlardan beri süregelen dostluk ilişkilerinin devam ettiğini görmekteyiz. Öyle ki Hristiyan azınlıklar devletten izin almak şartıyla kilise açabilirler, özel okullarında çocuklarına eğitim verebilirler, kamu düzenini ihlal etmemek şartıyla adeta dinleri ve adetleri neyi gerektiriyorsa bunların hepsini yapabilirlerdi.¹⁷⁸

19. yüzyıl şer'iyye sicilleri ve diğer Osmanlıca belgelere baktığımızda yerli Rum, Ermeni ve Müslüman teba arasında daimi bir yakınlık olduğunu, bunların komşu mahalle ve köylerde birlikte yaşadıklarını, aralarında sıkı ticari ilişkiler olduğunu hatta birbirlerinden borç alıp verecek kadar birbirlerine güvendiklerini görüyoruz.¹⁷⁹

1.3. 19. YÜZYILDA SAMSUN'DA KÜLTÜREL VE İKTİSADİ HAYAT

1.3.1. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Giyim Eşyaları

Elimizde mevcut olan sicil defterine bakarak 19. yüzyıl Samsun ve civarı halkının kılık- kıyafetleri hakkında bilgi sahibi olmaktayız. Artık büyük ölçüde tarihe mal olmuş ve günümüze folklorik bir öge olarak intikal eden bu kıyafetler şunlardır:

---

¹⁷⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.57 (22a-2), k.59 (23a-1), k.60 (23b-1), k.61 (24a-1), k.65 (25b-2).

¹⁷⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.78 (30a-1), k.80 (30b-1), k.87 (33a-3), k.117 (44a-2), k.2 (45a-1).

¹⁷⁸ BOA, İ.HR, Dosya No: 194, Gömlek No: 10953; BOA, A. MKT. MHM., Dosya No: 276, Gömlek No: 51; BOA, Şura-yı Devlet (ŞD), Dosya No: 1858, Gömlek No: 10.

¹⁷⁹ Osman Keskiner, *Kadı Sicillerinde Samsun*, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2013, C. I, s. 17.

1.3.1.1. Kullanılan Kumaş Türleri

1.3.1.1.1. Atlas

Yüzü ipek ve tersi pamuk olan bir cins kumaştır.¹⁸⁰ Giyimlik bir kumaş olub kırmızı, mavi, yeşil, sarı ve daima düz renklidir. Üstünde hiçbir süsleme motifi bulunmaz. İncesi ve kalını vardır. Osmanlı'da incelerinden kızlar için gelinlik, erkekler için ise sünnetlik kıyafet yapılırdı. Genç kadınlar ve delikanlılar için de atlastan şalvar dikilirdi.¹⁸¹ İncelediğimiz sicillerde atlas kaydı yalnızca Abdullah Paşa'nın kızı Ayşe Hanım'a ait terekede kayıtlı olmakla birlikte bu da bir giyim eşyası şeklinde olmayıp atlas kumaştan yapılmış atlas bohça olarak kayıtlıdır.¹⁸²

1.3.1.1.2. Basma

Basma Osmanlı'da en çok kullanılan pamuklu kumaşlar nev'indendi. Bu kumaş türü Avrupa'dan 19. yüzyıl ortalarında Osmanlı'ya geçmişti. Bu kumaş mali cihetten fazla bir yekûn teşkil etmediğinden daha çok fakirler tarafından tercih edilmişti. İncelediğimiz kayıtlarda basma nevine çokça rastlamaktayız. Bu kayıtlara bakarak şunları söyleyebiliriz: Osmanlı'da basma kumaş fistan, yelek, entari, hırka ve gömlek gibi birçok giyim eşyasında kullanılmaktaydı. Bundan başka basmadan yatak, yorgan, yastık, minder ve şilte de dikilmekteydi. Yine basmadan Kelam-ı Kadim örtüsü olarak da yararlanılmış ve para kesesi de dikilmişti.¹⁸³

1.3.1.1.3. Aba

Çok eskiden beri tercih edilen bir kumaş türüdür. Yünden yapılan kaba bir kumaştır. Aba da bu kaba kumaştan yapılan bol ve geniş bir elbisedir.¹⁸⁴ İncelediğimiz kayıtlarda aba türleri olarak kaysar aba, kaba aba, aba çamurluk, kürk aba, abaniye ve boy abası gibi türler yer almaktadır. Osmanlı'da genel olarak abaya biçilen değer düşük

¹⁸⁰ Şemsettin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, s. 126.

¹⁸¹ Reşat Ekrem Koçu, *Türk Giyim, Kuşam ve Süslenme Sözlüğü*, Sümerbank Kültür Yayınları, Ankara 1967, s. 17.

¹⁸² *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.115 (42b-2).

¹⁸³ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.2 (3b-1), k.9 (7a-2), k.11 (7b-2), k.22 (11b-1), k.23 (13a-1) k.27 (13b-1).

¹⁸⁴ Devellioğlu, *a.g.e.*, s. 2.

olmakla birlikte türüne göre bu değer değişebilmekteydi. Örneğin iki tane kaba aba 31 kuruş iken bir tane kürk aba 290 kuruş etmekteydi.¹⁸⁵ Kaba ve gösterişsiz bir kumaş olduğundan kullanımı halk arasında oldukça yaygındı. Aba kelimesi ayrıca dervişlerle aşağı tabakadaki ilmiye mensuplarının ve medrese talebelerinin giydikleri palto tarzında bir giyeceği de ihtiva ederdi.¹⁸⁶ Osmanlı muhitinde o kadar çok yaygın idi ki, “abayı yakmak” ve “abanın kıymeti yağmurda bilinir” gibi deyimlere bile konu olmuştu.

1.3.1.1.4. Şal

Ekseriyetle elbise, yorgan, bohça ve kilim yapımında tercih edilirdi. En güzelleri lahoraki, keşmir ve horasan idi. Frenk, acem ve valide gibi çeşitli türleri de vardı. Eski bir şalın terekedeki değeri 70 kuruş iken küçük ve kullanılmış acem şalının değeri 290 kuruş, valide şalının değeri ise 600-1.000 civarındaydı.¹⁸⁷

1.3.1.1.5. Kutnî

Kutn arapça pamuk manasına gelir. Türkçe’de pamuklu dokumalara kutnî adı verilmiştir. Pamuk ipliği karışık atlasa benzer bir ipekli kumaş da bu ismi taşımaktaydı.¹⁸⁸ Kalın ve eni dar bir kumaş türü idi. Genellikle kadın giysilerinde kullanılırdı¹⁸⁹. İncelediğimiz tereke kayıtlarında giysi olarak kutnî bulunmamasına karşılık kutn entari kaydı bulunmaktadır. Burada değer olarak kutn entariye 550 kuruş verilmiştir.¹⁹⁰

1.3.1.1.6. Alaca

Alaca Türkçe’de kelime manası olarak karışık renkli, renk renk anlamına gelir. Giyim eşyası olarak ise fes rengi ve lacivert zemin üzerine sarı çizgili bir nevi pamuklu kumaşın adıdır. Alaca daha çok erkek ve kadın için dış kıyafeti olarak kullanılırdı. Erkeklerle mintan, kadınlara şalvar ve entari alacadan yapılırdı. Alaca eksiz, dayanıklı ve

¹⁸⁵ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.1 (3a-1), k.22 (11b-1), k.63 (25a-1).

¹⁸⁶ Pakalın, a.g.e., C. 1, s. 1.

¹⁸⁷ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.73 (28b-2), k.80 (30b-1), k.115 (42b-2), k.31 (14b-2).

¹⁸⁸ Koçu, a.g.e., ss. 161-162.

¹⁸⁹ Yolalıcı, a.g.e., s. 35.

¹⁹⁰ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.24 (12a-2).

kıymetli bir kumaştı.¹⁹¹ İncediğimiz sicillerde yalnızca tek bir terekede kayıtlı olan alaca işliğe libade ile birlikte 250 kuruşluk bir değer biçilmiştir.¹⁹²

1.3.1.1.7. Çuha

Çoka, çuha, çuka gibi adlarla da geçmektedir. Osmanlı'da en sık rastlanan kumaş nevelerindedir. Hatta Osmanlı'da Saray-ı Hümayun'da bulunan, mühim bir rütbeye haiz olan ve padişahın kıyafetlerinden mesul çokadar ya da çuhadar ağası olarak adlandırılan bir görevli bile vardı. İncelediğimiz sicillerde çuha ismi en çok geçen kumaş nevelerinden biridir. Elimizdeki deftere bakarak çoka kumaşın gocuk, mintan, yelek, şalvar, kürk, seccade hatta makat işlemeciliğinde kullanıldığını görmekteyiz.¹⁹³

1.3.1.1.8. Şayak

Dokunması verev ve dimi suretinde ince ve kabaca çukadır¹⁹⁴. Çuhaya nispetle kaba olmakla beraber daha sıcak tuttuğu ve ucuz olduğu için iş gücü sahipleri tarafından giyecek elbise olarak kullanılırdı. Şayağın yerlileri olmakla beraber en çok rağbet göreni İngiliz şayağı idi.¹⁹⁵ Elimizdeki sicile baktığımızda şayak kumaşın pantolon, gömlek, mintan, sako, başlık ve yağmurluk yapımında kullanıldığını ve daha çok bu kumaş türünün asker kayıtlarında mevcut olduğunu görmekteyiz.¹⁹⁶

1.3.1.1.9. Canfes

İsmi şer'iyye sicillerinde sıklıkla geçen canfes daha çok şalvar ve mintan yapımında kullanılan bir ipekli kumaş idi. Ayrıca entari, libade, kese ve şalvar yapımında da tercih edilirdi.¹⁹⁷

---

¹⁹¹ Pakalın, *a.g.e.*, C.1, ss. 43-44.

¹⁹² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.24 (12a-2).

¹⁹³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.6 (5b-1)-k.7 (6a-1)-k.56 (22a-1)-k.63 (25a-1).

¹⁹⁴ Şemsettin Sami, *Kamus-i Türki*, s. 768.

¹⁹⁵ Koçu, *a.g.e.*, s.217.

¹⁹⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.108 (41a-1)-k.33 (16b-3).

¹⁹⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.64 (25b-1), k.84 (32b-1).

1.3.1.1.10. Kullanılan Diğer Kumaş Türleri

Bürümcük, dimi, tülbind gibi türler kayıtlarda geçmektedir. Pamuk, keten ve kendirden üretilen bu bez türleri daha çok iç çamaşırı, entari, başörtüsü ve yatak-yorgan yapımında kullanılırdı. Tereke kayıtlarında dimi yüzlü bir döşeğin değeri 50 kuruş iken yine başka bir kayıta dimi yüzlü yastık ve döşek değeri 40 kuruş olarak verilmiştir.¹⁹⁸

Samsun kadınları giyecekleri kılık kıyafetler ile dokumaların bir kısmını kendi evlerinde imal ederlerdi. Samsun'da bulunan evlerin yüzde atmış ile yüzde yetmişinde dokuma tezgâhları vardı.¹⁹⁹

Tereke defterlerinde bulunan kadın ve erkek kıyafetlerine umumi bir göz atarsak şunları görürüz:

1.3.1.2. Kadın başlıkları

1.3.1.2.1. Tülbind

Aslında bir bez türü olub daha sonra bu bezden imal edilen baş örtülerinin genel bir ismi olmuştur. Kayıtlarımızda tek bir terekede geçen tülbindin 2 topuna 21 kuruş değer biçilmiştir.²⁰⁰

1.3.1.2.2. Çenber

Tereke kayıtlarında adına sıkça rastlanmaktadır. Mendilden daha büyük; yazma nakışlarla süslü bir yemenidir. Boyun ve başa bağlanırdı. İncelediğimiz sicillerde ismine Hançerli mahallesinden Ali kızı Gül Hanım'a ait terekede rastlıyoruz. Kayıta 9 çenber değeri olarak 130 kuruş biçilmiştir.²⁰¹

1.3.1.2.3. Ferace

Arapça feraiye'den türetilmiş bir kelime olub kadınların sokakta yaşmakla birlikte kullandıkları üst giysisidir. Çeşitli şekillerde olabilen feracenin en bilineni

¹⁹⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.104 (38b-1), k.102 (37b-2).

¹⁹⁹ Ali Sarcan, *Samsun Tarihi*, Kültür Matbaası, Ankara 1967, s.112.

²⁰⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.27 (13b-1).

²⁰¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.31 (14b-2).

eteklerle bir boyda yakası olanıdır.²⁰² Kayıtlarımızda yalnızca bir terekede ismi geçen feraceye değer olarak 110 kuruş verilmiştir.²⁰³

1.3.1.3. Erkek Başlıkları

1.3.1.3.1. Fes

İnsanların başlarını havanın etkisinden muhafaza etmek için kullandıkları yünden mamul bir başlık türüdür. 19. yüzyılda Osmanlı ülkesinde en çok kullanılan başlık cinsidir. Fes kuvvetli bir rivayete göre ilk önce Kuzeybatı Afrika'da Fas şehrinde kullanılmaya başlanmış daha sonra ise buradan başka ülkelere yayılmıştır. Özellikle Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasından sonra II. Mahmud (1808-1839) tarafından Osmanlı devlet memurları ve askerler için kullanılması mecburi hale getirilmiştir. Daha sonra fes halk tarafından da tercih edilerek çok yaygınlaşmıştır. Fes sadece erkek kıyafeti olmakla kalmamış Osmanlı ülkesinde kadınlar tarafından da kullanımı tercih edilmiştir. Fesin çevresinde püsküller bulunurdu ve genellikle halk fesin çevresine sarık ve tülbinden gibi kumaşlar sararak onu daha dini ve geleneksel bir çehreye büründürmüştü. Fes püskül ve kalıp olmak üzere iki parçadan müteşekkildi. Fes önceleri Fransa ve Tunus taraflarından getirilirken daha sonraları Osmanlı ülkesinde de üretimine başlanmıştı. 1833'de İzmitte bir dinkhane 1835'te ise İstanbul Haliç kıyısında feshane adı verilen bir fabrika kurulmuştur.²⁰⁴ Elimizdeki kayıtlarda ise adına sadece asker terekelerinde rastlamaktayız.²⁰⁵ Bazı kayıtlarda fes püskülü ile birlikte değerlendirilirken bazılarında ise sadece fes olarak geçmektedir. Bir kayıтта ise zenne yani kadın fesi olarak tescillidir.²⁰⁶

1.3.1.3.2. Sarık

Sarık klasik devirde halkın genel başlığı olma özelliğini büyük ölçüde korumuşsa da Tanzimat sonrasında daha çok din adamları tarafından tercih edilmiştir.

---

²⁰² Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 985.

²⁰³ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.115 (42b-2).

²⁰⁴ Pakalın, *a.g.e.*, C. 1, ss. 610-614.

²⁰⁵ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.52 (20b-2), k.74 (29a-1), k.76 (29b-2).

²⁰⁶ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k21 (11a-1), k.34 (16a-1).

Tereke kayıtlarında ismi tek bir yerde geçmekte olup; burada sarığa 5 kuruş değer biçilmiştir.²⁰⁷

1.3.1.4. İç Giyim

1.3.1.4.1 Fanila

Fransızca'dan dilimize geçmiş bir kelime olup teri almak ve sıcak tutmak için vücuda giyilen yünden dar gömlektir.²⁰⁸ İncelediğimiz kayıtlarda adı sıkça geçen fanilanın değeri olarak bir terekede 15 kuruş kaydı bulunmaktadır.²⁰⁹

1.3.1.4.2. İç gömlek

19. asırda erkek ve kadınlar tarafından giyilen bir iç çamaşırı idi. Dış gömlek gibi önü açık olup bürümcük ya da işlemeli tülbend yapılırdı. Don ile bitişik dikilenlerine ise don gömlek denirdi.²¹⁰

1.3.1.4.3. Don

19. yüzyılda belden aşağıya giyilen kadın ve erkek iç çamaşırı idi. Dize kadar olan kısa donlara ise dizlik denirdi. Elimizdeki kayıtlarda adına genellikle asker kayıtlarında rastlamaktayız. Kayıtlarda melaz don ve sasa don olarak iki tür don mevcuttur. Tereke kaydında donlara biçilen değer 2-6 kuruş civarındadır.²¹¹

1.3.1.5. Dış Giyim

1.3.1.5.1. Pantolon

Erkek alt giyeceği idi. II. Mahmud'un kıyafet devriminden sonra yaygınlaşmıştı. Kayıtlarda adına daha çok asker terekelerinde rastlanmaktadır.²¹²

²⁰⁷ 1778-24 No 'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.97 (35b-2).

²⁰⁸ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 979.

²⁰⁹ 1778-24 No 'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.75 (29b-1), k.27 (13b-1).

²¹⁰ Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 38.

²¹¹ 1778-24 No 'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.11 (7b-2), k.85 (33a-1)

²¹² 1778-24 No 'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.38 (16b-1), k.79 (30a-2).

1.3.1.5.2. Şalvar

Şalvar hem kadın hem de erkek kıyafeti olarak bol ağı ve geniş bir üst dondu. Erkek şalvarları genellikle yünlük kumaştan, kadın şalvarları ise ipekli kumaştan olurdu.²¹³ Kayıtlarda şalvar çeşitleri olarak aba şalvar, canfes şalvar, çoka şalvar ve bez şalvar türleri bulunmaktadır.²¹⁴

1.3.1.5.3. Gömlek

Gömlek de hem kadın hem de erkek giyeceği idi. Üste giyilir ve önü açık olurdu. Tereke kayıtlarında daha çok kastarlı, melan, mai bez, harir (ipek), melaz, şayak, işli, entari ve frenk gömlek gibi çeşitlerine rastlıyoruz. Terekelerde dört cepli entari gömlek 156 kuruş, eski gömlek 65 kuruş, işli gömlek 7 kuruş, frenk gömleği 12.5 kuruş, melaz gömlek 30 kuruş, ipek gömlek 10 kuruş, kastarlı gömlek 110 kuruş, melan gömlek 80 kuruş ve gömlek bezi de 9 kuruş olarak değerlendirilmiştir.²¹⁵

1.3.1.5.4. Fistan

Osmanlı'da kadınlar tarafından kullanılırdı. Aslen Rumca olan bu kelime zamanla Türkçe ve Arapçaya da geçmişti. Daha çok etek manasında kullanılırdı. Kayıtlarda iki türüne rastlamaktayız. Bunlardan birisi yünlü fistan diğeri de basma fistanıdır.²¹⁶

1.3.1.5.5. Entari

Basma ve patiska ve kumaş gibi ince bir şeyden yapılmış uzun elbisedir. Kadınların düz ve gösterişsiz elbisesine de entari denir. Erkek ve kadınlar gece yatarlarken uzun gömlek olarak içlerine giyerlerdi.²¹⁷ Kayıtlarda entari çeşitleri olarak zenne entari, fanila entari, canfes entari ve seveyi entari türlerine rastlanmaktadır. Entari değeri olarak eski entari 10 kuruş, seveyi entari ise 570 kuruş olarak gözükmektedir.²¹⁸

---

²¹³ Koçu, a.g.e., s. 215.

²¹⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.6 (5b-1), k.11 (7b-2).

²¹⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3b-1), k.21 (11a-1), k.108 (41a-1).

²¹⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.1 (46a-1).

²¹⁷ Şemsettin Sami, a.g.e., s. 171.

²¹⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2), k.1 (46a-1), k.22 (11b-1).

1.3.1.5.6. Setre

Avrupa kesimi ceket karşılığı olarak kullanılan bir giysidir. Düz yakalı ve önü ilikli çuhadan yapılmış bir elbisedir. Osmanlı'nın son devrinde resmi dairelerde çalışan kişiler tarafından kullanılmıştır.²¹⁹

1.3.1.5.7. Dolak

Bacağa ve baldıra dolanan çuha kenarı ensiz şayaktır. Daha çok seyahatlerde, çiftlik hayatında, avcılıkta, ordu ve askerlikte kullanılan bir giysi türüydü.²²⁰ Tereke kayıtlarında adına üç yerde rastlanılan dolak ile ilgili olarak iki çift dolak için 15 kuruşluk bir değer kaydedilmiştir.²²¹

1.3.1.5.8. Yelek

Hava alacak tarzda kolsuz ve genellikle önü açık olan mintana verilen addır.²²² Asker terekelerinde adına sıkça rastlanan yelek çeşitli türlerde karşımıza çıkmaktadır. Bunlar; çoka yelek, kadife yelek, basma yelek, bastor yelek ve yünlü yelettir. Çoka yeleşin değeri 100 kuruş iken kadife yeleşin değeri 52 kuruş ve eski bir yeleşin değeri yalnızca 3 kuruştur.²²³

1.3.1.5.9. Libade

Dikişli, pamuklu kısa bir hırka türüdür. Yazlıklarda sabahları sabah serinliğinde giyilirdi.²²⁴ Tereke kayıtlarında gülmez libade ve canfes libade türleri geçmektedir. Libadenin kayıtlı olduğu bir terekede alaca işlikle birlikte değerinin 250 kuruş olarak kaydedildiğini görüyoruz.²²⁵

²¹⁹ Koçu, *a.g.e.*, s. 204; *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.9 (49b-1), k.109 (41a-2).

²²⁰ Koçu, *a.g.e.*, s. 92.

²²¹ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.37 (16b-2), k.45 (19b-1), k.67 (26b-1).

²²² Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 1553.

²²³ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.6 (5b-1), k.9 (7a-2), k.79 (30a-2).

²²⁴ Koçu, *a.g.e.*, s. 168.

²²⁵ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.24 (12a-2), k.31 (14b-2).

1.3.1.5.10. Hırka

Kadın ve erkeklerin tercih ettikleri üste giyilen pamuklu ve dikişli bir elbise türüydü. Ayrıca derviş giysisi manasına da gelmekteydi. Hırka kolları az geniş, boyun kısmı yakasız, yukarıdan aşağıya bir sıra düğme ile kapanır ve iki yanına genellikle birer cep de ilave edilirdi.²²⁶ Terekelerde boy hırkası, lahoraki hırka, basma hırka, entari hırka ve pamuk hırka türleri bulunmaktadır. Sicillerde eski bir boy hırkasının değeri olarak 65 kuruş, entari hırkanın değeri 100 kuruş ve kullanılmış pamuk hırkanın değeri ise 30 kuruş olarak verilmiştir.²²⁷

1.3.1.5.11. Mintan

Mintan hem erkek hem de kadınlarca kullanılan bir tür idi. Daha çok basmadan yapılır ve üzerine yelek ve cepken gibi üstlükler de giyilirdi. Genç erkekler tarafından daha çok rağbet görürdü.²²⁸ Çoka, şayak ve kazmer türleri tereke kayıtlarında bulunmaktadır. Mintan kaydı genel itibariyle asker terekelerinde geçmektedir.²²⁹

1.3.1.5.12. Gocuk

Kışın askerler ile köylülerin ve şehirlerde bekçilerin giydiği tek parça koyun postundan yapılmış kürkün adıdır. Gocuk kalın kaba kumaşlara kaplanırdı. Asker gocukları ordu birliklerinin demirbaş eşyaları arasındaydı. Soğuk kış günlerinde, şiddetli tipide ve şehir dışında görevli askeri birliklerde öncelikle nöbetçi erlere giydirilirdi.²³⁰ Kayıtlarda mai çoka yüzlü gocuk 360 kuruş iken eski ve sade bir gocuk ise 36 kuruş olarak tescillidir..²³¹

1.3.1.5.13. Kürk

Yapılış biçimlerine göre kısa kürk, gocuk kürk, uzun kürk ve diz kürkü gibi türleri mevcut idi. En güzel ve en makbul olanları ise Osmanlı ülkesine iklimi sert ve

---

²²⁶ Koçu, *a.g.e.*, s. 129.

²²⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.27 (13b-1), k.31 (14b-2), k.64 (25b-1), k.47 (19b-3).

²²⁸ Sarcan, *a.g.e.*, s. 111.

²²⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.108 (41a-1), k.98 (36a-1).

²³⁰ Koçu, *a.g.e.*, s. 125.

²³¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3b-1), k.68 (27a-1).

soğuk geçen Kuzey ülkelerinden getirilmekte idi. Maamafih İstanbul da kürk imalinin revaçta olduğu ve dünyanın en güzel kürklerinin alınıp satımının yapıldığı mühim bir merkez idi.²³² Kayıtlarda çoka kaplı kürk, kaba kürk, boy kürkü, yeşil kaşmir kaplı kürk, kuyum kürk ve selva kürk türleri mevcuttur. Kullanılmış kaba kürkün değeri 65 kuruş, çoka yüzlü kürk 181 kuruş, kuyum kürk 170 kuruş, selva kürk 225 kuruş, kullanılmış boy kürkünün değeri 210 kuruş ve yeşil kaşmir yüzlü kürkün değeri ise 226 kuruş olarak kaydedilmiştir.²³³

1.3.1.5.14. Yağmurluk

İsminden de anlaşılacağı üzere kişileri yağmurdan koruyan bir erkek üstlüğü idi. Sicillerde ismi daha çok asker terekelerinde geçmektedir. Başlığı bulunanlara ise muşamba denirdi.²³⁴

1.3.1.5.15. Kaput

Askerlerin üstlerine giydikleri elbisedir. Yağmurluğun bir diğer adı olarak da kullanılmıştır. İncelediğimiz kayıtlarda iki terekede adı geçmektedir. Eski bir kaputun değeri olarak 6 kuruş kaydı bulunmaktadır.²³⁵

1.3.1.5.16. Sako

Sako, paltoya benzer bir tür üstlüktü.²³⁶ Genellikle kışın giyilirdi. Kayıtlarda eski şayak sako 175 kuruş iken eski sako ise 45 kuruş olarak kaydedilmiştir.²³⁷

---

²³² Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 40.

²³³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.79 (30a-2), 115 (42b-2).

²³⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.9 (7a-2), k.34 (16a-1).

²³⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.68 (27a-1), k.9 (49b-1).

²³⁶ *Türk Dil Kurumu*, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=271563 Erişim Tarihi: 01.01.2015.

²³⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.8 (7a-1), k.41 (17b-1).

1.3.1.6. Kemer ve Kuşaklar

1.3.1.6.1. Kuşak

Kuşağın eski Türk giyim kuşamında hem erkek hem kadın belinde çok önemli bir yeri vardı. Beli sıkı tutmak için sarılan uzun ve dar kumaşın adıydı. Eski kıyafette kuşak hem bir erkek ziyneti olmuş hem de kendisinden cep gibi istifade edilmişti. Osmanlı'da bıçak, hançer, çubuk, tütün, para kesesi, enfiye kutusu, saat v.b eşyalar kuşakların arasına konularak taşınırdı.²³⁸ İncelediğimiz terekelerde genellikle asker terekelerinde rastladığımız kuşağın değeri bir yerde 2 kuruş diğer bir yerde ise 2,5 kuruş olarak gözükmektedir.²³⁹

1.3.1.6.2. Kemer

Şerit şeklinde yapılan ve giyilen, elbiseyi belden sıkıp tutmak için veya sadece süs olarak kullanılan ve bele dolanarak önden bir toka ile tutturulan giyim eşyasıdır.²⁴⁰ İncelediğimiz kayıtlarda genellikle ismine asker terekelerinde rastlanan kemer türleri şunlardır. Gümüş kemer ve para kemeri. Bunlardan gümüş kemerin pahası 340 kuruş 35 paraya tekabül ederken; kullanılmış bir asker kemerinin üç küçük matara ile pahası sadece ise sadece 3 kuruş etmektedir. Eski para kemeri ise 10 kuruşa denk gelmektedir.²⁴¹

1.3.1.6.3. Uçkur

Uçkur da hem kadın hem de erkek tarafından kullanılırdı. Aslı içkurdur. Eski tarzda şalvar ve iç donuna geçirilip belde bağlanan ince kuşaktır.²⁴² İncelediğimiz sicillerde işli uçkur ve kılbandanlı uçkur gibi türlere rastlamaktayız. Basit bir uçkunun değeri 6 kuruş 20 para ederken bir peşkirle beraber işli uçkunun değeri 30 kuruş etmekte; kılbandanlı uçkunun değeri ise 516 kuruşa kadar çıkabilmektedir.²⁴³

---

²³⁸ Koçu, *a.g.e.*, s. 161.

²³⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.36 (16b-1), k.76 (29b-2), k.99 (36b-1).

²⁴⁰ Koçu, *a.g.e.*, s. 152.

²⁴¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.45 (19b-1), k.115 (42b-2), k.108 (41a-1).

²⁴² Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 192.

²⁴³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.22 (11b-1), k. 115 (42b-2).

1.3.1.7. Ayakkabılar

1.3.1.7.1. Yemeni

Osmanlı'da kısa kenarlı, kırmızı ve başka renklerde deriden yapılmış kaba ayakkabıdır ki genellikle orta ve fakir halk tabakasından kişiler tarafından giyilirdi. Erkek giyeceği idi. Asırlarca asker ve halk tarafından kullanılmıştı. Ökçeli ve üstü açık bir ayakkabı neydi.²⁴⁴ İncelediğimiz kayıtlarda eski bir gerze yemenisinin değeri 13 kuruşken; eski başka bir yemeni değeri ise 9 kuruş olarak tescil edilmiştir.²⁴⁵

1.3.1.7.2. Kundura

Aslen Rumca bir kelime olup sonradan Türkçeye geçen bir sözcüktür. İskarpinin kabası olup bir tür ağır ve kaba ayakkabı çeşididir. Osmanlı'da genellikle erkekler tarafından kullanılırken köylerde kadınlar da kundura giyerlerdi.²⁴⁶ Bu tür de kayıtlarımızda sadece asker terekelerinde bulunmaktadır. Bir kayıta eski bir kunduranın değeri 5 kuruşken; diğer bir kayıta yine eski bir kundura ise 2 kuruşa denk gelmektedir.²⁴⁷

1.3.1.7.3. Çizme

Halkın her kesimi tarafından kullanılırdı. Uzunluğu, dize yakın olan kısma kadar gelirdi. Daha çok kışın tercih edilirdi. Kayıtlarda bir frenk çizmesinin değeri 60 kuruşken; kullanılmış başka bir çizme değeri ise 100 kuruş olarak gözükmektedir.²⁴⁸

1.3.1.7.4. Potin

Erkeklerin giydiği kısa boğazlı Avrupalı bir ayakkabıdır. Amele, işçi ve askerde nefer ayakları için üretilen kaba türlerine de postal denirdi. Kışın ekseriyet tarafından

---

²⁴⁴ Koçu, *a.g.e.*, s. 246.

²⁴⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.116 (44a-1), k.2 (3b-1).

²⁴⁶ Koçu, *a.g.e.*, s. 160.

²⁴⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.8 (7a-1),k.93 (35a-1), k.108 (41a-1), k.11 (50b-1).

²⁴⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.105 (39a-1), k.9 (49b-1).

çamur lastiği ile giyilirdi.²⁴⁹ İncelediğimiz terekelerde ismi yalnızca asker kayıtlarında geçmekte olup potin kaydına çok sık rastlanmaktadır.²⁵⁰

1.3.1.7.5. Lapçin

Mestin uzun boğazlısı olup ağız kısa bir çizme gibi baldıra kadar çıkan bir ayakkabı türüydü. Her zaman kundura ile birlikte giyilirdi.²⁵¹ Kundura ile birlikte bir lapçinin değeri tereke kayıtlarında 21 kuruş 20 para ile 260 kuruş arasında değişmektedir.²⁵²

1.3.1.7.6. Çarık

Farsça “*çaruğ*”dan gelmiş olup dilimize çarık olarak yerleşmiştir. Tek parça deriden, ayak tabanı enlerine kadar, parmak üstleri ayak çevresiyle topuğu kapatır ve sırimla bağlanarak ayağa geçirilirdi. Yalınayak asla giyilmez, genellikle ayağa yün çorap giyilerek geçirilirdi. Osmanlı’da köylüler ve çobanlar tarafından çokça tercih edilen bir ayakkabı türüydü.²⁵³ İncelediğimiz kayıtlarda genellikle bu türe de asker terekelerinde rastlanılmaktadır. Kayıtların birinde çarık bağı bahası olarak 28 kuruşluk bir değer kaydı mevcuttur.²⁵⁴

1.3.1.7.7. Papuç

Farsça “pa=ayak, puşiden=giymek” mastarından türetilmiş bir isim olup Türkçe tam karşılığı ayağa giyilen şey yani ayakkabı demektir.²⁵⁵ Genellikle ev içerisinde terlik yerine kullanılırdı. İncelediğimiz kayıtlarda birkaç yerde adı geçmektedir. Bir tereke kaydında bir çift papuç değeri 45 kuruş olarak belirtilirken başka bir terekede tahta papuç ile beraber bir çift papuç değeri olarak 120 kuruş kaydedilmiştir.²⁵⁶

---

²⁴⁹ Koçu, *a.g.e.*, s. 193.

²⁵⁰ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.8 (7a-1), k.36 (16a-1), k.46 (19b-1).

²⁵¹ Koçu, *a.g.e.*, s. 167.

²⁵² 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.118 (45a-1), k.3 (46b-1).

²⁵³ Koçu, *a.g.e.*, s. 64.

²⁵⁴ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.91 (34b-1), k.20 (10b-2).

²⁵⁵ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 338.

²⁵⁶ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.31 (14b-2), k.115 (42b-2).

1.3.1.7.8. Mest

Hem kadın hem de erkek tarafından kullanılırdı. Abdest alınırken üzerine mesh yapıldığı için bu ismi almış olup bu isim zamanla halk arasında bozularak “mest” şeklinde zikredilmiştir. Mestin üzerine papuç ya da kundura giyilirdi. Günümüzde de halk arasında mest kullananlara rastlanmaktadır.²⁵⁷ Kayıtlarda kullanılmış beyaz bir mestliğin değeri 70 kuruşken, eski bir mestliğin değeri ise 40 kuruşa denk gelmektedir.²⁵⁸

1.3.1.7.9. Çorap

Osmanlı’da genellikle el örgüsü olanları tercih edilir ve üzerlerine güzel işlemeli motifler yapılırdı. Bu motifler kişinin yaşına ve durumuna göre değişirdi. İncelediğimiz bir kayıta asker çorabının değeri 4 kuruş olarak tescillidir.²⁵⁹

1.3.2. Şer’iyye Sicillerinde Adı Geçen Ev Eşyaları

1.3.2.1. Yemek İle İlgili Ev Aletleri

Şer’iyye sicillerinde ismine “evani nühasiye” olarak rastlamaktayız. Evani nühasiye Türkçe bakır kaplar manasına gelmektedir. O zamanlar evlerde kullanılan kaplar daha ziyade bakırdan imal edildiği için bu isimle anılmıştı.

İncelediğimiz sicillerde yemek ile ilgili ev aletleri olarak toprak tencere, kazan ve bakır pekmez tavası²⁶⁰; tas, ağaç tabak, çanak, kavanoz ve sahan²⁶¹; hamur ve sulu tatlılarla ilgili olarak ise tepsi, kadayıf tepsisi, sini ve çorba kâsesi kayıtları bulunmaktadır.²⁶² Tereke kayıtlarında yemek yerken kullanılan kaşık kayıtlarına sıkça

---

²⁵⁷ Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 41.

²⁵⁸ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.98 (36a-1), k.99 (36b-1).

²⁵⁹ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.67 (26b-1), k. 68 (27a-1).

²⁶⁰ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.25 (13a-1), k.8 (49a-1).

²⁶¹ İncelediğimiz Samsun Şer’iyye sicillerinde terekelerde kayıtlı olan tas türleri şunlardır: çorba tası, hamam tası, kül tası k.104 (38b-1), sahanlar ise şöyledir: nühas (bakır) sahan ve tunç kapaklı sahan k.2 (3b-1).

²⁶² İncelediğimiz Samsun Şer’iyye sicillerindeki terekelerde kayıtlı olan tepsi türleri şunlardır: polat tepsi, teneke tepsi ve nühas tepsi k.105 (39a-1), kase türleri ise şöyledir: şerbet kasesi ve çorba kasesi k.105 (39a-1).

rastlanmakta iken çatal kaydı hiç yoktur. 19. yüzyılda genel itibariyle mutfak gereçleri arasında çatal bulunmamaktadır.

19. yüzyılda Samsun'da gelenek olarak yemekler yerde kurulan sofralarda; aile büyükleri eşliğinde yenirdi. Masa ve sandalye kullanan azınlıkta idi. Yemek tek kaptan yenir ve bitiminde yemek duası yapılırdı.²⁶³

Yemek yerken sıkça kullanılan malzemelerden birisi de tereke kayıtlarımızda çokça rastladığımız peşkiridir. Farsça piş=ön ve gir=tutmak kelimelerinden türetilmiş bir isim olan peşkir Türkçe anlamıyla öne tutulan şey manasına gelir. Eskiden yemek yerken peçete yerine kullanılır ve dizlerin üzerine serilirdi.²⁶⁴

Samsun'da yemekler 19. asırda ocakta ve sobada pişirilirdi. Bunlarla alakalı olarak kayıtlarda ocak zinciri, maşa ve sacayağı geçmektedir. Ayrıca ekmek pişirmek için bazı evlerde fırın mevcuttu. 19. yüzyılda Samsun halkının kışın ısınmak için kullandığı malzemeler soba ve mangal²⁶⁵ idi. Evlerin hepsinde bulunan ocak da odaların ısınmasında kullanılırdı. Şehirlerde umumiyetle odun, köylerde ise tezek yakılırdı.²⁶⁶

1.3.2.2. Kahve İle İlgili Olanlar

İncelediğimiz sicillerde kahve değirmeni, kahve takımı, gümüş zarf ve taşlı fincan gibi eşyalar mevcuttur.²⁶⁷

1.3.2.3. İçme, El-Yüz Yıkama ve Abdest Alma İle İlgili Olanlar

İncelediğimiz sicillerde bunlarla ilgili olarak su fiçisi, gümüş ibrik, küp, sürahi, su kupası, çay kadehi, semaver ve güğüm bulunmaktadır. İncelediğimiz Samsun şer'iyye sicillerinde terekelerde kayıtlı olan sürahi türleri nühas sürahi ve şişe sürahidir. Güğüm türleri ise nühas (bakır) ve beyaz güğümdür.²⁶⁸ Ayrıca abdest leğeni, leğen ve çamaşır leğeni de geçmektedir.²⁶⁹

²⁶³ Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 43.

²⁶⁴ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 356; *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.31 (14b-2), k.64 (25b-1).

²⁶⁵ İncelediğimiz Samsun Şer'iyye sicillerinde terekelerde kayıtlı olan mangal türleri şunlardır: demir mangal, nühas mangal, sarı mangal ve sac mangal k.11 (7b-2), k.5 (47a-2), k.115 (42b-2).k.25 (13a-1)

²⁶⁶ Yolalıcı, *a.g.e.*, ss. 43-44.

²⁶⁷ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.104 (38b-1), k.25 (13a-1), k.115 (42b-2), k.105 (39a-1)

²⁶⁸ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.25 (13a-1), k.63 (25a-1)

²⁶⁹ *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.115 (42b-2), k.67 (25-1).

1.3.2.4. Yatak İle İlgili Malzemeler

Döşek: Pamuklu yumuşak şiltenin altına serilen yünle dolu kaba şilteye verilen isimdir²⁷⁰. İncelediğimiz şer'iyye sicilinde ismi çokca geçmektedir. Genel itibariyle yer yatağının altına serilirdi. İncelediğimiz kayıtlarda yün doldurulmuş mendil yüzlü döşeğin değeri 90 kuruş, basma yüzlü yün doldurulmuş döşek 100 kuruş, penye dolu döşek 35 kuruş, dimi yüzlü döşek değeri ise 50 kuruş olarak kayıtlıdır.²⁷¹

Çarşaf: çarşaf çarşeb kelimesinden; çarşeb de farsça gece örtüsü anlamına gelen çaderşebden bozmadır. Çarşaf genel olarak döşeklerin üzerine serilirdi.²⁷² İncelediğimiz kayıtlarda ismine sıkça rastladığımız ve daha çok kadınların terekelerinde mevcut olan çarşafın tespit edebildiğimiz türleri şunlardır: iplik döşek çarşafı, kastamonukâri döşek çarşafı, malaz döşek çarşafı, yün döşek çarşafı ve sergi çarşafı. Bunlardan kullanılmış döşek çarşafı 50 kuruş, ipek döşek çarşafı 230 kuruş, Kastamonu işi döşek çarşafı 80 kuruş, iplik döşek çarşafı 50 kuruş, malaz döşek çarşafı 70 kuruş, yün döşek çarşafı ise 210 kuruştur.²⁷³

Yastık-Yorgan: yastık insanların yatarken başlarının altına almak suretiyle kullandıkları, bir bezin içerisine yün-pamuk ve kuş tüyü doldurularak elde edilen yatak malzemesidir. Yorgan da aynı biçimde oluşturulup yatarken insanların üzerlerine aldıkları yatak malzemesidir. İncelediğimiz sicillerde tespit edebildiğimiz yastık türleri şunlardır: yan yastığı, penye yastık, yün yastık ve kıtık doldurulmuş yastık. Yorgan türleri ise: kete yorgan, basma yüzlü yorgan, yazma yüzlü yorgan, seveyi yüzlü yorgan, damasko yüzlü yorgan ve suf yüzlü yorgan.²⁷⁴

²⁷⁰ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 627.

²⁷¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.67 (26b-1), k.69 (27a-2), k.104 (38b-1)

²⁷² Pakalın, *a.g.e.*, C. 1, s. 327.

²⁷³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.11 (7b-2), k.21 (11a-1),k.31 (14b-2), k. 64 (25b-1), k.115 (42b-2).

²⁷⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2), k.116 (44a-1), k.5 (47a-2), k.2 (3b-1),k.23 (12a-1).

1.3.2.5. Yere Serilip Üzerine Oturulan Malzemeler

Bunların içerisinde en çok kilime rastlanmaktadır. Kilim Türklerin Orta Asya bozkırlarından Anadolu içlerine kadar getirdikleri ev eşyaları arasındadır. Kilimden başka yere serilen eşya arasında az da olsa halı ve hasır da geçmektedir.²⁷⁵

Sedir bugün artık büyük ölçüde tarihe intikal etmiş ancak Osmanlı hatta cumhuriyetin ilk yıllarında sıkça kullanılmış bir oturma grubu idi. Ayrıca yatak olarak da kullanılırdı. Odaların bir kenarında genel olarak uzunlamasına bulunan sedir yerden yüksekliği 50-60 cm eni dar ve altı boş olan tahtadan yapılmış bir tür makat idi. Özellikle misafirler bu başköşede ağırlanırlardı. Üzerlerine yün ya da pamuklu şilteler serilirdi. Ayrıca yerlerin duvara yakın kısımlarına minder denilen oturma grupları konulurdu. Bunlara yer ya da köşe minderi denilirdi.²⁷⁶

İncelediğimiz kayıtlarda sedir bir yerde geçmekte olup yün memlu (doldurulmuş) sedir olarak kayıtlıdır. Minder ise birçok yerde geçmekte olup belirleyebildiğimiz türleri şunlardır: ot doldurulmuş yan minderi, kıtık²⁷⁷ doldurulmuş yan minderi ve basma yan minderi.²⁷⁸

Bunların dışında tereke kayıtlarında ev eşyası olarak avize, perde, kanepeler, koltuk, ayna, çekmece, sandalye, askı, karyola, makat, tasvir (tablo), iplik, sabun, süpürge, soba, beşik, dürbün, lahm (et) tahtası, yazı takımı, masa, çanta, havlu, tarak, sivak (misvak) ve tesbih gibi malzemeler de geçmektedir.

1.3.2.6. Aydınlatma Aracı Olarak Kullanılan Malzemeler

Lamba: Aslı Fransızca Lampe olan lamba Osmanlı'da gaz yani petrol yakmaya yarayan büyük kandil anlamına gelmektedir.²⁷⁹ İncelediğimiz terekelerde üç tür lamba çeşidi bulunmaktadır. Bunlar el lambası, teneke lamba ve gaz lambasıdır. Tereke kaydında el lambasının değeri olarak 20 kuruş verilmiş iken eski teneke lambanın

²⁷⁵ İncelediğimiz Samsun Şer'iyye sicillerinde terekelerde kayıtlı olan kilim türleri şunlardır: Ordu kilimi, Türkmen kilimi, Cicim kilim, Kıl kilim, Yün kilim, Şal kilim, Yan kilimi, Beylik kilimi ve Tüylü kilim. Bkz: 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2); k.2 (3b-1); k.4 (4b-1); k.6 (5b-1).

²⁷⁶ Yolalıcı, a.g.e., s. 44.

²⁷⁷ Kıtık: Aslı kırtık=kabuk veya kırmak demek olan kırtıktan gelmektedir. Ketten ve kendir kabuğuna denmektedir. Minder ve saire doldurmaya yarar. Bkz: Şemsettin Sami, a.g.e., s. 1055.

²⁷⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.73 (28b-2), k.79 (30a-2), k.104 (38b-1).

²⁷⁹ Şemsettin Sami, a.g.e., s. 1235.

değeri ise sadece 4 kuruş olarak kaydedilmiştir. Yine küçük bir gaz lambasının değeri başka bir kayıta 13 kuruş olarak belirlenmiştir.²⁸⁰

Şamdan: Arapça mum manasına gelen şem' farsça edat olan dan eklerinin birleşmesiyle elde edilmiş bir kelimedir. Türkçe'de tam karşılığı mumluktur. Yanmak üzere mum dikilen alet olup madenden (bakır, tunç ve demir) çeşitli şekil ve suretlerde olurdu.²⁸¹ İncelediğimiz terekelerde şamdan daha çok kebir, sağır (büyük ve küçük) ve nühas (bakır) şamdan olarak geçmektedir.²⁸²

Mum: Aydınlatma için bir şamdana dikilerek yakılan ve içi fitilli olarak erimiş iç yağından veya balmumundan elde edilen aydınlatma aracıdır.²⁸³ İncelediğimiz sicillerde adına sadece bir kayıta rastlamaktayız.²⁸⁴

Fener: Halkın gerek evde gerek dışarda kullandığı aydınlatma araçlarından birisidir. Bunların bazıları petrol bazıları ise mumla çalışırdı. El feneri, sokak feneri, muşamba fener, bahçe feneri, araba feneri, kağıt fener, dikili fener gibi türleri mevcuttu.²⁸⁵ Aslı Yunanca olup Osmanlı Türkçesine fener olarak geçmiştir. Her tarafı camla çevrili mum veya lamba koruyucusu olarak kullanılır. Osmanlı'da bir dönem geceleyin sokaklarda kandil yakılmaz ise insanların fenerle gezmek mecburiyeti vardı.²⁸⁶ İncelediğimiz terekelerde fener kaydına sadece bir yerde rastlamaktayız. Fener burada lambalı fener olarak geçmektedir.²⁸⁷

Yukarıda saydıklarımızın dışında sandık, sepet, terazi, kantar, kürsü, nühas (bakır) gibi ev eşyalarının da terekelerde kayıtlı olduğunu görüyoruz. Bunlar içerisinde en fazla sandık kaydına rastlanılmaktadır. Terekelerde sandık için biçilen değerlere baktığımızda 10 kuruş ile 401 kuruş arasında meblağları kapsadığını görüyoruz. Takriben bir sandık değerinin 60 kuruşa denk geldiği söylenebilir. Sandık türlerine baktığımız zaman tahta ve demir sandığın mevcudiyetini görmekteyiz. Tahta sandığın değeri kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla fazla bir yekun teşkil etmeyip demir sandıklara

---

²⁸⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.25 (13a-1), k.68 (27a-1), k.79 (30a-2).

²⁸¹ Şemsettin Sami, a.g.e., s. 786.

²⁸² Bkz: 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.22 (11b-1); k.31 (14b-2),k.113 (41b-2), k.115 (42b-2).

²⁸³ Şemsettin Sami, a.g.e., s. 1434; bkz: 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.20 (10b-2).

²⁸⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.20 (10b-2).

²⁸⁵ Pakalın, a.g.e., C. 1, s. 600.

²⁸⁶ Şemsettin Sami, a.g.e., s. 1005; bkz: 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

²⁸⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

oranla daha az değerlidir.²⁸⁸ Bir diğer ev eşyası olarak kayıtlarda ölçüm yapmak amaçlı terazi ve kantar kayıtlarının olduğunu görüyoruz. Teraziler çeşidi olarak kayıtlarda ağaç terazi, sarı terazi ve demir terazi; kantar olarak da cam kantar görüyoruz. Bunlardan ağaç terazinin değeri 15 ile 28 kuruş, sarı terazi 80 kuruş, demir terazi ise 35 kuruştur. Kantar değerleri ise 75 ile 130 kuruş arasında değişmekte olup eski cam bir kantarın değeri ise yalnızca 10 kuruştur.²⁸⁹

1.3.3. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Kitap İsimleri

1.3.3.1. Kur'an-ı Kerim

Kayıtlarda daha çok "Kelâm-ı Kadîm" ismiyle geçmektedir. Kur'an hiç şüphesiz her Müslümanın evinde bulunan bir kitaptır. Ancak tereke kayıtlarında ismi nadiren geçmektedir. Bunun sebebi herhalde Kuran'a paha biçilememiş olmasından kaynaklanmaktadır.²⁹⁰ İncelediğimiz sicillerde Abdullah Paşa kızı Ayşe Hanım adına kayıtlı terekede kelâm-ı kadîm adıyla iki kayıt bulunup bunlara 840 ve 1301 kuruş değer biçilmiştir. Başka bir kayıta ise basma kelâm-ı kadîm adıyla bir kayıt bulunmakta olup ve buna da 30 kuruş gibi cüz'i birdeğer biçilmiştir. Bunlardan başka diğer kayıtlarda ise yine 150 ve 50 kuruş değerinde kayıtlar mevcuttur.²⁹¹

1.3.3.2. Menâkıb-ı Cihâr Yâr

Kitabın isminden de anlaşılacağı üzere Hz. Peygamberin dört büyük sahabesinin (Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali) hayatlarını anlatan bir eserdir. Elimizdeki tereke kayıtlarında Samsun'un önde gelen ailelerinden Abdullah Paşa'nın kızı Ayşe Hanım'ın terekesinde menâkıb-ı cihâr yâr kitabına rastlanmaktadır. Kitabın değeri olarak ise 100 kuruş kayıtlıdır.²⁹²

²⁸⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.1 (3a-1), k.11 (7b-1), k.22 (11b-1).

²⁸⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.20 (10b-2), k.67 (26b-1), k.10 (49b-2), k.4 (4b-1).

²⁹⁰ Yolalıcı, a.g.e., s. 47.

²⁹¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3b-1), k.79 (3a-2), k.113 (41b-2).

²⁹² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

1.3.3.3. En'âm-1 Şerif

Kur'an-ı Kerim'in altıncı suresinin ismidir. Manası koyun, keçi, deve, sığır gibi ehlileştirilmiş mübarek hayvanlar demektir. Osmanlı devrinde En'âm suresi ve Kur'an-ı Kerim'den bazı surelerin içinde bulunduğu kendine has kabı olan bir tür kitapçıktır. İncelediğimiz sicilde ismi bir askere ait terekede sağır (küçük) En'âm-1 Şerif olarak geçmektedir.²⁹³

1.3.3.4. Kitâb-ı Kenz

Kelime manası hazine kitabı demektir. Bu tarz kitaplarda genel itibarıyla Kur'an'dan ve hadislerden alınmış tesirli dualar bulunmaktadır. İncelediğimiz kayıtlarda ismine yine Abdullah Paşa kızı Ayşe Hanım'ın terekesinde rastlanmakta olub değer itibarıyla 105 kuruş olarak kayıtlıdır.²⁹⁴

1.3.3.5. Delâil-i Hayrât

Osmanlı döneminde çok revaç bulmuş dini kitaplardan birisidir. Hz. Peygamber'e ait salat u selamları ihtiva eder. Kelime manası hayırlı işlerin delilleri demektir. İncelediğimiz sicilde sadece bir terekede ismi geçmektedir.²⁹⁵

1.3.4. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Silahlar ve Diğer Malzemeler

Tereke kayıtlarını incelerken gördüğümüz bir başka önemli husus ise ölen kişilerden miras kalan silahlardır. Bu silahlar da yapılış tarzlarına ve işlevlerine göre değerlendirilmiştir. Kayıtlarda tespit edebildiğimiz tabanca türleri rovelver yani altı patlar tabanca ile çerkeskâri yani çerkez yapımı tabancadır. Bunların değerleri de türüne ve yaşına göre değişmekte olub; söz gelimi bir kayıтта rovelver bir tabancanın değeri sadece 80 kuruş olarak gözükmürken, başka bir kayıтта ise 250 kuruş, diğer bir kayıтта ise 1.205 kuruş olarak gözükmektedir.²⁹⁶ Çerkezişi tabancanın değeri 135 kuruştur. Eski

²⁹³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.93 (35a-1).

²⁹⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

²⁹⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.79 (30a-2).

²⁹⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.9 (49b-1), k.5 (47a-2), k.79 (30a-2).

sade tabancanın değeri ise 20 ile 50 kuruş arasında değişmektedir. Tabanca ile ilgili eski bir tabanca demiri kaydı olup buna ise 17 kuruşluk bir değer biçilmiştir.²⁹⁷

İncelediğimiz kayıtlardaki tüfek çeşitlerine gelince bunların eczalı tüfek, şeşhane tüfek ve kaval tüfek olduğunu görüyoruz. Tüfeklerin değerlerine gelince kullanılmış eczalı tüfeğin değeri bir kayıta 105 kuruş iken başka bir kayıta 335 kuruştur. Şeşhane tüfeğin değeri ise bir kayıta 100 kuruş iken başka bir kayıta 240 kuruştur. Yine kaval tüfeğin değeri terekelerde 100 ile 300 kuruş arasında değişmektedir. Eski çifte tüfek ile ilgili kayıta ise bu tüfeğe biçilen değer 100 kuruş olarak kaydedilmiştir. Sadece tüfek olarak kaydedilenler ise 385 kuruş ile 500 kuruş arasındadır. Tüfekte ilgili kayıtlardan birinde ise eski tüfek demiri kaydına rastlanılmaktadır. Tüfek demirinin değeri olarak da 75 kuruşun kaydedildiğini görüyoruz.²⁹⁸

Sicillerde bulunan bir başka silah türünün de kılıç olduğu görülmektedir. Tereke kayıtlarında iki adet kılıç kaydı mevcut olup bir kayıta kullanılmış bir kılıcın değeri 50 kuruş olarak verilmişken başka bir kayıta eski bir kılıcın değeri olarak ise sadece 12 kuruş kaydedilmiştir.²⁹⁹

Elimizdeki sicillerde asker terekelerinde sıkça geçen bir takım malzemelerin varlığı söz konusudur. Bunlar; bıçak, satır, matara, ustura, muşta, kayış, eldiven, cüzdan ve torbadır. Bu malzemeler değer olarak oldukça az bir meblağ tutardı ve genel olarak askerlerin yakınları bulunamadığı için bu meblağlar orduya havale edilirdi.³⁰⁰

Elimizdeki sicillerde kaydına sıkça rastlanılan bir diğer ev eşyası olarak da saat kayıtlarına rastlanılmaktadır. Osmanlı'da saatçilik ayrı bir meslek dalıydı, kullanılan saatlerin bir kısmı yerli ustalar tarafından yapılırken bir kısmı da Avrupa'dan getirilmekteydi. Tereke kayıtlarında pek çok saat türünün olduğu dikkat çekmektedir. Bunlar meşe saat, kordonlu saat, basma saat, İngilizkâri saat ve çalar saattir. Saat değerlerine gelince saatlerin yapıldığı maddeye ve büyüklük küçüklüklerine göre değerlerinin değiştiği görülmektedir. Örneğin; eski kordonlu meşe saatin değeri 1.350 kuruş iken eski bir çalar saatin değeri yalnızca 30 kuruştur. Kısa altın kordonlu bir saatin değeri 500 kuruş iken basma saatin değeri 200 kuruştur. İngiliz yapımı bir saatin

²⁹⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.41 (17b-1), k.10 (49b-2), k.97 (35b-2).

²⁹⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.98 (36a-1), k.104 (38b-1), k.2 (46a-1), k.26 (13a-2), k.2 (3b-1), k.57 (22a-2).

²⁹⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.63 (25a-1), k.97 (35b-2).

³⁰⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.109 (41a-2), k.50 (20a-3), k.74 (29a-1), k.89 (34a-1).

değerinin ise 210 kuruş iken pesendide saat adıyla kaydedilmiş bir başka saatin değeri ise 835 kuruştur. Bunlardan başka bir de gümüş köşklü basma bir saat kaydına rastlıyoruz ki bunun değeri de 300 kuruştur.³⁰¹

1.3.5. Şer’iyye Sicillerinde Adı Geçen Zirai Mahsuller

19. yüzyılda Samsun ve çevresi, bünyesinde bulundurduğu Yeşilirmak ve Kızılırmak deltalarından dolayı tarım açısından gelişmiş ve büyük çapta tarımsal üretim yapan bir bölgedir. Samsun’dan tahıl, tütün, deri vb. ürünlerin ihracatı yapılırdı.³⁰²

Samsun ve çevresinin toprağı oldukça verimliydi. Samsun’un merkez kazayı teşkil ettiği Canik Sancağında buğday, arpa, yulaf, pirinç, mısır vesair hububat ile keten, kenevir, tütün, sebze ve meyvelerin bir çoğu yetiştirilmekteydi. Sancak genelinde yetiştirilen ürünler bulunduğu bölgeye yetmekle birlikte ürün fazlası ihraç edilmekteydi. İhracatın en büyüğü ise tütünden sağlanmaktaydı.³⁰³

Sancak topraklarının üçte biri ekili idi. Sancak genelinde zirai faaliyet yapılan yerlerin başında Çarşamba gelirdi. Sancakta üretilen hububatın bir kısmı yurt içinde tüketilirken diğer bir kısmı da yurt dışına ihraç edilirdi. Canik Sancağı’nda yetiştirilen zirai mahsullerden en çok buğday ihraç edilir; ihraç edilen ülkelerin başında ise Fransa gelirdi.³⁰⁴

1.3.5.1. Buğday

İncelediğimiz tereke kayıtlarında buğday Arapça karşılığı olan hinta şeklinde geçmektedir. Hintanın kilesi (ölçeği) türüne göre değişmekteydi. Örneğin bir tereke kaydında buğdayın ölçeği 60 kuruş iken başka bir terekede 200 kuruş bir başka kayıta 330 kuruş ve diğer bir kayıta ise 400 kuruş olarak görülmektedir. Genel itibariyle değeri 100 ile 200 kuruş arasındaydı.³⁰⁵ Buğday Samsun’da o kadar yaygındı ki; Samsun’da hinta (buğday) pazarı adı verilen buğdayların alınıp satıldığı bir mekan bile

³⁰¹ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.79 (30a-2), k.102 (37b-2), k.109 (41a-2), k.73 (28b-2), k.63 (25a-1).

³⁰² Yurt Ansiklopedisi Türkiye İl İl: Dünü Bugünü Yarım, “Samsun”, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul 1982-1983, C. 9, s. 6581.

³⁰³ Şemsettin Sami, *Kâmûsü’l Â’lâm*, C. 3, s. 1763.

³⁰⁴ Cuinet, *La Turguie d’Asie 1*, Paris, 1892, s. 91’den akt: Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 80.

³⁰⁵ 1778-24 No’lu Samsun Şer’iyye Sicili, k.6 (5b-1), k.29 (14a-1), k.30 (14b-1), k.54 (21a-1), k.72 (28b-1).

vardı.³⁰⁶ Bu mekan günümüzde de buğday pazarı adıyla anılmaktadır. Buğday ile ilgili olarak tereke kayıtlarında bir de hinta demiri adlı bir tarım aleti göze çarpmaktadır. Bunun değeri ise 25 kuruş olarak hesaplanmıştı.³⁰⁷ Buğday üretiminin Samsun'da yaygın olduğu şu kayıttan da anlaşılabilir. Mesela ölmüş bir kişinin gayr-i müslim iki kişiden alacağı 24.700 kuruşluk para hinta esmanı olarak (buğday değeri) hesaplanmıştı.³⁰⁸ Yani bu yıllarda Samsun'da buğday para gibi borç alınıp verilir bir ürün haline gelmişti.

1.3.5.2. Arpa

Tereke kayıtlarında zirai ürünler arasında bulunan arpa Arapça karşılığı olan şa'ır olarak geçmektedir. Arpanın ölçüğü de tıpkı buğday gibi türüne göre değişmekteydi. Örneğin, bir tereke kaydında arpaya 40 kuruş olarak değer biçilmişken başka bir kayıttta 100 kuruş olarak gözükmektedir. Arpanın kilesi genel itibariyle 50 ile 100 kuruş arasındaydı.³⁰⁹ İncelediğimiz sicillerde bunun yanında bir de şa'ır demiri olarak geçen bir ziraat aleti vardır ki bunun da değeri 15 kuruş olarak kaydedilmiştir.³¹⁰

1.3.5.3. Pirinç

İncelediğimiz sicillerde pirince iki kayıttta rastlamaktayız. Bir yerde 12kuruş 22 para ve bir diğer kayıttta ise 2 çuvalı 184 kuruş olarak tescillidir.³¹¹

1.3.5.4. Yulaf

Yulaf için tereke kayıtlarında mevcut bulunan değerler 20 kuruş ile 120 kuruş arasında değişmekte olup ortalama 60 kuruş civarındaydı. Kabak yulafın değeri olarak ise 34 kuruş verilmiştir.³¹² Yine yulaf bağı için 480 kuruş değer biçilmiştir.³¹³ Yulaf da tıpkı buğday gibi para yerine borç olarak verilebiliyordu. mesela yulaf esmanı adı altında Ermeni Mahallesinde ölen bir kişinin 2.747 kuruş alacağını bulduğu

³⁰⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.63 (25a-1).

³⁰⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.16 (9b-1).

³⁰⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.105 (39a-1).

³⁰⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k. 3 (4a-1), k.30 (14b-1), k.55 (21b-1).

³¹⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.16 (9b-1).

³¹¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.20 (10b-2), k.67 (26b-1).

³¹² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.3 (4a-1).

³¹³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.6 (5b-1).

kaydedilmiştir.³¹⁴ Zirai alet olarak ise yulaf demiri kaydı geçmekte olub değeri 15 kuruştur.³¹⁵

1.3.5.5. Mısır

İncelediğimiz kayıtlarda mısırın kilesi 150 ile 300 kuruş arasında değişmektedir. Kabak mısır olarak geçen olgunlaşmamış mısırın kilesi için ise 8-20 kuruş arasında değerler biçilmekle birlikte genel itibariyle kabak mısırın kilesi 10 kuruş olarak değerlendirilmiştir.³¹⁶

Kayıtlarda geçen tarım ile ilgili diğer malzemeler tırmık, tırpan, bıçkı, kazma, burgu, nacak, girebi, çapa, balta, saban demiri, yaba, miğel, orak, keser, el değirmeni, testere, döğen ve kalburdur.

1.3.5.6. Zeytin

19. yüzyılda Samsun'da yapılan bir diğer tarım faaliyeti de zeytincilik idi. Zeytin ziraati diğerlerinin aksine sadece merkez kazada mevcut idi. Nitekim 1838'de Samsuna gelen Alman Generali Moltke Samsun'un etrafının bir zeytin ormanı ile çevrili olduğunu yazmıştı.³¹⁷ Bu zeytinlerin büyük bir kısmı zeytinyağı imalinde kullanılıyordu. Ancak zeytin yetiştiriciliği 1800'lü yılların sonunda gerileyerek yerini duhancılığa (tütüncülüğe) bırakmıştı. Zaten biz de elimizdeki sicillerde sadece bir yerde zeytin bahçesi kaydına rastlamaktayız³¹⁸.

1.3.5.7. Keten ve Kendir

Yine bu asırda keten ve kendir gibi lifleri dokumacılıkta kullanılan sanayi bitkileri de Canik Sancağı'nda bulunmakta idi. Sancak genelinde Ünye ve Terme kazaları bu hususta başta gelir daha sonra bunları sırasıyla Samsun ve Kavak kazaları izlerdi. Sancak dâhilinde bu tarım o kadar mühim idi ki biri Samsun diğeri Ünye'de

³¹⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.105 (39a-1).

³¹⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.16 (9b-1).

³¹⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.6 (5b-1), k.29 (14a-1).

³¹⁷ Moltke, *Türkiye Mektupları*, İstanbul 1969, s. 142'den akt: Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 81.

³¹⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyeye Sicili, k.115 (42b-2).

olmak üzere iki tane kendir mahzeni vardı.³¹⁹ Ayrıca Canik'te bunlara bağlı olarak ip ve urgan sanayii gelişmişti. İncelediğimiz sicillerde sadece bir yerde ketenle ilgili bir kayıt mevcuttur. Bu kayıt da bir asker terekesinde gördüğümüz ketenden mamul torbadır. Kendir de yine bir yerde kayıtlı olup kendir tohumu olarak geçmektedir.³²⁰

1.3.5.8. Sebze ve Meyve

Yine sancak dâhilinde sebze ve meyvecilik gelişmişti. Samsun'da elma, armut ve ceviz bahçeleri vardı.³²¹ Günümüzde Samsun'un bazı mahalleleri olan Çatalarmut, Kozlu ve Kirazlık gibi yerleşim yerlerinin bu isimle anılmasının sebebi geçmişte bu yerlerde yapılan meyvecilik faaliyeti ile ilgilidir. Canik Sancağı'ndaki meyvelerin bir kısmı ihraç edilirdi. Elma ve armuttan pekmez de yapılır; ceviz ağaçları ise daha çok masa, çekmece ve dolap yapımında kullanılırdı.³²²

Yukarıda sayılanlardan başka sebze, meyve ve hububat türü olarak kayıtlarda biber, fasulye, soğan, sarımsak, kuru üzüm, leblebi, rugan (yağ) sade ve zeyrek tohumu da bulunmaktadır.³²³

1.3.5.9. Tütün

Tütüne gelindiğinde ise; Samsun'da üretilen tütünün hemen hepsi Samsun limanı vasıtasıyla ya ihraç edilmekte ya da ülke içerisinde başka yerlere gönderilmekteydi.³²⁴ Osmanlı Devleti yapılan tütün tarımına karşı gerekli ihtimamı göstermiş ve göndermiş olduğu resmi evrak ile mülki amirlerden bu hususta bilgi almıştır.³²⁵ Ülkenin tütün ziraatı yapılan diğer bölgelerinde olduğu gibi Canik Sancağı'nda da pek çok tütün imalathanesi ve tütün imalatçısı ortaya çıktı. Reji Şirketi Samsun, Adana, İzmir gibi farklı coğrafi bölgelerde fabrikalar oluşturdu; bu fabrikaların

³¹⁹ Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 82.

³²⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.91 (34b-1), k.20 (10b-2).

³²¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.78 (30a-1), k.8 (49a-1), k.20 (10b-2), k.67 (26b-1).

³²² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.8 (49a-1), k.105 (39a-1).

³²³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.71 (28a-1), k.20 (10b-2).

³²⁴ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, C. 3, s. 1762.

³²⁵ "Samsun reji memurundan idarei umumiye direktörlüğüne çekilub irae olunan telgrafnamede 28 Mart 1303 tarihli tahriratı umumiyei acizi hükmünce rejinin köylerde anbar inşası için icbar olunmakta olduğu beyan olunub halbuki samsun reji umurunca görülen lüzum üzerine tedabiri muktaziye ifası zımında..." BOA, Yıldız Perakende Evrakı Yaveran ve Maiyet-i Seniyye Erkan-ı Harbiye Dairesi (Y. PRK. MYD), Dosya No: 6, Gömlek No: 35.

oluşturulduğu yerlerin ortak özelliği ise tütün üretim alanlarına yakın olmaları ve sahip oldukları limanlar dolayısıyla tütün dağıtımının buralardan kolayca gerçekleştirilebilmesiydi.³²⁶ Bu amaçla reji idaresinin sahille irtibatını sağlamak üzere bir de iskele inşa edilmişti.³²⁷

İncelediğimiz sicillerde önemli bir yekunu tütün ile ilgili terekeler kaplamaktadır. Tütün arapça karşılığı olan duhan (duman) şeklinde geçmektedir. Tütün değerlendirilirken bazen Osmanlı ağırlık birimlerinden batman ile ölçülendirilmiş, bazen hevenk olarak adlandırılan tütün bağı ile kıymetlendirilmiş, bazen de tarlada ekili tütün olarak değerlendirilmiştir. Örneğin tarlada ekili tütün bir tereke kaydında 1.850 kuruş olarak kayıtlı iken başka bir tereke de iki hevenk tütün 210 kuruşa denk gelmekteydi. Henüz olgunlaşmamış tütün yeşil duhan olarak kayıtlı olup bir batmanı 80 kuruş olarak kaydedilmiştir.³²⁸ Tütüncülük mesleği ile uğraşan kişilerin terekelerine de kayıtlarda rastlamaktayız. Söz gelimi bir kayıtta duhancı olduğu belirtilen İbrahim oğlu İsmail Çavuş isimli bir kişi geçerken başka bir kayıtta yine duhancı olduğu belirtilen Osmanoğlu Laz Yusuf ismi geçmektedir.³²⁹ Tütün ile ilgili tereke kayıtlarında rastladığımız en yüklü meblağ aslen Trabzon'un Atina (Pazar) kazasından olup daha sonra Samsun'un Ermeni mahallesine yerleşen Ermeni Sergiz Efendi'ye ait olduğunu görüyoruz. Sergiz Efendi'ye ait Samsun Kumpanya Caddesi'nde kargir iki tütün fabrikasının bulunduğu ve bunun değerinin de 30.000 olarak belirlendiğini görüyoruz.³³⁰ Tütün Samsun için o kadar önemli idi ki Samsun'da duhan çarşısı adlı bir mekan dahi mevcuttu.³³¹ Tütün ile ilgili kayıtlarda gayr-i menkul olarak duhan mağazası kaydı da bulunmakta olup bunun değeri de 800 kuruş olarak belirtilmektedir. Terekelerde tütün ile ilgili eşyalar da göze çarpmaktadır. Duhan muşambası ve duhan tablası bu eşyalara örnek olarak verilebilir.³³²

³²⁶ Filiz Dığıroğlu, "Samsun'da Sanayi, Ticaret ve Hizmet Sektörleri (1923-1950)", *Gelenekten Moderniteye Samsun 1923-1950*, Ed. Osman Köse, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2014, s. 207.

³²⁷ "Reji idaresinin samsunda vaki fabrikasıyla sahil beytine ferş edilmiş olan timur çubuklara rabt ve ilsak edilmek üzere bir timur iskele inşasına ruhsat itası mezkur fabrika direktörü tarafından istida olduğundan bahisle bazı ifadatu havi trabzon vilayetinden dahiliye nezaretine varid olup şurayı devlete tevdi olunan tahrirat ve melfuf harita tanzimat dairesinde kiraet ve muayene olındı..." BOA, İ. ŞD., Dosya No: 115, Gömlük No: 6925.

³²⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2), k.6 (5b-1), k.12 (8a-1), k.29 (4a-1).

³²⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.66 (26a-1), k.55 (21b-1).

³³⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.105 (39a-1).

³³¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

³³² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.96 (35b-1).

1.3.6. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Hayvanlar ve Hayvancılık

Canik Sancağı'nda ekili alanlardan sonra en geniş toprakları meralar oluştururdu. Özellikle Samsun kıyı şeridi çok zengin otlaklarla dolu idi. Buralarda çok çeşitli ve sağlıklı hayvan sürüleri beslenirdi. Koyun, keçi, sığır v.b hayvanlar yaygın biçimde beslenir iken av hayvanları olarak ise ayı, domuz, kurt, tilki, tavşan, geyik ve karaca bulunmaktaydı.³³³

1.3.6.1. Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık

Bu dönemde Canik Sancağı'nda hayvancılık önemli bir yer tutmaktaydı. Buna bağlı olarak incelediğimiz sicillerde camuş öküzü tabiri çokça geçmektedir. Bundan ayrı olarak büyükbaş hayvan statüsünde terekelerde camuş balazı, camuş ineği, camuş düğesi, camuş tosunu, sığır düğesi, sığır ineği ve sığır öküzü gibi tabirler sıkça geçmektedir. Sicillerde küçükbaş hayvan olarak ise ganem (koyun) ve keçi kayıtlarına rastlamaktayız. Ancak bu kayıtlar büyükbaş hayvanlara oranla daha az bulunmaktadır. Büyükbaş hayvanlar içerisinde camuş öküzü en büyük ve pahalı olanıdır. Fiyatları camuş öküzünün büyüklüğüne göre 500 ile 6600 kuruş arasında değişmekle birlikte genel olarak 2000-3000 kuruş değerindedir. Bu meblağ o devir için oldukça büyük bir fiyat olup müstakil bir hane fiyatından dahi fazlaya tekabül etmektedir.³³⁴ Camuş tosunu olarak terekelerde kayıtlı bulunan büyükbaşın fiyatı ise yaklaşık olarak 1.600 kuruş civarındadır. Camuş ineğinin değeri 1.000-1.500 kuruş civarında olup yavrusu ile birlikte bir camuş ineğinin değeri ise 800 ile 2.000 kuruş arasında değişmekteydi. Camuş balazı ise 150 ile 1.000 kuruş arasında değişen değerlere sahipti. Camuş düğesi ise 160 ile 775 kuruş arasındaydı. Camuş türüne göre meblağ itibariyle daha düşük bir miktar tutan sığır türlerinin fiyatları sığır düğesi 120-150 kuruş civarında; sığır ineği 300-450; sığır öküzü 9.050; sığır tosunu ise 400 kuruş civarındaydı. Büyükbaş hayvan derisi ise kayıtlarda 10 kuruş olarak geçmektedir. Bu dönemde büyükbaş hayvanlar vergiden muaftılar. Küçükbaş hayvanlardan ise resmi ağnam adıyla bir vergi alınırdu³³⁵.

³³³ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, C. 3, s. 1763.

³³⁴ Karşılaştırma için bkz: *1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili*, k.2 (3a-2); k.3 (4a-1); k.55 (21b-1).

³³⁵ Yolalıcı, *a.g.e.*, s. 83.

Küçükbaş hayvan fiyatları ise yaklaşık 100 kuruşa tekabül etmekteydi.³³⁶ Koyun ve keçi fiyatları o devrin şartlarına göre oldukça makul bir fiyat olarak görünmektedir.

Halk büyükbaş ve küçükbaş hayvanların etinden, sütünden, derisinden, yününden ve gücünden faydalanmakta idi. Buna bağlı olarak sancak genelinde peynir, yağ, yoğurt gibi süt mamulleri ve yün, deri gibi hayvani ürünler bulunmaktaydı. Ayrıca incelediğimiz sicilde hayvancılıkla ilgili bolca malzemeye rastlanmaktadır. Bunlar ise eğer, heybe, yular, boyunduruk, urgan, çan, su yalağı, sürgü zinciri, araba tekeri, araba, araba oku ve araba kayışı gibi malzemelerdi.³³⁷

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık ile ilgili olarak tereke kayıtlarında sığır çobanlığı, çoban odası, ganem ve keçi çobanlığı ve ganem sayesi kayıtları bulunmaktadır. Bu kayıtlara bakarak bazı köylerde çobanlığın yaygın olduğu ve çobanın kalması için özel bir odanın ayrıldığı düşünülebilir.³³⁸

1.3.6.2. Binek Hayvancılığı

Binek hayvanı olarak terekelerde yer alan hayvan türleri kısarak, esb (at veya katır) ve merkeb (eşek)'dir. Bir kısrağın fiyatı 250 ile 980 kuruş arasında değişirdi. Takımıyla birlikte at fiyatları ise 300-2055 kuruş arasında olup ortalama 1.000 kuruş civarındaydı. At heybesi 30 kuruş, at şiltesi ise 50 kuruş olarak kaydedilmişti. Bir başka binek hayvanı olarak merkeb fiyatları ise 100 kuruş ile 400 kuruş arasında değişmekte olup ortalama 250 kuruş civarındaydı.³³⁹

1.3.6.3. Kümes Hayvancılığı

İncelediğimiz tereke kayıtlarında kümes hayvanları ile ilgili olarak sadece bir terekede kayda rastlamaktayız. Bu da kümes hayvanlarından kaz olup bunun da 12 tanesine 70 kuruşluk bir değer biçilmiştir.³⁴⁰ Kafes hayvanlarından ise bir yerde iki tane

³³⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.33 (15b-1), k.54 (21a-1).

³³⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.41 (17b-1), k.117 (44a-2), k.12 (8a-1), k.24 (12a-2).

³³⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.54 (21a-1), k.62 (24b-1).

³³⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.4 (4b-1), k.7 (6a-1), k.33 (15b-1), k.54 (21a-1), k.12 (8a-1).

³⁴⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.118 (45a-1).

kanarya kuşu kaydı geçmekte olup buna da kafesiyle beraber 75 kuruşluk bir değer biçilmiştir.³⁴¹

1.3.6.4. Balıkçılık

İncelediğimiz tereke kayıtlarında balıkçılık ile ilgili olarak sadece tek bir terekede kayda rastlamaktayız. Burada balık saçması³⁴² adıyla geçmekte olup 30 kuruşluk bir pahaya sahiptir.³⁴³

1.3.6.5. Arıcılık

19. yüzyılda sancak genelinde yapılan mühim faaliyetlerinden biri de arıcılık idi. Canik Sancağı'nda bal üretiminin en fazla yapıldığı yerler sırasıyla Çarşamba, Terme, Bafra ve Samsun idi. Buna bağlı olarak Samsun limanı vasıtasıyla bal mumu ihraç edilmekteydi.³⁴⁴ İncelediğimiz kayıtlarda arı kovanı iki terekede geçmekte olup bunların fiyatları 15 ve 50 kuruş olarak kaydedilmiştir. Bal mumu ise sadece bir terekede şem'i asel adıyla geçmektedir. Bal ise yine bir kayıтта Arapça karşılığı olan asel ismiyle geçmektedir.³⁴⁵

1.3.7. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Gayr-i Menkuller

1.3.7.1. Ev

Bu dönemde Samsun halkının sosyal ve ekonomik durumlarına göre farklı şekillerde inşa edilmiş evler vardı. İncelediğimiz şer'iyye sicilinde ev kaydı "menzil" olarak yer almıştır. Tereke taksim defterlerinde miras kalan evlerin bir kısmının ahşap bir kısmının ise kargir olduğunu görmekteyiz. Bunun sebebi halkın ekonomik gücü olmakla birlikte bu dönemde yapılan evlerin mimari tarzları yöreye göre de farklılık arz edebilmekteydi. Önceleri daha çok ahşap evler konut olarak tercih edilirken 1869'da meydana gelen büyük Samsun yangınından sonra genellikle kargir yani taş malzemenen yapılmış evler tercih edilmiştir. Bu devirdeki evlerin bir kısmı fevkani diğer kısmı ise

³⁴¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

³⁴² Balık saçması: Günümüzde kullanılan balık ağlarına benzer bir av aleti.

³⁴³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.10 (49b-2).

³⁴⁴ Yolalıcı, a.g.e., s. 83.

³⁴⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.32 (15a-1), k.10 (9b-2), k.20 (10b-2), k.67 (26b-1).

tahtani idi. Umumiyetle iki ve daha fazla kattan yapılan evlere Osmanlı'da fevkani ismi verilirken tek katlı evlere ise tahtani denilmekteydi. Evlerin değeri belirlenirken kat durumuna dikkat edildiği gibi boyutları, hangi maddeden yapıldığı, avlusunun, arsasının ya da bahçesinin olup olmadığı, şayet bahçesi varsa bahçesinde hangi tür ağaçların olduğu gibi vasıflar da göz önüne alınırdı.³⁴⁶

İncelediğimiz kayıtlardan örnek olarak; fevkani 2 oda ve tahtani 3 ahırlık bir ev değeri 1.500 kuruş iken; sadece fevkani 2 odadan ibaret bir ev ise 4.000 kuruş etmekteydi. Diğer bir kayıтта ise fevkani 2 oda, 1 kiler ve bir miktar avlu bulunan bir evin değeri ise 11.000 kuruştur. Yine başka bir terekede fevkani 2 oda ve tahtani 4 ahır bulunan bir ev ise sadece 800 kuruş etmektedir.³⁴⁷

1.3.7.2. Arsa

Üzerine bina yapılmak için ayrılmış boş arazi parçasına arsa denmektedir.³⁴⁸ İncelediğimiz sicillerde arsa kaydına da bir çok yerde rastlamaktayız. Bunlara biçilen değerlere baktığımızda buldukları mahallenin konumu ve bina ya da dükkan arsası olup olmadıklarının fiyatlarında büyük tesirini görmekteyiz. Söz gelimi Pazar camii civarında bulunan bir dükkan arsası 1400 kuruş ederken; çifte hamam civarında bulunan bir başka arsa 3000 kuruş, buğday pazarı civarında dört tane mağazayı da içeren başka bir arsa ise 10.000 kuruşa tekabül etmekteydi.³⁴⁹

1.3.7.3. Dükkân

Küçük ticaret ehlinin satacakları ticari malları içine koydukları özel bir yer olup önu açık bir odadan oluşmaktaydı. Bundan başka yine bazı sanatkarların işledikleri ve yaptıkları şeyleri sattıkları hususi mekanlara denirdi ki yine aynı tarzdaydı.³⁵⁰ Kullanış amaçlarına göre Samsunda farklı dükkân çeşitleri vardı. Mesela elimizdeki sicilde demirci, nalbant, bakkal, kasaturacı, aşçı ve abacı dükkânları kayıtları geçmektedir. Bu

³⁴⁶ İncelediğimiz tereke kayıtlarında yukarıda sayılan özellikler itibariyle en yüksek değere sahip olan ev: "Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve fevkânî üç oda ve tahtânî iki odayı müştamil bir bâb menzil ma'a bahçede sekiz sehm i'tibâriyle yedi sehm hissesi:15.000" kuruştur. Bkz: 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.5 (47a-2).

³⁴⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2), k.20 (10b-2), k.29 (14a-1).

³⁴⁸ Şemsettin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, s. 932.

³⁴⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.5 (47a-2), k.63 (25a-1).

³⁵⁰ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 613.

dükkanların fiyatlarına baktığımızda bunların oldukça mühim bir yekun teşkil ettiğini görmekteyiz. Mesela uzun çarşı civarında bir kasaturacı dükkanı fiyatı 12.000 kuruş olarak gözükürken başka bir aşçı dükkanının fiyatı ise 25.000 kuruştur. Dükkan kiralari ise yine pahalı gözükmektedir. Kira değerleri ise 200 ile 730 kuruş arasında değişmektedir.³⁵¹

1.3.7.4. Mağaza

Mağaza ticari emtia ve eşya koymak için tahsis edilmiş büyük dükkan manasına gelir. Bu kelime Arapça mahzen kelimesinin bozulmuş şekli olup Fransızca gibi batı dillerine de magasin olarak geçmiştir.³⁵² İncelediğimiz tereke kayıtlarında mağaza değerleri buldukları mevkiye, büyüklük küçüklüklerine ve içerisinde satılan ticari mallara göre değişmekteydi. Örneğin; yeri belirtilmemiş olan bir tütün mağazasının değeri sadece 800 kuruş iken şehrin içerisinde tütün çarşısında bulunan bir tütün mağazasının değeri ise 40.000 kuruş idi.³⁵³

1.3.7.5. Han

Gerek yol üzerinde gerek şehir içinde yolcu, misafir ve yabancıların konaklamaları için tahsis edilmiş veya tüccar ve iş adamlarının çalıştıkları, ticari eşyayı koyup içinde korudukları odaları içeren büyük binalardı.³⁵⁴ Kayıtlarda han ile ilgili olarak iki terekeye rastlamaktayız. Bunlardan kumpanya caddesinde bulunup üstünde sekiz oda altında altı mağazayı içeren bir taş hanın değeri 80.000 kuruş iken; buğday pazarında bulunan bir kapılı diğer bir taş hanın değeri ise 60.000 kuruş olarak kaydedilmiştir. Bunlardan başka bir de yalıhanı kaydı geçmekte olup buranın da kiraya verilerek bundan 1.500 kuruş elde edildiğini görmekteyiz.³⁵⁵

1.3.7.6. Hamam

İçerisinde su ısıtılıp; kişilerin yıkanma ihtiyacını karşıladıkları umuma açık mekanlara hamam ismi verilmektedir. Tedkik ettiğimiz kayıtlarda gayr-i menkul olarak

³⁵¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.114 (42b-1), k.115 (42b-2).

³⁵² Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 1378.

³⁵³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2), k.115 (42b-2).

³⁵⁴ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 570.

³⁵⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.105 (39a-1), k.115 (42b-2).

kaydı sadece bir yerde geçmekte olub; Hançerli Mahallesi'nde bulunup Abdullah Paşa kızı Ayşe Hanım'a ait olan bu hamamın değeri ise 44.000 kuruştur.³⁵⁶

1.3.7.7. Kahvehane

Bilindiği üzere içerisinde kahve hazırlanıp gelen müşterilere sunulduğu mekanlara kahvehane adı verilmektedir. İncelediğimiz tereke kayıtlarında iki yerde kaydına rastladığımız kahvehanelerin değeri tıpkı diğer gayr-i menkuller gibi buldukları mevki ve büyüklüklerine göre değişmekte idi. Mesela incelediğimiz sicillerde Sadibey Mahallesi'nde bulunan ve üst katında iki oda ve alt katında üç kapılı bir mağazayı da ihtiva eden bir binada altlı üstlü iki kahvenin diğer bina müstemilatı ile birlikte yarı değeri 25.750 kuruş iken; Hançerli Camii yanında ve Gümrük Caddesi'nde üst katında üç oda ve alt katında iki dükkanla beraber bir kahvenin sekiz de yedi değeri ise 15.000 kuruş olarak kayıtlıdır.³⁵⁷

1.3.7.8. Fırın

Fırın, içerisinde ekseriyetle odun yakılan ve bu suretle içerisinde ekmek pişirilen ve önünde açıklık bulunan ocaktır. Ayrıca ekmek satımının yapıldığı dükkanlara da fırın ismi verilmektedir. İncelediğimiz kayıtlardaki fırınlar genellikle köylerde bulunan ve kişilerin kendi şahsi ihtiyaçlarını temin ettikleri yerlerdir. Bu fırınların değerleri genel olarak 100 kuruş ile 600 kuruş arasında değişmektedir. Abdullah Paşa'nın kızı Ayşe Hanım'a ait terekede geçen kayıta ise bugünkü anladığımız nitelikte bir şehir fırınının mevcut olduğu ve içinde ekmek satışının yapıldığı anlaşılabilir bir fırın mevcut olub bu fırının değeri de 13.000 kuruş olarak kaydedilmiştir.³⁵⁸

1.3.7.9. Bahçe

19. yüzyılda Canik Sancağı'nda meyve ve sebze üretimi tarıma elverişli alanlardan dolayı büyük bir ilerleme kayd etmişti. Buna bağlı olarak tereke defterlerinde bağ, bahçe ve bostan kayıtları bulunmaktadır. Elimizdeki kayıta ise sadece bahçe kayıtları mevcut olub bunlardan dördü İsa Baba Caddesi'nde, ikisi Ermeni

³⁵⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.115 (42b-2).

³⁵⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.114 (42b-1), k.5 (47a-2).

³⁵⁸ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2), k.4 (4b-1), k.55 (21b-1), k.115 (42b-2).

Mahallesi'nde, diğ erleri ise Sadibey ve Cedid Mahalleri'nde bulunmaktadır. Ayrıca bunlardan başka Yeni Mahalle'de bir zeytin bahçesi ile Kadıköy'de sahibi Rum olub vakıf olarak kayd edilen bir bahçe daha mevcuttur. Bahçe fiyatları genel olarak 2.000 kuruş civarında olub yerine göre bu meblağ 12.000 kuruşa kadar da çıkmaktaydı.³⁵⁹

1.3.7.10. Gazino

İçerisinde yemek yenen, müzik dinlenen, gösteri izlenen ve bazen oyun sergilenen yerlere gazino adı verilmektedir. İncelediğimiz kayıtlarda adına sadece bir yerde rastlıyoruz. Bu kayıta Kumpanya Caddesi'nde bulunup bir Ermeni'ye ait olduğu anlaşılan bir gazino mevcut olub yanındaki iki odayla değeri 28.500 kuruştur.³⁶⁰

1.3.7.11. Anbar

Zahire vesaire koymaya ve korumaya yarayan yerlere anbar ismi verilmiştir. Bu tarz yapılar çeşitli malzemedden yapılmakla birlikte genellikle tahtadan yapılmaktaydı. İncelediğimiz sicildeki kayıtlara baktığımızda anbarların büyüklük ve küçüklük durumlarıyla yanında harman ya da samanhanesi olub olmadığı ve içinde bulunan hububat nevine göre değeri kazandığını görmekteyiz. Ayrıca anbarların fiyat tespitinde hangi malzemedden imal edildiği de önemli idi. Söz gelimi bir kayıta küçük, tahtadan yapılmış ve içine un konulan bir anbar fiyatı sadece 80 kuruş iken bundan çok daha büyük olan başka bir anbarın fiyatı ise 2.000 kuruş olarak gözükmektedir.³⁶¹

1.3.7.12. Samanhâne

Adından da anlaşıldığı üzere içinde hayvanlar için saman saklanan yapılara verilen isimdi. Bu tarz yapılar hayvancılıkla uğraşan halkın en fazla ihtiyaç duyduğu yerlerin başında geliyordu. Tereke defterlerinde ismine sıkça rastladığımız bu tarz yapıların da fiyatları birlikte bulundurduğu anbar ve harman yerine göre değişirdi.

³⁵⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.70 (27b-1), k.5 (47a-2), k.71 (28a-1).

³⁶⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.105 (39a-1).

³⁶¹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.25 (13a-1), k.57 (22a-2).

Terekelerde geçen samanlık fiyatları en düşük olarak 100 kuruş en yüksek olarak ise harmanı ile beraber 4.000 kuruş olub ortalama fiyatı ise 500 kuruş civarındadır.³⁶²

1.3.7.13. Yer Odası

Köylerde bulunup tabanı yerle bir olan odaya verilen addı. Tereke kayıtlarında iki yerde ismi geçmekte olub bir yerde değeri 150 kuruş iken diğer yerde değeri 600 kuruş olarak verilmiştir.³⁶³

1.3.7.14. Laz Odası

Bu tür yapılar umumiyetle köylere dışarıdan gelen misafirlerin kaldığı ve köylülerin toplanıp sohbet ettiği yerlerdi. Tek bir gözden ibaret olduğundan adına laz odası denilmiştir.³⁶⁴ İncelediğimiz kayıtlarda mevcut olan bu yapıların değerlerine baktığımızda bunların da tıpkı diğerleri gibi eskilik yenilik durumları ve bulduklarını oda sayılarına göre değer kazandıklarını görmekteyiz. Söz gelimi sıradan bir laz odasının değeri 100 kuruş iken iki odadan müteşekkil başka bir laz odasının değeri ise 600 kuruştur.³⁶⁵

1.3.7.15. Dam

Hayvanları barındırmak için ayrılmış kapalı yerlere dam ismi verilmiştir. Hayvancılığın ekonominin bel kemiğini teşkil ettiği 19. yüzyıl Samsun ve civarında dam kaydına da tereke defterlerinin birçoğunda rastlamaktayız. Sicil defterlerinde ismi kullanım şekline göre çatma dam, çit dam, öküz damı, yan damı ve duhan damı olarak geçmektedir. İncelediğimiz sicildeki kayıtlarda en düşük dam fiyatı 40 kuruş iken en yüksek dam fiyatı ise 3000 kuruş olarak geçmektedir.³⁶⁶

³⁶² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.32 (15a-1), k.57 (22a-2), k.4 (4b-1).

³⁶³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.2 (3a-2), k.13 (8b-1).

³⁶⁴ Yolalıcı, a.g.e., s. 105.

³⁶⁵ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.30 (14b-1), k.55 (21b-1).

³⁶⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.65 (25b-2), k 10 (7b-1).

1.3.7.16. Değirmen

İçerisinde buğday vesair hububatın öğütüldüğü alet ya da makineye verilen ad olub bu aleti içine alan yapılara da bu isim verilmektedir. İncelediğimiz sicillerde iki yerde kaydına rastlamaktayız. Bunlardan ilki çoraplı köyünde bulunup 4.000 kuruş ederken; diğeri ise katır gerisi köyünün altında olub 1.200 kuruş etmektedir.³⁶⁷

1.3.7.17. Sergen

Bu binaların döşeme ve tavanları ahşap olub üstü de sazla örtülürdü. Çatısı iki metre öne taşacak şekilde inşa edilirdi. Ürünü fare ve diğer zararlı hayvanlardan korumak için yapılırdı. Buralarda daha çok mısır dövülür ve saklanırdı.³⁶⁸

İncelediğimiz kayıtlarda mevcut olan bu yapıların değerlerine baktığımızda bunların da tıpkı diğerleri gibi farklılık arz ettiğini görmekteyiz. Ortalama 100 kuruş civarında olan bir sergen fiyatı durumuna göre 20 kuruşa kadar düşebilmekte ve 300 kuruşa kadar da çıkabilmekteydi. Ayrıca bir kayıтта eski bir sergen ağacının 130 kuruşa kıymetlendirildiğini de müşahede ediyoruz.³⁶⁹

1.3.8. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Ağırlık Ölçüleri

1.3.8.1. Kıyye

Osmanlı dönemi ağırlık ölçü birimlerinden biri olub aslı okiyyedir. Bu kelime halk arasında zamanla okka şeklinde telaffuz edilmiştir. Okka bugünkü manada 1282 grama tekabül etmektedir. İncelediğimiz sicillerdeki kıyye ile hesaplanan tereke kayıtları ise şöyledir: evân-ı nühâs (bakır kap-kacak), pekmez, fasulye, ceviz, sabun, asel (bal), rugan zeyt (yağ).³⁷⁰

³⁶⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.60 (23b-1), k.8 (49a-1).

³⁶⁸ Yolalıcı, a.g.e., s. 105.

³⁶⁹ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.78 (30a-1),k.2 (3a-2),k.26 (13a-2).

³⁷⁰ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.61 (24a-1), k.67 (26b-1).

1.3.8.2. Dirhem

Dirhem okkanın 1/400'üdür.³⁷¹ Günümüzdeki ağırlık ölçü birimlerinden 3 grama denk gelmektedir. İncelediğimiz sicillerde dirhem ile hesaplanan tereke kayıtları ise şöyledir: Evan-ı nühas, nev (yeni) ibrişim, sim (gümüş) döbit, harir (ipek), inci ve gümüş kemer.³⁷² Bunlardan başka hafif maddeleri tartmaya yarayan bir tartı aletine de dirhem denirdi ki bu da terekelerde yer almaktadır.³⁷³

1.3.8.3. Batman

Batman da yine eski bir ağırlık ölçüsü olub iki okka ile sekiz okkaya kadar miktarı değişebilirdi. Genellikle altı okkaya denk gelmekle birlikte günümüzde karşılığı sekiz kilo civarındadır. İncelediğimiz sicillerde batman ile hesaplanan tereke kayıtları ise şöyledir: duhan (tütün) ve ceviz.³⁷⁴

1.3.9. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Para Birimleri

1.3.9.1. Akçe

Osmanlı klasik döneminde gümüş para anlamında kullanılmış bir sikke idi.³⁷⁵ Arapça dirheme tekabül eden akçenin aslı ise akçadır. Osmanlı'nın son döneminde nakit para yerine de kullanılmıştır. İncelediğimiz sicillerde geçen akçe kayıtları şunlardır: beşlik akçe, kaime-i akçe, metelik akçe ve nühas akçe.³⁷⁶ Ancak bu kayıtlarda akçe para birimi olarak değil nakit karşılığı olarak kullanılmıştır. Bunlardan başka akçe ilgili bir de akçe kesesi kaydı bulunmaktadır ki buna da 3 kuruş 10 paralık bir değer biçilmiştir.³⁷⁷

1.3.9.2. Metelik

Karışımında az miktarda gümüş bulunan bakır akçedir.³⁷⁸

³⁷¹ Devellioğlu, *a.g.e.*, s. 223.

³⁷² 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.22 (11b-1), k.73 (28b-2), k.115 (42b-2).

³⁷³ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.20 (10b-2), k.67 (26b-1)

³⁷⁴ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.117 (44a-2), k.2 (46a-2).

³⁷⁵ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 44.

³⁷⁶ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.76 (29b-2), k.4 (4b-1), k.75 (29b-1), k.8 (7a-1).

³⁷⁷ 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.22 (11b-1).

³⁷⁸ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 1272.

1.3.9.3. Mecidiye

Yirmi kuruş değerindeki gümüş paranın adıdır. İlk defa 1844 yılında Sultan Abdülmecid zamanında (1839-1861) darb edilmiş ve devrin padişahının adına izafeten mecdiye ismi verilmiştir. Osmanlı'da genellikle mecdiye sîm mecdiye ya da gümüş mecdiye olarak adlandırılırdı.³⁷⁹

1.3.9.4. Kâime

Kaime de mecdiye gibi ilk defa Sultan Abdülmecid zamanında basılan bir paraydı. Ancak bu paranın diğerlerinden farkı ilk Osmanlı kağıt parası olmasıydı. Seri şeklinde ve büyükçe parçalarda hazırlanan bu kağıt paralar el ile yazılmış idi.³⁸⁰

1.3.9.5. Lira

Osmanlı devrinde takriben yüz kuruş değerinde ve yirmi frank kıymetinde olan altın sikkeydi.³⁸¹

1.3.9.6. Para

Para, kuruşun kırkta birine denk gelen Osmanlı sikkelerinden biri idi. Bazen sadece nakit manasında kullanıldığı da olmuştur.

1.3.9.7. Kuruş

Almanca grosehen veya Latince grossiden dilimize geçmiş bir kelime olup kırk para ve liranın 1/100'ü kıymetinde idi. Osmanlı paraları kuruş baz alınarak hesaplanırdı. Bakır ve metalikden olduğu gibi gümüştan olanları da vardı.³⁸²

---

³⁷⁹ Pakalın, *a.g.e.*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004, C. II, s. 428.

³⁸⁰ Pakalın, *a.g.e.*, s. 140.

³⁸¹ Şemsettin Sami, *a.g.e.*, s. 1250.

³⁸² *A.g.e.*, s. 965.

1.3.10. Şer'iyye Sicillerinde Adı Geçen Altın Türleri

1.3.10.1. Mahmudiye Altını

İlk defa I. Mahmud (1730-1754) daha sonra ise II. Mahmud (1808-1839) devrinde basılan altının adıdır. II. Mahmud devrinde basılan bu mahmudiye altınına yirmilik altın ismi de verilmiş idi. Mahmudiye altını yabancılarla yapılan alış-verişlerde esas kabul edilmişti.³⁸³

1.3.10.2. Sandıklı Altını

II. Mahmud'un tahta çıkışının 21. ve 22. senelerinde basılan altınlara denmekteydi. Hayriye altını ismi verilen bu altınlar nakışlarından dolayı halk arasında sandıklı altını adı ile şöhret bulmuştur. Ayrıca sikkenin etrafında yazılan Gazi Mahmud Han yazısından dolayı gazi altını da denilmiştir. Zaten incelediğimiz kayıtlarda ismi hem sandıklı altını hem de gazi altını olarak geçmektedir.³⁸⁴

---

³⁸³ Pakalın, *a.g.e.*, s. 385.

³⁸⁴ Pakalın, *a.g.e.*, C. III, s. 122; 1778-24 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili, k.21 (11a-1).

SONUÇ

1778-24 nolu şer'î sicilin H.1295-1298 M.1878-1881 yıllarını kapsayan ilk 50 varaklık kısmını incelediğimizde şu sonuçlara varmaktayız:

İncelemiş bulunduğumuz bu sicilde genel itibarıyla miras taksimi, alacak verecek işleri ve vasi tayini gibi mevzuların işlendiğini görüyoruz. Bu durum bize Osmanlı'nın son dönemindeki şer'î mahkemelerin incelediği konuların Osmanlı'nın klasik dönemindeki şer'î mahkemelerin incelediği konulara oranla oldukça kısıtlı olduğunu göstermektedir. Osmanlı'nın klasik döneminde kadı sadece şer'î davalara bakan bir kişi değil aynı zamanda bulunduğu yerin kazai, idari ve beledi işlerinin de başkanı konumunda idi. Bu uzun yıllar böyle devam etmiş ancak 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'ndan sonra Kadı'nın görev ve yetkileri oldukça daraltılmıştı. İncelediğimiz sicilden de anlaşılacağı üzere Osmanlı'nın son döneminde kadı sadece miras, vasi tayini ve boşanma gibi şahsi davalara bakan bir yetkili konumuna getirilmişti. Yani bir başka deyişle Osmanlı Devleti'nin son döneminde şehrin idari işlerini Kadı değil mutasarrıf, belediye işlerini şehir emini, eğitim işlerini ise maarif nazırlığı üstlenmişti. Kişilere ceza vermek bile Kadı'nın yetkileri arasından çıkarılmıştı.

Şehir tarihçiliği açısından olmazsa olmaz kaynakların belki de en önemlisi olan şer'îye sicilleri yazıldığı dönemin sosyo-ekonomik ve kültürel hayatının en canlı şahitleridir. İncelediğimiz sicilden bu hususta şu bilgileri edinmekteyiz:

Bu dönemde Samsun halkının çoğunluğu köylerde yaşamaktadır. Bu da bize yaklaşık yüz otuz beş sene zarfında Samsun şehrinde köylerden şehir merkezine göçlerin yaşandığını ve şehir merkezinde yeni mahalleler teşkil olunduğunu göstermektedir. İncelediğimiz sicilden o dönemde Samsun'da mevcut olan mahalle ve köy isimlerine ulaşıyoruz. Bugün bunların büyük bir kısmı hâlâ yaşıyorken, Mekde Mahallesi gibi tamamen tarihe intikal edenlerini de görmekteyiz. 19. yüzyılın son çeyreğinde Samsun halkı daha çok tarım, hayvancılık ve esnaflıkla geçinmekte idi. Bundan dolayı kalan miraslarda tarım ve hayvancılıkla ilgili oldukça fazla malzeme bulmaktayız. Henüz modern sanayinin ülkemize girmediği bir dönemde hangi tür tarım ve hayvancılık aletleri kullanıldığını bu sicillerden rahatlıkla anlayabiliyoruz. Ayrıca Samsun ve civarında hangi tür tarım ürünleri yetiştiriliyor ve hangi tür hayvanlar besleniyor? Bu soruların da cevaplarını bu sicilden kolaylıkla öğrenebiliyoruz.

19. yüzyıl Samsun halkı içinde Tarım ve hayvancılıkla geçinenlerin yanında devlet memuru olanlar ve ticaretle uğraşanlar da bulunmaktadır. Devlet memurları olarak beytülmal emini, naib, katib ve eytam müdürü ile askeriye ait olarak ise kolağası, binbaşı ve zaptiye çavuşu gibi isimler geçmektedir. Ayrıca asker sicillerine bakarak o dönemde askerde kullanılan elbise ve eşya hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür.

19. yüzyılın son çeyreğinde Samsun tıpkı günümüzde olduğu gibi dışarıdan çok fazla göç alan bir şehirdir. Yani imparatorluğun İstanbul, İzmir, Selanik gibi çok kültürlü kozmopolit şehirlerinden birisi konumundadır. Her ne kadar o yıllarda Trabzon Vilayetine bağlı bir sancak merkezi olsa da istikbalde Karadeniz'in en büyük şehri olmaya namzet bir mevkidedir. Yapılan göçler neticesinde bölgede ticaret artmış, bilhassa tütün ekiciliğinin yaygınlaşması yerli ve yabancı yatırımcıları bölgeye çekmiş ve bu sayede Samsun şehri geniş hinterlandıyla bölgesinde bir cazibe merkezi konumuna yükselmiştir.

Bu dönemde Samsun'da yaşayan halk genel olarak Müslüman ve Hristiyan olarak ikiye ayrılmaktadır. Hristiyanlar da kendi içlerinde Rum ve Ermeni olarak sınıflandırılmaktadır. İncelediğimiz sicillerde her ne kadar Müslüman terekeleri ağırlıkta olsa da bunun yanında Rum ve Ermeni terekelerinin de mühim bir yekûn teşkil ettiği görülmektedir. Şehirdeki müslim-gayr-i müslim ilişkileri oldukça iyi bir durumdadır. Bunu aralarında ciddi bir anlaşmazlık çıkmadığından ve yaşadıkları sıcak ilişkilerden anlıyoruz. Müslim ve gayr-i müslim teba arasında daimi bir kültür alış verişi de mevcuttur. Bunu ağa ve efendi gibi ortak kullanılan unvanlarda bulmak mümkündür. Aşağı yukarı tebanın ekseriyeti tarım ve hayvancılıkla meşguldürler. Bırakmış oldukları terekeleri birbirlerine çok benziyor. Birbirleriyle yan yana yaşıyorlar; birbirlerinden borç alıp veriyorlar. Bundan asla şikâyetçi değiller. Asırların getirmiş olduğu hoş görü kültürü ve Osmanlı'nın teşkil ettiği millet sistemi³⁸⁵ sayesinde herkes birbirini kabullenmiş durumdadır. İncelediğimiz sicilde Osmanlı'da vefat eden kişiler ve

---

³⁸⁵ Millet Sistemi: Bir yerin İslam Devleti'ne katılmasından sonra buradaki ehl-i kitabın (Hristiyan ve Yahudiler) bir ahidname yani hukuk ve koruma veren bir sözleşme ile İslam Devleti'nin yönetimi altına girmesinden doğan bir hukuki yapılanmadır. Millet teşkilatı etnik ve dil bağlamında değil din ve mezhep bağlamında değerlendirilirdi. Bkz: İlber Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, ss. 10-11. Osmanlı'da sosyal hayatı belirleyen önemli bir kıstas idare eden-idare edilen farkıdır. İdare edenler askerî, idare edilenler ise reaya olarak adlandırılmıştır. Dini ayrım ise Müslüman-gayr-i müslim şeklindedir. Hukuki farklılık ise hür-köle olarak geçmektedir. Bkz: Akgündüz- Said Öztürk, *Bilinmeyen Osmanlı*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 2000, s. 344.

bunlarla ilgili yapılan işlemler hakkında oldukça fazla sayıda belge vardır. Mesela gayr-i müslimler de tıpkı Müslümanlar gibi şer'î mahkemelere başvurmakta ve miras taksim işlemi aynı Müslümanlar gibi İslam hukukuna göre icra edilmektedir. Ayrıca ölen kişinin mirasçıları olmazsa durum ne oluyor? Ya da mirasçıları olub da bulunamazsa durum nasıl oluyor? Mirasçılar küçük ise ne yapılıyor? Vasi olarak kimler tayin ediliyor? Şayet ölen kişinin kalan borcu mirasından daha fazla ise ne yapılıyor? Bu ve benzeri soruların cevaplarını bu sicilden kolaylıkla öğrenmek mümkündür.

İncelediğimiz sicillerde artık günümüzde kullanılmayan ve sadece bir folklorik öge olarak yaşamaya devam eden dönemin giyim-kuşamı hakkında oldukça fazla malzeme bulunmaktadır. Bunları incelediğimizde zenginler ve fakirler ile asker ve sivil kişilerin elbiselerinin birbirinden farklı olduğunu görmekteyiz. Yani başka bir deyişle o dönemde de tıpkı şimdi olduğu gibi giyim-kuşam kişinin ekonomik ve kültürel hayatının bir parçası konumundadır ve toplumun gelir düzeyindeki farklılık giyim kuşama da yansımıştır. Evde kullanılan kap-kacak ve diğer eşyalara bakarak dönemin ekonomik hayatı hakkında bilgi sahibi oluyoruz. Genelde bırakılan terekeler orta halli olub bazen içlerinde büyük mirasların bırakıldığı da görülmektedir.

Bu dönemde Samsun'da Müslüman erkeklerin ağa, zade, efendi, bey, hacı gibi unvanları; gayr-i müslim erkeklerinin ise heci, efendi, ağa gibi Müslümanlarla benzer ya da aynı unvanları tercih ettiklerini görüyoruz. Müslüman kadınlar ise hatun ya da hanım gibi unvanlar kullanmaktadır.

Miras taksimi yapılırken İslam dininin Hanefi fıkhı esas alınmıştır. Evlilik anında erkek kadına mehri muaccel adıyla daha sonra ise ölüm ya da ayrılma gibi durumlarda mehri müeccel adıyla bir miktar maddi karşılık vermektedir. Ayrıca mirastan rüştünü isbat etmemiş küçük çocukların nafaka ve giyimleri için bir miktar para ayrılmaktadır. Kadın-erkek, müslim-gayr-i müslim herkesin doğrudan mahkemeye başvurma hakkı vardır. Bu hususta kişiler arasında bir ayırım gözetilmemektedir.

Görüldüğü üzere H. 1295-1298 yıllarını içeren bu Şer'iyye Sicili 19. yüzyılın son çeyreğinde Samsun ve çevresinin genel durumu hakkında günümüze ışık tutacak birçok bilgi içermektedir. Gelecekte günümüz harflerine çevrilmeyen diğer kayıtların da tamamlanmasıyla bu durum daha bir netlik kazanacaktır.

EK: 1778/24 NOLU
SAMSUN ŐERİYYE SİCİL DEFTERİNİN
1-50. VARAKLARININ
ÖZGÜN METNİ

MİLLÎ KÜTÜPHANE BAŞKANLIĞI

Ş.S.D.:

İLİ: SAMSUN

No: 1778/24

Poz No:

1 کسوت اول بر نامه مدینه حضرت قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 2 عهد ملک روم قندهار یعنی ولایت قندهار و در طو بسط و در آن زمان شکر و کسوت ابنه
 3 شکر که با او بر سر نهاده و در قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 4 وفات امیر و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 5 کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 6 نه هر دو شخصه اول قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 7 و این متوجه می شود که در این زمان قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 8 خانه آن کسوت ملک که در قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 9 و در این زمان قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 10 بر وجهی که در اول نامه و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین

قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین

قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین

قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین

قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین
 قندهار و کسوت فرزند شکر که بر سر نهاده هم نشانیه بند و دین

سید احمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه

محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه

محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه

محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه

محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه
 محمد علی شاه

18. SAYFA
YOK

1 درین مقام که نشان از این کسوس میماند این بون بود که اقدم قیمت اولان بود و قیمت ثانی این
 2 نشان از اینست که این بون اولی و نسی اولی است و این بون در وقت و کسوس که در وقت نقد
 3 از وقت تا در وقت است و نشان از اینست که این بون در وقت و کسوس که در وقت نقد
 4 نشان از اینست که این بون در وقت و کسوس که در وقت نقد
 5 نشان از اینست که این بون در وقت و کسوس که در وقت نقد
 6 و با مزایای دیگر و با بعضی از شرطها و قیمت این بون از وقت تا در وقت

تقویم بون اولی و ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

22
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس
 بون اولی در وقت و کسوس
 بون ثانی در وقت و کسوس

صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' (Paper) and 'مقدار' (Quantity).
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

بازار بیع امانت
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

بازار بیع امانت
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

بازار بیع امانت
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

بازار بیع امانت
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

بازار بیع امانت
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

بازار بیع امانت
صندت صاندها و نمانده در حق و غیره...

Table with columns for 'ورق' and 'مقدار'.
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱
ورق ۱۱۱
مقدار ۱۱۱

1 زخم با سوزن الاغی در پوست قبول است
 2 فزونی است در سوزن سوزن سوزن سوزن
 3 زنده با سوزن الاغی
 4 طولی در سوزن سوزن سوزن سوزن
 5 زنده با سوزن الاغی
 6 اطرف سوزن سوزن سوزن سوزن
 7 با سوزن الاغی
 8 زخم
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17

1 در وقت سوزن سوزن سوزن سوزن
 2 زخم با سوزن الاغی
 3 فزونی است در سوزن سوزن سوزن سوزن
 4 زنده با سوزن الاغی
 5 طولی در سوزن سوزن سوزن سوزن
 6 زنده با سوزن الاغی
 7 اطرف سوزن سوزن سوزن سوزن
 8 با سوزن الاغی
 9 زخم
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17

1 زخم با سوزن الاغی در پوست قبول است
 2 فزونی است در سوزن سوزن سوزن سوزن
 3 زنده با سوزن الاغی
 4 طولی در سوزن سوزن سوزن سوزن
 5 زنده با سوزن الاغی
 6 اطرف سوزن سوزن سوزن سوزن
 7 با سوزن الاغی
 8 زخم
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17

1 زخم با سوزن الاغی در پوست قبول است
 2 فزونی است در سوزن سوزن سوزن سوزن
 3 زنده با سوزن الاغی
 4 طولی در سوزن سوزن سوزن سوزن
 5 زنده با سوزن الاغی
 6 اطرف سوزن سوزن سوزن سوزن
 7 با سوزن الاغی
 8 زخم
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17

1 زخم با سوزن الاغی در پوست قبول است
 2 فزونی است در سوزن سوزن سوزن سوزن
 3 زنده با سوزن الاغی
 4 طولی در سوزن سوزن سوزن سوزن
 5 زنده با سوزن الاغی
 6 اطرف سوزن سوزن سوزن سوزن
 7 با سوزن الاغی
 8 زخم
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17

1 زخم با سوزن الاغی در پوست قبول است
 2 فزونی است در سوزن سوزن سوزن سوزن
 3 زنده با سوزن الاغی
 4 طولی در سوزن سوزن سوزن سوزن
 5 زنده با سوزن الاغی
 6 اطرف سوزن سوزن سوزن سوزن
 7 با سوزن الاغی
 8 زخم
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17

حصصی شکر المومنین
حصصی شکر المومنین
حصصی شکر المومنین

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

کهنه بختی ...
کهنه بختی ...
کهنه بختی ...

BİBLİYOGRAFYA

A. Arşiv Kaynakları

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)

Amedi Mektubi Kalemî Mühimme Evrakı (A. MKT.MHM.)

Dosya No: 13, Gömlek No: 77; Dosya No:13, Gömlek No: 77; Dosya No: 290, Gömlek No: 91; Dosya No: 314, Vesika No: 80; Dosya No: 276, Gömlek No: 51.

İrade Şura-yı Devlet (İ. ŞD.)

Dosya No: 64, Gömlek No: 3760; Dosya No: 27, Gömlek No: 1265; Dosya No: 35, Gömlek No: 1769; Dosya No: 1858, Gömlek No: 10; Dosya No: 115, Gömlek No: 6925.

İrade Dahiliye (İ. DH.)

Dosya No: 1167, Gömlek No: 91219.

İrade Hariciye (İ. HR.)

Dosya No: 195, Gömlek No: 11032; Dosya No: 194, Gömlek No: 10953; Dosya No: 223, Gömlek No: 13047; Dosya No: 173, Gömlek No: 9488; Dosya No: 10, Gömlek No: 482; Dosya No: 169, Gömlek No: 9110; Dosya No: 144, Gömlek No: 7599; Dosya No: 52, Gömlek No: 54; Dosya No: 62, Gömlek No: 3015; Dosya No: 194, Gömlek No: 10953; Dosya No: 41, Gömlek No: 1940.

Maarif Nezareti Mektubi Kalemî (MF MKT.)

Dosya No: 765, Gömlek No: 19

Dahiliye İdare (DH. İD.)

Dosya No: 30-1, Gömlek No: 3.

İrade Maliye (İ.ML.)

Dosya No: 10, Gömlek No: 1311, L-20.

Yıldız Perakende Evrakı Yaveran ve Maiyet-i Seniyye Erkan-ı Harbiye Dairesi (Y. PRK. MYD.)

Dosya No: 6, Gömlek No: 35.

B. Kitaplar, Makaleler ve Tezler

Akgündüz, Ahmet-Said Öztürk, *Bilinmeyen Osmanlı*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 2000.

Akgündüz, Ahmet, “İ’lam”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 22, ss. 72-73.

_____, *Şer’iye Sicilleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1988, C. I.

Atar, Fahrettin, “Kadı”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 24, ss. 66-69.

_____, “Şürût ve Sicillât”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 39, ss. 270-273.

Atlı, H. Halit, *Örnek Çözümlemelerle Osmanlıca Edebi Metinler ve Arşiv Belgeleri*, Hayrat Neşriyat, İstanbul 2013.

Aydın, M. Âkif, *Türk Hukuk Tarihi*, 12. Basım, Beta Yayınları, İstanbul 2014.

Ayverdi, Samiha, *Boğaziçinde Tarih*, 6. Baskı, Kubbealtı Yayınları, İstanbul 2005.

Bayındır, Abdülaziz, “Şer’iye Sicilleri, Osmanlı Adli Teşkilatı”, *Yeni Türkiye Dergisi*, İstanbul, 2001, C.I.

Berktaş, İrfan, *86 No’lu Kütahya Şer’iye Sicili Defterinin (1. Bölüm) Transkripsiyonu ve Edisyon Kritiği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya 2011.

Beşirli, Mehmet, “Kent Tarihi Açısından Şer’iye Sicilleri ve Çankırı Şer’iye Sicillerinin Toplu Kataloğu Üzerine”, *Çankırı Araştırmaları*, C. IV, S. 4, 2009, ss. 35-40.

Canbakal, Hülya, “Barkan’dan Bu Yana Tereke Çalışmaları”, Kaynak: http://research.sabanciuniv.edu/17249/1/CANBAKAL_BARKAN.pdf (Erişim Tarihi: 05.05.2015).

Çadircı, Musa, “19. Yüzyıl 2. Yarısında Karadeniz Kentleri”, *İkinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri*, OMÜ Eğitim Fakültesi ve Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü, Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı: 2, Samsun 1990, ss. 15-23.

Çelik, Recep, “Osmanlı Bürokrasisinde Görev Yapan Ermeniler”, *Hoşgörü Toplumunda Ermeniler Erciyes Üniversitesi Sosyal Araştırmalar Sempozyumu*, 2. Baskı, Erciyes Üniversitesi 2007, C.IV, ss. 27-53.

Darkot, Besim, “Samsun”, *İslam Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir 1997, C.X, ss. 172-178.

Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Doğu Matbaası, Ankara 1962.

Dığıroğlu, Filiz, “Samsun’da Sanayi, Ticaret ve Hizmet Sektörleri (1923-1950)”, *Gelenekten Moderniteye Samsun 1923-1950*, Ed. Osman Köse, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2014, ss. 203-228.

Duman, Ali, “Kadı Defterleri (Şer’iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi”, *EKEV Akademi Dergisi*, Y. 11, S. 33, Güz/2007, ss. 139-156.

Feyzioğlu, Hamiyet Sezer, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer’i Mahkemelerde Düzenlemeler*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2010.

Fırat, Nurullah, “1775/21 Numaralı (H.1292/M.1875-1876/H.1295/M.1878) Samsun Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2013.

Gedikli, Fethi, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (Türk Hukuk Tarihi Sayısı), C. III, S. 5, İstanbul 2005, ss. 187-213.

_____, “Şer’iyye Sicillerinin Hukuk Tarihi Açısından Önemi ve Sicillere Dayalı Araştırmalar”, *Dünden Bugüne Osmanlı Araştırmaları: Tespitler-Problemler-Teklifler, Sempozyum Bildirileri*, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2007, ss. 73-96.

Gül, Kemal Vehbi, *Tarih Boyunca Samsun ve Samsun Belediyesi*, Samsun 1977.

Halaçoğlu, Yusuf, *Ermeni Tehciri*, 7. Baskı, Babıali Kültür Yayınları, İstanbul 2005.

İpek, Nedim, *İmparatorluktan Ulus Devlete Göçler*, 2. Baskı, Samsun 2013.

_____, *Selanik’ten Samsun’a Mübadiller*, 2. Baskı, Samsun 2012.

Keskiner, Osman, *Kadı Sicillerinde Samsun*, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2013, C. I.

Koçu, Reşat Ekrem, *Türk Giyim, Kuşam ve Süslenme Sözlüğü*, Sümerbank Kültür Yayınları, Ankara 1967.

Kodaman, Bayram, “XVIII. Yüzyıl Sonunda Samsun Gümrüğü”, *İkinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri*, OMÜ Eğitim Fakültesi ve Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü, Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı-2, Samsun 1990, ss. 92-97.

Küçükaşçı, Mustafa Sabri, “Kâtip”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 25, ss. 49-52.

Kütükoğlu, Mübahat, “Berat”, *DİA*, İstanbul 1998, C. V, ss. 472-473.

_____, “Ferman”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 12, ss. 400-406.

_____, “Tezkire”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 41, ss. 73-74.

_____, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1994.

Mardin, Ebül’ulâ, “Kadı”, *İslam Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir 1997, C. 6, ss. 42-46.

Oğuz, Mustafa. Akgündüz, Ahmet, “Hüccet”, *DİA*, İstanbul 1998, C. 18, ss. 446-450.

Ortaylı, İlber, *Osmanlı Toplumunda Aile*, 9. Baskı, Pan Yayıncılık, İstanbul 2009.

_____, *Son İmparatorluk Osmanlı*, 10. Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul 2008.

Özgüdenli, Osman Gazi, “Vakfiye”, *DİA*, İstanbul 1998, C.32, ss.465-467.

Öztürk, Sait, “Kassâm”, *DİA*, İstanbul 1998, C.24, ss. 579-582.

Pakalın, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, C. I.

_____, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004, C. II.

_____, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004, C.III.

Sarcan, Ali, *Samsun Tarihi*, Kültür Matbaası, Ankara 1967.

Sarısakal, Baki, *Samsun Belediye Tarihi*, Samsun Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Samsun 2007.

Şemsettin Sami, *Kâmûs-i Türki*, İkdam Matbaası, Dersaadet 1317.

_____, *Kâmûsü'l Â'lâm*, Kaşgar Neşriyat, Ankara 1996, C.3.

_____, *Kâmûsû'l Â'lâm*, Kaşgar Neşriyat, Ankara 1996, C.4.

Türk Dil Kurumu, <http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com>

bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=271563 Erişim Tarihi: 01.01.2015.

Uğur, Yunus, “Şer’iyye Sicilleri”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul 1998, C.39, ss. 8-11.

Yavuz, Yusuf Şevki, “Hüccet”, *DİA*, İstanbul 1998, C.18, ss. 445-446.

Yılmaz, Cevdet, “Canik”, *İlkçağdan Cumhuriyete Canik*, Ed. Cevdet Yılmaz, 3. Baskı, Canik Belediyesi Kültür Yayınları No: 3, Samsun 2012, ss. 1-22.

Yolalıcı, Mehmet Emin, *19. Yüzyılda Canik Sancağının Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1998.

Yurt Ansiklopedisi Türkiye İl İl: Dünü Bugünü Yarını, “Samsun”, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul 1982-1983, C. 9, ss. 6540-6664.

